

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กจด

ฉฉอ

ตตบ

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ สร้างสรรค์งานเขียน	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
ใบความรู้ – ใบงาน	๙
แบบทดสอบหลังเรียน	๔๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ คำขวัญ คำคม	๕๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๕๓
ใบความรู้ – ใบงาน	๕๗
แบบทดสอบหลังเรียน	๘๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ รื่นรมย์จินตนาการ	๙๙
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๐๑
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๐๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๔๗
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ อ่านคล่องท่องถิ่น	๑๕๗
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๕๙
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๖๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๙๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ ปริศนาคำไทย	๒๑๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒๑๕
ใบความรู้ – ใบงาน	๒๒๐
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๗๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ ดอกสร้อยแสนรัก	๒๘๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒๘๗
ใบความรู้ – ใบงาน	๒๘๙
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๒๕

สารบัญ(ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ วรรณกรรมสร้างสรรค์

แบบทดสอบก่อนเรียน

ใบความรู้ – ใบงาน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖ นิทานพาเพลิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

ใบความรู้ – ใบงาน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน้า

๓๓๓

๓๓๕

๓๔๐

๓๘๓

๓๙๓

๓๙๕

๓๙๘

๔๓๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙
สร้างสรรค์งานเขียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

สร้างสรรค์งานเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใด ไม่ใช่ คำขึ้นต้นในการเขียนจดหมาย
 - ก. เรียนคุณครูประจำชั้น ป.๓ ที่เคารพ
 - ข. ปู่ เพื่อนรัก
 - ค. คิดถึงเพื่อนเสมอ อ้อม
๒. “ด้วยความเคารพอย่างสูง” ข้อความนี้ควรอยู่ในส่วนใดในการเขียนจดหมาย
 - ก. คำขึ้นต้นจดหมาย
 - ข. เขียนที่อยู่
 - ค. คำลงท้าย
๓. ข้อใด ไม่ใช่ คำสรรพนาม
 - ก. ป้า
 - ข. หनु
 - ค. กระผม
๔. น้ำพลอยป่วยเป็นไข้ไม่สามารถไปโรงเรียนได้ น้ำพลอยต้องเขียนจดหมายลาครูประเภทใด
 - ก. จดหมายลากิจ
 - ข. จดหมายลาป่วย
 - ค. จดหมายเหตุ

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้องและเขียนเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- _____ ๕. การเขียน ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกใช้คำให้ถูกต้องเพื่อสื่อสาร
กับผู้อ่านได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น
- _____ ๖. การเขียนบันทึก ผู้เขียนไม่จำเป็นต้องระบุวันที่ เดือน หรือปีพ.ศ.
ทุกวันก็ได้
- _____ ๗. เรื่องที่นิยมการเขียนบรรยาย ส่วนมากมักเป็นเรื่องราวจาก
ประสบการณ์ ประวัติ นิทาน ตำนาน ข่าว และเหตุการณ์ต่าง ๆ
- _____ ๘. การเขียนบรรยายภาพ เป็นการเขียนถ่ายทอดความคิดที่ตรงข้าม
กับภาพ
- _____ ๙. การเขียนบันทึกประจำวัน เป็นการเตือนความจำได้อีกวิธีหนึ่ง
- _____ ๑๐. รูปภาพหรือรูปถ่าย สามารถนำมาติดไว้ในบันทึกประจำวันได้ด้วย

นิทาน

เรื่อง เด็กชายมังกร บ้านโป่ง

ชายผู้หนึ่ง ชื่ออวบ บ้านโป่ง มีลูกชายอยู่หนึ่งคน ชื่อเด็กชาย มังกร บ้านโป่ง เด็กชายมังกรอายุได้สิบสองปี ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน ทุกวัน ตาอวบอายุประมาณห้าสิบปี มีสวนเล็ก ๆ อยู่หลังบ้าน และแกทำมาหากินในทางปลูกต้นไม้ขาย เวลาเช้าแกตื่นแต่ย่ำรุ่ง ไปรดน้ำต้นไม้ทุกวัน เวลากลางวัน แกก็ขุดท้องร่องบ้าง ตอนต้นไม้บ้าง

วันหนึ่งตาอวบไปรดน้ำต้นไม้ พลัดตกลงไปในท้องร่อง ขาของแกเคล็ดไป แกก็เดินกระเด้งกระแฉ่ง พอรุ่งขึ้นเด็กชายมังกร ตื่นแต่เช้าฉวยกระบองสังกะสีได้ ก็รีบไปรดน้ำต้นไม้แทนบิดาด้วยเห็นว่า บิดาขาเจ็บจะทำงานไม่ไหว

ตาอวบตื่นนอนก็เดินกะโผลกกะเผลกลงมาจากเรือนจะไปรดน้ำต้นไม้ พอแก่เห็นเด็กชายมังกรกำลังรดน้ำต้นไม้อยู่ แกก็นั่งลงที่ม้ายาวในสวนร้องถามว่า “มังกร เจ้าไม่ไปโรงเรียนหรือ”

เด็กชายมังกรตอบว่า “โรงเรียนเปิดเรียนถึงเก้านาฬิกา ฉันเห็นว่าพ่อขาเคล็ด ฉันก็รดน้ำต้นไม้เสียก่อนแล้วก็ไปทัน”

ตาอวบก็นั่งดูลูกของแกทำงานแทนแกในเวลาที่แกป่วย แกก็ยิ่งมีความรักลูกมากขึ้น พอเด็กชายมังกรรดน้ำต้นไม้เสร็จแล้วก็เดินยิ้มไปด้วยความยินดี เพราะว่าเขาได้แสดงให้เห็นว่าเขามีความรักใคร่บิดามากเท่าใด เด็กชายมังกรกินข้าวเสร็จแล้วก็รีบแต่งตัวไปโรงเรียน ตาอวบก็ไม่ต้องรดน้ำต้นไม้จนกว่าขาจะหายเคล็ด

พระยาศึกษาสมบูรณ์ (ม.ล.แหยม อินทรางกูร)

หนังสือ นิทานสุภาพจิต ของ กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอย่างแผนภาพโครงเรื่องการเขียนบรรยาย

เรื่อง เด็กชายมังกร บ้านโป่ง

ตัวละคร ตาอวบ บ้านโป่ง
เด็กชายมังกร บ้านโป่ง

สถานที่ สวนหลังบ้านของตาอวบ บ้านโป่ง
เวลา เช้าตรู่

เหตุการณ์ที่ ๑ ตาอวบไปรดน้ำต้นไม้แล้วพลัดตกลงไป
ในห้องร่อง ทำให้ขาเคล็ด

เหตุการณ์ที่ ๒ ก่อนไปโรงเรียน เด็กชายมังกร ไปรดน้ำต้นไม้
แทนบิดาด้วยเห็นว่าบิดाप่วยเดินไม่ไหว

ผลที่เกิดจากเหตุการณ์

๑. ตาอวบดีใจและยิ่งรักลูกมากขึ้น
๒. เด็กชายมังกรแสดงความรักที่เขามีต่อบิดา

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ลูกมีหน้าที่ดูแลบิดายามป่วยไข้ และควรแสดงให้เห็นว่า
รักและห่วงใยบิดามากเพียงใด

บทอ่าน

เรื่อง รักสุดหัวใจ

ทุกคนย่อมเกิดจากความรักของพ่อแม่ และด้วยความรักนี้เอง ท่านจึงคอยดูแลทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกจนเติบโตใหญ่ แม้ลูกจะเป็นผู้ใหญ่ หรืออาจแยกครอบครัวไปแล้ว พ่อแม่ก็ยังห่วงใยอยู่เสมอ

ชีวิตของสัตว์บางชนิด เช่น นกเงือก ให้แง่คิดแก่คนเราได้เป็นอย่างดี เมื่อมันสร้างรัง แม่มันจะขังตัวและปีกไข้อยู่ในโพรงไม้ ดูแลลูกนก อย่างทะนุถนอม และไม่จากไปไหน พ่อนกจะทำหน้าที่หาอาหารมาป้อน ด้วยความรักและห่วงใย ระหว่างนี้พ่อนกจะผอมมาก เพราะอาหารที่หาได้ จะนำมาให้แม่นกและลูกนกเกือบหมด เหลือเป็นส่วนของตน เพียงเล็กน้อย

เมื่อลูกนกแข็งแรงพอที่จะบินได้แล้ว แม่มันจะจิกโพรงไม้ออกมา พ่อนกจะฝึกสอนให้บิน จนกว่าแม่นกและลูกทุกตัวจะแข็งแรง และแยกจากอกพ่อแม่ไปมีชีวิตอิสระต่อไป

แม่นกพ่อนกเงือกได้ทำหน้าที่เลี้ยงลูกของตนด้วยความรัก และห่วงใย พ่อแม่ของเราก็เลี้ยงดูลูกด้วยความรักอย่างสุดหัวใจ เราทุกคน จึงควรดูแลท่านตอบด้วยความกตัญญูและเคารพรักอย่างสุดหัวใจเช่นกัน

หนังสือเรียน ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ใบงานที่ ๐๑
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เรื่อง รักสุดหัวใจ

ตัวละคร

สถานที่

เวลา

เหตุการณ์ที่ ๑

เหตุการณ์ที่ ๒

ผลที่เกิดจากเหตุการณ์

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนบรรยาย

การเขียนบรรยาย คือ การเขียนเล่าถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความคิด ให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง อาจเป็นเรื่องจากประสบการณ์ บรรยายลักษณะของคน สัตว์ สถานที่ และสิ่งของ

ตัวอย่าง การเขียนบรรยายรถไฟฟ้าใต้ดินจากประสบการณ์

สถานีรถไฟฟ้าใต้ดินอยู่ลึกมาก ผู้โดยสารต้องเดินลง ทั้งบันไดเลื่อนและบันไดธรรมดา รวมทั้งต้องเดินขึ้นราบ ไกลพอสมควร เมื่อถึงที่จำหน่ายเหรียญโดยสาร ต้องซื้อ เหรียญจากตู้จำหน่ายตามระยะทางที่ไป แล้วนำเหรียญ มาแตะตรงจุดที่กำหนด เพื่อให้ประตูทางที่จะไปขึ้นรถเปิด ถ้าเดินช้าประตูจะหนีบตัว ผู้โดยสารมีจำนวนมาก และส่วนใหญ่ดูเร่งรีบร้อนรน ภายในรถไฟฟ้าใต้ดินมีที่นั่ง จำกัด หลายคนต้องยืน ถ้าไม่ได้จับหวงที่ยึดไว้ที่ราว ก็น่ากลัวจะหกล้ม

การบรรยายรถไฟฟ้าใต้ดิน ผู้เขียนได้กล่าวถึงสิ่งสำคัญที่พบเห็น ในการเดินทางโดยสารรถไฟฟ้าใต้ดิน ได้แก่ บันไดเลื่อน บันไดธรรมดา ทางเดิน ที่จำหน่ายเหรียญโดยสาร ประตูทางที่จะไปตัวรถไฟฟ้า ที่นั่ง และหวงจับภายในรถไฟฟ้า ต่อเนื่องตามลำดับ

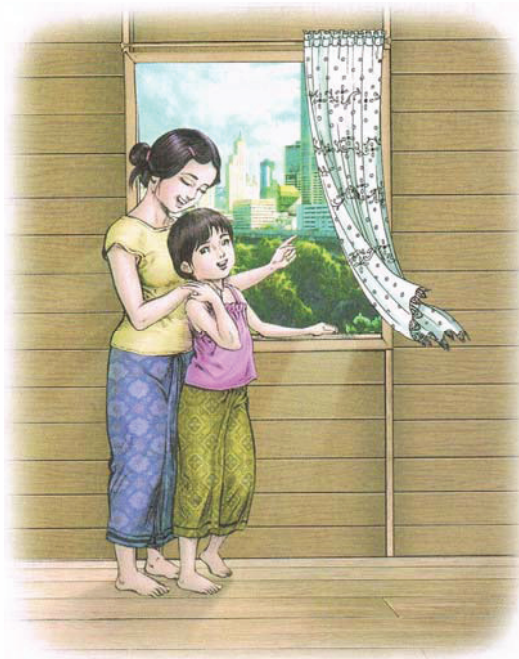
โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๒

เขียนบรรยายภาพ

คำชี้แจง ดูภาพแล้วเขียนบรรยายเกี่ยวกับภาพตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. สังเกตภาพ

๒. เชื่อมโยงเรื่องราว

Handwriting practice lines for the first section, consisting of three sets of horizontal lines with a dashed midline.

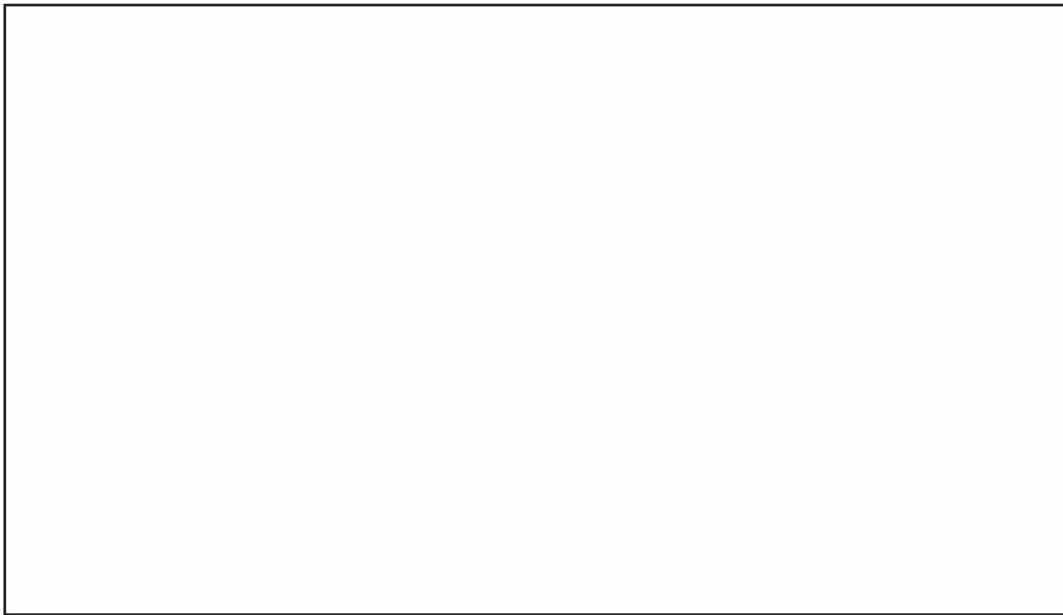
๓. ตั้งชื่อเรื่อง

Handwriting practice lines for the second section, consisting of three sets of horizontal lines with a dashed midline.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๓
เขียนบรรยายลักษณะของคน

คำชี้แจง จับคู่กับเพื่อนแล้วเขียนบรรยายรูปร่างหน้าตาของเพื่อนพร้อมวาดภาพเพื่อนแล้วนำมาแลกเปลี่ยนกันอ่าน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง

ชาติ ศาสน์ กษัตริย์

บ้านเมืองของเรา	มีพระเจ้าแผ่นดิน
ชาวไทยทั้งสิ้น	เคารพบูชา
เพราะบ้านเมืองไทย	อยู่ได้นานมา
ก็เป็นเพราะว่า	ทรงช่วยป้องกัน
ไทยจึงร่มเย็น	เป็นสุขทั่วไป
ไม่ว่าอยู่ไหน	ร่วมรักผูกพัน
เมืองไทยเป็นสุข	อยู่ทุกคืนวัน
เพราะมีมิ่งขวัญ	ของเราชาวไทย
ผูกสามัคคี	ให้มีทั่วถิ่น
แหลมทองแผ่นดิน	จะสุขกว่าใคร
ชาติ ศาสน์ กษัตริย์	เราจัดเทิดไว้
สุขยิ่งสิ่งใด	เป็นมิ่งขวัญเอย

หนังสือ มานะ มานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ใบงานที่ ๐๔ คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือจากเนื้อเพลงด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

บ้านเมืองของเรา	มีพระเจ้าแผ่นดิน
ชาวไทยทั้งสิ้น	เคารพบูชา
เพราะบ้านเมืองไทย	อยู่ได้นานมา
ก็เป็นเพราะว่า	ทรงช่วยป้องกัน
ไทยจึงร่มเย็น	เป็นสุขทั่วไป
ไม่ว่าอยู่ไหน	ร่วมรักผูกพัน
เมืองไทยเป็นสุข	อยู่ทุกคืนวัน
เพราะมีมิ่งขวัญ	ของเราชาวไทย

Handwriting practice area consisting of 10 sets of horizontal lines. Each set includes a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

การเขียนบันทึกประจำวัน

การเขียนบันทึกประจำวัน เป็นการบันทึกส่วนตัวเกี่ยวกับเรื่องราวที่ผ่านมา ถึงเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ด้วยภาษาของผู้บันทึก ซึ่งอาจแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกต่อเหตุการณ์นั้นๆ ด้วยก็ได้ การบันทึกนี้ถือเป็นหลักฐานและเครื่องเตือนความจำได้วิธีหนึ่ง

หลักการเขียนบันทึกประจำวัน

๑. เขียนวัน เดือน ปี ที่เขียนบันทึกให้ครบถ้วน
๒. เขียนเรื่องหรือเหตุการณ์ตามความเป็นจริงที่ได้เกิดขึ้นกับตัวเรา หรือคนที่เราสนใจจะกล่าวถึง
๓. ภาษาอย่างไม่เป็นทางการ เข้าใจง่าย และถ้าประสงค์จะให้ไพเราะสละสลวยเพียงใดขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เขียน
๔. ใช้ถ้อยคำสุภาพไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ที่กล่าวถึง หรือกระทบแก่ผู้ใด กลุ่มใด
๕. เขียนให้ได้ใจความสำคัญ แสดงความคิด ความรู้สึกและข้อเสนอแนะต่างๆ

ตัวอย่างบันทึกประจำวัน

จันทร์ที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

วันนี้เป็นวันแม่ เราและน้องเตย รวมเงินกันซื้อพวงมาลัยดอกมะลิ กราบอวยพรแม่ แม่ดีใจ กอดหอมแก้ม และบอกว่าพวกเราทุกคนรักแม่

แม่บอกว่า วันนี้เป็นวันของแม่ แม่เลยทำอาหารพิเศษ
สำหรับทุกคนรวมทั้งพ่อด้วย ไข่เจียวปูหมูสับ แกงจืดผักหวาน
ยำปลากรอบสามเห็ด แกงป่าเห็ดโคน

อร่อยมากเลยแม่จ๋า รักแม่มากที่สุด

ตอนเย็นพ่อพาแม่และพวกเราไปร่วมถวายพระพรพระแม่
ของแผ่นดินกับทาง อบต.

พุธที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๘

วันนี้ดูข่าวจากโทรทัศน์ เห็นช่างตัวใหญ่ออกจากป่ามาเดินที่ถนน
รถยนต์ที่ผ่านไปมาก็หยุดรถอยู่ห่างๆ ช่างบางตัวก็กล้าๆ กลัวๆ รถยนต์
บางตัวก็เฉียดมาที่รถ เบียดบ้าง ขย่มบ้าง แต่ไม่ถึงขั้นทำร้ายชีวิต
เจ้าหน้าที่อุทยานบอกว่าช่างหงุดหงิด เพราะถนนสายนี้ เป็นทางข้าม
ของช่างมานาน สงสารช่างเหมือนกัน แต่ก็โล่งใจ เมื่ออุทยานกำหนดเวลา
ห้ามรถยนต์ผ่านไปแล้ว

ศุกร์ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๙

วันนี้เป็นวันคล้ายวันเกิดของฉัน อายุครบ ๕ ปี ตอนเช้า
ฉันได้ตัดกบตรที่หน้าบ้านพร้อมกับพ่อและแม่ ก่อนตัดกบตร
ฉันได้นำถาดอาหารให้ยายยกทูนเหนือศีรษะ ร่วมอนุโมทนา
(หรือที่เราเรียกว่า จบหัวจบเกล้า นั่นแหละ) ยายได้แต่นั่งอยู่บนบ้าน
ส่งสายตามองพระรับบิณฑบาต ท่านอายุมากเดินลงมาหน้าบ้านไม่ไหว

เมื่อเราตัดกบตรแล้วก็เห็นยายพนมมือและกล่าวภาษาไทยชัดเจนว่า
“ทานนี้ให้แล้วด้วยดี ขอจิตข้านี้ จงสิ้นอาสวะกิเลสเทอญ”
แล้วก็ยิ้มแฉ่งขึ้นอย่างมีความสุข

ฉันได้ยินยายกล่าวอธิษฐานอย่างนี้เสมอ เมื่อได้ทำบุญ
หรือได้มีส่วนร่วมทำบุญ พรุ่งนี้วันเสาร์มีเวลามากฉันจะถามเรื่องนี้
จากยายให้สิ้นสงสัยว่า *สินอาสวะ* เป็นอย่างไร

ตอนเย็นกลับจากโรงเรียน ฉันเข้าไปกราบยายงามๆ อย่างเคย
ยายกระซิบว่า วันพิเศษของหนู หนูกราบพ่อและแม่แล้ว ขอบพระคุณ
ท่านทั้งสองด้วยที่ให้กำเนิดหนู และดูแลหนูมาอย่างดี

วันคล้ายวันเกิดของคนที่มีความเป็นอยู่อย่างเราๆ ฉันไม่รู้สึกน้อยใจ
ที่ไม่มีกินเลี้ยง แต่รู้สึกภูมิใจว่าฉันเป็นสมบัติอันมีค่าของพ่อแม่
และครอบครัว

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่าง บันทึกเหตุการณ์พิเศษ

ปิติสุขเป็นที่สุด

ฉันพร้อมกับญาติและเพื่อนๆ ได้รับไปจับจองที่นั่งรับเสด็จ ตั้งแต่ก่อนไก่โห่ ปรากฏว่าที่นั่งถูกจับจองเกือบหมดแล้ว ขณะที่ยื่นพิจารณาว่าจะทำอะไรดี ก็มีน้ำใจหยิบยื่นมาให้

“นั่งตรงนี้ก็ได้อ่ะ เบียดกันหน่อยนะคะ” ผู้พูดพูดพร้อมกับขยับให้มที่ว่างพอนั่งลงได้

“ขอบคุณนะคะ ขอบคุณมากค่ะ” พวกเราพูดประสานเสียงกัน โดยมีได้นัดหมาย

“ไม่เป็นไรค่ะ เราคนไทยรักในหลวงเหมือนกัน” ไม่เป็นไร คำคั้นปากของคนไทย แต่คราวนี้สัมผัสได้ถึงความจริงใจ และความเข้าใจคนไทยด้วยกัน

แม้แสงแดดจะแผดจ้า แต่ก็มีสายลมโชยมาให้ชื่นผิวเป็นระยะๆ ทุกคนที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ เหมือนจะไม่รู้สึกว่าแดดกำลังร้อนจัด รู้สึกแต่ว่า ปิติสุข เย็นฉ่ำชื่นใจเป็นที่สุด

พลันที่รถยนต์พระที่นั่งเคลื่อนมาถึง เสียง “ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ” แซ่ซ้องดังกึกก้อง ธงชาติ ธงสีเหลือง ธงสีฟ้า ประดับตราสัญลักษณ์ประจำพระองค์โบกสะบัดไหวพร้อมๆ กัน ยิ่งผู้รับเสด็จได้เห็นทั้งสองพระองค์ ทรงโบกพระหัตถ์ช้าๆ เสียง “ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ” ยิ่งดังยิ่งขึ้น ธงก็ยิ่งโบกสะบัดถี่ขึ้นจนรถยนต์พระที่นั่งห่างออกไป

แม้รถยนต์พระที่นั่งจะจากสายตาไปแล้ว แต่พระองค์ยังอยู่ใกล้พวกเรา

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่าง บันทึกกรายรับ – รายจ่ายประจำวัน

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ได้รับเงินจากคุณพ่อ	๓๐ บาท
ซื้อดินสอ ๒ แท่ง	๑๐ บาท
ซื้อยางลบ	๕ บาท
เหลือยอดเงินหยอดกระป๋องออมสิน	๑๕ บาท

ใบความรู้

การเขียนจดหมายลาครู

การเขียนจดหมายลาครู เป็นการเขียนจดหมายถึงครู เพื่อแจ้งสาเหตุของการหยุดเรียน เนื่องจากการป่วยหรือมีกิจธุระจำเป็น

การเขียนจดหมายเป็นการเขียนที่มีรูปแบบที่ผู้เขียนต้องเขียนให้ถูกต้อง

การเขียนจดหมายลาครูต้องใช้ภาษาที่สุภาพ เขียนเฉพาะใจความสำคัญ ใช้กระตาศสีขาว สะอาด ไม่ยับยู่ยี่หรือฉีกขาด เขียนด้วยลายมือที่สวยงาม เรียบร้อย ไม่มีรอยลบที่สกปรก

ส่วนประกอบของจดหมายลาครู มีดังนี้

๑. ที่อยู่ของผู้เขียน
๒. วัน เดือน ปี ที่เขียนจดหมาย
๓. คำขึ้นต้น
๔. เนื้อความของจดหมาย
๕. คำลงท้าย
๖. ลายมือชื่อผู้เขียน
๗. คำรับรองของผู้ปกครอง
๘. การเขียนจำหน่ายซองจดหมาย

รูปแบบการเขียนจดหมายลาครู

๑. แบ่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. เขียนที่อยู่ระหว่างกึ่งกลางหน้ากระดาษด้านขวามือ โดยเขียนที่อยู่ของผู้เขียนตั้งแต่บ้านเลขที่ ซอย ถนน ตำบลหรือแขวง

อำเภอหรือเขต (แขวงและเขตใช้เฉพาะในกรุงเทพมหานคร) จังหวัด
และรหัสไปรษณีย์ เช่น

เลขที่ ๓๖ ถ.พิษณุโลก
แขวงดุสิต เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๓. วัน เดือน ปี ให้เริ่มเขียนที่เส้นกึ่งกลางหน้ากระดาษ
โดยเขียนเฉพาะวัน เดือน ปี ที่เขียนจดหมาย ไม่ต้องมีคำว่า
วันที่ เดือน พ.ศ. เช่น

๒๘ มกราคม ๒๕๕๘

๔. คำขึ้นต้นให้เว้นจากขอบกระดาษ ๑ นิ้ว โดยใช้ว่า

เรียน คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๕. เนื้อความจดหมาย บรรทัดแรกต้องย่อหน้า

เนื้อความของจดหมายลาป่วย

เนื่องจากดิฉันป่วยเป็นโรคหวัด มีไข้ตัวร้อนและหนาว
ปวดศีรษะและปวดเมื่อยทั้งตัว ดิฉันไม่สามารถมาเรียนได้
จึงขออนุญาตลาหยุดเรียนเป็นเวลา ๔ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๑ - ๑๔
มกราคม ๒๕๕๘ เมื่อครบกำหนดดิฉันจะมาเรียนตามปกติ

เนื้อหาของจดหมายลาสิก

เนื่องจากกระผมต้องไปบวชเณรในวันทำบุญฉลองอายุครบ ๙๐ ปี ของคุณย่าที่ต่างจังหวัด ในวันที่ ๕ - ๗ กันยายน ๒๕๕๗ ดังนั้น กระผมจึงขอลาสิกเป็นเวลา ๓ วัน เมื่อครบกำหนดแล้วกระผมจะมาเรียนตามเดิม

๖. คำลงท้าย ให้เขียนตรงกับวันที่ คำลงท้ายที่เขียนเป็นการแสดงความเคารพ โดยจะต้องเขียนว่า

ด้วยความเคารพอย่างสูง หรือ โดยความเคารพอย่างสูง

๗. ลงชื่อผู้เขียนให้เขียนกึ่งกลางของคำลงท้ายด้วยลายมือที่ชัดเจน อ่านง่าย

๘. คำรับรองของผู้ปกครอง ให้เขียนตรงกับคำขึ้นต้น หลังจากให้นักเรียนเขียนจดหมายเสร็จแล้วต้องให้ผู้ปกครองลงชื่อรับรองว่านักเรียนป่วยหรือมีกิจธุระจริง เช่น

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

ประกิต กอบมานะ

ผู้ปกครอง

หมายเหตุ คำสรรพนามที่ใช้ในการเขียนจดหมายลาครู

นักเรียนหญิงให้ใช้คำว่า **ดิฉัน**

นักเรียนชายให้ใช้คำว่า **กระผม**

รูปแบบการเขียนจดหมายลาป่วย ลากิจ

<p>↓</p> <p>ริมกระดาษ</p> <p>↓</p> <p>๑ - ๑.๕ นิ้ว (คำขึ้นต้น)</p> <p>๐.๕ นิ้ว (เนื้อความ)</p> <p>(เนื้อความ)</p> <p>(คำลงท้าย)</p> <p>(ลงชื่อผู้เขียน)</p> <p>ขอรับรองว่าเป็นความจริง</p> <p>ลงชื่อ.....</p> <p>(ผู้ปกครอง)</p>	<p>↓</p> <p>กึ่งกลางกระดาษแนวขึ้นต้น กับริมกระดาษ</p> <p>(ที่อยู่).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>(วันที่).....</p>
--	--

- หมายเหตุ ๑. รูปแบบจดหมายอาจปรับได้ตามความเหมาะสม
๒. ย่อหน้าสุดท้ายของเนื้อความในจดหมายลาป่วย มักใช้ว่า
จึงเรียนมาเพื่อทราบ จดหมายลากิจ มักใช้ว่า จึงเรียนมา
เพื่อขออนุญาต ส่วนคำรับรองของผู้ปกครอง วางให้ตรงกับ
คำขึ้นต้น

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่างจดหมายลาป่วย

๕ / ๖๙ ถนนช่างม่อย
อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรียน คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑ ที่เคารพ

เนื่องด้วยกระผมมีอาการปวดท้องและท้องเสีย ไม่สามารถ
มาเรียนได้ จึงขอลาหยุดเรียนเป็นเวลา ๒ วัน ตั้งแต่วันที่
๑ - ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เมื่อกระผมหายป่วยแล้วจะมาเรียน
ตามปกติ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ด้วยความเคารพอย่างสูง
สมศักดิ์ งามดียิ่ง

ขอรับรองว่าเป็นความจริง
สมศรี ดิงามยิ่ง
ผู้ปกครอง

ใบงานที่ ๑๐

รูปแบบจดหมาย

คำชี้แจง เขียนเติมรูปแบบจดหมายลาครูให้ถูกต้อง

.....
.....
.....

.....

.....

เนื่องด้วยดิฉันมีอาการปวดท้องและท้องเสีย ไม่สามารถ
มาเรียนได้ จึงขอลาหยุดเรียนเป็นเวลา ๓ วัน ตั้งแต่วันที่
๓ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เมื่อดิฉันหายป่วยแล้วจะมาเรียน
ตามปกติ

.....

.....

.....

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

.....

ผู้ปกครอง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ตัวอย่างจดหมายลาสิก

๑๕ / ๖๖ ถนนบ้านกล้วย

อำเภอเมืองชัยนาท

จังหวัดชัยนาท ๑๗๐๐๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรียน คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑ ที่เคราฟ

เนื่องด้วยกระผมกับคุณพ่อต้องไปเยี่ยมคุณย่าซึ่งป่วย
ไม่สามารถมาเรียนได้ จึงขอลาสิกเป็นเวลา ๑ วัน ตั้งแต่วันที่
๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เมื่อครบกำหนดแล้วกระผมจะมาเรียนตามเดิม
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

พิภพ งามพันธุ์

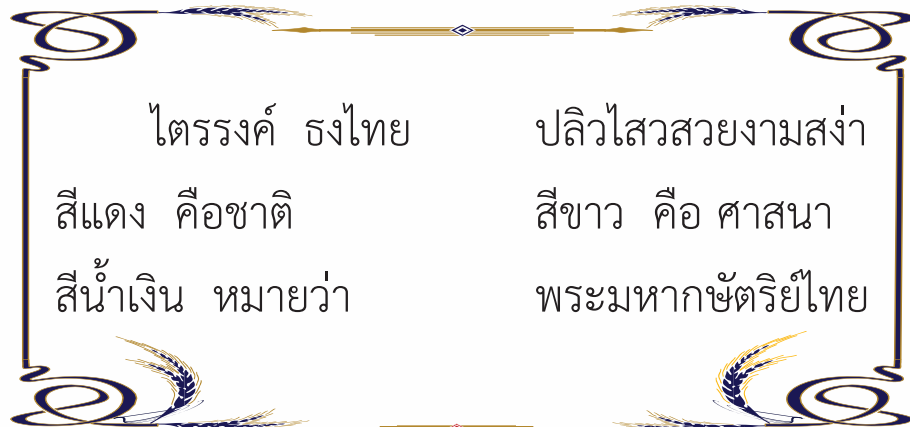
ขอรับรองว่าเป็นความจริง

สุภา งามพันธุ์

ผู้ปกครอง

เพลงไตรรงค์

สุเทพ โชคสกุล

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

สร้างสรรค์งานเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้องและเขียนเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- _____ ๑. เรื่องที่นิยมการเขียนบรรยาย ส่วนมากมักเป็นเรื่องราวจาก ประสบการณ์ ประวัติ นิทาน ตำนาน ข่าว และเหตุการณ์ต่าง ๆ
- _____ ๒. รูปวาดหรือรูปถ่าย สามารถนำมาติดไว้ในบันทึกประจำวันได้ด้วย
- _____ ๓. การเขียนบันทึก ผู้เขียนไม่จำเป็นต้องระบุวันที่ เดือน หรือปีพ.ศ. ทุกวันก็ได้
- _____ ๔. การเขียนบันทึกประจำวัน เป็นการเตือนความจำได้อีกวิธีหนึ่ง
- _____ ๕. การเขียน ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกใช้คำให้ถูกต้องเพื่อสื่อสาร กับผู้อ่านได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น
- _____ ๖. การเขียนบรรยายภาพ เป็นการเขียนถ่ายทอดความคิดที่ตรงข้าม กับภาพ

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๗. “ด้วยความเคารพอย่างสูง” ข้อความนี้ควรอยู่ในส่วนใดในการเขียนจดหมาย

ก. คำขึ้นต้นจดหมาย ข. เขียนที่อยู่ ค. คำลงท้าย

๘. ข้อใด *ไม่ใช่* คำขึ้นต้นในการเขียนจดหมาย

ก. เรียนคุณครูประจำชั้น ป.๓ ที่เคารพ

ข. ปู่ เพื่อนรัก

ค. คิดถึงเพื่อนเสมอ อ้อม

๙. น้ำพลอยป่วยเป็นไข้ไม่สามารถไปโรงเรียนได้ น้ำพลอยต้องเขียนจดหมาย
ลาครูประเภทใด

ก. จดหมายลากิจ

ข. จดหมายลาป่วย

ค. จดหมายเหตุ

๑๐. ข้อใด *ไม่ใช่* คำสรรพนาม

ก. ป้า

ข. หนู

ค. กระผม

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙
สร้างสรรค์งานเขียน

เพลงสดุดี มหาราชา

คำร้อง : นายชาติ อินทรวิจิตร นายสุรรัฐ พุกกะเวส

ทำนอง : นายสมาน กาญจนผลิน

ขอเดชะองค์พระประมุขภูมิพล

มิ่งขวัญ ปวงชนประชาชาติไทย

มหาราช ขัตติย ภูวไนย

คุณร่มโพธิ์ร่มไทรของปวงประชา

ขอเดชะองค์สมเด็จพระราชินี

คุณุญ บารมีจักรีเกริกฟ้า

องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาราชา

ข้าพระพุทธเจ้าขอสดุดี

อ่าองค์พระสยามบรมราชันขวัญหล้า

เปล่งบุญญาสมสง่าบารมี

มองข้าพระพุทธเจ้า น้อมเกล้าขออัญชูลี

สดุดีมหาราชา สดุดีมหาราชินี

เพลงศึกบางระจัน

คำร้อง – ทำนอง สุรินทร์ ปิยานันท์

ศึก บางระจัน จำให้มั่นพี่น้องชาวไทย
เกียรติประวัติสร้างไว้ แต่ คนชาติไทยรุ่นหลัง
แม่ ชีวิต ยอมอุทิศคราชาติอับปาง
เลือดไทย ต้องมาไหลหลัง
ทา ทัวพื้นแผ่นดินทอง
ไทย คงเป็นไทย มิใช่ชาติเป็นเชลย
ไทย มิเคย ถอยร่นชนชาติศัตรู
บางระจัน แม้สิ้นอาวุธจะสู้
สองดาบฟาดฟันศัตรู สู้จน ชีพตนมลาย
ตัว ตาย ดีกว่าชาติตาย
เพียงเลือดหยาดสุดท้าย ขอให้ไทยคงอยู่
แดน ทอง ของไทยมิใช่ศัตรู
แม้ใครรุกรานต้องสู้ เพื่อกู๋ แหลมถิ่นไทยงาม

เกมแข่งขันเขียนคำ

วิธีเล่นเกม

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้น ตามความเหมาะสม
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวโดยเรียง ชั้น ป.๑ ป.๒ และ ป.๓ ชั้นละ ๑ คน สลับกันไปตลอดแถว
๓. ก่อนบอกคำคุณครูบอกชั้นก่อน เช่น ป.๑ สีแดง ชั้น ป.๑ เป็นผู้ออกไปเขียน ที่กระดาน
๔. ต่อไปเป็นชั้น ป.๒ และ ป.๓ สลับกันไปจนหมดคำ
๕. ตรวจสอบความถูกต้อง รวมคะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
๖. ถ้านักเรียนแต่ละชั้นไม่พอดีกับจำนวนคำที่เขียนให้ชั้นอื่นเขียนแทน

คำที่ใช้เขียนแข่งขัน

- ป.๑ กะปิ ปูดำ บิดา อีกา ตาจื่อ ตะปู จำปี บูชา ดูแล กะทิ
- ป.๒ นักเรียน กระจ่าย จระเข้ ทหาร เย็บผ้า ชาวเขา ขโมย ประชาชน
ตำรวจ ถวาย
- ป.๓ จดหมาย ดิฉัน กระผม ไปรษณีย์ ลากิจ แสตมป์ มะกรูด กระทบ
บันทึก เหตุการณ์

เพลง ไตรรงค์

สุเทพ โชคสกุล

ไตรรงค์ ธงไทย
สีแดง คือ ชาติ
สีน้ำเงิน หมายถึงว่า

ปลิวไสว สวยงามสง่า
สีขาว คือ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ไทย

กิจกรรมเติมคำ

เติม “มะ” หรือ “กระ” ลงในรูปภาพให้ได้คำที่สมบูรณ์

.....ยม

.....ทง

.....บอก

.....กรูด

.....ดิ่ง

.....กอก

.....บุง

.....ถาง

.....แวง

.....บอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

คำขวัญ คำคม

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ คำขวัญ คำคม (ความกตัญญู) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ ๑ - ๓ ข้อใดคล้องจองกับคำที่กำหนดให้

๑. ผักกาด

ก. ชอบกิน ข. ชาดีไทย ค. ปากกา

๒. สนุก

ก. มากมาย ข. นิทาน ค. สุขใจ

๓. ผีกลั่น

ก. มลพิษ ข. ฟ้าร้อง ค. ดารา

ข้อ ๔ - ๖ เติมคำขวัญให้ถูกต้อง

มีคุณธรรมนำใจ ๔ ชีวิตพอ ๕ หลีก ๖ อบายมุข

๔. ก. มี ข. ไร่ ค. สุด

๕. ก. แล้ว ข. ใจ ค. เพียง

๖. ก. เลี้ยง ข. ไกล ค. พัน

ข้อ ๗ - ๘ ข้อใดใช้การันต์ผิด

๗. ก. จันทร ข. แพทย์ ค. วงศ์

๘. ก. ฤดูงศ์ ข. ประสงค์ ค. สวรรค์

๙. ข้อใดคือความหมายของสำนวน “กบเลือกนาย”

- ก. อยู่ใกล้สิ่งที่ดีงามแต่ไม่รู้จักคุณค่า
- ข. ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนผู้นำอยู่เรื่อยๆ
- ค. ผู้มีความรู้น้อยแต่คิดว่าตนเองมีความรู้มาก

๑๐. “ลงทุนมากแต่ได้ผลน้อย” เป็นความหมายของสำนวนใด

- ก. ชิงกีร์ช่าก็แรง
- ข. ชีซ้างจับตักแตน
- ค. ตำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ

บทอ่าน

เรื่อง สิงห์และสหาย

บัดนี้ สิงห์เรียนวิชาต่างๆ ที่ปู่ฤาษีสอนจนจบ สมควรที่จะกลับบ้านไปดูแลพ่อแม่ยามแก่ชรา ก่อนจากกัน ปู่ฤาษีให้คัมภีร์ ซึ่งเป็นตำรารวบรวมคาถาศักดิ์สิทธิ์ แล้วยังสอนให้สิงห์เป็นคนกล้าหาญ กตัญญูรู้คุณ มีจิตเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และซื่อสัตย์สุจริต ถ้าสิงห์ทำได้ สิงห์จะเป็นที่รักของทุกคน

สิงห์เดินทางท่องเที่ยวอย่างมีความสุข ดอกไม้ป่าสีสวยๆ ต้นไม้รูปร่างแปลกๆ ใบมีสีและขนาดแตกต่างกันไป ผลไม้มีให้เก็บกิน ไม่มีวันหมด สัตว์ป่ามากมายทั้งที่อยู่บนดินและต้นไม้ นกสีสวยบินร่อนไปมา

ขณะที่สิงห์หยุดพักใต้ต้นจันทน์ ซึ่งมีลูกกลมแป้นเหลืองดกเต็มต้น กลิ่นหอมหวาน สิงห์ต้องสะดุ้งสุดตัว เมื่อได้ยินเสียงราชสีห์คำรามดั่งลั่น มันกำลังไล่ล่าสัตว์ชนิดหนึ่งซึ่งวิ่งตรงมาที่ต้นจันทน์

สิงหะรีบปีนเถาวัลย์ขึ้นไปหลบบนต้นไม้ทันที เห็นช่างน้อยตัวหนึ่งกำลังหนีราชสีห์สุดชีวิต สิงหะจึงหักกิ่งไม้เสกคาถา แล้วขว้างไปทันที ราชสีห์หยุดกึก หันหลังวิ่งกลับไปโดยเร็ว ช่างน้อยนอนหมดแรง สิงหะลูบหัวมันด้วยความสงสาร มันเองวงเข้ามาคลอเคลียมนุษย์คนแรกที่ยังมันเพิ่งรู้จัก ว่าชื่อสิงหะเหมือนจะฝากตัว และขอเดินทางไปด้วย

เจ้าช่างน้อยชุกชุนและส่งเสียงดังเรียก “สิงหะ” ไปตลอดทาง นกตกใจบินหนีออกจากรัง ลิงตกต้นไม้ ไก่ป่ากระพือปีกบินชนต้นไม้ กระรอกทำผลไม้หล่นจากปาก สัตว์เดือดร้อนไปทั่ว สิงหะจึงเปิดคัมภีร์ค้นหาวิธีแก้ไข

สิงหะเสกเถาวัลย์ ให้มีรูปร่างเป็นเครื่องหมายทัศนชาตต์ ติดไว้บนหมวกของตน พอเครื่องหมายทัศนชาตต์ติดที่หมวก เจ้าช่างน้อยเห็นก็ชูงวง ซึ่งมีรูปร่างคล้ายเครื่องหมายทัศนชาตต์ เช่นกัน และไม่ส่งเสียงดังรบกวน

สิงหะคิดว่าช่างน้อยตัวนี้คงจะเป็นเพื่อนตาย และจะต้องติดตามกันตลอดไป เพื่อมิให้สัตว์อื่นล่าปาก สิงหะจึงสวมหมวกมีเครื่องหมายทัศนชาตต์อยู่ตลอดเวลา จึงไม่มีเสียงเอะอะ ชื่อของเขาจึงไม่มีสระ “ะ” เขียนใหม่เป็นสิงห์ แต่นั่นมาทั้งสิงห์และช่างน้อย เดินทางกันต่อไปอย่างมีความสุข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรมย์ เรียบเรียง
ในหนังสือ อ่านเขียนเรียนภาษาไทย เล่ม ๓

ใบงานที่ ๑๑

เรียงลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง ใส่หมายเลข ๑ - ๑๐ เรียงลำดับตามเหตุการณ์จากเรื่อง สิงห์และสหาย
หน้าข้อความข้างล่างนี้

	ช่างน้อยรักสิงหะ ฝากตัวและขอเดินทางไปด้วย
	ปู่ฤๅษีสอนวิชาความรู้และคุณธรรมหลายประการ แก่สิงหะ เพื่อจะได้เป็นคนดี และเป็นที่ยรักของทุกคน
	สิงหะหักกิ่งไม้ เสกคาถา ขว้างไล่ราชสีห์
	ราชสีห์คำรามลั่นไล่ล่าช่างน้อย
	พอเครื่องหมาย ๑ ติดที่หมวก เจ้าช่างน้อยเห็นก็ซุงวงคล้าย เครื่องหมาย ๑ ช่างน้อยส่งเสียงดังตลอดทาง
	สิงหะเปิดคัมภีร์ค้นหาวิธีแก้ไข มิให้สัตว์ป่าเดือดร้อน เพราะเสียงช่างน้อย
	ชื่อของสิงหะ เขียนเปลี่ยนใหม่เป็น สิงห์
	สิงหะและช่างน้อยเป็นเพื่อนตาย และติดตามกันตลอดไป
	สิงหะเสกเถาวัลย์ มีรูปร่างเป็นเครื่องหมาย ๑ ติดที่หมวก ของตน
	ช่างน้อยไม่ส่งเสียงดังรบกวน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒

วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร

คำชี้แจง วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง สิงห์กับสหาย ตามพฤติกรรมต่อไปนี้ และเขียนลงในกรอบที่กำหนด

คุณธรรม

กล้าหาญ มีเมตตา
กตัญญู ซื่อสัตย์
เอื้อเฟื้อ

ตัวละคร - พฤติกรรม (การกระทำ)

๑. ปู่ฤๅษีสอนวิชาความรู้และยังสอนคุณธรรมหลายประการแก่สิงหะ
๒. สิงหะจะกลับบ้านไปดูแลพ่อแม่
๓. สิงหะช่วยช้างน้อยให้พ้นภัยจากราชสีห์
๔. สิงหะทำให้สัตว์ป่าไม่เดือดร้อนรำคาญเสียงของช้างน้อย
๕. ช้างน้อยรักและเป็นเพื่อนตายของสิงหะ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่าน

เรื่อง ความรักของพ่อแม่

ทุกคนย่อมเกิดมาจากความรักของพ่อแม่ และด้วยความรักนี้เองท่านจึงคอยดูแลทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกจนเติบโตใหญ่ ให้สามารถดูแลตนเองได้ต่อไป

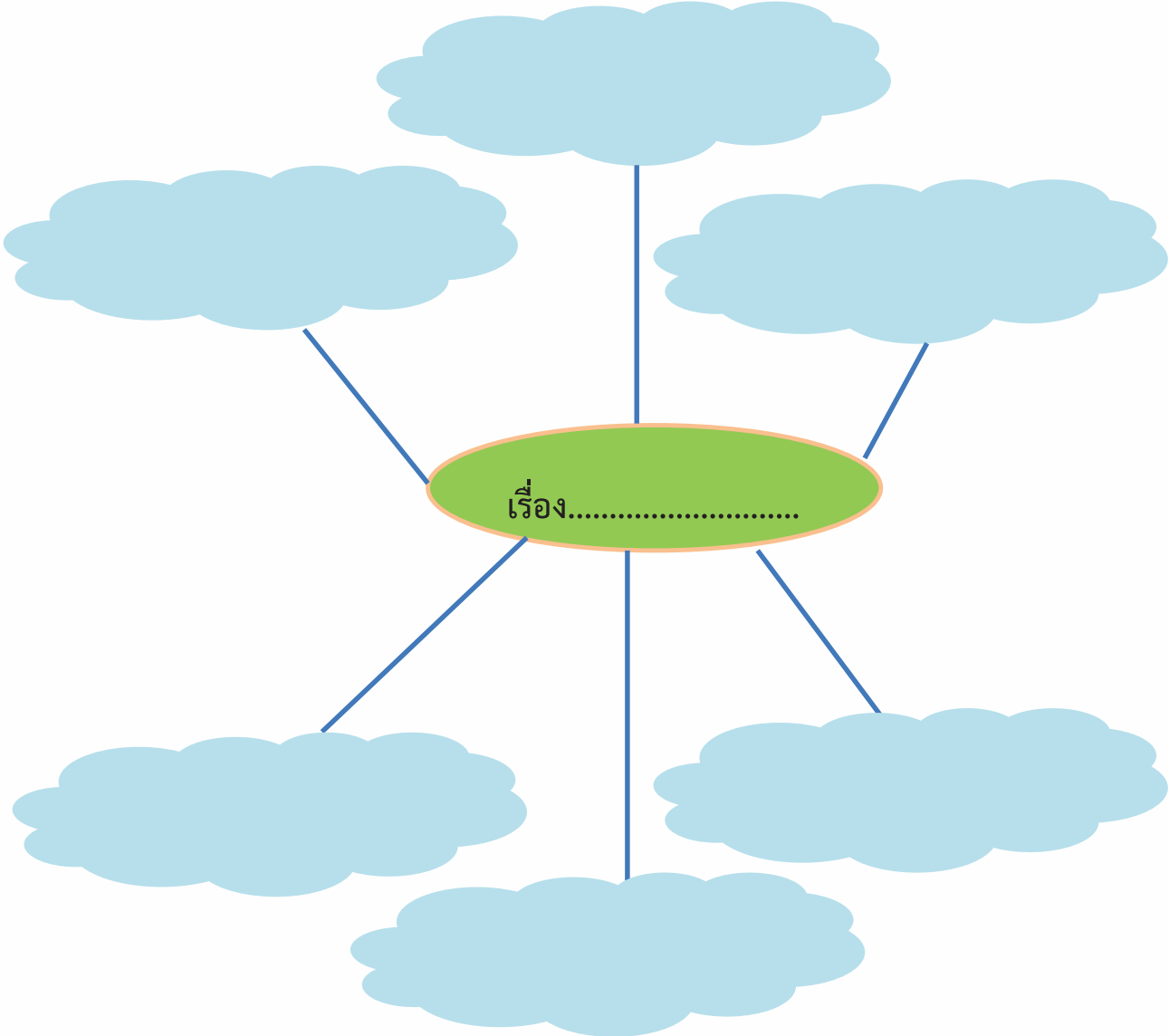
ชีวิตของสัตว์บางชนิด อาจเป็นตัวอย่างแก่เราได้ เช่น นกเงือก เมื่อมันสร้างรัง แม่ของมันจะขังตัวและปักไข่อยู่ในโพรงไม้ ดูแลลูกนกอย่างทะนุถนอม และไม่จากไปไหน พ่อของมันจะทำหน้าที่หาอาหารมาป้อนด้วยความรัก และห่วงใย ระหว่างที่เลี้ยงดูแม่และลูกนก พ่อของมันจะพอมมากเพราะอาหารที่หาได้จะนำมาให้แม่และลูกนก โดยเหลือเป็นส่วนของตนเพียงเล็กน้อย เมื่อลูกนกแข็งแรงพอจะบินได้แล้ว แม่จะจิกโพรงไม้ออกมา พ่อจะฝึกบินให้ จนกว่าแม่และลูกทุกตัวจะแข็งแรง และแยกจากพ่อแม่ไปมีชีวิตอิสระต่อไป

แม่และพ่อเงือกได้ทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกของตนด้วยความรักและห่วงใย พ่อแม่ทุกคนก็เลี้ยงดูลูกจนเติบโตใหญ่ด้วยความรักอย่างสุดหัวใจเช่นกัน เราทุกคนจึงควรทำหน้าที่ดูแลท่านตอบ ด้วยความเคารพรักและกตัญญูให้สมกับความรักที่ท่านมีต่อเรา

หนังสือเรียนภาษาไทย ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ใบงานที่ ๐๓
เขียนแผนผังความคิด

คำชี้แจง เขียนแผนผังความคิดจากเรื่อง ความรักของพ่อแม่

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้

ตัวการันต์และเครื่องหมายทัณฑฆาต

การันต์ มีความหมายว่า “ที่สุดอักษร” หรือตัวอักษรที่ไม่ออกเสียง ซึ่งมีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้

ทัณฑฆาต คือชื่อเครื่องหมายสำหรับฆ่าตัวอักษรที่ไม่ออกเสียง มีรูปดังนี้ :-

การใช้ตัวการันต์ในภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยการออกเสียง คำที่รับมาจากภาษาอื่น ซึ่งคนไทยอาจออกเสียงได้ยากให้ง่ายขึ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าคำที่ใช้เครื่องหมาย ์ เดิม มักกำกับ อยู่ท้ายคำ หรือท้ายพยางค์ตามความหมายว่าที่สุดอักษร แต่ปัจจุบันมีคำ ภาษาต่างประเทศจำนวนมากที่ไทยนำมาใช้แล้วใช้เครื่องหมาย ์ กลางคำหรือกลางพยางค์

ตัวอย่างคำที่มีตัวการันต์

๑. ตัวการันต์ที่อยู่ท้ายพยางค์ เป็นพยัญชนะตัวเดียว เช่น

สัตว์	(สัตว์)
มนุษย์	(มะ-นุด)
รถยนต์	(รด-ยน)
นารายณ์	(นา-ราย)
สวรรค์	(สะ-หวัน)

๒. ตัวการ์ตูนที่อยู่ท้ายพยางค์ เป็นพยัญชนะสองตัว เช่น

จันทร์	(จัน)
ปัญหาเขาวน	(ปัน-หา-เขา)
วิทยาศาสตร์	(วิด-ทะ-ยา-สาด)
สัญลักษณ์	(สัน-ยะ-ลัก)
สุราษฎร์ธานี	(สุ-ราด-ธา-นี) คำว่า ธาณี เป็นอีกคำหนึ่ง

๓. ตัวการ์ตูนที่อยู่ท้ายพยางค์ เป็นทั้งพยัญชนะและสระ เช่น

เกียรติศักดิ์	(เกียรติ-ติ-ศักดิ์)
บริสุทธิ์	(บอ-ริ-สุด)
เปรมปรีดิ์	(เปรม-ปรี)
กาฬสินธุ์	(กา-ละ-สิน)
พืชพันธุ์	(พืช-พันธุ์)

๔. ตัวการ์ตูนที่อยู่กลางพยางค์ เช่น

กอล์ฟ	(กอฟ)
คอนเสิร์ต	(คอน-เส็ด)
ซอก	(ซ็อก)
ฟอร์ม	(ฟอม)
सान	(सान)

ใบงานที่ ๐๔
เขียนคำที่มีตัวการ์นต์ และเครื่องหมายทัณฑฆาต

คำชี้แจง เขียนคำที่มีตัวการ์นต์ และเครื่องหมาย ทัณฑฆาต จากเรื่อง สิงห์และสหาย มาให้ครบทุกคำ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of solid top and bottom lines with a dashed midline.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๕
หาความหมายของคำ

คำชี้แจง หาความหมายของคำจากพจนานุกรม

คำ	ความหมาย
๑. รื่นรมย์	
๒. สงกรานต์	
๓. ทุกซ์	
๔. พิมพ์	
๕. ไพรสมนต์	
๖. วงศ์	
๗. อาทิตย	
๘. ฤทธิ์	
๙. ทิพย์	
๑๐. พระอินทร์	

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๖

เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำอ่านคำที่มีตัวการ์นต์

พันธุ์ อ่านว่า พัน

๑. สัตว์ อ่านว่า
๒. ทุกข์ อ่านว่า
๓. สิ่งห้ อ่านว่า
๔. มนุษย์ อ่านว่า
๕. รถยนต์ อ่านว่า
๖. ดวงจันทร์ อ่านว่า
๗. วันเสาร์ อ่านว่า
๘. ดวงอาทิตย์ อ่านว่า
๙. โทรทัศน์ อ่านว่า
๑๐. โทรศัพท์ อ่านว่า

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๗
เขียนคำที่มีตัวการ์นต์

คำชี้แจง เขียนคำที่มีการ์นต์ต่อไปนี้ ลงในวงกลมตามหัวข้อที่กำหนด

มนุษย์	กาญจน์	เผ่าพันธุ์	รถยนต์	บริสุทธิ์
สัญลักษณ์	สมศักดิ์	สัตว์	พระอินทร์	โทรศัพท์
เปรมปรีดิ์	ภาพยนตร์	อิทธิฤทธิ์	วันเสาร์	พระจันทร์

พยัญชนะตัวเดียว

.....

.....

.....

พยัญชนะสองตัว

.....

.....

.....

พยัญชนะและสระ

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ สำนวนไทย

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบลึกซึ้ง โดยครอบคลุมไปถึงภาษิต สุภาษิต และคำพังเพย ที่สำคัญสำนวนไทย ยังมีเสน่ห์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยการดึงเอาสิ่งที่อยู่รอบตัวมา เปรียบเทียบ ดังนั้นเราอาจพูดได้ว่า สำนวนไทยมีความผูกพันกับชีวิต ของเราอย่างใกล้ชิด และยังให้ข้อคิดสอนใจ

ตัวอย่าง

น้ำขึ้นให้รีบตัก	หมายถึง	มีโอกาสดีควรรีบทำ
กินปูนร้อนท้อง	หมายถึง	ทำอาการมีพิรุณขึ้นเอง แสดงอาการเดือดร้อนขึ้นเอง
กินน้ำไม่เผื่อแล้ง	หมายถึง	มีอะไรใช้หมด ไม่คิดถึงวันข้างหน้า
จับแพะชนแกะ	หมายถึง	ทำอย่างขอไปที ไม่ได้อย่างนี้ก็เอา อย่างนั้นเข้าแทนเพื่อให้ลุล่วง
ขว้างงูไม่พ้นคอ	หมายถึง	ทำอะไรแล้วผลร้ายกลับมาสู่ตัวเอง
จับปลาสองมือ	หมายถึง	ทำสิ่งใดที่ยากพร้อมๆ กัน ทำให้ ล้มเหลวทั้งสองสิ่ง

ปั้นน้ำเป็นตัว	หมายถึง	การโกหกสร้างเรื่องขึ้นมาโดยไม่มี มูลความจริง
แพะรับบาป	หมายถึง	คนผู้รับกรรมแทนการกระทำ ของผู้อื่น
นกสองหัว	หมายถึง	คนที่ทำตัวฝักใฝ่เข้าด้วยทั้ง ๒ ฝ่าย ที่ไม่เป็นมิตรกัน หวังประโยชน์เพื่อ ตนเอง
ไขในหิน	หมายถึง	ของที่ต้องระมัดระวังทะนุถนอม และหวงอย่างยิ่ง ไม่ยอมให้ใคร ทำอันตรายเด็ดขาด

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๘
คัดไทย

คำชี้แจง เลือกสำนวนที่ชอบ จำนวน ๕ สำนวน แล้วคัดลายมือตัวบรรจง
เต็มบรรทัด

Blank writing lines for practicing Thai calligraphy.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๐
วาดภาพสำนวนไทย

คำชี้แจง วาดภาพประกอบสำนวนไทย ให้มีความหมายถูกต้อง

จับปลาสองมือ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ คำคม

คำคม หมายถึง ถ้อยคำที่คิดขึ้นมาในปัจจุบันทันด่วน เป็นถ้อยคำที่หลักแหลม ซึ่งสามารถเข้ากับเหตุการณ์นั้นได้อย่าง เหมาะเจาะ ทั้งยังชวนให้คิด ถ้าพูดติดปากกันต่อไปก็จะกลายเป็น สำนวนไปได้ คำคมส่วนมากจะมีการร้อยเรียงด้วยคำที่คล้องจองกัน

ตัวอย่าง คำคม

๑. คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้
๒. ถ้าไม่ฟัง เสียงดังแค่ไหนก็ไม่ได้ยิน
๓. เสมอต้น เสมอปลาย อาจไม่เสมอไป
๔. จงพูดให้น้อยกว่าที่ฟัง และ ทำให้มากกว่าที่พูด
๕. จงบินให้สูงกว่าที่คิด เพราะ ชีวิตสั้นกว่าที่หวัง
๖. จงดีให้มากกว่าที่ร้าย และ อภัยให้มากกว่าที่ชัง
๗. ต้องกินน้ำตาลเพิ่มแค่ไหน ถึง จะเข้าใจคำว่าหวาน
๘. คิดแล้วไม่ทำคือฝันกลางวัน ทำแล้วไม่คิดคือฝันร้าย
๙. สุขหรือทุกข์ เราสู้ อยู่ที่จิต ถูกหรือผิด เราสู้ อยู่ที่ใจ

๑๐. อย่าทำในสิ่งที่ "ไม่มีสิทธิ์" อย่าคิด ในสิ่งที่ "ไม่มีค่า"
๑๑. อย่าตัดสินคนที่ "หน้าตา" เพราะว่า คน "มีค่า" ที่ข้างใน
๑๒. การบินไทยรักคุณเท่าฟ้า แต่คนธรรมดารักคุณเท่าเดิม
๑๓. จงกลัวให้น้อยกว่าที่กล้า และศรัทธาให้มากกว่าที่เห็น
๑๔. เวลาไม่ได้ทำให้ใครเสียคน ใครบางคนต่างหาก
ทำให้เสียเวลา
๑๕. เพื่อนก็เหมือนดาวบนท้องฟ้า แม้ไม่เห็นตลอดเวลา
แต่ก็รู้ว่าท้องฟ้ายังมีดาว
๑๖. อย่ารอ ในสิ่งที่ "ไม่มีมา" อย่าไขว่คว้า ในสิ่งที่ "ไม่มีจริง"

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๑
คัดลายมือ

คำชี้แจง เลือกคำคมที่นักเรียนชอบ จำนวน ๓ คำคม คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of three horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid) for copying and practicing calligraphy.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่าน

เรื่อง ยอด...ยอดกตัญญู

ยอดกับแม่อาศัยอยู่ในกระท่อมหลังเล็กๆ ด้านหลังกระท่อมปลูกพืชผักหลายชนิด เช่น ผักคะน้า ผักกาด พริก มะเขือ ทุกเช้าตรู่ยอดและแม่จะช่วยกันพรวนดินและรดน้ำ

“รดน้ำทั่วหรือยังลูก”

“ยังเหลืออีกหน่อยครับ”

“รดน้ำผักเสร็จแล้วก็ไปกินข้าวแล้วออกเล่นกับเพื่อนๆ ได้นะจ๊ะ”

“ครับแม่”

แม่พรวนดินเสร็จก็ขึ้นบ้านเพื่อหุงหาอาหาร ส่วนยอดรดน้ำผักต่อมาอีกพักหนึ่งก็รู้สึกเหนื่อยจึงเดินมานั่งพักที่แคร่ใต้ต้นไม้

“เฮ้! ยอดไปเล่นฟุตบอลกันไหม”

“ไม่หรอกเบ้ม เรายังรดน้ำผักไม่เสร็จ”

“ไม่เสร็จก็ไม่เห็นเป็นไร เล่นกันก่อนแล้วค่อยมารดน้ำต่อก็ได้”

“ตกลง ไปก็ไป”

ที่สนาม เด็กๆ กำลังเล่นฟุตบอลกันอย่างสนุกสนาน

“เฮ้! พวกเราดูซิว่าใครมา”

“แกทำอย่างไรนะเบ้ม จึงจุดเจ้ายอดมาได้”

ยอดยิ้มให้เพื่อนๆ แล้วเล่นบอลกัน ยอด เบ้ม แดง และเพื่อนๆ พากันเล่นบอลอย่างเพลิดเพลิน จนเวลาผ่านไป ยอดเพิ่งนึกขึ้นได้ “ตายจริง เรายังรดน้ำผักไม่เสร็จเลย” ยอดจึงเรียก เบ้ม แดง และคนอื่นๆ ให้หยุดเล่น

“เราขอเลิกก่อนนะ”

“ทำไมล่ะยอด กำลังสนุกเลย”

“เราลืมรดน้ำผัก”

“ไม่เป็นไรหรอก เตียวค่อยกลับไปรดต่อก็ได้”

ยอดไม่สนใจคำพูดเพื่อน หันหลังได้ก็รีบวิ่งกลับบ้านด้วยความกังวล “ปานนี้ผักจะตายหรือยังก็ไม่รู้” ทันทีที่วิ่งกลับมาถึงสวนผัก ยอดก็ต้องตะลึง ผักที่ยังไม่ได้รดน้ำเริ่มเหี่ยวเพราะถูกแดดเผา ยอดยืนดูแปลงผักที่ขาดน้ำด้วยความเสียใจ “เราไม่ควรไปเล่นเลย แล้วทีนี้จะทำอย่างไรดีล่ะ” ยอดนึกได้รีบวิ่งไปหยิบบัวรดน้ำทันที ยอดวิ่งไปตักน้ำจากบ่อมารดแปลงผักอย่างรวดเร็ว รดน้ำเสร็จ ยอดก็นั่งที่แคร่เฝ้ามองต้นผักอย่างใจจดใจจ่อ “ซูไบขึ้นมาซิ ซูไบขึ้นมา” ถ้าผักตายแล้วพรุ้งนี้แม่จะเอาอะไรไปขาย คึนนั้น ยอดเข้านอนโดยไม่บอกแม่เรื่องที่หนีไปเล่นโดยยังรดน้ำผักไม่เสร็จ ยอดนอนไม่หลับ นอนคิดตลอดคืน

“ถ้าแม่เก็บผักไปขายไม่ได้แม่ก็จะไม่มีเงิน”

“แม่จะรู้หรือไม่ว่าเราทำผักของแม่ตาย”

“ถ้าแม่รู้ แม่คงจะโกรธเราแน่เลย”

“เราควรไปรับผิดชอบกับแม่และให้แม่ลงโทษตามความผิดที่เราทำไป”

เช้าวันรุ่งขึ้น ยอดเดินไปหาแม่ด้วยความเสียใจ ยอดกราบลงบนตักแม่ น้ำตาแห่งความสำนึกผิดไหลพราก

“แม่ครับยอดขอโทษ ที่ทำผักของแม่ตาย”

“ไม่เป็นไรหรอกลูก แม่ไม่ได้คิดว่าเป็นความผิดของลูกเลย แล้วผักก็ไม่ตาย แม่รดน้ำเพิ่มอีก”

แม่ดึงร่างของยอดเข้าไปกอดด้วยความรัก ยอดก็กอดแม่ด้วยความรักเช่นกัน

“รู้ไหมจ๊ะ ไม่มีสิ่งใดที่พ่อแม่จะภูมิใจเทียบเท่าที่มีลูกกตัญญู ถึงแม่จะจนแต่แม่ก็มีความสุข เพราะลูกเป็นคนดี”

“ผมสัญญาว่า ต่อไปนี้ผมจะไม่หนีไปเล่นก่อนรดน้ำผักเสร็จอีกแล้วครับ”

หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อคิด ภาษิตที่ได้จากการอ่านเรื่อง ยอด...ยอดกตัญญู

กตัญญูกตเวทิต

คนดีต้องมีประจำใจ

รักของแม่ยิ่งใหญ่

หาใครเทียบเทียม

ชนะผู้อื่นได้ใจสุดเข้มแข็ง

มีอำนาจแข็งแกร่งถ้าชนะใจตนเอง

พุทธสุภาษิต

ความกตัญญูกตเวทิต เป็นเครื่องหมายของคนดี

ใบงานที่ ๑๓
ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่อง ยอด.....ยอดกตัญญู

๑. แม่ของยอดมีอาชีพอะไร

.....
.....

๒. ครอบครัวของยอดมีกี่คน

.....
.....

๓. ยอดมีหน้าที่อะไรบ้าง ในครอบครัว

.....
.....

๔. ยอดปฏิบัติอย่างไรจึงเรียกว่ามีความกตัญญู

.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้

คำขวัญวันเด็กแห่งชาติ

- ปี ๒๕๔๘ เด็กรุ่นใหม่ ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน
กล้าคิด กล้าพูด
- ปี ๒๕๔๙ อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด
- ปี ๒๕๕๐ มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง
หลีกเลี่ยงอบายมุข
- ปี ๒๕๕๑ สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม
- ปี ๒๕๕๒ ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพัน
รักสามัคคี
- ปี ๒๕๕๓ คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม
- ปี ๒๕๕๔ รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ
- ปี ๒๕๕๕ สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษา
ความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี
- ปี ๒๕๕๖ รักษาวินัย ใฝ่เรียนรู้ เพิ่มพูนปัญญา
นำพาไทยสู่อาเซียน
- ปี ๒๕๕๗ กตัญญูรู้หน้าที่ เป็นเด็กดี มีวินัย
สร้างไทยให้มั่นคง
- ปี ๒๕๕๘ ความรู้คู่คุณธรรม นำสู่อนาคต
- ปี ๒๕๕๙ เด็กดี หมั่นเพียร เรียนรู้ สู่อนาคต

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๔
เติมคำขวัญ

คำชี้แจง นำข้อความที่กำหนดให้ เติมคำขวัญให้ถูกต้อง

เหมือนขายชีวิตขายชาติ	ต้องขยันอ่าน ขยันคิด
ลดอุบัติเหตุ	ความรู้คู่คุณธรรม
มีจิตสาธารณะ	ต้นไม้ควรรักษา
พลังงานมีน้อยนิด	เชิดชูคุณธรรม
ไม่พึงพayasaเสพติด	มีคุณธรรมนำใจ

- ๑. รอบคอบ รู้คิด _____
- ๒. คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ _____
- ๓. ขายเสียงขายสิทธิ์ _____
- ๔. เคารพกฎ _____
- ๕. อยากฉลาด _____
- ๖. _____ หมั่นปลูกป่าอย่าทำลาย
- ๗. _____ รู้จักคิดก่อนจะใช้
- ๘. ตั้งใจใฝ่ศึกษา _____
- ๙. _____ นำสู่นาคต
- ๑๐. _____ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลี้ยงอบายมุข

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ คำขวัญประจำจังหวัด

กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพฯ ดุจเทพสร้าง เมืองศูนย์กลางการปกครอง วัด วัง งามเรืองรอง เมืองหลวงของประเทศไทย
กระบี่	ถิ่นหอยเก่า เขาตระหง่าน ธารสวย รวยเกาะ เพาะปลูกปาล์ม งามหาดทราย ใต้ทะเลสวยสด มรกตอันดามัน
กาญจนบุรี	แคว้นโบราณ ด่านเจดีย์ มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว แหล่งแร่ น้ำตก
กาฬสินธุ์	เมืองฟ้าแดดสงยาง โปงลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา ผาเสวยภูพาน มหาธารลำปาว ไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี
จันทบุรี	น้ำตกสี่เลื่อง เมืองผลไม้ พริกไทยพันธุ์ดี อัญมณีมากเหลือ เสื่อจันทบูร สมบูรณ์ธรรมชาติ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช รวมญาติกู้ชาติที่จันทบุรี
ชลบุรี	ทะเลงาม ข้าวหลามอร่อย อ้อยหวาน จักสานดี ประเพณีวิ่งควาย

ชัยนาท	หลวงปู่ศุขลือชา เขื่อนเจ้าพระยาลือชื่อ นามระบือสวนนก ส้มโอดกขาวแตงกวา
ชัยภูมิ	ชัยภูมิทิวทัศน์สวย รวยป่าใหญ่ มีช้างหลาย ดอกไม้งาม ลือนามวีรบุรุษ สูดยอดผ้าไหม พระใหญ่ทราวดี
ชุมพร	ประตูกาต้ไต้ ไหว้เสด็จในกรม ชมไร่กาแฟ แลหาดทรายรี ดึกกล้วยเลียบมือ ขึ้นชื่อรังนก
ตราด	เมืองเกาะครึ่งร้อย พลอยแดงค่าล้ำ ระกำ แสนหวาน หลังอานหมาดี ยุทธนาวี เกาะช้าง สุดทางบูรพา
ตาก	ธรรมชาติน่ายล ภูมิพลเขื่อนใหญ่ พระเจ้าตาก เกรียงไกร เมืองไม้และป่างาม
นครนายก	เมืองในฝันที่ใกล้กรุง ภูเขางาม น้ำตกสวย รวยธรรมชาติ ปราศจากมลพิษ
นครปฐม	ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลาม หวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า

นครพนม	พระธาตุพนมค่าล้ำ วัฒนธรรมหลากหลาย เรณูผู้ไท เรือไฟโสภา งามตาฝั่งโขง
นครราชสีมา	เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน
นครศรีธรรมราช	เราชาวนคร อยู่เมืองพระ มั่นอยู่ในสัจจะ ศีลธรรม กอรปกรรมดี มีมานะปากเพียร ไม่เบียดเบียน ทำอันตรายผู้ใด
นครสวรรค์	เมืองสี่แคว แห่มังกร พักผ่อนบึงบอระเพ็ด ปลารสเด็ดปากน้ำโพ
นนทบุรี	พระตำหนักสง่างาม ลือนามสวนสมเด็จ เกาะเกร็ดแหล่งดินเผา วัดเก่านามระบือ เลื่องลือทุเรียนนนท์ งามน่ายลศูนย์ราชการ
นราธิวาส	ทักษิณราชตำหนัก ชนรักศาสนา นราทัศน์ เพลินตา ปาโจตรึงใจ แหล่งใหญ่แร่ทอง ลองกอง หอมหวาน
น่าน	แข่งเรือลือเลื่อง เมืองงาช้างดำ จิตรกรรม วัดภูมินทร์ แดนดินส้มสีทอง เรืองรองพระธาตุ แช่แห้ง

บึงกาฬ	ภูทอกแหล่งพระธรรม คำล้ำ่างพารา งามตา แก่งอาฮง บึงโขงหลงเพลินใจ น้ำตกใสเจ็ดสี ประเพณีแข่งเรือ เหนือสุดแดนอีสาน นมัสการ องค์พระใหญ่
บุรีรัมย์	เมืองปราสาทหิน ถิ่นภูเขาไฟ ผ้าไหมสวย รววยวัฒนธรรม
สุพรรณบุรี	เมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือ พระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม สูงล้ำ ประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่น ชวนฟัง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๕
คัดคำขวัญ

คำชี้แจง เลือกคำขวัญประจำจังหวัดที่นักเรียนชอบ จำนวน ๒ คำขวัญ
คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด

Handwriting practice lines consisting of 18 sets of horizontal lines. Each set includes a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๖
เขียนคำขวัญ

คำชี้แจง แต่งคำขวัญเกี่ยวกับวันพ่อ ๒ คำขวัญ

.....
.....
.....

.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ คำขวัญ คำคม (ความกตัญญู) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ ๑ - ๓ ข้อใดคล้องจองกับคำที่กำหนดให้

๑. สนุก

ก. มากมาย

ข. นิทาน

ค. สุขใจ

๒. ผีกฝน

ก. มลพิษ

ข. ฟ้าร้อง

ค. ดารา

๓. ผักกาด

ก. ชอบกิน

ข. ชาตไทย

ค. ปากกา

ข้อ ๔ - ๖ เติมคำขวัญให้ถูกต้อง

มีคุณธรรมนำใจ.....๔.....ชีวิตพอ.....๕.....หลัก.....๖.....อบายมุข

๔. ก. มี

ข. ใช้

ค. สุด

๕. ก. แล้ว

ข. ใจ

ค. เพียง

๖. ก. เลี้ยง

ข. ไกล

ค. พัน

ข้อ ๗ - ๘ ข้อใดใช้การันต์ผิด

๗. ก. ชุติวงศ์

ข. ประสงค์

ค. สวรรค์

๘. ก. จันทร

ข. แพทย์

ค. วงศ์

๙. ข้อใดคือความหมายของสำนวน “กบเลิกนาย”

- ก. อยู่ใกล้สิ่งที่ดีงามแต่ไม่รู้จักคุณค่า
- ข. ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนผู้นำอยู่เรื่อยๆ
- ค. ผู้มีความรู้น้อยแต่คิดว่าตนเองมีความรู้มาก

๑๐. “ลงทุนมากแต่ได้ผลน้อย” เป็นความหมายของสำนวนใด

- ก. ชิงกีร์ร่าก็แรง
- ข. ชี้อ้างจับตักแตน
- ค. ตำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐
คำขวัญ คำคม

นิทานอีสป เรื่อง ราชสีห์กับหนู

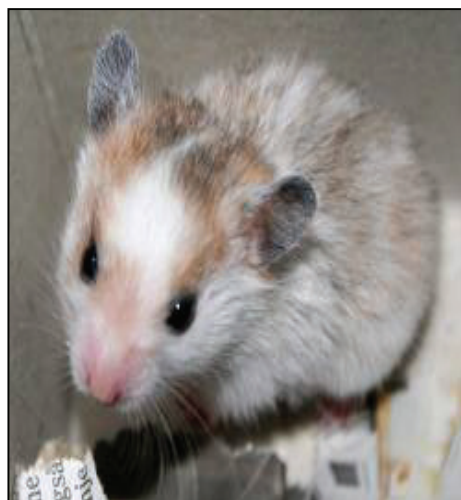
มีราชสีห์ตัวหนึ่งนอนพักผ่อนอย่างมีความสุข แต่ต้องสะดุ้งตื่นขึ้นมา เพราะมีหนูตัวหนึ่งขึ้นมาวิ่งไต่ตามลำตัวโดยไม่รู้ ว่าเป็นร่างของเจ้าป่า ราชสีห์ใช้อุ้งเท้า ตะครุบเอาไว้ด้วยความโกรธเกรี้ยว

ขณะจะลงมือสังหารหนูนั่นเองก็ได้ยินเสียงหนูกล่าวคำวิงวอนขึ้นว่า “ท่าน ผู้เป็นราชาแห่งสัตว์ทั้งปวง ได้โปรดไว้ชีวิตข้าสักครั้งเถิดท่าน เพราะตัวข้านั้นทำผิดไปโดยหาไม่รู้ ตัวข้านั้นมิได้มีเจตนาดูหมิ่นท่านแม้แต่อย่างใด” “ฮิ..ก็ได้ ในเมื่อเจ้าไม่ได้มีเจตนา ข้าก็จะปล่อยไปสักครั้งหนึ่งแล้วเจ้าอย่ามาทวงใจ อีกละ”

ราชสีห์ไม่ยอมได้ชื่อว่ารังแกผู้ที่อ่อนแอกว่าจึงยอมเลิกรา “บุญคุณในครั้งนี้อาจจะไม่ลืมเลยตราบชั่วชีวิตของข้า หากมีโอกาสในวันหน้าข้าต้องตอบแทนท่านอย่างแน่นอน ถ้าท่านมีเรื่องเดือดร้อนอันใดก็โปรดส่งเสียงคำราม ข้าจะรีบมาหาท่านในทันที”

“ฮะ..ฮะ..ฮะ..” ราชสีห์หัวเราะลั่นป่า “สัตว์ตัวเล็ก ๆ เช่นเจ้าจะทำอะไรให้ข้าได้ไป...รีบไปให้พ้นข้าจะได้นอนต่อเสียที” หลังจากนั้นไม่นานในขณะที่ราชสีห์ออกล่าเหยื่อ เกิดพลาตท่าเสียทีไปติดบ่วงของนายพรานเข้า ดิ้นอย่างไรก็ไม่สามารถหลุดออกไปได้ จึงส่งเสียงร้องลั่นป่า หนูจำเสียงของราชสีห์ที่ได้รับมาช่วยกัذب่วงของนายพรานจนขาด ราชสีห์จึงได้เป็นอิสระอีกครั้ง

เกม ทายคำจากภาพ

เล่านิทานจากภาพต่อกันเป็นเรื่อง

เกมแข่งขันเขียนคำ

วิธีเล่นเกม

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้น ตามความเหมาะสม
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวโดยเรียง ชั้น ป.๑ ป.๒ และ ป.๓ ชั้นละ ๑ คน สลับกันไปตลอดแถว
๓. ก่อนบอกคำคุณครูบอกชั้นก่อน เช่น ป.๑ สีแดง ชั้น ป.๑ เป็นผู้ออกไปเขียน ที่กระดาน
๔. ต่อไปเป็นชั้น ป.๒ และ ป.๓ สลับกันไปจนหมดคำ
๕. ตรวจสอบความถูกต้อง รวมคะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
๖. ถ้านักเรียนแต่ละชั้นไม่พอดีกับจำนวนคำที่เขียนให้ชั้นอื่นเขียนแทน

เกมต่อคำคล้องจอง

ไซโย	_____	_____	_____
ฟักแฟง	_____	_____	_____
งามตา	_____	_____	_____
ดีใจ	_____	_____	_____
น่วมอง	_____	_____	_____
สามัคคี	_____	_____	_____
ยาเสพติด	_____	_____	_____
อย่ามัวเมา	_____	_____	_____
ถูกทำลาย	_____	_____	_____
เดินจากไป	_____	_____	_____

วิธีเล่น

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้นตามความเหมาะสม
๒. ครูติดบัตรคำบนกระดาน ๑ บัตร ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปเขียนคำคล้องจอง
กลุ่มละ ๑ คน
๓. เมื่อเขียนเสร็จทุกกลุ่ม ครูติดบัตรคำต่อไปนักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเขียนคำ
คล้องจองคำใหม่
๔. ปฏิบัติ เช่นนี้ต่อไป ให้เขียนกี่คำก็ได้ พอสมควรแก่เวลาจึงตรวจสอบความถูกต้อง
กลุ่มใดถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑

ริ้วรอย์จินตนาการ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑

เรียนรู้จินตนาการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกและเขียนเครื่องหมาย ✕
หน้าข้อความที่ผิด

- _____ ๑. การเขียนเรื่องตามจินตนาการควรสร้างจินตนาการ
จากความจริง
- _____ ๒. การเขียนเรื่องตามจินตนาการเป็นการเขียนเรื่องราวต่างๆ
ตามจินตนาการของผู้เขียนซึ่งอาจเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้
- _____ ๓. การเขียนเรื่องตามจินตนาการไม่จำเป็นต้องมีการวางเค้าโครง
เรื่องที่จะเขียน
- _____ ๔. ผู้เขียนที่มีมารยาทในการเขียนต้องใช้ภาษาเขียนให้เหมาะสม
กับเวลา สถานที่และบุคคล
- _____ ๕. การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากภาพเขียนสิ่งที่อยู่
รอบๆ ตัวเรา

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๖. ข้อใดที่ ท ออกเสียงเป็น ท

ก. มณฑป

ข. มณฑล

ค. บัณฑิต

๗. ข้อใดที่ ถ ออกเสียงเป็น ริ

ก. ฤดูกาล

ข. ฤทธิ์

ค. ฤกษ์ยาม

๘. ฤ หากเป็นพยัญชนะต้นออกเสียง รือ ยกเว้นคำในข้อใด

ก. ฤทัย

ข. ฤสาย

ค. ฤ

๙. ฤ ออกเสียงเป็น เรอ คือคำในข้อใด

ก. ฤทธิ

ข. ฤษา

ค. ฤกษ์

๑๐. ข้อใดที่ ฤ ออกเสียงเป็น ริ

ก. นฤมิต

ข. ฤษา

ค. ฤ

ประเพณีลอยกระทง

ประเพณีลอยกระทงมีมาแต่โบราณ ท้าวศรีจุฬาลักษณ์ หรือนางนพมาศ ได้ริเริ่มประดิษฐ์กระทงสำหรับลอยประทีป เป็นรูปดอกบัวบานขึ้นถวาย พระร่วงเจ้าแห่งกรุงสุโขทัยในวันเพ็ญเดือนสิบสอง

ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีที่แสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณ และความเชื่อ ความกตัญญูรู้คุณพระคุณแห่งพระพุทธเจ้า ความกตัญญูรู้คุณ และขอขมาแม่พระคงคา(น้ำ) และความเชื่อในการลอยเคราะห์ลอยโศก ไปกับสายน้ำ

เมื่อถึงวันเพ็ญเดือนสิบสอง ประชาชนจะจัดทำกระทงเป็นรูปต่างๆ ด้วยใบตอง กาบกล้วย ใบพลับพลึง และวัสดุอื่นๆ ตกแต่งกระทงให้สวยงาม ด้วยดอกไม้สด ธูป เทียน หมากพลู แล้วนำไปลอยกระทง โดยกล่าว คำอธิษฐานตามปรารถนาแล้วจึงปล่อยกระทงให้ลอยไปตามสายน้ำ

ปัจจุบันการลอยกระทงมีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปโคมลอย รูปเรือ ทั้งยังมีการจุดดอกไม้ไฟ ประทัดหรือพลุ เป็นเครื่องสนุก เป็นการท่องเที่ยว มากกว่าจะคิดถึงคุณค่าทางจิตใจ จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย ที่มองข้ามความงดงามของจิตใจ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๑
วาดภาพประเพณีลอยกระทง

คำชี้แจง วาดภาพประเพณีลอยกระทงตามจินตนาการ ระบายสีให้สวยงาม และเขียนชื่อภาพ

เรื่อง.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

ชั้นทสี่มา = ชั้น - ทะ - สี่ - มา

ทันทฆาต = ทัน - ทะ - คาด

มณฑา = มน - ทา

กุนทล = กุน - ทน

จันทาล = จัน - ทาน

ทันทสถาน = ทัน - ทะ - สะ - ถาน

บันทิต = บัน - ดิต

บันทาะว์ = บัน - เดาะ

มณฑป = มน - ดบ

ใบความรู้

เรื่อง คำที่ใช้ ท

ท เป็นพยัญชนะไทยตัวที่ ๑๗
การใช้ ท มี ๒ ลักษณะ คือ

๑. ท ออกเสียงเป็น ท เช่นคำว่า

มณฑล	อ่านว่า	มน - ทน
มณฑก	อ่านว่า	มน - ทก
ทัศนศาสตร์	อ่านว่า	ทัน - ทะ - คาด
๒. ท ออกเสียงเป็น ด เช่นคำว่า

บัณฑิต	อ่านว่า	บัน - ดิด
บัณฑิตะวี	อ่านว่า	บัน - เดาะ
มณฑป	อ่านว่า	มน - ดบ

บทร้อยกรอง

ท ออกเสียง ท

มณฑิตและมณฑล	ท เล่นกลออกเสียง ท
มณฑากุณทิหม้อ	ทัศนสถานและจันทาล

ท ออกเสียง ด

บัณฑิตขึ้นมณฑป	เสียงกระทบกลองบัณฑิตะวี
บัณฑิตเหลือออ่อนเหมาะ	เสียงไพเราะออกเสียง ด

หนังสือภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ใบงานที่ ๐๒
เขียนคำอ่านจากคำที่มี ๗

คำชี้แจง เขียนคำอ่านคำที่มี ๗ ต่อไปนี้

๑. กุณฑล อ่านว่า _____

๒. ชัณฑสีมา อ่านว่า _____

๓. จัณฑกาล อ่านว่า _____

๔. ชัณฑฆาต อ่านว่า _____

๕. ทัณฑสถาน อ่านว่า _____

๖. มณฑา อ่านว่า _____

๗. มณฑป อ่านว่า _____

๘. บัณฑิต อ่านว่า _____

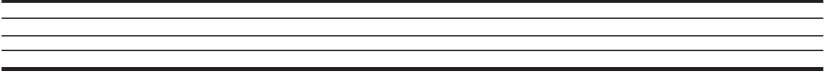
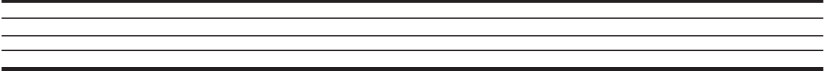
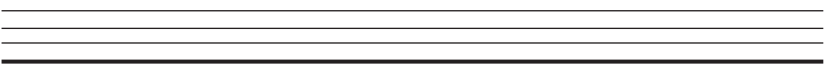
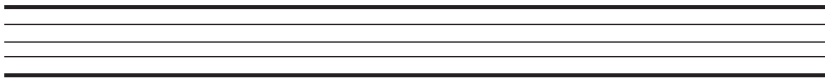
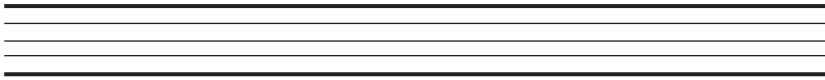
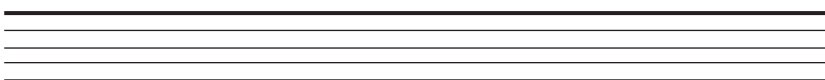
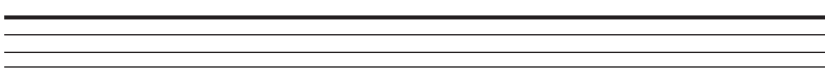
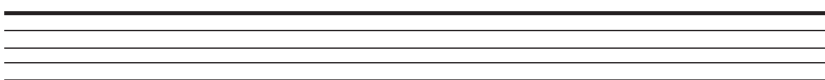
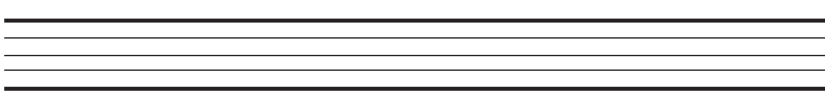
๙. มณฑเฑ อ่านว่า _____

๑๐. บัณฑะระวี อ่านว่า _____

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๓
เติม ท ในช่องว่าง

คำชี้แจง เติม ท เติมในช่องว่างฝึกอ่านและคัดตัวบรรจงเติมบรรทัด

- ๑. ทัณ.....สถาน
- ๒. จัณ.....าล
- ๓. กุณ.....ล
- ๔. บัณ.....ิต
- ๕. ทัณ.....ฆาต
- ๖. ชัณ.....สกร
- ๗. มณ.....ป
- ๘. มณโ.....
- ๙. ชัณ.....สีมา

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

ประเพณีตักบาตรเทโว

ประเพณีตักบาตรเทโว เป็นประเพณีที่พุทธศาสนิกชน ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ตักบาตรเทโว มาจากคำเต็มว่า ตักบาตรเทโวโรหณะ

การตักบาตรเทโว เป็นการตักบาตรถวายพระพุทธเจ้า เมื่อคราวเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

หลังจากที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้แล้ว ได้ทรงเทศนาโปรดบรรดาพุทธบริษัท ทรงปรารภว่าจะสนองคุณพระมารดา (พระนางสิริมหามายา สิ้นพระชนม์หลังประสูติพระพุทธองค์ได้ ๗ วัน ไปอุบัติเป็นเทพบุตรในสวรรค์ชั้นดุสิต) และเพื่อโปรดเทวดาในชั้นฟ้าด้วย จึงเสด็จขึ้นไปจำพรรษาที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ๑ พรรษา (วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑)

เหตุที่พระพุทธองค์เสด็จไปโปรดเทวดาชั้นดาวดึงส์ไม่ใช่ชั้นดุสิตที่พระพุทธรูปมารดาประทับ เพราะว่าเทวดาชั้นสูงจะลงมาชั้นต่ำ ได้แต่เทวดาชั้นต่ำจะขึ้นไปชั้นสูงไม่ได้ เหมือนประชาชนจะเข้าวังได้ยาก แต่ราชสกุลจะออกมาพบประชาชนได้

หลังวันออกพรรษา เป็นวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พระพุทธองค์เสด็จลงมาจากสวรรค์ทรงโปรดให้เป็นวันเปิดโลก คือ เห็นโลกสวรรค์ โลกมนุษย์ และนรกภูมิ ประชาชนพากันมาทำบุญตักบาตรอย่างหนาแน่น และสืบต่อเป็นประเพณีมาจนถึงปัจจุบัน

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๔

จับคู่คำกับความหมาย

คำชี้แจง อ่านเรื่อง *ประเพณีตักบาตรเทโว* แล้วจับคู่คำศัพท์ให้ตรงกับความหมาย และเขียนคำศัพท์กับความหมายของแต่ละคำ

๑. จับคู่คำศัพท์กับความหมาย

๑. ถวาย	ก. ไป
๒. อุบัติ	ข. ตาย
๓. เสด็จ	ค. ให้ มอบให้
๔. สวรรค์	ง. การเกิดขึ้น
๕. ประทับ	จ. การเกิด การคลอด
๖. ประสูติ	ฉ. อยู่ที่ อยู่กับที่
๗. ปฏิบัติ	ช. มุ่งหมาย อยากรได้ ต้องการ
๘. प्रารณา	ซ. โลกของเทวดา

Blank writing lines for student response.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๕
ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง อ่านเรื่อง *ประเพณีตักบาตรเทโว* แล้วตอบคำถาม

๑. การตักบาตรเทโว คืออะไร

๒. การตักบาตรเทโวมียี่ห้อเต็มว่าอะไร

๓. พระพุทธเจ้าทรงปฏิบัติอย่างไรหลังจากตรัสรู้แล้ว

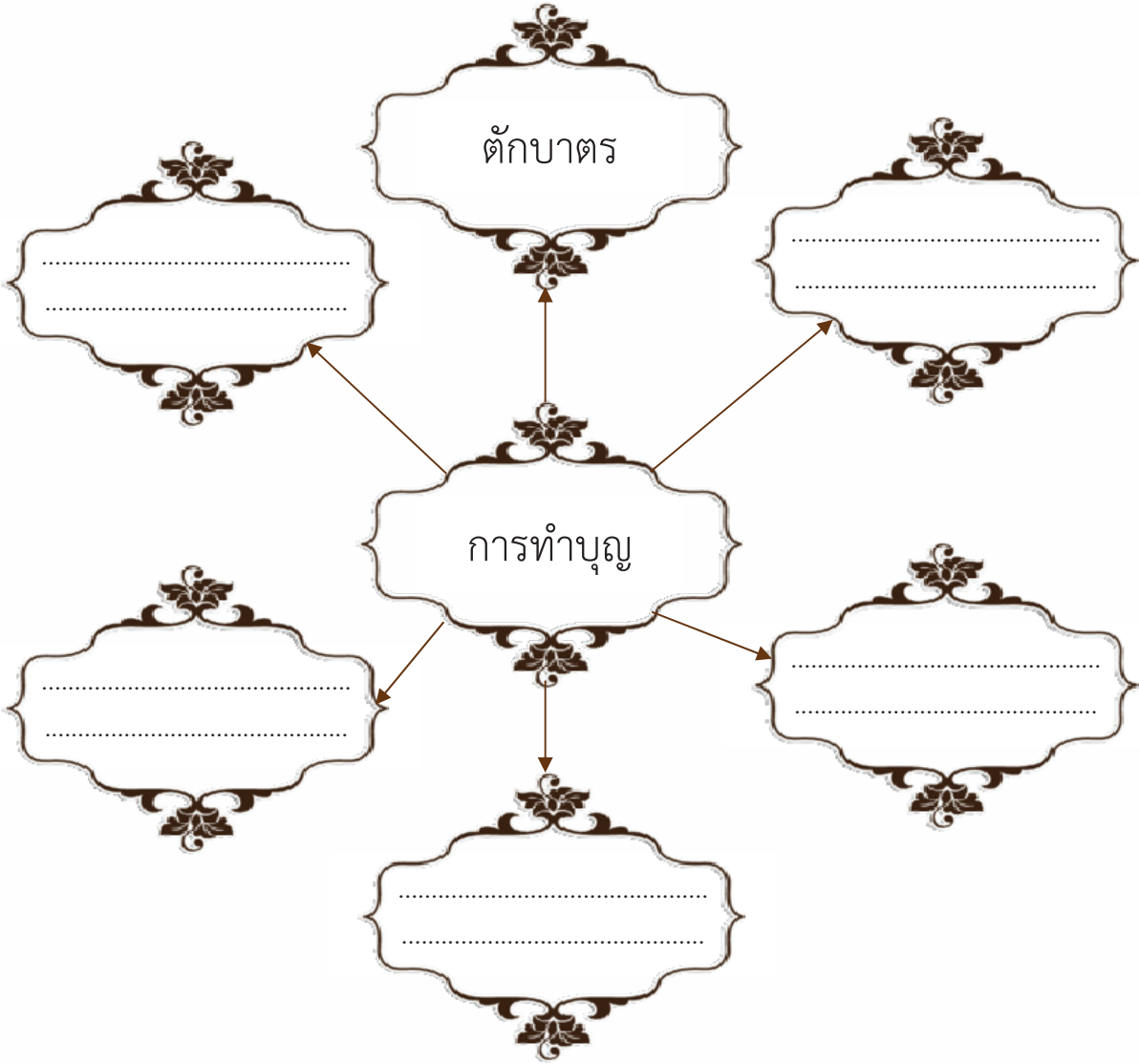
๔. การตักบาตรเทโวเป็นประเพณีของไทยเพราะอะไร

๕. ถ้าต้องการสืบทอดประเพณีตักบาตรเทโว นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร
ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๖
เขียนแผนภาพความคิดจากการอ่าน

คำชี้แจง จากการอ่านเรื่อง *ประเพณีตักบาตรเทโว* นักเรียนคิดว่า “การทำบุญ”
นอกจากตักบาตรแล้วจะทำอะไรได้อีก

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ประเพณีแห่เทียนพรรษา

ประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นประเพณีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นประเพณีที่แสดงถึงความใส่ใจ การทะนุบำรุงศาสนาของพระพุทธศาสนิกชน

เมื่อถึงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ เป็นวันเริ่มต้นที่พระภิกษุสงฆ์ จะอยู่จำพรรษาในที่เดียวกัน ไม่ได้ไปค้างแรมที่อื่น จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เป็นเวลา ๓ เดือน ระหว่างนี้พระภิกษุและสามเณรจะศึกษา พระธรรมคำสอน สวดมนต์ ทำวัตรเช้า – เย็น สิ่งที่ต้องใช้ คือ แสงสว่าง ในยามค่ำคืน ซึ่งแต่เดิมยังไม่มีไฟฟ้า จะใช้แสงสว่างจากเทียนไข บรรดา พุทธศาสนิกชนจึงร่วมมือร่วมใจกันหล่อเทียนถวาย ซึ่งเรียกว่า เทียนพรรษา

เมื่อหล่อเทียนเสร็จ ทุกคนจะมีความสุขใจตกแต่งต้นเทียนให้สวยงาม จัดขบวนแห่ นำไปถวายที่วัดเพื่อเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และสังฆบูชา ในวันนั้นจะมีการทำบุญตักบาตรถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

อานิสงส์ของการถวายเทียนพรรษา เชื่อกันว่าจะทำให้สติปัญญาดี ชีวิตจะมีแต่ความรุ่งโรจน์สว่างไสว แต่ที่ได้รับมากกว่านั้น คือ การได้ปฏิบัติตน เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๗
วาดภาพเทียนพรรษา

คำชี้แจง วาดภาพเทียนพรรษาตามจินตนาการ ๑ ภาพ ระบายสีให้สวยงาม
แล้วเขียนเรื่องประกอบ ความยาวไม่น้อยกว่า ๕ บรรทัด

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

ฤดู อ่านว่า ฤดู - ฤดู

ตฤณ อ่านว่า ตริน

ฤทธิ์ อ่านว่า ริด

พฤษภา อ่านว่า พริก - ษา

มฤตยู อ่านว่า
มะ - ริด - ตะ - ยู

คฤหาสน์ อ่านว่า
คะ - ริด - หาด

ประพฤติ อ่านว่า
ประ – พรีด

ทฤษฎี อ่านว่า
ทริด – สะ – ดี

กฤษณา อ่านว่า
กริด – สะ – หนา

วิกฤต อ่านว่า วิ – กริด

อังกฤษ อ่านว่า อัง – กริด

อิทธิฤทธิ์ อ่านว่า
อิ๊ด - ที้ - รีด

ฤกษ์ อ่านว่า เริก

ฤษี อ่านว่า รือ - สี่

ใบความรู้ คำที่มี ฤ ฦ

อ่านคำที่มี ฤ ฦ

ฤ ออกเสียงเป็น ริ เช่น

ฤทธิ	อ่านว่า	ริด
ทฤษฎี	อ่านว่า	ทริด - สะ - ดี

ฤ ออกเสียงเป็น รี เช่น

ฤดู	อ่านว่า	รี - ดู
ฤชี	อ่านว่า	รี - สี
พฤศจิกายน	อ่านว่า	พริด - สะ - จิ - กา - ยน
พฤศจิกายน	อ่านว่า	พริด - สะ - พา - คม
พฤหัสบดี	อ่านว่า	พรี - หัด - สะ - บอ - ดี
	หรือ	พะ - รี - หัด - สะ - บอ - ดี

ฤ ออกเสียงเป็น เรอ เช่น

ฤกษ์	อ่านว่า	เริก
------	---------	------

ฦ ออกเสียงเป็น รือ เช่น

ฦชี	อ่านว่า	รือ - สี
-----	---------	----------

ใบงานที่ ๐๘

หาคำที่ใช้ ท ถ ฎ

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “นางมณฑิลา” แล้วขีดเส้นใต้คำที่ใช้ ท ถ ฎ

มณฑิลา(กบ)น้อยตัวหนึ่ง อาศัยในชายาศรมของพระฤๅษี วันหนึ่ง เห็นนางนาคมาคายนพิชลงในอ่างน้ำนวมโคที่พระฤๅษีใช้ดื่ม มันตัดสินใจ กระโดดลงในอ่างและตายด้วยพิษในน้ำนวมเพื่อไม่ให้พระฤๅษีผู้มีพระคุณ ถึงแก่ชีวิต

พระฤๅษีมาเห็นก็สงสัย เพราะมณฑิลาจะมิมารยาท ไม่เคยโลภมาก ให้น้ำนวมแค่ไหนก็เพียงพอแค่นั้น พระฤๅษีจึงชุบชีวิต นางกบทำให้รู้สาเหตุที่แท้จริง

พระฤๅษีซึ่งในน้ำใจอันประเสริฐของนางกบ จึงใช้ฤๅษี และเวทมนตร์คาถาชุบนางกบ กลายเป็นสาวงาม ชื่อ มณฑิลา ทัดดอก มณฑิลาจ้บตาจ้บใจ แล้วพานางไปถวายตัวรับใช้พระแม่อุมาเทวี มเหสีของพระอิศวร

จากมณฑิลา(กบ)น้อย กลายเป็นสาวสวรรค์เพราะจิตใจที่ยึดมั่น ความกตัญญู

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๙
นำคำที่กำหนดให้เขียนลงในช่องว่าง

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดให้เขียนลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

คำที่อ่านออกเสียง ริ	คำที่อ่านออกเสียง ริ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๐

ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าคำอ่านที่ถูกต้อง

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าคำอ่านที่ถูกต้องแล้วฝึกอ่านออกเสียงคำ

๑. ฤาษี	☐ รีอ-สี่	☐ ลือ-สี่
๒. ฤดู	☐ ริ-ดู	☐ รือ-ดู
๓. ฤสาย	☐ ลือ-สาย	☐ รือ-สาย
๔. ฤกษ์	☐ เริก	☐ เลิก
๕. ตฤน	☐ ตรึน	☐ ตริน
๖. ฤทัย	☐ ลือ-ไท	☐ รือ-ไท
๗. นฤมล	☐ นะ-รือ-มน	☐ นะ-ริด-มน
๘. ฤกฤต	☐ วิ-กฤด	☐ วิ-กริด
๙. นฤเบศ	☐ นะ-ริ-เบด	☐ นะ-รือ-เบด
๑๐. ประพฤติ	☐ ประ-พริด	☐ ประ-พริต

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๑

เติมคำในช่องว่าง

คำชี้แจง เติมคำที่มีตัว ท , ฤ หรือ ฎ ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. ทุกคนตั้งใจจะขึ้นไปไหว้พระที่ซึ่งอยู่บนยอดเขา
๒. ปีนี้มี.....ตักงานเป็นจำนวนมาก
๓. ลอนดอนเป็นเมืองหลวงของประเทศ.....
๔. นักบวชที่อยู่ในป่าเรียกว่า.....
๕. ป่าแกวนี้อุดมไปด้วย.....นานาพรรณ
๖. เดือน.....มี ๓๐ วัน
๗. ญาติของเขามี.....อยู่ริมทะเลสาบ
๘. นักเรียน ป.๓ ห้องนี้มีความ.....ดี
๙. ต่อจากวันพุธเป็นวัน.....
๑๐.เป็นดาวที่มีแสงสว่างในตัวเอง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๒
ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง

๑. “บันทึกความหลัง” เป็นเรื่องเกี่ยวกับสมุดอะไรและของใคร?

ตอบ

๒. ในสมุดบันทึกความหลัง ด.ช.โยธิน คือใคร

ตอบ

๓. นักเรียนคิดว่า การที่ ด.ช.โยธิน นำเงินค่าขนมที่เหลือมาหยุดกระปุกออมสิน แสดงว่า ด.ช.โยธินมีนิสัยเป็นอย่างไร

ตอบ

๔. ด.ช.โยธินนำสิ่งใดไปกราบอวยพรแม่ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๕

ตอบ

๕. หลังจากทีกะทีได้อ่านสมุดบันทึกของพ่อแล้ว กะทีคิดอย่างไร

ตอบ

๖. กรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวงของไทยมานานกี่ปี?

ตอบ

๗. สถานที่ใดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับการยกย่องเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของโลก

ตอบ

๘. คำขวัญประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ

ตอบ

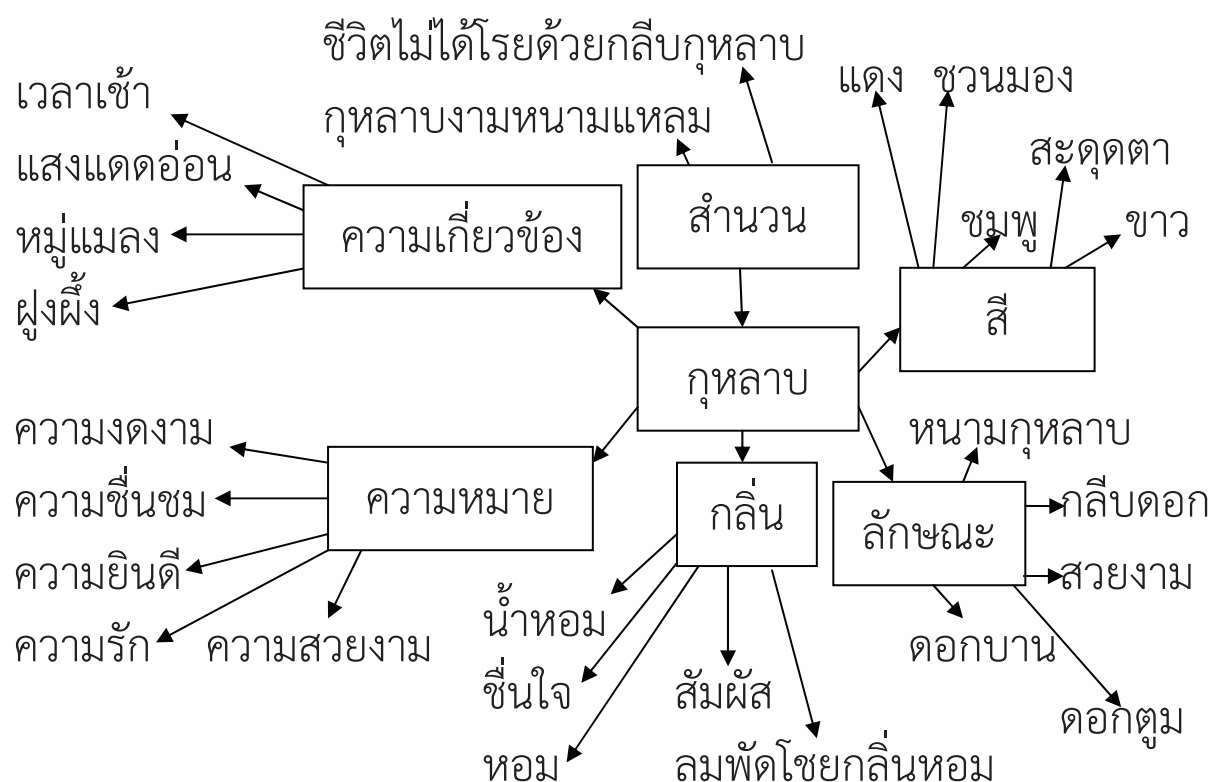
ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

การเขียนเรื่องตามจินตนาการสามารถฝึกเขียนจากคำ จากภาพ และหัวข้อ มีแนวทางดังนี้

๑. เลือกคำ ภาพ หรือหัวข้อที่น่าสนใจ เป็นหลัก ๑ คำ
๒. หาคำที่เกี่ยวข้องกับคำ กับภาพ และหัวข้อที่สนใจ
๓. สร้างแผนภาพความคิดจากคำ ภาพ และหัวข้อหลัก
๔. แต่งประโยคจากคำ ภาพ หรือหัวข้อหลัก
๕. เรียบเรียงประโยคตามลำดับตามที่ต้องการเป็นเรื่องราว
๖. ปรับปรุง เพิ่มเติม การใช้ถ้อยคำ ลีลา โวหาร คำคม
๗. ตั้งชื่อเรื่อง

ตัวอย่างการเขียนเรื่องตามจินตนาการจากคำ

กุหลาบ

ยามเช้าดวงอาทิตย์ทอแสงอ่อน ๆ อบอุ่น ไปตามดอกไม้ใบหญ้า
หยาดน้ำค้างเริ่มละลายหายไป กุหลาบสีแดงดอกหนึ่ง ค่อย ๆ คลี่กลีบ
บางละมุน ขยายดอกส่งกลิ่นหอมอ่อน ๆ โขยไปตามลม

มวลหมู่ผีเสื้อและแมลงพากันบินมาตามกลิ่นหอม โฉบลงใกล้
ดอกกุหลาบที่สวยงามที่สุดเพื่อจะดูดน้ำหวาน แต่ก็ต้องประหลาดใจ
เมื่อเห็นเทพธิดาตัวน้อย นั่งอยู่ท่ามกลางดอกกุหลาบนั้น

“สวัสดี เจ้าแมลงแสนขยัน สวัสดี เจ้าผู้มีปีกอันงดงาม” เทพธิดา
ทักทายเบา ๆ

“สวัสดีครับ โอ๊ะ! ผมขอโทษที่เข้ามาในที่ของท่าน” แมลงขอโทษ

“สวัสดีค่ะ เราไม่เห็นเห็นท่านอยู่ที่นี่ ขอโทษนะคะ” ผีเสื้อกล่าว

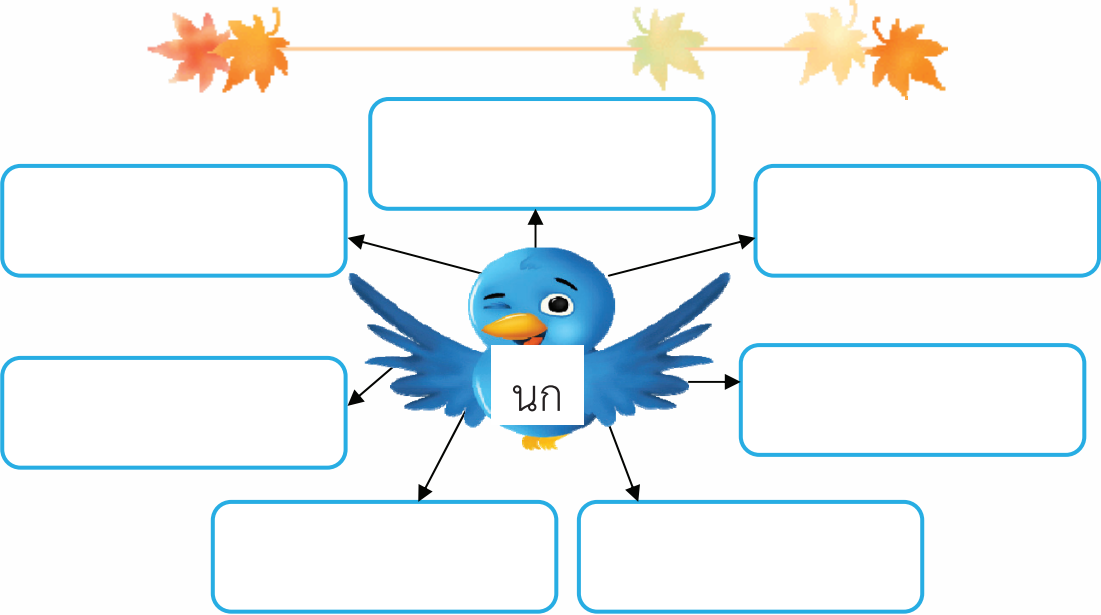
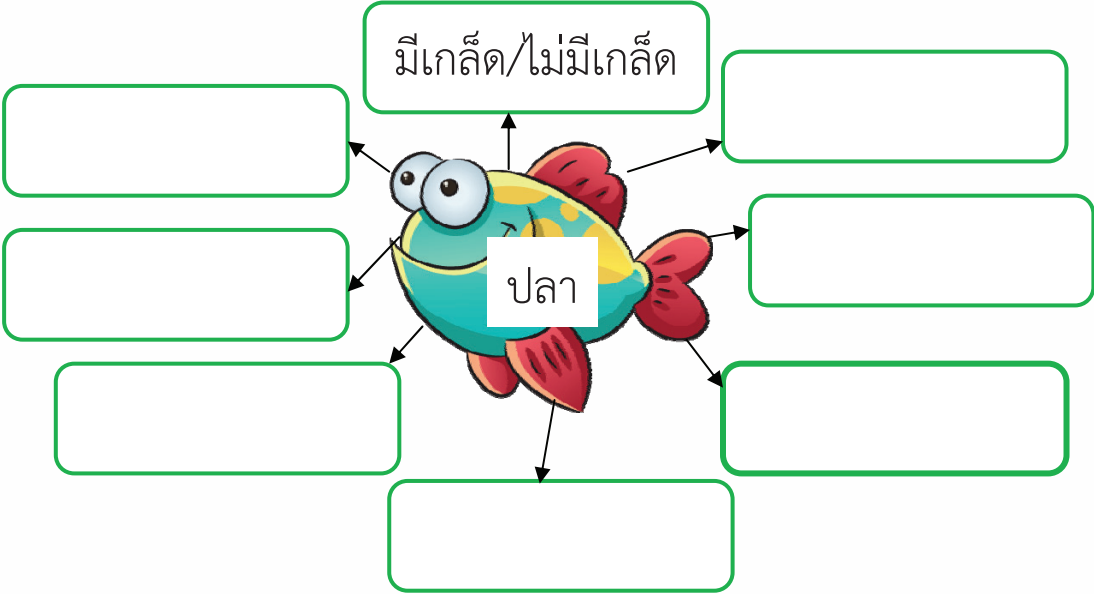
“จู้ จู้ อย่าเอ็ดไป เรากำลังเล่นซ่อนหากับเพื่อนของเราอยู่”
เทพธิดากล่าวด้วยความสนุกสนานฉับพลัน ก้านกุหลาบก็สั่นไหว
หมู่แมลงผีเสื้อบินไปอย่างรวดเร็ว หันมาดูเทพธิดาตัวน้อยก็หายไปแล้ว

“โชคดีนะครับ” “โชคดีนะคะ” คำอำลาแต่เทพธิดาตัวน้อย

“กุหลาบดอกนี้งามเหลือเกินค่ะ คุณแม่ขา หนูจะไปปักแจกัน
บูชาพระนะคะ” เสียงหนึ่งดังแทรกขึ้นมา

ใบงานที่ ๑๓
เขียนคำที่สัมพันธ์กับคำหลัก

คำชี้แจง เขียนคำที่สัมพันธ์กับคำหลักที่กำหนดให้

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประเพณีสงกรานต์

ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีวันเริ่มต้นปีใหม่ของไทย ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี

ที่มาของประเพณีสงกรานต์ หรือตำนานสงกรานต์ ได้กล่าวไว้ว่า

บุตรของเศรษฐีคนหนึ่ง ชื่อ ธรรมบาลกุมาร เป็นผู้มีความสามารถ เรียนรู้สรรพวิชาได้เจนจบตั้งแต่อายุเจ็ดขวบ นอกจากนี้ยังสามารถ รู้ภาษานก รู้ฤกษ์ยาม บอกมงคลต่างๆ แก่มนุษย์ทั้งปวงได้

ขณะนั้นมีท้าวมหาพรหมองค์หนึ่ง ชื่อ กบิลพรหม เป็นผู้แสดงมงคล แก่มนุษย์ทั้งปวง เมื่อทราบว่ามิมีมนุษย์น้อยสามารถบอกมงคลได้ จึงมาลองปัญญา ทถามปัญหาแก่ธรรมบาลกุมาร ๓ ข้อ โดยสัญญาว่า ถ้าธรรมบาลกุมารแก้ปัญหาได้จะตัดศีรษะบูชา หากแก้ปัญหาไม่ได้ จะตัดศีรษะธรรมบาลกุมารเสีย

ธรรมบาลกุมาร ขอเวลา ๗ วัน เพื่อขบคิดปัญหา ๓ ข้อ

ข้อ ๑ เวลาเช้าราศีอยู่ที่ใด

ข้อ ๒ เวลาเที่ยงราศีอยู่ที่ใด

ข้อ ๓ เวลาค่ำราศีอยู่ที่ใด

เวลาผ่านไป ๖ วันแล้ว ธรรมบาลกุมารยังคิดแก้ปัญหาไม่ได้ จึงลงมาจากปราสาทไปนอนใต้ต้นไม้ใหญ่ มีนกอินทรี ๒ ตัวผิวเมีย ทำรังอาศัยอยู่บนต้นไม้ นั้น เวลาคำนางนกถามว่า พรุ่งนี้จะได้อาหารที่ใด ฟอนกบอกว่า จะกินศพธรรมบาลกุมารซึ่งท้าวกบิลพรหมจะฆ่าเสีย เพราะทายปัญหาไม่ได้ แล้วฟอนกก็เฉลยปัญหาให้นางนกฟัง ธรรมบาลกุมารซึ่งอยู่ใต้ต้นไม้ก็ได้ยินไปด้วย

ครบวันที่ ๗ ธรรมบาลกุมารแก้ปัญหาตามที่ได้ยินมาว่า

เวลาเช้า ราศีอยู่ที่หน้า มนุษย์ทั้งหลายจึงเอาน้ำล้างหน้า

เวลาเที่ยง ราศีอยู่ที่อก มนุษย์ทั้งหลายจึงเอาน้ำและ
เครื่องหอมประพรมที่อก

เวลาค่ำ ราศีอยู่ที่เท้า มนุษย์ทั้งหลายจึงเอาน้ำล้างเท้า

ท้าวอภิพลพรหมจึงให้ธิดาทั้ง ๗ นางนำพานแว่นฟ้ามารองรับ
ศิระษะตนไว้ เพราะหากว่าศิระษะนี้ตั้งไว้บนพื้นดินจะเกิดไฟไหม้
ถ้าทิ้งขึ้นบนอากาศจะเกิดฝนแล้ง ถ้าทิ้งในมหาสมุทรน้ำจะแห้ง

ธิดาทั้ง ๗ ซึ่งเป็นเทพธิดาถวายงานรับใช้พระอินทร์ ได้นำพานศิระษะ
ของบิดาทำประทักษิณ(ทำความเคารพโดยการวนขวา) รอบเขาพระสุเมรุ
แล้วนำไปไว้ในมณฑป ในถ้ำที่เขาไกรลาส บูชาด้วยเครื่องทิพย์
เครื่องหอม ดอกไม้ ด้วยความอาลัยรักพระบิดาอย่างสุดซึ้ง

ครั้นครบกำหนด ๓๖๕ วัน (๑ ปี) เทพธิดาทั้งเจ็ดจะผลัดกันอันเชิญ
พระเศียรของพระบิดาออกมาแห่ประทักษิณรอบเขาพระสุเมรุทุกปี

มนุษย์ชื่นชมการกระทำของเทพธิดาทั้ง ๗ ที่มีความรัก
กตัญญูต่อพระบิดาผู้ล่วงลับ จึงนำมาประพฤติปฏิบัติสืบต่อกัน
มาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน

ประเพณีสงกรานต์ จึงเป็นประเพณีที่แสดงถึงความรัก ความกตัญญู
กตเวทิต่อบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว และเสริมสร้างความรักความสามัคคี
ในครอบครัว ในชุมชน ด้วยการกำหนดให้มีพิธีการทำบุญอุทิศส่วนกุศล
การให้ทาน การสงฆ์น้ำพระ และรดน้ำผู้สูงอายุ การก่อพระเจดีย์ทราย
การละเล่นต่างๆ เพื่อความสนุกสนานรื่นเริงร่วมกัน

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๔
เติมคำในช่องว่าง

คำชี้แจง อ่านเรื่อง *ประเพณีสงกรานต์* แล้วตอบคำถาม

๑. วันสงกรานต์สำคัญอย่างไร

๒. วันสงกรานต์ตรงกับวันใดของทุกปี

๓. ปัญหาที่ธรรมบาลกุมารต้องตอบ ๓ ข้อ คืออะไรบ้าง และคำตอบแต่ละคำตอบคืออะไร

๔. ในวันสงกรานต์นักเรียนควรทำอะไรบ้างเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่าน

การสู่ขวัญข้าว

การสู่ขวัญข้าว เป็นประเพณีที่ชาวนาจัดขึ้นเพื่อบูชาพระแม่โพสพ (ข้าว) ซึ่งถือว่ามีพระคุณต่อมนุษย์และสัตว์ทั้งปวง

การสู่ขวัญข้าว เป็นการรับขวัญข้าว เชื่อว่า “ขวัญ” เป็นสิ่งดี มีสิริ อยู่ประจำกับตัวเป็นสิริมงคล ให้สุขกายสบายใจ หากตกใจ ขวัญก็จะออกจากร่างไปทำให้เสียขวัญ จะเกิดเป็นผลร้ายต่างๆ ตามมา

เมื่อข้าวออกรวง และชาวนาจะเก็บเกี่ยว เพื่อไม่ให้ข้าวตกใจ ที่รวงข้าวจะต้องถูกเก็บเกี่ยวก็จะมี การสู่ขวัญข้าว ด้วยถ้อยคำอันเชิดชู ที่อ่อนหวาน

ขวัญเอยขวัญข้าว	สาวเจ้าจงมา
ไปด้วยกับข้า	เถิดหนาแม่เอย
ขอรวงเรียงรอง	เหลือองทองนำเซย
อย่าตกใจเลย	ขวัญเอยขวัญมา

เมื่อชาวนาเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว นำมาสู่ลานข้าวเพื่อจะนวด ให้เมล็ดข้าวหลุดจากรวงข้าว การกระทำนี้เป็นการกระทำที่กระทบกับแม่โพสพและแม่พระธรณี(พื้นดินที่เป็นลานข้าว) ดังนั้นก่อนจะนวดข้าว จึงทำพิธีย้ายพระแม่ธรณีออกจากลานเสียก่อน และบอกกล่าว พระแม่โพสพ โดยนำเครื่องบูชาที่เตรียมไว้มาพร้อมกับคำอธิษฐาน

ข้าแต่พระแม่ธรณี จงปราณีฟังคำข้า
โปรดย้ายเคลื่อนกายา อย่าให้ข้าได้ล่วงเกิน
กราบพระแม่โพสพ ลูกเคารพใช้ห่างเหิน
อภัยเถิดแม่จำเริญ จะนวดข้าวเหยียบย่ำลง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๖

การสูชั้วณั้ขั้ว

คำชี้แจง อ่านเรื่อง การสูชั้วณั้ขั้ว แล้วตอบคำถาม

๑. การสูชั้วณั้ขั้ว คื้อะไร จดัขึ้นเพือะไร

๒. การสูชั้วณั้ขั้วจะจัดัขึ้นเมื่อใด

๓. แม้โพสพ มีบุญคุณต่อมนุษย์อย่างไร

๔. พิธีย้ายพระแม่ธรณีออกจากลานนวดข้าว จัดทำขึ้นเพื่ออะไร

๕. หากข้าวมีเมล็ดใหญ่(ขนาดเมล็ดเดียวกับกีนอ้ม) นักเรียนคิดว่า
จะเป็นอย่างไร หรือจะเกิดอะไรขึ้น

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๗

สังเกตภาพแล้วเขียนตามจินตนาการ

คำชี้แจง สังเกตภาพ แล้วปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. หาคำที่เกี่ยวกับภาพ

๒. เขียนเรื่องตามจินตนาการ

เรื่อง.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๘
เขียนตามความคิดในจินตนาการ

คำชี้แจง เขียนต่อเติมจินตนาการตามใจชอบ

๑. ฉันเป็นก้อนเมฆเกิดใหม่ ตัวเบาบาง มีสีขาวย่อยยุยฝ้าย วันนี้
ลมพัดมาอ่อนๆ ถูกตัวของฉันเบาๆ ทำให้ฉันล่องลอยไปแสนสบาย
ทันใดนั้น.....

.....
.....
.....
.....
.....

๒. นกกระจิบตัวหนึ่งเกาะอยู่บนกิ่งไม้ มองเห็นชาวสวนเปิดน้ำรดต้นไม้
ทิ้งไว้ น้ำเป็นฝอยกระเซ็นเป็นวงกว้าง มันนี่ก็อยากเล่นฝอยน้ำนั้น
จึง.....

.....
.....
.....
.....
.....

๓. ลูกวัวตัวหนึ่ง มันอยากมีเขาเหมือนวัวหนุ่มตัวอื่นๆ จึงเที่ยวไปถามหา
เขาจากสัตว์ต่างๆ ที่รู้จัก (ให้นักเรียนตั้งคำถาม และคำตอบจาก
สัตว์ต่างๆ เหล่านั้น)

.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑

เรียนรู้จินตนาการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกและเขียนเครื่องหมาย ✕
หน้าข้อความที่ผิด

- _____ ๑. ผู้เขียนที่มีมารยาทในการเขียนต้องใช้ภาษาเขียนให้เหมาะสม
กับเวลา สถานที่และบุคคล
- _____ ๒. การเขียนเรื่องตามจินตนาการเป็นการเขียนเรื่องราวต่างๆ
ตามจินตนาการของผู้เขียนซึ่งอาจเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้
- _____ ๓. การเขียนเรื่องตามจินตนาการควรสร้างจินตนาการ
จากความจริง
- _____ ๔. การเขียนเรื่องตามจินตนาการไม่จำเป็นต้องมีการวางเค้าโครง
เรื่องที่จะเขียน
- _____ ๕. การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากภาพเขียนสิ่งที่อยู่
รอบๆตัวเรา

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๖. ฤ ออกเสียงเป็น เรอ คือคำในข้อใด
ก. ทฤษฎี ข. พฤษชา ค. ศุภฤกษ์
๗. ฤ หากเป็นพยัญชนะต้นออกเสียง รือ ยกเว้นคำในข้อใด
ก. ฤทัย ข. ฤสาย ค. ฤา
๘. ข้อใดที่ ท ออกเสียงเป็น ท
ก. มณฑป ข. มณฑล ค. บัณฑิต
๙. ข้อใดที่ ฤ ออกเสียงเป็น ริ
ก. นฤมล ข. กฤษณา ค. ฤดู
๑๐. ข้อใดที่ ฤ ออกเสียงเป็น รี
ก. ฤดูกาล ข. ฤธี ค. ฤกษ์ยาม

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑
ริ้วรอย์จินตนาการ

เพลงรำวงลอยกระทง

วันเพ็ญเดือนสิบสอง	น้ำนองเต็มตลิ่ง
เราทั้งหลายชายหญิง	สนุกกันจริงวันลอยกระทง
ลอย ลอย กระทง	ลอย ลอย กระทง
ลอยกระทงกันแล้ว	ขอเชิญน้องแก้วมาเล่นรำวง
รำวงวันลอยกระทง	รำวงวันลอยกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจ	บุญจะส่งให้เราสุขใจ

คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาชั้น ป.๒

เพลง วันสงกรานต์

เนื้อร้อง ยิ่งลักษณ์ งามดี

ทำนอง แคนลำโพง

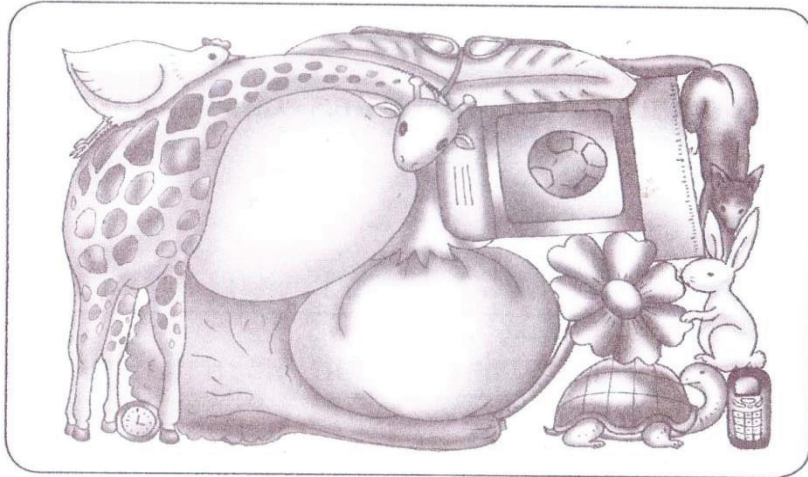
สี่ปสามเมษายน พวกเราทุกคน มาเล่นสงกรานต์
เล่นน้ำกันสนุกสนาน หัวใจเบิกบาน สำราญเต็มที
โอ้หนอวันนี้ ช่างเพลินอุรา แต่ แล แล เล่น แต่....

ตักบาตรทำบุญตอนเช้า ประเพณีเรา ปล่อยนกลปล่อยปลา
รดน้ำผู้ใหญ่กันหนา ขอพรปู่ย่า ตายายของเรา
จะไม่อับเฉา รุ่งเรืองจำเริญ แต่ แล แล เล่น แต่....

คู่มือครู ภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.๒

เกมดูภาพปริศนา

คำชี้แจง ดูภาพปริศนา แล้วหาคำนาม เขียนแยกตามหมวดหมู่

สัตว์	สิ่งของ	พืช

บทร้อ่งเล่น

เตาะเตาะ

เสียงเดินเตาะเตาะ

มีแกะเดินมา

แปลกใจจริงหนา

เอ๊ะแกะมาจากไหน

มองซ้ายมองขวา

ไม่เห็นจะมีอะไร

เอ๊ะนั่นตัวอะไร

เดินลงมาเตาะเตาะ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกมเขียนตัวอักษรแทนตัวเลข

คำชี้แจง เขียนตัวอักษรแทนตัวเลขที่กำหนดแล้วเขียนคำอ่านของคำนั้น

๑. = ริ ๒. = พ ๓. = บ ๔. = ท ๕. = น ๖. = ข

๗. = ย ๘. = ษ ๙. = ค ๑๐. = ว ๑๑. = ก

๑.

๓	๑	๑	๗	๑	๗
---	---	---	---	---	---

อ่านว่า

๒.

๖	๒	๑	๒	๑	๑	๘	๑
---	---	---	---	---	---	---	---

อ่านว่า

๓.

๔	๑	๑	๘	๑
---	---	---	---	---

อ่านว่า

๔.

๒	๑	๑๑	๒	๑	๑	๘
---	---	----	---	---	---	---

อ่านว่า

๕.

๒	๑	๑	๘	๒	๑๐	๑๑
---	---	---	---	---	----	----

อ่านว่า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

อ่านคล่องท้องถิ่น

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

อ่านคล่องท้องถิ่น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใด ไม่ใช่ คำพ้องเสียง

ก. การ กาฬ กาญจน์

ข. กรรณ เกศ กอด

ค. จันท์ จันทร์ จัน

๒. ข้อใด ไม่ใช่ คำพ้องรูป

ก. สระ สระ ข. เสมา เสมา ค. การ กาล

๓. ควรเติมคำใดลงในช่องว่างจึงได้ความหมาย “ เด็กดีต้องมีความซื่อ ”

ก. สัตว์

ข. สัตย์

ค. สัต

๔. คำว่า “ เด็ก ” ภาษาถิ่นเหนือ พูดว่าอย่างไร

ก. ละอ่อน

ข. ละอ่อน

ค. ละออน

๕. คำว่า “ กิ่งก่า ” ภาษาถิ่นอีสาน พูดว่าอย่างไร

ก. กระป่อง

ข. กะมอม

ค. กะปอม

๖. คำว่า “ โโกหก ” ภาษาถิ่นใต้ พูดว่าอย่างไร

ก. ชี้หก

ข. ชี้มด

ค. ชี้ชด

อ่านข้อความแล้วตอบคำถาม ข้อ ๗ - ๘

เครื่องดื่มเกลือแร่

สำหรับผู้ที่มีเสียน้ำ อ่อนเพลีย ผู้ที่ออกกำลังกาย ผู้ที่ทำงานหนัก

วิธีใช้ ๑ ซอง ใช้ผสมน้ำเย็น ๑ แก้ว (๒๕๐ ซม^๓)

คำแนะนำ - ไม่ควรใช้ผสมกับน้ำร้อน หรือนม

- ไม่ควรรับประทานเกินวันละ ๔ ซอง

๗. ใครควรใช้เครื่องตีมเกลือแร่

- ก. ผู้ที่แข็งแรง ข. ผู้ที่อ่อนแอ ค. ผู้ที่อ่อนเพลีย

๘. เครื่องตีมเกลือแร่ควรใช้อย่างไร

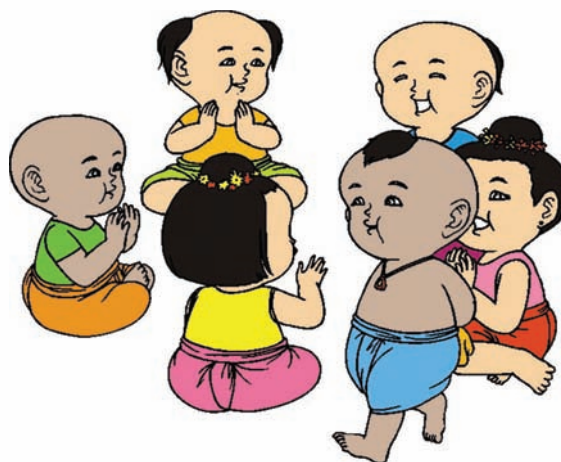
- ก. ใช้ผสมกับน้ำอัดลม ข. ใช้ผสมกับนม ค. ใช้ผสมกับน้ำเย็น

ข้อใด ไม่ใช่ การละเล่นของไทย

- ก. เกมใบ้คำ ข. หมากเก็บ ค. ตะลือกตอกแตก

๑๐. การละเล่นของไทยชนิดใดที่เล่นคนเดียวได้

- ก. กาฟักไข่ ข. เล่นโพงพาง ค. ซี่ม้าก้านกล้วย

บทอ่าน

เรื่อง การละเล่นของไทย

“คุณยายครับๆ คุณยายรู้จักการละเล่นของไทยไหมครับ ช่วยเล่าให้ผมฟังหน่อยครับ” เอกตะโกนพร้อมกับเดินมาหาคุณยายซึ่งนั่งอ่านหนังสืออยู่หน้าบ้าน

“มีอะไรหรือหลาน ทำไมอยู่ดีๆ ก็อยากรู้เรื่องการละเล่นของไทยขึ้นมาละ” คุณยายถามอย่างแปลกใจ

“วันนี้ผมเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการละเล่นของไทยครับ คุณครูมอบงานให้ผมและเพื่อนๆ มาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำไปเล่าให้เพื่อนๆ ฟังในห้องเรียน โดยให้มาถามผู้รู้ ผมโชคดีมีคุณยายเป็นผู้รู้” เอกบอกอย่างภูมิใจ

“เอาละๆ อยากรู้อะไรก็ถามมาเลยจ้ะ ยายจะตอบให้หมดไม่ปิดบังเลยจ้ะ” คุณยายบอกอย่างอารมณ์ดี

“ขอบพระคุณครับคุณยาย กรุณาเล่าเกี่ยวกับการละเล่นของเด็กไทยที่คุณยายรู้จักครับ”

“การละเล่นของเด็กไทย คือการเล่นดั้งเดิมของเด็กในสมัยโบราณที่สืบทอดกันมา เป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ ทั้งที่มีกติกาและไม่มีกติกา มีบทร้องและไม่มีบทร้อง การเล่นบางอย่างมีท่าทางประกอบเพื่อให้ตื่นตื่นสนุกสนานมากยิ่งขึ้น” คุณยายค่อยๆ เล่าอย่างมีความสุข

“แล้วการละเล่นของเด็กไทย ที่คุณยายรู้จักหรือเคยเล่นมีอะไรบ้างครับ”

“แล้วการละเล่นของเด็กไทย ที่คุณยายรู้จักหรือเคยเล่นมีอะไรบ้างครับ”

“มีหลายอย่างจ้ะ แต่ที่เด็กๆ นิยมเล่นและรู้จักกันดี เช่น งูกินหาง มอญซ่อนผ้า หมากเก็บ ซี่ม้าก้านกล้วย เล่นโพงพาง กาฬิกไข่ ตะลือกตอกแตก รีรีข้าวสาร ซ่อนแอบหรือโป้งแปะ จ้ะ”

“ผมเคยเล่นงูกินหาง มอญซ่อนผ้า โป้งแปะ ชอบงูกินหางมากที่สุดครับ เคยเล่นเป็นพ่องู” เอกเล่าด้วยท่าทางมีความสุข

“คุณยายคิดว่า การละเล่นของไทยนอกจากสนุกสนานแล้ว มีประโยชน์อะไรอีกไหมครับ” เอกถามด้วยความอยากรู้

“การละเล่นของเด็กไทย มีประโยชน์มากมาย ตั้งแต่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรงแล้ว ยังฝึกให้มีไหวพริบ ใช้สติปัญญา มีวินัย เคารพ กตिका ความสามัคคีในหมู่คณะ ที่สำคัญคือได้ฝึกการใช้ภาษา ในการสื่อสาร เพราะการละเล่นของเด็กไทย ส่วนใหญ่มีบทร้อง บทเจรจา และบทเพลงประกอบ เด็กๆ รู้จักใช้คำต่างๆ รวมทั้งคำกริยา อากาการต่างๆ ซึ่งเป็นคำพื้นฐานในการใช้ในชีวิตประจำวัน” คุณยาย ถือโอกาสให้ความรู้แก่เอกหลานรักและกล่าวต่ออีกว่า

“ยายดีใจมากที่เอกหลานรักของยาย ซึ่งเป็นเด็กรุ่นใหม่แต่สนใจ การละเล่นของไทย ซึ่งเป็นประเพณีที่แสดงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย นับวันสิ่งดีงามของไทยจะสูญหายไปจากสังคมไทย เพราะคนไทย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้ค่าของความเป็นไทย หันไปสนใจวัฒนธรรมต่างชาติ

มากกว่า เอกพยายามรักษาและสืบทอดการละเล่นของไทยไว้ณะลูก
ว่างๆ ก็หาโอกาสชวนเพื่อนมาเล่นกันหรือสอนน้องๆ เล่นก็ได้” คุณยาย
บอกด้วยความหวังใจ

“ขอบพระคุณมากนะครั้นคุณยาย วันนี้ผมได้รับความรู้มาก
จะนำสิ่งที่คุณยายบอกไปปฏิบัติเพื่อให้เพื่อนๆ หันมาสนใจและเล่น
การละเล่นของไทยนะครั้น” เอกสัญญาให้คุณยาย

“ขอบใจเอกเช่นกันนะลูก วันนี้ยายมีความสุขจริงๆ”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๑

การเล่นของเด็กไทย

คำชี้แจง อ่านเรื่อง การเล่นของเด็กไทยแล้วตอบคำถาม

๑. เอามาขอความรู้จากคุณยายเรื่องอะไร

๒. เอกต้องการความรู้ไปทำอะไร

๓. การเล่นของไทยที่นักเรียนรู้จัก มีอะไรบ้าง (บอกมา ๕ ชื่อ)

๔. การเล่นของเด็กไทย มีประโยชน์อย่างไรบ้าง

๕. นักเรียนจะช่วยรักษาการเล่นของเด็กไทยไม่ให้สูญหายไปได้อย่างไรบ้าง
(ตอบเป็นข้อๆ)

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อง กูกินหาง

พ่องู : แม่งูเอ๋ย

แม่งู : เอ๋ย (ลูกงูช่วยตอบ)

พ่องู : กินน้ำบ่อไหน

แม่งู : กินน้ำบ่อโศก

ลูกงู : โยกไปก็โยกมา (แม่งูและลูกงูจับเอาต่อกันโยกตัวพร้อมกัน)

พ่องู : แม่งูเอ๋ย

แม่งู : เอ๋ย

พ่องู : กินน้ำบ่อไหน

แม่งู : กินน้ำบ่อทราย

ลูกงู : ย้ายไปก็ย้ายมา (แม่งูและลูกงูจับเอาต่อกันส่ายตัวไปมาพร้อมกัน)

พ่องู : แม่งูเอ๋ย

แม่งู : เอ๋ย

พ่องู : กินน้ำบ่อไหน

แม่งู : กินน้ำบ่อหิน

ลูกงู : บินไปก็บินมา (แม่งูและลูกงูทำท่าบินแล้วจับเอาต่อกัน)

พ่องู : กินหัวกินหาง กินกลางตลอดตัว

แม่งู : กินหางตลอดหัว

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้ มอญซ่อนผ้า

ท ๑๒/ผ.๑

จำนวนผู้เล่น

ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

อุปกรณ์

ผ้าขนาดเท่าผ้าเช็ดหน้า ๑ ผืน

เพลงประกอบ

มอญซ่อนผ้า ตึกตาอยู่ข้างหลัง
ไวโน่นไว้นี้ ฉันทักกันเธอ

วิธีเล่น

๑. เลือกผู้เล่นคนหนึ่งเป็นมอญ (จับไม้สั้นไม้ยาว) ถือผ้าไว้ในมือ
๒. ผู้เล่นคนอื่นๆ นั่งล้อมวงกัน ตบมือร้องเพลง
๓. คนเป็นมอญถือผ้าไว้ในมือ เดินวนอยู่นอกวง พอเห็นคนนั่งเผลอ ก็ทิ้งผ้าไว้ข้างหลังคนนั้น แต่ต้องแกล้งแสดงว่ายังถือผ้าอยู่
๔. เมื่อเดินวนกลับมา ถ้าผ้ายังอยู่ที่เดิมก็คว่ำผ้าไล่ตีผู้นั้น
๕. ผู้ถูกไล่ตีต้องวิ่งหนีไปรอบๆ วง แล้วจึงนั่งลงที่เดิม
๖. ผู้เป็นมอญเดินวนต่อไป หากจังหวะวางผ้าให้ผู้นั่งคนอื่นใหม่ ถ้าใครรู้สึกตัวคลำพบผ้า จะวิ่งไล่ตีมอญไปรอบวง มอญต้องรีบวิ่งหนีมานั่งแทนที่คนไล่ก็ต้องเป็นมอญแทน แล้วเริ่มขั้นตอนลำดับที่ ๒ ใหม่

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๒
จับคู่การละเล่นของไทย

คำชี้แจง ลากเส้นโยงชื่อการละเล่นของไทยให้ตรงกับกิจกรรมการเล่น

๑. โป้แงปะ	ก. กาฟักไข่
๒. ปลาเป็นหรือปลาตาย	ข. ซี่ม้าก้านกล้วย
๓. เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน	ค. งูกินหาง
๔. ผู้เล่นต้องตกลงกันล่วงหน้า
เกี่ยวกับขอบเขตการนำไข่
ไปซ่อน	ง. ซ่อนแอบ
๕. ผู้เป็นเสื่อต้องกระโดดข้าม
ให้พ้นทุกคน	จ. ตะลือกต็อกแตก
๖. กินน้ำบ่อโศก	ฉ. โพงพาง
๗. “ขึ้นร้าน” ได้ก็เม็ดเป็นแตรัม
ของคนนั้น	ช. มอญซ่อนผ้า
๘. มาซื้อดอกไม้	ข. รี่รี่ข้าวสาร
๙. ร้อง ฮี ฮี ขณะวิ่งเล่น	ฅ. เสื่อข้ามห้วย
๑๐. ไว้นอนไว้นี้ฉันจะตีกันเธอ	ณ. หมากเก็บ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

ท ๑๒/ผ.๑

ภาษาไทยของเรา

วันภาษาไทยแห่งชาติ ตรงกับวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ของทุกปี เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ในวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๐๕ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินไปทรงอภิปรายเรื่อง “ปัญหาการใช้คำไทย” ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในวันภาษาไทยแห่งชาติ สถาบันการศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน จะจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปรายทางวิชาการ การประกวดทักษะภาษาไทย เช่น การแต่งคำประพันธ์ การอ่านทำนองเสนาะ การเล่านิทาน การพูด การเขียนเรียงความ เป็นต้น

ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้

ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้
ทั้งคนมีคนจนแต่ต้นมา
เด็กตะโกนก็ก้องร้องเรียกแม่
ไม่มีต่างภาษามาปะปน
แม่อยากให้ลูกรักได้พักผ่อน
สำเนียงกล่อมร้ายร้องทำนองไทย
พอโตขึ้นส่งเจ้าเข้าโรงเรียน
ภาษาไทยนั้นได้พัฒนา
บ้างชอบอ่านถ้อยคำทำนองเสนาะ
มีเสียงวรรณยุกต์ทุกทุกชั้น
ฉะนั้นหรือจะไม่ให้รักเจ้า
เกิดเป็นไทยคนหนึ่งเราจึงมี

ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา
ใช้ภาษาไทยทั่วทุกคน
เริ่มใช้คำไทยแท้มาแต่ต้น
ทุกทุกคนก็สุขสบายใจ
ก็ไกวเปลให้นอนจนหลับไหล
ติดหูแต่สมัยโบราณมา
ได้เริ่มอ่านเริ่มเขียนเรียนภาษา
เป็นภาษาขีดเขียนให้เรียนกัน
ภาษาไทยไพเราะไม่แปรผัน
ขับร้องกันได้ง่ายคล้ายดนตรี
ภาษาไทยของเรามีศักดิ์ศรี
ของดีดีชื่อว่า “ภาษาไทย”

(หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้)

ใบความรู้ โพงพาง

ท ๑๒/ผ.๒

ผู้เล่น

ไม่จำกัดจำนวน

อุปกรณ์

ผ้าสำหรับผูกปิดตา ๑ ผืน

เพลงประกอบ

โพงพางเอย	ปลาเข้าลอด
ปลาตาบอด	เข้าลอดโพงพาง
โพงพางเอย	นกระยางเข้าลอด
เสือปลาตาบอด	เข้าลอดโพงพาง
กินปลาเป็น	หรือกินปลาตาย

วิธีเล่น

๑. จับไม้สั้นไม้ยาว เอาคนที่เป็นปลา
๒. เอาผ้าผูกตาคนที่เป็นปลา แล้วจับตัวหมุน ๓ รอบ
๓. ผู้เล่นคนอื่นจับมือล้อมวงกัน เดินเป็นวงกลมรอบตัวคนที่เป็นปลา พร้อมกับร้องเพลงประกอบ

๔. เมื่อเพลงจบก็นั่งลงถามคนเป็นปลาว่า “ปลาเป็นหรือปลาตาย” ถ้าตอบว่า “ปลาเป็น” คนที่อยู่รอบวงก็ขยับหนีได้ ถ้าบอกว่า “ปลาตาย” คนที่อยู่รอบวงจะต้องนั่งเฉยๆ คนที่เป็นปลาจะคลำหาตัวผู้เล่นที่ล้อมวงอยู่ ถ้าทายถูกว่าเป็นใคร ผู้นั้นต้องเป็นปลาแทน ถ้าทายผิดก็ต้องเป็นปลาต่อไป

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๓
เขียนคำใต้ภาพ

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดเขียนลงใต้ภาพให้ถูกต้องแล้วฝึกอ่าน

เล่นงูกินหาง

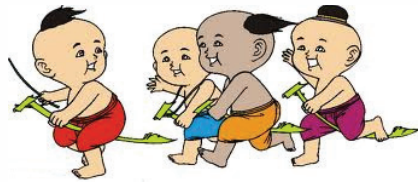
ม้่าก้านกล้วย

เล่นมอญซ่อนผ้า

เล่นรี้รี้ข้าวสาร

เล่นเพลงเกี่ยวข้าว

โกวเปล

<p>๑.</p> 	<p>๒.</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>

<p>๓.</p> 	<p>๔.</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>

<p>๕.</p> 	<p>๖.</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ ภาษาไทยถิ่น

ท ๑๒/ผ.๒

ภาษาไทยถิ่น หมายถึง ภาษาที่ใช้สื่อสารกันเฉพาะตาม
ท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศไทย แต่ถึงแม้เสียงและคำของแต่ละท้องถิ่น
จะต่างกันแต่ความหมายคงเดิม

ภาษาไทยถิ่น แบ่งออกได้กว้างๆ เป็น ๔ ถิ่น คือ ภาษาไทย
ถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้
นิยมเรียกสั้นๆ ว่า ภาษาเหนือ ภาษาอีสาน ภาษากลาง และภาษาใต้

เนื่องจากประเทศไทยมีภาษาไทยถิ่นแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้อง
ต้องมีภาษากลางเพื่อใช้สื่อสารให้เข้าใจตรงกัน ซึ่งภาษากลางที่ใช้กันใน
ประเทศไทยคือ ภาษาไทยถิ่นกลาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ยังมีภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง ภาษาที่ใช้เป็น
ภาษาราชการ ใช้ในโอกาสที่เป็นทางการ ใช้ในโรงเรียน สถานศึกษา
หรือหน่วยงานราชการ เป็นต้น

คำภาษาไทยถิ่นบางคำใช้คำเดียวกันในภาษากลาง แต่อาจ
ต่างกันเฉพาะเสียงที่ออก เช่น คำว่า **พ่อ**

ภาษาไทยถิ่นเหนือ ใช้ว่า **ป้อ**

ภาษาไทยถิ่นใต้ ใช้ว่า **ฝ่อ**

บางคำอาจใช้ต่างคำกัน เช่น คำว่า **พูด**

ภาษาเหนือ ใช้ว่า **อู้**

ภาษาอีสาน ใช้ว่า **เว้า**

ภาษาใต้ ใช้ว่า **ແຫລງ**

คำบางคำแม่เป็นภาษาถิ่นด้วยกัน หากต่างจังหวัดกันก็ใช้
เสียงต่างกัน เช่น คำว่า พี่สาว

เชียงใหม่ เรียกว่า **ปี่**

แพร่ เรียกว่า **ไญ้** หรือ **ญ้อย**

น่าน เรียกว่า **เอ้ย** หรือ **ปี่เอ้ย**

คนไทยควรใช้ภาษากลางให้ถูกต้องชัดเจน ถ้าอยู่ในท้องถิ่นใด
ก็พูดภาษาถิ่นนั้นๆ ด้วยความภูมิใจ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่างภาษาไทยถิ่นเหนือ

คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
กาด	ตลาด	ตุง	ธง
ง่าว	โง่	ล้า	อร่อย
ป้อ	พ่อ	เยยะ	ทำ
แ่อว	เที่ยว	ตุ้เจ้า	พระ
เตี้ยว	กางเกง	เมื่อย	เป็นไข้ไม่สบาย

ตัวอย่างภาษาไทยถิ่นอีสาน

คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
อู้	พูด	บักนัด	สับปะรด
ฮัก	รัก	เลาะ	เที่ยว
ห้าว	หัวเราะ	จอก	แก้วน้ำ
อ้าย	พี่	เกิบ	รองเท้า
คิดฮอด	คิดถึง	ช่อย	ฉัน, ผม

ตัวอย่างภาษาไทยถิ่นใต้

คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
โกปี้	กาแฟ	แตงจิ้น	แตงโม
ขี้หก, ขี้เท็จ	โกหก	พุงปลา	ไตปลา
ทรอย	อร่อย	หลบบ้าน	กลับบ้าน
ลอกอ	มะละกอ	เคย	กะปิ
คง	ข้าวโพด	ข้องใจ	คิดถึง เป็นห่วง

เปรียบเทียบคำภาษาไทยถิ่น ๔ ภาค

ภาษาไทย ถิ่นกลาง	ภาษาไทย ถิ่นเหนือ	ภาษาไทย ถิ่นอีสาน	ภาษาไทย ถิ่นใต้
พ่อ	ป้อ	อีพ่อ	ผ่อ
ฉัน	ป๋ั้น	ข่อย	ฉาน
รัก	ฮัก	ฮัก	หรั๊ก
ข้าง	ข้าง	ซ้าง	ซ้าง
มอง, ดู	ผ่อ	เป็ง	แล
เพื่อน	เปื้อน	เสี้ยว	เผื้อน
พูด	อู้	เว้า	แหलग
โกหก	ซี้จู้	ซี้ต้ว	ซี้หก
กลับบ้าน	ปิ๊กบ้าน	กลับเฮือน	หลบ้าน
สนุก	ม่วน	ม่วน	นุก
กิน	กิน	กิน	กิน
ฝรั่ง	มะแก้ว	บักสีดา	ชมโพ
มะละกอ	บะกล้วยแต่็ด	บักหุ่ง	ลอกอ
สับปะรด	บะขะนัด	บักนัด	หย่านัด
อร่อยมาก	ลำแต่ๆ	แซบอีหลี	หรอยจ้งหู้

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๔

เขียนคำภาษาถิ่นเหนือ

คำชี้แจง เขียนคำภาษาถิ่นเหนือให้ถูกต้องแล้วฝึกอ่าน

๑. ตลาด =

๒. กางเกง =

๓. อร่อย =

๔. รั๊ก =

๕. ฉั่น =

๖. มะละกอ =

๗. พระ =

๘. พุด =

๙. เที้ยว =

๑๐. ึง =

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๕
เขียนคำภาษาถิ่นอีสาน

คำชี้แจง เขียนคำภาษาถิ่นอีสานให้ถูกต้องแล้วฝึกอ่าน

๑. มะละกอ =

๒. สับปะรด =

๓. อร่อยจริง ๆ =

๔. กิ่งก่า =

๕. รongเท้า =

๖. รัก =

๗. พุด =

๘. หัวเราะ =

๙. คิดถึง =

๑๐. แก้วน้ำ =

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๖
เขียนคำภาษาถิ่นได้

คำชี้แจง เขียนคำภาษาถิ่นใต้ให้ถูกต้องและฝึกอ่าน

๑. พุด =

๒. โกหก =

๓. แต่งโม =

๔. กลับบ้าน =

๕. กะปิ =

๖. กาแฟ =

๗. สับปะรด =

๘. มะละกอ =

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทกลอน คำพ้อง

คำพ้องเสียงสนุกกับสุข
คั่นกับชั้นอ่านให้เป็น
นานาพรรณของพันธุ์ไม้
เหตุไม่น่ามองหน้ากัน

คำพ้องรูปวาวปักเป้า
ถึงเพลาลมพัดเพลลา
เขาแท้แหนหาจอกแหน
พ้องรูปพ้องเสียงเรียงให้ดี

ทุกกับทุกขมีให้เห็น
โจทก์ฟ้องเล่นว่าโจษจัน
เลือกสรรได้งานสร้างสรรค์
วัยเยาว์มันราคาเยา
ปลาปักเป้าไม่หงอยเหงา
กรีกุ้งเก่าแทงกรี
ชาวแชมปลุกแชมสี
คำไทยนี้น่านิยม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้ คำพ้อง

คำพ้อง

คำพ้อง คือ คำที่มีการเขียนเหมือนกันหรืออ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน

คำพ้อง แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

๑. **คำพ้องรูป** คือ คำที่เขียนเหมือนกัน อ่านออกเสียงต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เช่น

แخم (แخم)	ชื่อพันธุ์ไม้ชนิดหนึ่ง
แخم (ขะ-แม)	คนเขมร
ครุ (ครุ)	ภาชนะสานชนิดหนึ่งรูปกลมๆให้ตักน้ำ
ครุ (คะ-รุ)	ครุ , หนัก
กรี (กรี)	กระดูกส่วนหัวที่ยาวและแข็งมากของกิ้ง
กรี (กะ-รี)	ข้าง
เพลลา (เพ-ลา)	เวลา
เพลลา (เพลลา)	เบาลง
(เพลลา)	แกนสำหรับให้ล้อหมุน
สระ (สระ)	แอ่งน้ำขนาดใหญ่, ชำระล้าง
สระ (สะ-หระ)	ตัวอักษรแทนเสียงสระ

๒. คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน เขียนต่างกัน
และมีความหมายต่างกัน เช่น

ทุกคน	-	ทุกข์ใจ	
คั่นกลาง	-	ชั้นบันได	
วัยเยาว์	-	ราคาเยา	
พันธุ์พืช	-	พรรณไม้	- ผลិតภัณฑ์
เลือกสรร	-	สร้างสรรค์	- สีสนั่น
หน้าตา	-	น่ารัก	
ข้าวสุก	-	ความสุข	- วันศุกร์
โจษจัน	-	โจทย์เลข	- โจทก์จำเลย
การงาน	-	กาลเวลา	- เมืองกาญจน์
พักผ่อน	-	พรรคพวก	- ดวงพัศตร์

ข้อสังเกต การอ่านคำพ้องรูปจะต้องดูคำ ข้อความ หรือสถานการณ์
แวดล้อม เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของภาษาได้ดีขึ้น เช่น

อย่าหวงแหนจอกแหนในบึงใหญ่

อ่านว่า อย่าหวงแหน (น เป็นตัวสะกด) จอกแหน
(ห เป็นอักษรนำ) ในบึงใหญ่

หวงแหน มีความหมายว่า กั้นไว้สำหรับตัว

จอกแหน มีความหมายว่า ชื่อพืชที่ลอยอยู่ในน้ำ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๗

คำพ้องรูป

คำชี้แจง จับคู่คำพ้องรูปกับความหมายให้ตรงกัน โดยนำตัวอักษรด้านขวามือมาใส่ในช่องว่างด้านซ้ายมือ

๑. กรี (กะ-รี)	ก. ครู
๒. กรี (กรี)	ข. ชื่อปลาชนิดหนึ่ง
๓. แخم (แخم)	ค. ชื่อว่าวไทย
๔. แخم (ขะแม)	ง. หญ้า
๕. ปักเป้า (ปัก-เป้า)	จ. ภาพขณะชนิดหนึ่งรูปกลมๆ, ยาว
๖. ปักเป้า (ปัก-กะ-เป้า)	ฉ. เครื่องหมายบอกเขตโบสถ์
๗. เสมา (สะเหมา)	ช. คนเขมร
๘. เสมา (เส-มา)	ซ. กระดุกแหลมที่หัวกุ้ง
๙. ครู (ครุ)	ฅ. ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง
๑๐. ครู (คะ-รุ)	ญ. ช้าง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๘

คำพ้องเสียง

คำชี้แจง เขียนคำพ้องเสียงกับคำที่ขีดเส้น

๑. การงาน =

๒. ถางหญ้า =

๓. ชื่อสัตย์ =

๔. เ้าถ่าน =

๕. ท่าทาง =

๖. น่ารัก =

๗. รดน้ำ =

๘. วันศุกร์ =

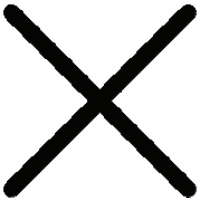

๙. ความสุข =

๑๐. พ้กผ่อน =

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๙
เขียนคำพ้องเสียง

คำชี้แจง เขียนคำพ้องเสียงให้ตรงกับภาพ

<p>๑.</p> 	<p>๒.</p>
<p>กาก.....</p>	<p>ตัก.....</p>
<p>๓.</p> 	<p>๔.</p>
<p>.....หนังสือ</p>	<p>ถูก.....</p>
<p>๕.</p> 	<p>๖.</p>
<p>ช้อน.....</p>	<p>.....แซม</p>

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

เรื่อง เด็กๆ กับว่าวไทย

“ลมว่าวมาแล้ว ะ”

เมื่อถึงปลายเดือนมีนาคม อย่างเข้าเดือนเมษายน เด็กๆ หลายคนมักจะรบเร้าให้พ่อแม่หรือผู้ปกครอง พาไปดูว่าวหรือเล่นว่าวที่ท้องสนามหลวง เพราะที่ท้องสนามหลวงเป็นบริเวณที่เป็นลานโล่งกว้าง เหมาะสำหรับการเล่นว่าว มีผู้ทำว่าวมาจำหน่าย ทั้งว่าวจุฬา ว่าวปักเป้า ว่าวอีลุ้ม ว่าวตุ้ยตุ้ย ว่าวนกและว่าวงู เป็นต้น

วิธีการเล่นว่าว ผู้ใหญ่จะชักว่าวให้ลอยสูงอยู่บนอากาศจนติดลมบน ว่าวก็จะลอยนิ่งอยู่บนท้องฟ้า ผู้ใหญ่ก็จะให้เด็กๆ ถือด้ายที่ผูกติดกับว่าว เด็กๆ จะดีใจมากเมื่อได้ถือด้ายที่บังคับว่าว ลอยอยู่บนท้องฟ้า

การเล่นว่าว เป็นภูมิปัญญาของคนไทย ในอดีตที่มีความคิดสร้างสรรค์ประดิษฐ์ว่าวชนิดต่างๆ ขึ้น และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อถึงหน้าว่าว เด็กๆ รอคอยลมว่าวว่าจะพัดมาเมื่อไร นอกจากจะได้เล่นว่าวแล้ว เด็กๆ ยังได้เรียนรู้เรื่องราว ทั้งรูปร่างหน้าตาของว่าว และประวัติความเป็นมาของว่าวอีกด้วย

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้ การอ่านประกาศ และป้ายโฆษณา

ประกาศ

ประกาศเป็นข้อความที่แจ้งให้ทราบทั่วกัน การอ่านประกาศจะทำให้
ให้นักเรียนเข้าใจ จุดประสงค์ของประกาศนั้น และสามารถนำมาปฏิบัติได้
อย่างถูกต้อง

ตัวอย่างประกาศ

ประกาศผลการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ ปีการศึกษา ๒๕๕๖
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔
โรงเรียนวิทยานุสรณ์สามัคคี
วันที่ ๒๘ / ๐๔ / ๒๕๕๖

ประกาศรับสมัครงาน

รับสมัครด่วน....พนักงานรักษาความปลอดภัย ชาย/หญิง
อายุ ๒๐ - ๔๕ ปี ความรู้ระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ขึ้นไป
รายได้เดือนละ ๑๓,๕๐๐ - ๒๑,๐๐๐ บาท
สนใจติดต่อ บริษัท แสนสุข จำกัด โทร. ๐-๒๒๐๓-๐๘๐๐-๒

การโฆษณา หมายถึง การประกาศสินค้าหรือบริการให้ประชาชนทราบ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจให้รู้สึกถึงคุณค่าและความแตกต่าง ทำให้คล้อยตามต้องการซื้อสินค้าหรือบริการนั้น

ในปัจจุบัน การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อทางอินเทอร์เน็ต หรือการทำป้ายโฆษณากลางแจ้งตามถนนต่างๆ

การโฆษณาสินค้าและบริการในปัจจุบัน บางรายการใช้ภาษาเกินจริง เพื่อให้จำหน่ายสินค้าหรือบริการได้จำนวนมาก ดังนั้น นักเรียนซึ่งเป็นผู้บริโภคจึงต้องรู้จักคิด พิจารณา ข้อความโฆษณาว่ามีความเป็นไปได้หรือกล่าวเกินจริงหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ ให้คุ้มค่ากับเงินที่ต้องจ่ายไป ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่างการโฆษณา

พิเศษสุด ! สำหรับร้านค้า
โค้กจัดให้ไม่มีค่ามัดจำขวดและลัง
ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป.....
สนใจสอบถามพนักงานขาย
หรือโทร ๐-๒๖๑๖-๕๕๕๕

วี - พิต
เครื่องดื่มธัญญาหาร ๕ ชนิด
วิตามินเอ ปี๑ ปี๒ อี.....สูง
ใยอาหาร แคลเซียม เหล็ก.....สูง
ปริมาณสุทธิ ๒๕๐ มล.

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๐
ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

**ประกาศรับสมัครบุคคลพลเรือนเป็นลูกจ้าง
ในตำแหน่ง พนักงานบริการ จำนวน ๑ อัตรา**

รับสมัครภายในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ สอบวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖
โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. เพศชายหรือหญิง อายุไม่เกิน ๓๐ ปี
๒. คุณวุฒิ ม. ๖ ขึ้นไป
๓. มีความสามารถด้านการใช้คอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ
๔. มีทัศนคติและพฤติกรรมบริการที่ดี
๕. ไม่เป็นโรคติดต่อ (มีใบรับรองแพทย์จาก โรงพยาบาลค่ายจिरประวัติ)
๖. มีบุคลิกดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี

๑. ข้อเขียนเชิงอธิบายนี้ เป็นข้อเขียนประเภทใด
.....
๒. มีข้อความเกี่ยวกับเรื่องอะไร
.....
๓. น่าเชื่อถือหรือไม่ (บอกเหตุผล)
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๑

ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านโฆษณาต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

๕ วัตต์ : ๑๑๕ บาท

๘ วัตต์ : ๑๒๕ บาท

หลอด LED กฟผ.

ดีจริง.....ต้องมีเบอร์ ๕

ประหยัดกว่าที่คิด

ประหยัดถึง ๘๕% เมื่อเทียบกับหลอดไส้

อายุการใช้งานนาน ๑๕,๐๐๐ ชั่วโมง

๔. ป้ายโฆษณาข้างต้น โฆษณาสินค้าประเภทใด

.....

๕. สินค้าดังกล่าวราคาเท่าไร

.....

๖. สินค้าดังกล่าวมีข้อดีกว่าสินค้าอื่นอย่างไร

.....

.....

๗. สินค้าที่โฆษณา เป็นผลผลิตของหน่วยงานใด

.....

๘. ถ้านักเรียนเป็นผู้ซื้อ คิดว่าจะซื้อสินค้าตามป้ายโฆษณาหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๒
ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านข้อเขียนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

๑. ข้อเขียนนี้ เป็นข้อเขียนประเภทใด

.....

๒. มีข้อความเกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

๓. ได้ประโยชน์หรือไม่ (บอกเหตุผล)

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ ตะลือกต็อกแตก

การเล่นตะลือกต็อกแตก เป็นการละเล่นที่เด็กๆ ทั้งหญิงชาย สมัยก่อนนิยมเล่นกันเป็นประจำ เพราะเล่นแล้วสนุกสนาน ตื่นเต้น ต้องใช้ไหวพริบสติปัญญาในการโต้ตอบกันตลอดเวลา

ในการเล่นตะลือกต็อกแตก จะเล่นกันกี่คนก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ เล่นกันประมาณ ๖ - ๘ คน แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย เป็นผี ๑ คน ส่วนที่เหลือ เป็นชาวบ้าน เมื่อเริ่มเล่นฝ่ายชาวบ้านจะมายืนรวมกลุ่มกันที่พื้นดินที่เป็น ลานกว้าง ฝ่ายที่เป็น “ผี” มายืนหันหน้าเข้าหากัน แล้วทำท่าเคาะ ประตูปริบพร้อมกับทำเสียง ก๊อก ก๊อก ก๊อก ฝ่ายชาวบ้านพูดว่า “ตะลือก ต็อกแตก มาทำไม” แล้วมีการโต้ตอบกันดังนี้

ชาวบ้าน : ตะลือกต็อกแตก มาทำไม	→	ผี : มาซื้อดอกไม้
ชาวบ้าน : ซื้อดอกอะไร	→	ผี : ดอกจำปี
ชาวบ้าน : ไม่มี	→	ผี : ดอกจำปา
ชาวบ้าน : ไม่มีมา	→	ผี : ดอกมะลิ
ชาวบ้าน : ยังไม่ผลิ	→	ผี : ดอกกุหลาบ
ชาวบ้าน : ยังไม่ทราบ	→	ผี : ดอกแก้ว
ชาวบ้าน : ไม่มีแล้ว	→	ผี : ไปดูหนังกันไหม
ชาวบ้าน : เรื่องอะไร	→	ผี : เรื่องผีดิบ
ชาวบ้าน : ไม่มีสตางค์	→	ผี : จะออกให้
ชาวบ้าน : ไม่มีเสื้อผ้าใส่	→	ผี : จะหาให้
ชาวบ้าน : ไปก็ไป.....		

ชาวบ้านทั้งหมดก็เดินตามผีไป ๑ รอบ แล้วผู้เล่นคนหนึ่งก็ทำเสียง
หมาหอน

ชาวบ้าน : หมาทำไมจึงหอน → ผี : มันเห็นผี
ชาวบ้าน : ผมเธอทำไมถึงยาว → ผี : ฉันทัวผม
ชาวบ้าน : เล็บเธอทำไมถึงยาว → ผี : ฉันทัวเล็บ
ชาวบ้าน : หน้าเธอทำไมจึงขาว → ผี : ฉันทัดหน้า(ทาแป้ง)
ชาวบ้าน : ตาเธอทำไมจึงโป้ → ผี : ฉันทัวเป็นผี

ชาวบ้านตกใจกลัวพากันวิ่งหนีให้เร็วที่สุด ผีก็วิ่งไล่จับถ้าจับใครได้
คนนั้นก็ต้องเป็นผีแทน แล้วก็เริ่มเล่นตะลือกตอกตอกแตกใหม่

การเล่นตะลือกตอกตอกแตก มีประโยชน์ เด็กได้ออกกำลังกาย
ใช้ไหวพริบ สติปัญญาในการโต้ตอบ บทเจรจาโต้ตอบระหว่างชาวบ้าน
กับผี เป็นการฝึกการใช้คำเรียกชื่อต่างๆ คำกริยาอาการ ช่วยให้เด็กๆ
สามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้คล่องแคล่วและถูกต้อง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้ การเล่นขี้ม้าก้านกล้วย

ผู้เล่น

เล่นคนเดียว หรือแข่งกัน

อุปกรณ์

ก้านกล้วยซึ่งทำเป็นรูปม้า

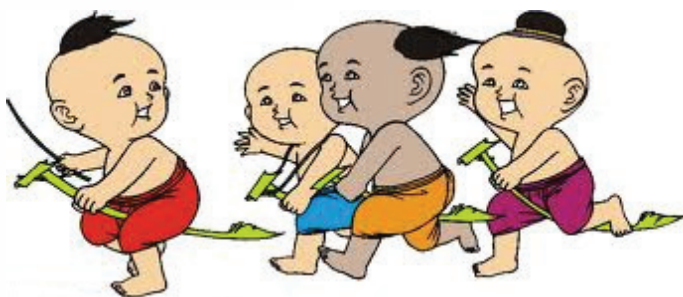
วิธีทำม้าก้านกล้วย

๑. เลือกตัดใบกล้วยที่มีขนาดใหญ่พอสมควร เอามีดเลาะส่วนที่เป็นใบเขียวๆ ออกเหลือแต่ก้าน เก็บสีเขียวตรงปลายก้านไว้ สมมุติเป็นหางม้า
๒. ตรงโคนก้านเข้ามาประมาณ ๑๐ นิ้ว ใช้มีดปาดด้านข้างทั้ง ๒ ข้าง ประมาณ ๕ นิ้ว เพื่อทำเป็นหูทั้ง ๒ ข้างของม้า
๓. หักตรงสุดปลายที่ปาดเป็นหู ใช้ไม้กลัดแทงยึดไว้เป็นหัวม้า
๔. ผูกเชือกเป็นวงกลมสำหรับคล้องคอผู้เล่นกับหัวม้าแทนบังเหียน

วิธีเล่น

ผู้เล่นขึ้นขี้ม้าก้านกล้วย แล้วออกวิ่งทำท่าเหมือนขี่ม้า พร้อมกับส่งเสียงร้องฮี้ๆ ถ้ามีผู้เล่น ๒ คนขึ้นไปก็วิ่งแข่งกัน ใครวิ่งได้เร็วกว่าเป็นผู้ชนะ หรือต่างคนต่างวิ่งไปรอบๆ เพื่อความสนุกสนาน

การเล่นขี้ม้าก้านกล้วย ทำให้เกิดจินตนาการในการขี่ม้า กล้าแสดงออก ได้ออกกำลังกายและช่วยกันรักษาประเพณีของไทยไว้ให้คงอยู่

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๓
คัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียง ร้องเป็นเพลง ทำท่าทางประกอบ และคัดลายมือ
“บทเพลงม้าวิ่ง กับ กับ” ตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

ม้าวิ่งกับ กับ
เดี่ยวเดี่ยวลับตาเราไป
ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจ ควบ กับ กับ กับ
ม้าวิ่งเร็วรี ดูซีหายไ
ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจ ควบ กับ กับ กับ

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of three horizontal lines (top, middle, bottom) for writing practice.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง คำแนะนำ

ท ๑๒/ผ.๕

คำแนะนำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ข้อความที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน มีหลายประเภท เช่น คำแนะนำ ประกาศ ป้ายโฆษณา คำโฆษณาสินค้า คำขวัญ ซึ่งจัดเป็นข้อเขียนเชิงอธิบาย

การอ่านข้อความเหล่านี้จะทำให้เราสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

ตัวอย่าง คำแนะนำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

คำแนะนำการกินดีเพื่อสุขภาพ

กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ให้ข้อแนะนำการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของคนไทย ๙ ข้อ ดังนี้

๑. กินอาหารครบ ๕ หมู่ แต่ละหมู่ให้หลากหลาย และหมั่นดูแลน้ำหนักตัว
๒. กินข้าวเป็นอาหารหลัก สลับกับอาหารประเภทแป้งเป็นบางมื้อ
๓. กินพืชให้มากและกินผลไม้เป็นประจำ
๔. กินปลา เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ไข่ และถั่วเมล็ดแห้งเป็นประจำ
๕. ดื่มนมให้เหมาะสมตามวัย
๖. กินอาหารที่มีไขมันแต่พอควร
๗. หลีกเลี่ยงการกินอาหารรสหวานจัดและเค็มจัด
๘. กินอาหารที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อน
๙. งดหรือลดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๔ ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านข้อเขียนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

วิธีล้างมือที่ดี 7 ขั้นตอน

๑. ข้อเขียนนี้ เป็นข้อเขียนประเภทใด

.....

๒. มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

๓. อ่านแล้วปฏิบัติตามได้หรือไม่ เพราะอะไร

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ มารยาทในการอ่าน

ท ๑๒/ผ.๕

มารยาท หมายถึง กิริยาวาจาที่เรียบร้อย หรือการกระทำที่ดีงาม

มารยาทในการอ่าน มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. ไม่ขีดเขียนหรือทำลายหนังสือโดยเฉพาะที่เป็นสมบัติของส่วนรวม
๒. ไม่แย่งหรือชะงักหน้าไปอ่านหนังสือที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่
๓. ไม่เล่นกันขณะอ่านหนังสือ
๔. ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น
๕. ไม่ควรอ่านเรื่องที่เป็นส่วนตัวของผู้อื่น
๖. เมื่ออ่านหนังสือจบแล้วควรเก็บให้เรียบร้อย

การสร้างนิสัยรักการอ่าน มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. อ่านหนังสือที่ตนเองชอบ
๒. ควรเริ่มอ่านจากเรื่องสั้นๆ หรือหนังสือภาพ ก่อนไปสู่เรื่องยาวๆ
๓. อ่านหนังสือทุกครั้งเมื่อมีโอกาส
๔. เลือกอ่านหนังสือหลาย ๆ ประเภท เช่น นิทาน การ์ตูน หนังสือพิมพ์ สารคดี
๕. ซื้อหนังสือมาอ่านเอง หรือขอยืมจากห้องสมุด และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
๖. มีสมาธิในการอ่าน เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน
๗. จดบันทึกข้อความสำคัญไว้

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

แบบประเมินมารยาทในการอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินมารยาทในการอ่านของตนเองโดยทำ ✓ ในช่องรายการประเมิน

ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน	✓ ผ่าน ✗ ไม่ผ่าน
	๑. ไม่ขีดเขียนทำลายหนังสือของส่วนรวม	๒. ไม่แย่งหรือขโมยหนังสือไปอ่านหนังสือที่ผู้อื่นกำลังอ่าน	๓. ไม่เล่นขณะอ่านหนังสือ	๔. ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น	๕. ไม่อ่านเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น	๖. เมื่ออ่านหนังสือจบแล้ว เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย		
คะแนน	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๙๐	
๑.								
๒.								
๓.								
๔.								
๕.								
๖.								
๗.								
๘.								
๙.								
๑๐.								

เกณฑ์ผ่านการประเมิน ร้อยละ ๘๐

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

อ่านคล่องท้องถิ่น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใด ไม่ใช่ คำพ้องรูป

ก. สระ สระ

ข. เสมอ เสมอ

ค. การ กาล

๒. ข้อใด ไม่ใช่ คำพ้องเสียง

ก. การ กาท กาญจน์

ข. กรรณ เกศ กอด

ค. จันท์ จันทร จัน

๓. คำว่า “ โทหก ” ภาษาถิ่นใต้ พูดว่าอย่างไร

ก. ชี้หก

ข. ชี้มด

ค. ชี้ชด

๔. คำว่า “ เด็ก ” ภาษาถิ่นเหนือ พูดว่าอย่างไร

ก. ละอ่อน

ข. ละอ่อน

ค. ละออน

๕. คำว่า “ กิ่งก่า ” ภาษาถิ่นอีสาน พูดว่าอย่างไร

ก. กระทบ

ข. กะมอม

ค. กะปอม

๖. ควรเติมคำใดลงในช่องว่างจึงได้ความหมาย “ เด็กดีต้องมีความซื่อ ”

ก. สัตว์

ข. สัตย์

ค. สัต

อ่านข้อความแล้วตอบคำถาม ข้อ ๗ - ๘

เครื่องดื่มเกลือแร่

สำหรับผู้ที่เสียเหงื่อ อ่อนเพลีย ผู้ที่ออกกำลังกาย ผู้ที่ทำงานหนัก

วิธีใช้ ๑ ซอง ใช้ผสมน้ำเย็น ๑ แก้ว (๒๕๐ ซม^๓)

คำแนะนำ - ไม่ควรใช้ผสมกับน้ำร้อน หรือนม

- ไม่ควรรับประทานเกินวันละ ๔ ซอง

๗. เครื่องดื่มเกลือแร่ควรใช้อย่างไร

ก. ใช้ผสมกับน้ำอัดลม ข. ใช้ผสมกับนม ค. ใช้ผสมกับน้ำเย็น

๘. ใครควรใช้เครื่องดื่มเกลือแร่

ก. ผู้ที่แข็งแรง ข. ผู้ที่อ่อนแอ ค. ผู้ที่อ่อนเพลีย

๙. ข้อใดไม่ใช่การละเล่นของไทย

ก. เกมใบ้คำ ข. หมากเก็บ ค. ตะลือกตอกตัก

๑๐. การละเล่นของไทยชนิดใดที่เล่นคนเดียวได้

ก. กาฟักไข่ ข. เล่นโพงพาง ค. ซี่ม้าก้านกล้วย

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒
อ่านคล่องท่องถื่น

การละเล่นมอญซ่อนผ้า

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

อุปกรณ์การเล่น ผ้า ๑ ผืน

วิธีเล่น

๑. มีผ้า ๑ ผืน เป็นอุปกรณ์การเล่น จับไม้สั้นไม้ยาว เลือกคนที่เป็นมอญ คนอื่น ๆ นั่งล้อมวง คนที่เป็นมอญถือผ้าไว้ในมือเดินวนอยู่นอกวง

๒. คนที่นั่งล้อมวงอยู่จะร้องเพลง ระหว่างนั้นคนที่เป็นมอญ จะทิ้งผ้าไว้หลังใครก็ได้แต่ต้องอำพรางแกล้งแสดงว่ายังถือผ้าอยู่

๓. เมื่อคนที่เป็นมอญเดินกลับมา ถ้าผ้ายังอยู่ที่เดิมก็หยิบผ้าไล่ดี ผู้ที่มอญทิ้งผ้าไว้ ผู้เล่นนั้นต้องวิ่งหนีไป รอบ ๆ วง แล้วจึงนั่งได้ ผู้เป็นมอญ จะเดินวนต่อไป หาทางวางผ้าให้ผู้อื่นใหม่

๔. ถ้าใครรู้สึกตัวคำพบผ้าจะวิ่งไล่ตีมอญไปรอบวง ๑ รอบ มอญต้องรีบวิ่งหนีมานั่งแทนที่ คนไล่ก็ต้องเป็นมอญแทน

บทร้องประกอบ

“มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ไว้นอนไว้นี้ ฉันจะตีกันเธอ”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ปริศนาคำทายภาษาถิ่น

ภาคกลาง

๑. อะไรเอ่ย สูงเทียมฟ้า ต่ำกว่าหญ้าชนิดเดียว
๒. อะไรเอ่ย เอวบางบาง ขึ้นต้นยางสูงลิบ

ภาคเหนือ

๓. อะหยังเอ้าะ กั้นซี่ฟ้า หน้าละแหล็ดดิน
๔. อะหยังเอ้าะ ซึ่มอดค่าง ซึ่ล้าंगลอด

ภาคอีสาน

๕. แม่นหยังเอ่ย ตัดกบ่ตาย ตัดปลายบ่เหี่ยว
๖. แม่นหยังเอ่ย ห้อยอยู่หลัก บ่ตักกะเต็ม

ภาคใต้

๗. อะไรรหา แปรตืนเดินมา หลังคามุงสังสี
๘. อะไรรหา ต้นเท่าหม้อ เป็นโลกช่อเดียว

การละเล่นโพงพาง

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

วิธีเล่น

๑. เริ่มต้นเลือกคนที่เป็นปลา โดยการจับไม้สั้นไม้ยาว เอาผ้าผูกตา คนที่เป็นปลาแล้วหมุน ๓ รอบ ผู้เล่นคนอื่นๆ ล้อมวงจับมือกันเดินเป็นวงกลมพร้อมร้องเพลงประกอบ

๒. เมื่อจบเพลงนั่งลง ถามว่า "ปลาเป็นหรือปลาตาย" ถ้าตอบว่า "ปลาเป็น" คนที่อยู่รอบวงจะขยับเขยื้อนหนีได้ ถ้าบอก "ปลาตาย" จะต้องนั่งอยู่เฉยๆ

๓. ผู้ที่เป็นปลา ซึ่งถูกปิดตาจะต้องทายว่า ผู้ที่ถูกจับได้เป็นใคร ชื่ออะไร ถ้าทายถูกผู้ที่ถูกจับ ก็ต้องมาเป็นปลาและปิดตาแทน ถ้าทายผิด ผู้ที่เป็นปลาจะต้องเป็นปลาต่อไป

บทร้องประกอบ

“ โพงพางเอ๋ย ปลาเข้าลอด
ปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
โพงพางเอ๋ย นกกระยางเข้าลอด
เสื่อปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
กินปลาเป็นหรือกินปลาตาย ”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกมหาคำจากตาราง

คำชี้แจง หาคำจากตารางแล้วเขียนลงในกลุ่มให้ครบถ้วน

ถ	น	น	เ	ชี	ย	น
วี	ส	ห	แ	ม่	ไ	กั
ง	ษ	ฉั	ช	แ	กั	ว
เ	ติ	น	บ	ว	บ	ล
ม	ห้	ย	วั	ด	ฬ	ผ
อ	ว	ห	ถ	า	ง	ม
ง	เ	ธ	อ	ใ	ค	ร
ก	ร	ะ	โ	ด	ด	เ
ชี้	า	เ	ลิ	บ	ฮ	ข
ส	ะ	มี	อ	ศ	ร	า

คำนาม

.....

คำกริยา

.....

คำสรรพนาม

.....

การละเล่นตะลือกตอกแตก

การละเล่นตะลือกตอกแตก เป็นการละเล่นที่เด็กๆ ทั้งหญิงชาย สมัยก่อนนิยมเล่นกันเป็นประจำ เพราะเล่นแล้วสนุกสนาน ตื่นเต้น ต้องใช้ไหวพริบสติปัญญาในการโต้ตอบกันตลอดเวลา

ในการละเล่นตะลือกตอกแตก จะเล่นกันกี่คนก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ เล่นกันประมาณ ๖ - ๘ คน แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย เป็นผี ๑ คน ส่วนที่เหลือ เป็นชาวบ้าน เมื่อเริ่มเล่นฝ่ายชาวบ้านจะมายืนรวมกลุ่มกันที่พื้นดินที่เป็น ลานกว้าง ฝ่ายที่เป็น “ผี” มายืนหันหน้าเข้าหากัน แล้วทำท่าเคาะประตู พร้อมกับทำเสียง ก๊อก ก๊อก ก๊อก ฝ่ายชาวบ้านพูดว่า “ตะลือกตอกแตก มาทำไม” แล้วมีการโต้ตอบกันดังนี้

ชาวบ้าน : ตะลือกตอกแตก มาทำไม	→	ผี : มาซื้อดอกไม้
ชาวบ้าน : ซื้อดอกอะไร	→	ผี : ดอกจำปี
ชาวบ้าน : ไม่มี	→	ผี : ดอกจำปา
ชาวบ้าน : ไม่มา	→	ผี : ดอกมะลิ
ชาวบ้าน : ยังไม่ผลิ	→	ผี : ดอกกุหลาบ
ชาวบ้าน : ยังไม่ทราบ	→	ผี : ดอกแก้ว
ชาวบ้าน : ไม่มีแล้ว	→	ผี : ไปดูหนังกันไหม
ชาวบ้าน : เรื่องอะไร	→	ผี : เรื่องผีดิบ
ชาวบ้าน : ไม่มีสตางค์	→	ผี : จะออกให้
ชาวบ้าน : ไม่มีเสื้อผ้าใส่	→	ผี : จะหาให้
ชาวบ้าน : ไปก็ไป.....		

ชาวบ้านทั้งหมดก็เดินตามผีไป ๑ รอบ แล้วผู้เล่นคนหนึ่งก็ทำเสียง
หมาหอน

- ชาวบ้าน : หมาทำไมจึงหอน → ผี : มันเห็นผี
 บ้าน : ผมเธอทำไมถึงยาว → ผี : ฉันทัวผม
 บ้าน : เล็บเธอทำไมถึงยาว → ผี : ฉันทัวเล็บ
 บ้าน : หน้าเธอทำไมจึงขาว → ผี : ฉันทัดหน้า(ทาแป้ง)
 บ้าน : ตาเธอทำไมจึงโป้ → ผี : ฉันทัวตา

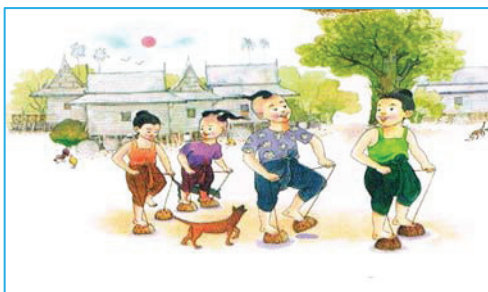
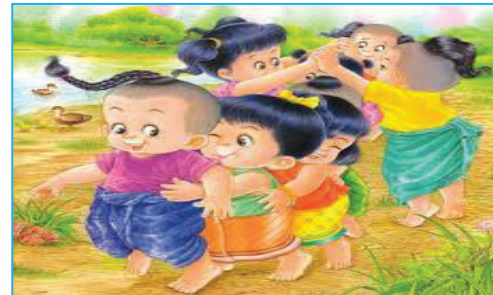
ชาวบ้านตกใจกลัวพากันวิ่งหนีให้เร็วที่สุด ผีก็วิ่งไล่จับถ้าจับใครได้
คนนั้นก็ต้องเป็นผีแทน แล้วก็เริ่มเล่นตลกตลกตลกแต่ก็ใหม่

การเล่นตลกตลกตลก มีประโยชน์ เด็กได้ออกกำลังกาย
ใช้ไหวพริบ สติปัญญาในการโต้ตอบ บทเจรจาโต้ตอบระหว่างชาวบ้าน
กับผี เป็นการฝึกการใช้คำเรียกชื่อต่างๆ คำกริยาอาการ ช่วยให้เด็กๆ
สามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้คล่องแคล่วและถูกต้อง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกมแข่งขันบอกชื่อการละเล่นของไทย

บัตรภาพ

บัตรคำ

เกมแข่งขันบอกชื่อการละเล่นของไทย

ม้าก้านกล้วย

ขี่ม้าส่งเมือง

หมากเก็บ

ซ่อนแอบ

กาฬไช

งูกินหาง

รื้อข้าวสาร

เดินกะลา

ชาโลกแตก

เล่นตีวงล้อ

บทรื่องเล่น จำจี้ผลไม้

จำจี้	ผลไม้	แต่งไทย	แต่งกวาง
ขนุน	น้อยหน้า	พุทรา	มังคุด
ละมุด	ลำไย	มะเฟือง	มะไฟ
มะกรูด	มะนาว	มะพร้าว	ส้มโอ
ฟักแพง	แตงโม	ไชโย	ไห้ฮิ้ว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓

ปริศนาคำไทย

๘. พยัญชนะตัวใดเป็นลำดับแรกเมื่อเรียงลำดับตามพจนานุกรม

ก. ล ข. ร ค. ฤ

๙. ถ้าจะหาความหมายของคำว่า “หมอก” ต้องเปิดพจนานุกรมไปที่หมวด

พยัญชนะใด

ก. ท ข. ม ค. อ

๑๐. คำในข้อใดเป็นลำดับสุดท้ายเมื่อเรียงลำดับตามพจนานุกรม

ก. ฉาง ข. ช่าน ค. ถีบ

บทอ่าน

เรื่อง ทำผิดอีกแล้ว

อ๋ารงรักโรงเรียน รักเพื่อนและรักครูทุกคน อ๋ารงชอบเรียนหนังสือ เมื่อโรงเรียนเลิกแล้ว บางครั้งเขาจะไปดูแปลงผักที่เขาปลูกอยู่หลังโรงเรียน

แม่พูดกับอ๋ารงเสมอๆ ว่า “เมื่อลูกจะกลับบ้านเย็น ลูกควรบอกแม่ให้รู้ด้วย แม่จะได้ไม่เป็นห่วง”

อ๋ารงจะทำผิดอยู่อย่างหนึ่งเสมอคือ ลืมบอกแม่ว่าจะกลับบ้านเย็น และเขาเคยบอกกับแม่ว่า “แม่ไม่ต้องห่วงผมหรอกครับ คงไม่มีอันตรายอะไร”

เย็นวันหนึ่ง ขณะที่แม่กำลังทำอาหาร แม่เหลือบดูนาฬิกาที่ข้างฝา เกือบหกโมงเย็นแล้ว อ๋ารงยังไม่กลับบ้าน แม่เริ่มเป็นห่วง

“บางทีอ๋ารงอาจถูกรถชน หรืออาจถูกเด็กเกเรทำร้ายขณะเดินทางกลับบ้าน บางทีคงจะมีอะไรเกิดขึ้นกับอ๋ารงแน่ๆ” แม่นึกไปเรื่อยๆ ยิ่งนึกก็ยิ่งเป็นห่วงอ๋ารง จึงตัดสินใจออกจากบ้านไปที่โรงเรียน

ที่สนามโรงเรียนไม่มีเด็กนักเรียนแล้ว ห้องเรียนปิดหมดทุกห้อง แม่เดินไปที่ห้องพักครูใหญ่ซึ่งยังเปิดอยู่ แม่พบครูอ๋มพรนั่งตรวจงานของนักเรียน

“สวัสดีค่ะ คุณครู” แม่พูดพร้อมกับยกมือไหว้

“สวัสดีค่ะ มีอะไรหรือคะ” ครูอ๋มพรถาม

“เห็นอ๋ารงบ้างไหมคะ เขายังไม่กลับบ้านเลยคะ” แม่ถามครูอ๋มพร

“ดิฉันเห็นเขาเดินไปหลังโรงเรียนค่ะ” ครูอัมพรตอบ

“ขอบคุณค่ะ” แม่กล่าวแล้วรีบเดินไปหลังโรงเรียน แม่เห็น
ตำรวจกำลังหอบผักเดินออกมาจากแปลงผัก ตำรวจเห็นแม่ เขาได้แต่ยิ้ม
เจื่อนๆ พร้อมกับพูดว่า “แม่ครับ ผมขอโทษ เมื่อเช้าผมลืมบอกแม่ว่า
จะกลับบ้านเย็น”

“คราวต่อไปอย่าลืมนะลูก แม่เป็นห่วง เมื่อลูกลืมบอกแม่
ลูกก็ไม่ควรกลับบ้านเย็น” แม่พูด

หนังสือเรียน ภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา กระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ทำผิดอีกแล้ว

คำชี้แจง ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง “ทำผิดอีกแล้ว”

๑. อารง มีนิสัยอย่างไร

ตอบ _____

๒. เมื่ออารงกลับบ้านผิดเวลา แม่ไม่มีความสุขด้วยความเป็นห่วง คิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับลูกบ้าง

ตอบ _____

๓. คุณครูที่โรงเรียนนี้กลับบ้านเร็วหรือช้า เพราะอะไร

ตอบ _____

๔. โรงเรียนนี้สอนวิชาเกษตรให้นักเรียนทำแปลงผัก นักเรียนคิดว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร

ตอบ _____

๕. แปลงผักของโรงเรียนจะปลูกผักอะไรได้บ้าง

ตอบ _____

๖. อาชีพของอารง ในอนาคตน่าจะเป็นอะไรได้

ตอบ _____

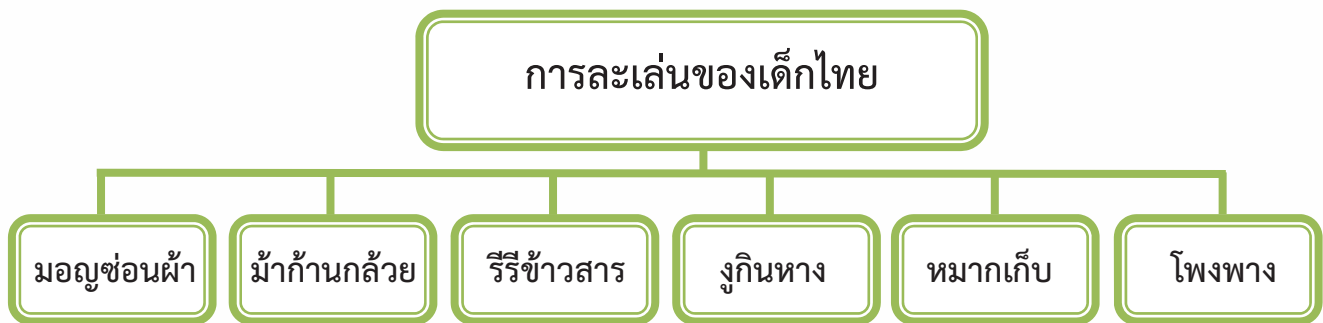
๗. อารงควรปรับปรุงตัวเองด้านใด

ตอบ _____

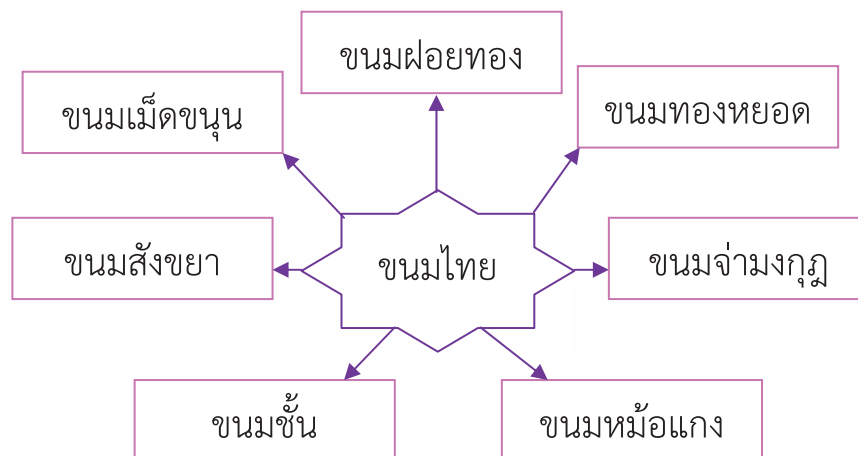
ใบความรู้ แผนภาพ

แผนภาพ แสดงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นภาพหรือโครงสร้างการคิดเพื่อช่วยในการเห็นภาพจัดลำดับเรื่องราวให้เป็นระบบตั้งแต่ต้นจนจบ และมีหลายรูปแบบ แผนภาพที่ควรเรียนรู้มีดังนี้

แผนภาพแบบโครงสร้าง ใช้สำหรับจัดข้อมูลเพื่อแสดงส่วนประกอบย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

แผนภาพแบบใยแมงมุม ใช้สำหรับแสดงข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อยเป็นการแสดงรายละเอียด

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๑
เขียนแผนภาพแบบใยแมงมุม

คำชี้แจง เขียนแผนภาพแบบใยแมงมุม เกี่ยวกับอาชีพของคนไทยให้ได้มากที่สุด
โดยใช้แผนภาพแบบใยแมงมุมและระบายสีให้สวยงาม

อาชีพคนไทย

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
เขียนแผนภาพแบบใยแมงมุม

คำชี้แจง เขียนแผนภาพแบบใยแมงมุม ในหัวข้อใหญ่ คือ “ผลไม้เมืองไทย”
พร้อมระบายสีให้สวยงาม

ผลไม้เมืองไทย

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่าน

เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา

ครั้งหนึ่งนั้นยังมี
 เรี่ยวแรงอ่อนโรยรา
 ไร่นามีมากมาย
 เงินทองไม่ขาดแคลน

เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
 จึงอยากหาทายาทแทน
 ปลูกข้าวขายได้หลายแสน
 เพราะขยันหมั่นทำงาน

เศรษฐีจึงเรียกลูกทั้งสิบคนมาบอกว่า จะยกสมบัติให้แต่มี
 ข้อตกลงว่าลูกทุกคนจะต้องนำเมล็ดพันธุ์ ที่แจกให้ไปปลูกหมั่นดูแลรดน้ำ
 ภายในเวลาสองเดือน ถ้าใครปลูกได้งอกงามออกดอกออกใบ จะได้
 ทรัพย์สินอย่างมากมาย

ลูกลูกทั้งเก้าคน
 ปลูกพืชได้ผลดี
 ส่วนลูกคนสุดท้อง
 แม่หมั่นเพียรทุกวัน
 เมล็ดของพืชพันธุ์
 ไม่แตกกิ่งใบแผ่

ปลื้มกมลต่างเปรมปรีดิ์
 สมควรที่ได้รางวัล
 แสนเศร้าหมองสุดโศกศัลย์
 ฝ่ำรดน้ำคอยดูแล
 กระไรนั้นช่างเชื่อนซน
 ไม่งอกมาแต่อยากได

ครั้นถึงวันคัดเลือก เศรษฐีเดินดูไปด้วยใบหน้าเฉยเมย เมื่อดู
 มาถึงลูกชายคนเล็กเห็นลูกร้องไห้ และบอกว่าขออภัยเถิดพ่อ ลูกได้
 เพียรขยันหมั่นดูแล มันก็ไม่งอกงามไม่มีใบออกมาเลย เศรษฐีฟังแล้วก็
 ยิ้มด้วยความยินดี

พ่อจึงแกล้งไข
เมล็ดพืชที่เจ้ามี
เพราะพ่อคั่วสุกแล้ว
พ่อสืควรสงสัย
น้องเล็กของเจ้านี้
แบบอย่างน่าทำตาม
พ่อจักขอสอนสั่ง
ไม่มีสมบัติใด

ให้แจ้งใจอย่างถ้วนถี่
ไม่มีวันผลิดอกใบ
นะลูกแก้วจงเข้าใจ
ว่าเหตุใดมันงอกงาม
จิตใจดีอย่าเหยียดหยาม
เขามีความซื่อสัตย์เิง
ลูกจงฟังอย่างตั้งใจ
มีค่ากว่าความซื่อตรง

หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐานชุดภาษาเพื่อชีวิต “ภาษาพาที”

ตอบคำถามและวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง ตอบคำถามและวิเคราะห์เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีกี่คน ใครบ้าง

ตอบ _____

๒. เศรษฐีใช้วิธีการใด คัดเลือกลูกชาย เพื่อจะยกสมบัติให้

ตอบ _____

๓. ลูกคนไหนที่เศรษฐีบอกเป็นแบบอย่างความซื่อสัตย์ เขาทำอะไรจึงพบว่าเขามีความซื่อสัตย์

ตอบ _____

๔. ทำไมเมล็ดพืชที่คั่วสุกแล้ว จึงไม่งอกออกใบออกดอก แล้วทำไมเมล็ดพืชของลูกชายทั้งเก้าคนจึงมีใบมีดองอกงาม

ตอบ _____

๕. เศรษฐีสอนลูกมาเหมือนกัน เพราะเหตุใด จึงมีลูกที่ซื่อสัตย์เพียงคนเดียว และไม่ซื่อสัตย์ถึงเก้าคน

ตอบ _____

๖. ใครที่เศรษฐีควรยกสมบัติให้ เพราะเหตุใด

ตอบ _____

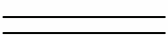

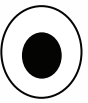

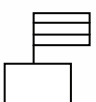
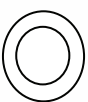

ใบความรู้ แผนที่

แผนที่ คือ การนำเอารูปภาพสิ่งต่างๆ บนพื้นดินมาย่อส่วนให้เล็กลง โดยมีสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบ

มาตราส่วนของแผนที่ คือ อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างระยะทางในแผนที่กับระยะทางจริงในภูมิประเทศ

สัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย คือ รายละเอียดของสิ่งต่างๆ บนพื้นดิน มี แหล่งน้ำ ถนน อาคาร ทางรถไฟ ภูเขา ป่าสวนไร่นา

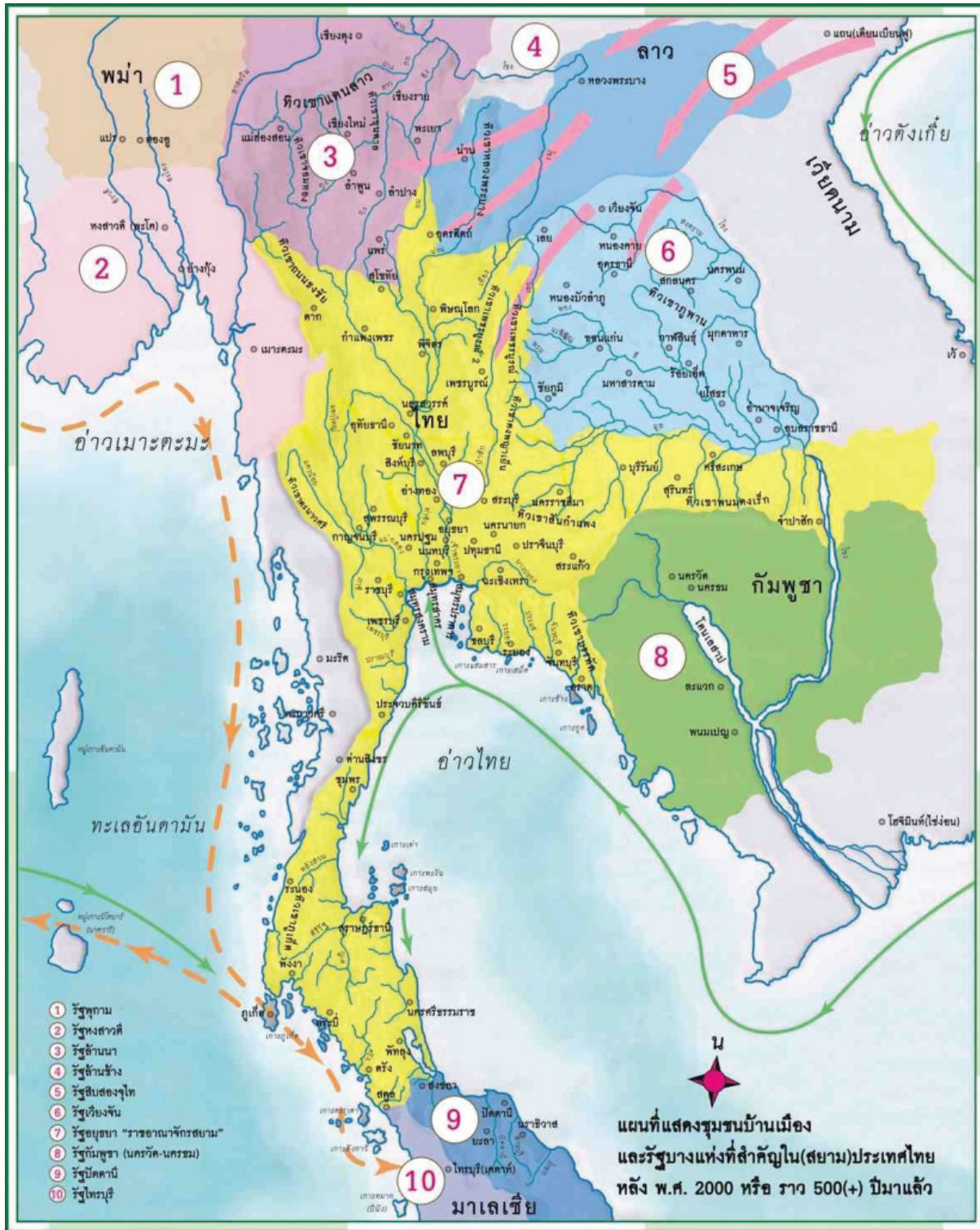
สัญลักษณ์ในแผนที่ทั่ว ๆ ไป

	แม่น้ำ		ถนน
	ภูเขา เนินเขา		วัด
	จังหวัด		บ้าน
	เมืองหลวง		โรงเรียน
	อำเภอ		สนามบิน
	ทางรถไฟ		

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

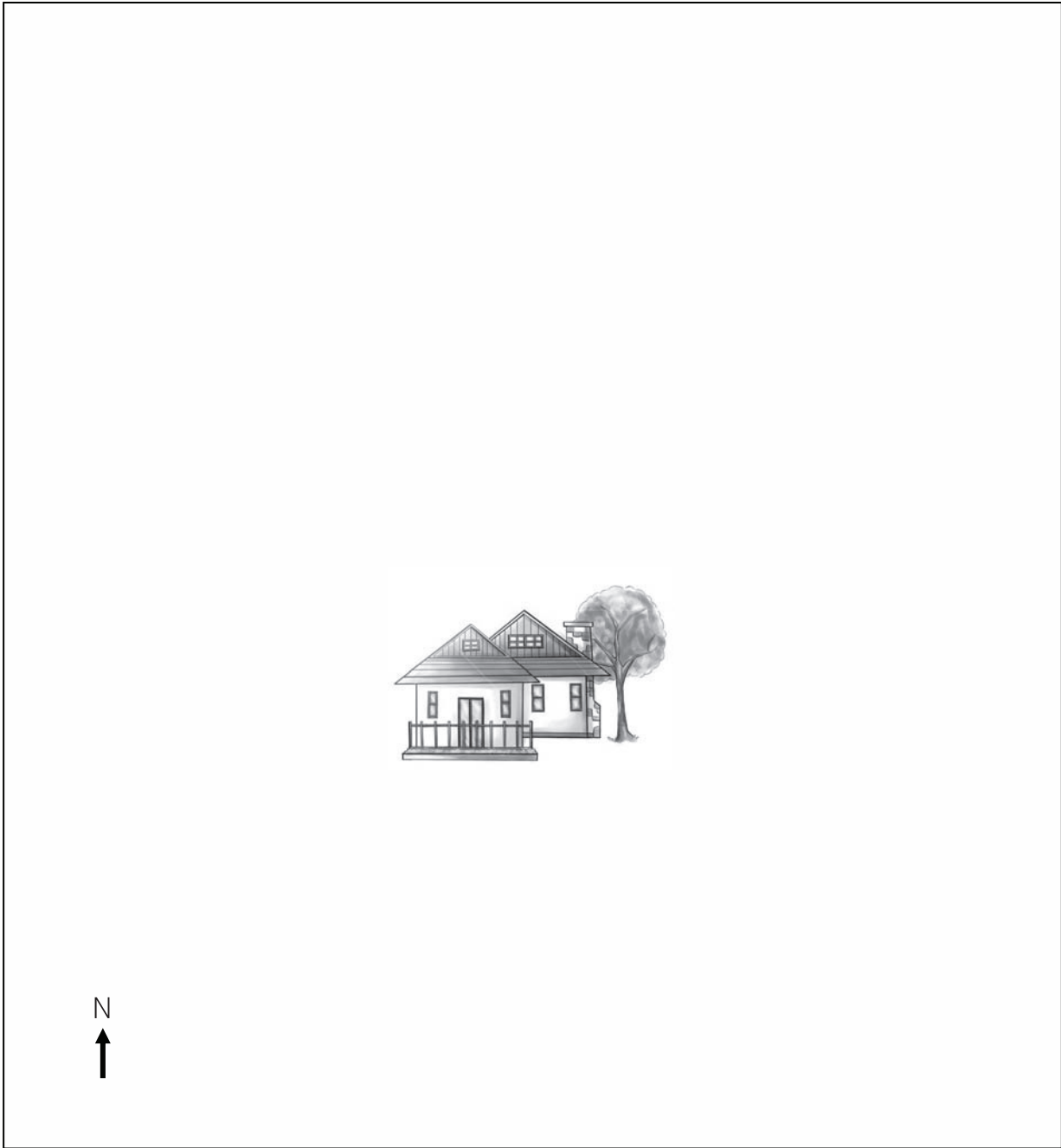
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

แผนที่ประเทศไทย

ใบงานที่ ๐๓
แผนที่การเดินทาง

คำชี้แจง เขียนแผนที่การเดินทางจากบ้านของตนเองมาถึงโรงเรียน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๔

แผนที่ประเทศไทย

คำชี้แจง ระบายสีแผนที่ประเทศไทย

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

นิทาน

เรื่อง กางเขนน้อย

ชายป่าละเมาะอันร่มรื่นซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยต้นไม้ใหญ่น้อย
หลากหลายชนิดและเป็นที่พักพิงอาศัยหากินของนกชนิดต่างๆมากมาย
ทุกๆเช้าพ่อแม่นกทั้งหลายจะพากันบินออกไปหาอาหารและนำมาให้
ลูกนกของมันกิน และเช้าวันนี้อากาศแจ่มใสท้องฟ้าปลอดโปร่งลมพัด
เบาๆไม่ร้อน กางเขนน้อยเป็นลูกนกที่ปีกยังไม่แข็งแรงนัก พ่อแม่ของมัน
ออกไปหาอาหารแต่เช้าตรู่มันจึงออกมาหัดบินเนื่องจากปีกของมันยังไม่
แข็งแรงจึงทำให้มันบินเซไปชนกิ่งไม้ใหญ่จนได้รับบาดเจ็บและตกลงสู่
พื้นดินไม่สามารถบินขึ้นได้ วันนี้ฟ้าใสออกมาเดินเล่นบริเวณป่าละเมาะ
เพราะอยู่ใกล้ๆบ้านของเธอๆพบลูกนกกางเขนนอนร้องด้วยความเจ็บปวด
เธอจึงเดินเข้าไปดูใกล้ๆแล้วพูดว่า “เจ้าคงเจ็บสินะเจ้านกน้อย”
“เป็นนกกางเขนซะด้วย” ลูกนกพยายามขยับปีกเพื่อจะบินหนีเพราะกลัว
ฟ้าใสแต่ก็บินไม่ได้ ฟ้าใสค่อยๆจับลูกนกกางเขนวางบนผ้าเช็ดหน้า
ของเธอแล้วพูดว่า “เราจะพาเจ้าไปรักษาและเราจะรักษาให้เจ้านะ” แล้ว
ฟ้าใสก็พาลูกนกกางเขนกลับมาดูแลรักษาที่บ้านของเธอ ฟ้าใสดูแลรักษา
ลูกนกกางเขนจนหายดีเป็นปกติแข็งแรง แล้วเธอก็พาลูกนกกลับไปยัง
ป่าละเมาะที่พบลูกนกเธอพูดกับลูกนกกางเขนว่า “พ่อแม่คงหาเจ้าและ
คิดถึงเจ้านะ” “ ไปกลับไปบ้านของเจ้าเถิดพวกเขาคงคอยเจ้าอยู่นะ”

ลูกนกกางเขนมองฟ้าใสเหมือนจะบอกว่า “ขอบคุณมากๆ ฟ้าใสที่พาเราไปรักษาจนหาย” แล้วกางเขนน้อยก็บินจากไป ฟ้าใสมองดูด้วยใบหน้ายิ้มแย้มอย่างมีความสุข ลูกนกกางเขนเมื่อกลับมาถึงรัง พบพ่อแม่ต่างดีใจโผเข้าหากันกางเขนน้อยเล่าเรื่องทั้งหมดให้พ่อแม่ฟัง พ่อนกและแม่นกต่างก็ชมฟ้าใส่ว่าเป็นเด็กดีมากๆ มีจิตใจเมตตาต่อเรา โดยไม่คิดว่าเราไม่ใช่มนุษย์ ตั้งแต่นั้นมาพ่อแม่ลูกนกกางเขนก็อาศัยอยู่กันในป่าละเมาะแห่งนั้นอย่างมีความสุข

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กิจกรรมแสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง “กางเขนน้อย”

๑. ถ้านักเรียนเป็นฟ้าใส นักเรียนจะทำอย่างฟ้าใสหรือไม่ เพราะอะไร

ตอบ.....

.....

๒. ถ้านักเรียนเป็นลูกนกในนิทานนักเรียนจะออกมาหัดบินหรือไม่ เพราะอะไร

ตอบ.....

.....

๓. นักเรียนรู้จักนกอะไรบ้างบอกมา ๓ ชนิด

ตอบ.....

.....

๔. มีสัตว์อะไรบ้างที่ออกลูกเป็นไข่เหมือนนก

ตอบ.....

.....

๕. จากนิทานเรื่องนี้นักเรียนได้รับความรู้ด้านคุณธรรม ด้านใด

ตอบ.....

.....

ใบความรู้ แผนภูมิ

แผนภูมิ คือ แผนภาพเส้น ตาราง ที่ทำขึ้นเพื่อใช้แสดงข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

แผนภูมิที่ควรรู้จัก ได้แก่

➢ แผนภูมิรูปภาพ

แผนภูมิรูปภาพแสดงจำนวนนักเรียนที่ขึ้นรถโรงเรียน

อ.๑	☺
อ.๒	☺ ☺
ป.๑	☺ ☺ ☺ ☺
ป.๒	☺ ☺
ป.๓	☺ ☺ ☺
ป.๔	☺ ☺ ☺ ☺
ป.๕	☺ ☺ ☺ ☺ ☺
ป.๖	☺ ☺ ☺ ☺

กำหนดให้ ☺ แทนจำนวนนักเรียน ๕ คน

การอ่านแผนภูมิ

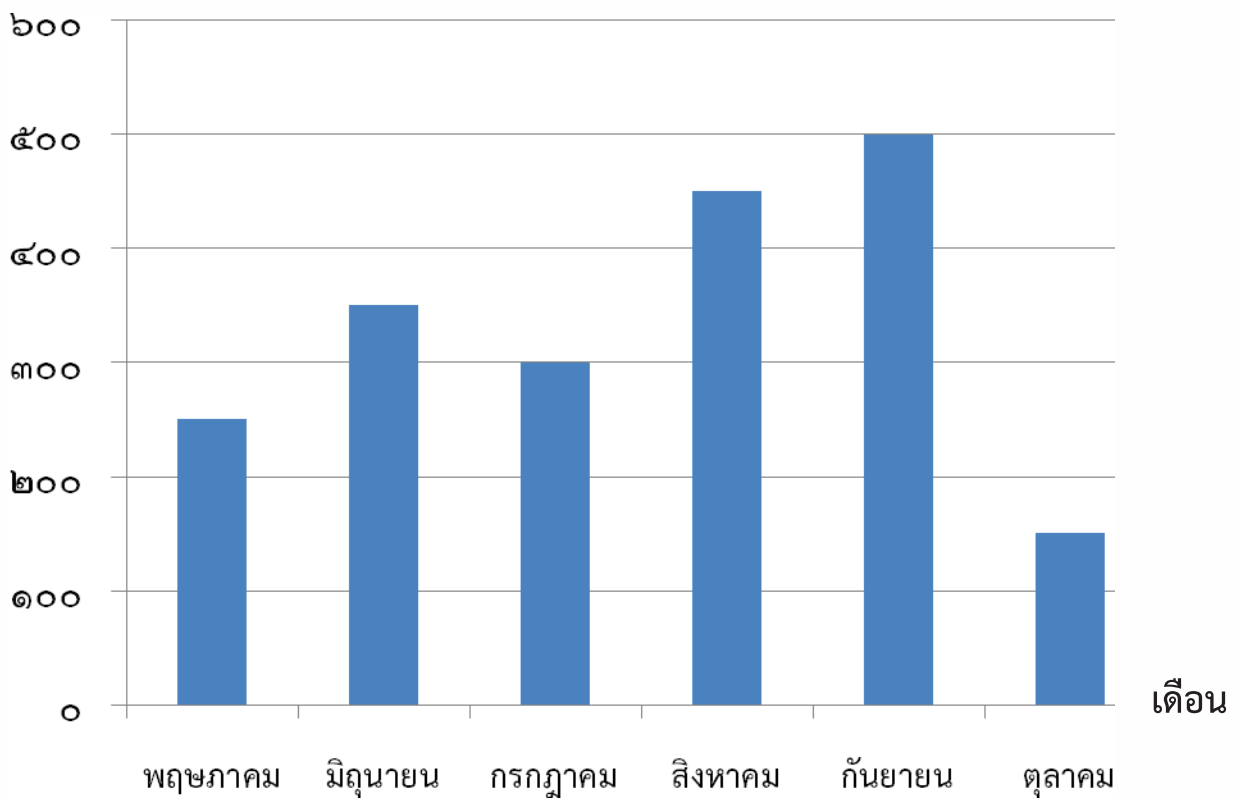
ในโรงเรียนฉลาดวิทยา มีนักเรียนที่ขึ้นรถโรงเรียนมาเรียนไปกลับเป็นประจำ ดังนี้

นักเรียนชั้นอนุบาล ๑	ขึ้นรถโรงเรียน	๕ คน
นักเรียนชั้นอนุบาล ๒	ขึ้นรถโรงเรียน	๑๐ คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ขึ้นรถโรงเรียน	๒๐ คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ขึ้นรถโรงเรียน	๑๐ คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	ขึ้นรถโรงเรียน	๑๕ คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ขึ้นรถโรงเรียน	๒๐ คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ขึ้นรถโรงเรียน	๒๕ คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	ขึ้นรถโรงเรียน	๒๐ คน

➤ แผนภูมิแท่ง

แผนภูมิแท่งแสดงจำนวนเงินที่นักเรียนชั้น ป. ๓ จำนวน ๒๐ คน เก็บออมเงิน ใน ๑ ภาคเรียน

จำนวนเงิน (บาท)

การอ่านแผนภูมิแท่ง

- เดือนพฤษภาคม นักเรียนชั้น ป. ๓ จำนวน ๒๐ คน ออมเงินได้รวม ๒๕๐ บาท
- เดือนมิถุนายน นักเรียนชั้น ป. ๓ จำนวน ๒๐ คน ออมเงินได้รวม ๓๕๐ บาท
- เดือนกรกฎาคม นักเรียนชั้น ป. ๓ จำนวน ๒๐ คน ออมเงินได้รวม ๓๐๐ บาท
- เดือนสิงหาคม นักเรียนชั้น ป. ๓ จำนวน ๒๐ คน ออมเงินได้รวม ๔๕๐ บาท
- เดือนกันยายน นักเรียนชั้น ป. ๓ จำนวน ๒๐ คน ออมเงินได้รวม ๕๐๐ บาท
- เดือนตุลาคม นักเรียนชั้น ป. ๓ จำนวน ๒๐ คน ออมเงินได้รวม ๑๕๐ บาท

ใบงานที่ ๐๕

อ่านแผนภูมิ

คำชี้แจง อ่านแผนภูมิที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม

สวน ก	
สวน ข	
สวน ค	
สวน ง	

กำหนดให้ แทนจำนวนต้นทานตะวัน ๔๐ ต้น

- สวน ก มีต้นทานตะวัน ต้น
- สวน ข มีต้นทานตะวัน ต้น
- สวน มีต้นทานตะวันมากที่สุด
- สวน มีต้นทานตะวันน้อยที่สุด
- สวน ข มีต้นทานตะวันมากกว่า สวน ค ต้น
- สวน ง มีต้นทานตะวันมากกว่า สวน ก ต้น
- แผนภูมินิตินี้เรียกว่าแผนภูมิ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ ปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทาย เป็นการละเล่นที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เกิดจาก ผู้ใหญ่ที่ช่างคิดช่างสังเกตและสนใจสิ่งที่อยู่รอบตัว นำมาแต่งเป็นคำทาย ให้ลูกหลานได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการแข่งขันคิดค้นหาคำตอบอย่าง สนุกสนาน เป็นการให้การศึกษาคณะที่ชาวจังหวัดของบรรพบุรุษไทย แสดง ถึงภูมิปัญญาไทยที่สะสมมาจากสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ชีวิต

ปริศนาคำทาย มีเล่นมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว เรียกว่า การเล่น ผะหมี่ ซึ่งเป็นคำจีน มีความหมายว่า ตีคำ อำพราง

ปริศนาคำทาย จึงเป็นถ้อยคำที่เป็นคำนามพุดขึ้นเพื่อใช้สำหรับ ทาย เป็นการทดสอบความรู้ความรอบคอบ ความคิด ไหวพริบและ ปฏิภาณ ทำให้แตกฉานการฟัง การคิด

ปริศนาคำทาย มีหลายรูปแบบ มักใช้ถ้อยคำคล้องจอง เช่น ปริศนาชวนคิด

- อะไรเอ๋ย	ต้นเท่าขา	ใบวาเดียว
- อะไรเอ๋ย	นกกระปูดตาแดง	น้ำแห้งก็ตาย
- อะไรเอ๋ย	คนแก่หลังโกง	ลงน้ำไม่ชุ่น
- อะไรเอ๋ย	สี่ตีนเกาะฝา	อ้าปากกินคน
- อะไรเอ๋ย	ชื่อมาเป็นสีดำ	นำมาใช้เป็นสีแดง
- พอสิ้นแสงกลายเป็นสีเทา เป็นขี้เถ้าต้องเอาไปทิ้ง

ปริศนาฝึกเชาว์ปัญญา

- อะไรเอ๋ย อยู่บนบ้าน
- อะไรเอ๋ย แหวนกับแหวนชนกันที่หันอากาศ
เกิดเป็นสัตว์ประหลาดใช้ไถนา
- อะไรเอ๋ย ไม้อะไรให้ฉงนชอบอยู่บนเด็กเล็ก
- อะไรเอ๋ย ตัดท้ายเป็นหมา ตัดหน้าเป็นมาก คนแก่
เปรี้ยวปาก อยากเคี้ยวอยากกิน

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๖

ตอบคำถาม

คำชี้แจง เขียนคำตอบปริศนาคำทายลงในช่องว่าง

๑. อะไรเอ๋ย นกมีหู หนูมีปีก

ตอบ.....

๒. อะไรเอ๋ย ต้นเท่าครก ใบปรกดิน

ตอบ.....

๓. อะไรเอ๋ย ๔ ตีนเดินมา หลังคามุงกระเบื้อง

ตอบ.....

๔. อะไรเอ๋ย ซื่ออยู่ในครัว ตัวอยู่ในป่า มี ๔ ขาหุ่ยาว

ตอบ.....

๕. อะไรเอ๋ย ขึ้นอยู่ริมรั้ว เป็นผักสวนครัว แกงจืดรสดี

ตอบ.....

๖. อะไรเอ๋ย ซื่อเหมือนคนตาย มีปีกบินได้ หากินกับดอกไม้

ตอบ.....

๗. อะไรเอ๋ย ยิงตัดยิงยาว

ตอบ.....

๘. อะไรเอ๋ย ตัวอยู่นา ตาอยู่บ้าน อยู่นากัดข้าว อยู่เหี้ยกัดฝา

ตอบ.....

๙. อะไรเอ๋ย มีฟันมากมายแต่กินอะไรไม่ได้

ตอบ.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๗

ตอบปริศนาคำทาย

คำชี้แจง เขียนคำตอบปริศนาคำทายลงในช่องว่าง

๑. อะไรเอ่ย เกิดมามีหางไม่มีขา พอโตขึ้นมามีขาไม่มีหาง

ตอบ

๒. อะไรเอ่ย เป็นชื่อผักแต่อยู่ใกล้ตา

ตอบ

๓. อะไรเอ่ย หุบเท่ากระบอกร่างออกเท่ากระดิ่ง

ตอบ

๔. อะไรเอ่ย ไม่มีคิ้ว ไม่มีตา มีแต่หน้ากลม ๆ

ตอบ

๕. อะไรเอ่ย มาจากเมืองแจ็กตัวเล็กเสียงดัง

ตอบ

๖. อะไรเอ่ย หัวลงดินตีนชี้ฟ้า

ตอบ

๗. อะไรเอ่ย บินได้ ชันได้ ชื่อใหญ่แต่ตัวเล็ก

ตอบ

๘. อะไรเอ่ย มีปากไม่มีฟัน กินข้าวทุกวัน กินได้มากกว่าคน

ตอบ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๘
ถาม-ตอบ ปริศนาคำทาย

คำชี้แจง อ่านปริศนาคำทาย ที่เป็นบทร้อยกรอง แล้วเขียนเติมคำตอบลงในช่องว่าง

ถาม : แหวนกับแหวนพบกันที่หันอากาศ

เกิดประหลาดเป็นสัตว์ซัดหนักหนา

กินหญ้าฟางว่องไวเรื่องไถนา

อยากรู้ว่าเขาคือใครตอบได้เลย

ตอบ : แหวนกับแหวนพบกันที่หันอากาศ

แปลกประหลาดอย่างไรไม่สับสน

สิ่งเกิดใหม่กลายเป็น.....ตัวชอบกล

อีกช่วยคนทำนามาเนิ่นนาน

ถาม : อะไรเอ๋ยสี่ตีนกายเดินย้ายยก

หลังไม่หักมุงกระเบื้องเชิงซ้าหลาย

คลานตัวมเตี้ยมเรื่อยมาน่าสบาย

ใครใคร่ทายเอ๋ยมาอย่าช้านาน

ตอบ : อันสี่ตีนเดินมาหลังคากระเบื้อง

คลานยกเอียงเชิงซ้าน่าสงสาร

จงรู้ไว้คำทายนี้มีมานาน

ตัวที่คลานงุ่มง่ามเรียก.....เอ๋ย

ถาม : อะไรร่อยช็อคคล้ายคนตายแล้ว

ปีกบินแนวร่อยไปไม่กังขา

หากินกับดอกไม้ในวนา

ดื่มน้ำหวานบานอุราประสาตน

ตอบ : ชื่อเป็นผีหากินกับดอกไม้

ฉันท้าได้เคยเห็นอยู่หลายหน

อย่าประวิงสงสัยให้กังวล

ทั่วทุกคนเรียก.....งามเหลือเกิน

ถาม : มีสิบตีนยังเดินเป็โซเซซัด

แปลกชะมัดหลังคาค้างสังกะสี

ตัวอะไรแปลกแท้แลดูดี

ก็ร่อยปีกก็เดินเซเฉไปมา

ตอบ : มีสิบตีนเดินมาหลังคาสังกะสี

ฟังให้ตีชวณคิดปริศนา

สัตว์นี้หรือคือ.....อยู่ท้องถิ่น

มีมากขาแต่เดินได้ไม่ตรงทาง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เด็กเลี้ยงแกะ

มีเด็กเลี้ยงแกะคนหนึ่ง เป็นคนชอบพูดจาเหลวไหล ตลกคคะนอง อยู่เนืองนิตย์ บางทีไม่มีเรื่องอะไรก็ปั้นน้ำเป็นตัวขึ้น หลอกล้อคนเล่น อยู่มาวันหนึ่ง เด็กคนนั้นพาฝูงแกะไปกินหญ้าที่เชิงเขาริมชายทุ่ง พอเขานึกสนุกขึ้นมากก็วิ่งทำหน้าตาตื่น ไปร้องตะโกนบอกชาวบ้านว่า “มาเร็ว ช่วยด้วยๆ หมาป่าพากันมาเป็นฝูง จะกินแกะเสียหมดแล้ว” พวกชาวบ้าน กำลังเกี่ยวข้าวอยู่ได้ยินเสียงเด็กร้องให้ช่วยดังนั้นก็ตกใจ พากันถืออาวุธ ต่างๆ วิ่งไปจะช่วย ครั้นถึงที่ฝูงแกะอยู่ ก็ไม่เห็นสุนัขป่าสักตัวเดียว เด็กคนนั้นก็หัวเราะเป็นที่ว่าหลอกผู้ใหญ่ให้วิ่งมาแก้ พวกที่วิ่งไปนั้นรู้ว่า เด็กหลอกเล่นก็โกรธพากันกลับมา

ต่อไปไม่สักกี่วันนัก เด็กคนนั้นกำลังไปเลี้ยงแกะอยู่ เผอิญมีสุนัขป่าฝูงใหญ่มาจริงๆ และเห็นฝูงแกะก็วิ่งกรูมาแต่ไกล เด็กคนนั้นแลเห็น จึงวิ่งไปร้องตะโกนบอกให้ชาวบ้านช่วยเช่นครั้งก่อน พวกชาวบ้านได้ยิน ก็เฉยเสีย ต่างนึกเคืองในใจว่าเจ้านี่มาหลอกเล่นอีก ก็ไม่มีใครไปช่วย ฝูงสุนัขมากำลังหิวจัดก็แระเข้าไปห้อมล้อมกัดแกะกินเสียจนหมด เด็กคนนั้นก็วิ่งร้องให้หนีกลัวสุนัข กลับมาบอกพ่อแม่ พ่อแม่ก็ตกใจ ครั้นพูดไปพูดมาก็ได้ความว่า ที่เป็นเหตุอันตรายถึงกับได้รับความเสียหายครั้งนี้ ก็เพราะ ลูกของตัวเองเคยพูดจาเหลวไหลมามาก จนเมื่อมีเหตุจริงก็ไม่มีใครเชื่อ จึงเขียนตีลูกของตัวเองเป็นสาหัส

ขุนสุภาเสพ (ช่วง) นิทานสุภาษิต กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๘
ตอบคำถามจากการอ่าน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากบทอ่านเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

๑. เด็กเลี้ยงแกะมีนิสัยไม่ดีอย่างไร

ตอบ _____

๒. เด็กเลี้ยงแกะมีนิสัยที่ติดอยู่บ้างหรือไม่ จงบอกและอธิบาย

ตอบ _____

๓. สัตว์อะไรบ้างที่อยู่เป็นฝูง บอกมา ๕ ชนิด

ตอบ _____

๔. ผู้ใหญ่ ใจดี รีบมาช่วยเหลือเด็กเลี้ยงแกะเพราะอะไร

ตอบ _____

๕. การที่พ่อแม่เขียนตีเด็กเลี้ยงแกะสมควรหรือไม่ เพราะอะไร

ตอบ _____

๖. เกิดความเสียหายอะไรบ้าง จากการกระทำของเด็กเลี้ยงแกะ

ตอบ _____

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๐
ตอบปริศนาคำทาย

คำชี้แจง เขียนคำตอบปริศนาคำทายลงในช่องว่าง

- ๑. อะไรเอ๋ย ปลาหนึ่งเป็นขนมกินได้ ปลา
- ๒. อะไรเอ๋ย ปลาสองเค็มปี ปลา
- ๓. อะไรเอ๋ย ปลาสามเหม็นสุดพรรณนา ปลา
- ๔. อะไรเอ๋ย ปลาสี่ลอยฟ่องท่องฟ้า ปลา
- ๕. อะไรเอ๋ย ปลาห้าหมีมา ปลา
- ๖. อะไรเอ๋ย ปลาหกหนวดพาเคลื่อนที่ ปลา
- ๗. อะไรเอ๋ย มะหนึ่งสี่ขาวบูชาพระ มะ
- ๘. อะไรเอ๋ย มะสองขรุขระรสขม มะ
- ๙. อะไรเอ๋ย มะสามรสแซบคนชมปรุงเป็นส้มตำรสดี มะ
- ๑๐. อะไรเอ๋ย มะสี่พวงยาวราวร้อย มะ
- ๑๑. อะไรเอ๋ย มะห้าลูกน้อยเปรี้ยวจี มะ
- ๑๒. อะไรเอ๋ย มะหกทำขนมกล้วยบวชชี มะ
- ๑๓. อะไรเอ๋ย มะเจ็ดผิวขจีเป็นเครื่องแกง มะ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๑
ตอบปริศนาคำทายเป็นร้อยกรอง

คำชี้แจง ตอบปริศนาคำทายเป็นร้อยกรอง ๑-๒-๓ หรือ ๔ วรรค ตามความสามารถ ความถนัดของนักเรียน

ถาม : นกอะไรเอ๋ยไม่มีขาช่างน่าขัน ปีกของมันก็ไม่ดีใฉน
อยู่เฉยเฉยเหมือนตายไม่หายใจ มันร้องได้เมื่อเป่าลมสมใจเอ๋ย

ตอบ :

.....

ถาม : ขอถามหน้อยรู้ไหมไก่อ่ตามหลัง คอยระวังเดินหน้าหมาวิ่งหนี
เดินใกล้กันมองดูรู้ทันที ของสิ่งนี้คนแก่ชอบตอบมาเอ๋ย

ตอบ :

.....

ถาม : อะไรเอ๋ยปากแหลมแถมคอสั้น เหน็บกระเป่าทุกวันท่านรู้ไหม
มีประโยชน์รอบตัวใช้ทั่วไป มีน้ำไหลซึมชนิดนึกคิดให้ดี

ตอบ :

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง แมง กับ แมลง

แมง กับ แมลง เป็นคำที่มีใช้ในภาษาไทยและมักใช้ในความหมายที่ปะปนกัน จึงต้องใช้คำอธิบายความหมายทางวิทยาศาสตร์ จึงพบความแตกต่างกัน

แมง เป็นสัตว์ขาปล้องหลายชนิด เมื่อเติบโตเต็มที่มีร่างกายแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนหัวเชื่อมอก และส่วนท้อง มี ๘ ขา หรือ ๑๐ ขา ไม่มีหนวด ไม่มีปีก เป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ได้แก่ แมงมุม แมงดาทะเล แมงกะพรุน แมงกระซอน ฯลฯ

แมลง หมายถึงสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ตัวขนาดเล็ก เมื่อเติบโตเต็มที่มีร่างกายแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนหัว ส่วนอก และส่วนท้อง มีขา ๖ ขา มีหนวด ๑ คู่ มีปีก ๑ คู่ หรือ ๒ คู่ หรืออาจไม่มีก็ได้ เช่น แมลงวัน แมลงปอ (บางทีก็เรียกแมลงสืบสนเป็นแมงก็มี)

มด เป็น แมลงชนิดหนึ่ง ส่วนปล้องที่ ๑ และปล้องที่ ๒ ที่ติดกับอกคอดกั้ว ด้านหลังส่วนที่คอดมีหนอกนูน มดมีรูปลักษณะ สีและกลิ่นแตกต่างกัน เช่น มดแดง มดดำ มดแดงไฟ มดตะนอย มดตะลั่น มดไร มดตาลาน มดง่าม

มดเป็นสัตว์สังคม ทำรังอยู่เป็นกลุ่ม แบ่งชั้นวรรณะ เป็นมดนางพญา (แม่เป้ง) มดผู้ และมดงาน

มดงานเป็นมดเพศเมียที่เป็นหมัน ทำหน้าที่สร้างรัง เลี้ยงดูตัวอ่อน และหาอาหาร มดบางชนิดเมื่อถูกรบกวน จะป้องกันตัวโดยใช้อวัยวะต่อย หรือปล่อยกรด ปล่อยกลิ่นเหม็นฉุน หรือกัดให้เกิดแผลและปล่อยกรดออกมาทำให้เกิดอาการระคายเคือง ทำให้ปวดแสบปวดร้อนเจ็บปวดได้

ลักษณะการรวมรัง รวมอยู่ แบ่งหน้าที่กันทำ เป็นการร่วมแรงร่วมใจ รวมพลัง จึงเป็นตัวอย่างที่ดีของความสามัคคี

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นิทาน เรื่อง ช่างเกเร

ช่างเกเรตัวหนึ่งมีนิสัย พาล หยาบคาย มุทะลุดุตัน ขี้โมโห ใจร้าย และเอาแต่ใจตัว วันหนึ่งมันเดินไปในป่า มีแม่erkกกลูกอยู่ที่กอหญ้า ตามทางที่มันเดินผ่าน แม่erkกอ่อนวอน ขอความเมตตาให้ช่างเดินเลี้ยว ไปทางอื่น แต่ช่างเกเรไม่ฟัง ใช้เท้าเหยียบไปที่รังนก ทำให้ลูกนกตาย

แม่erkกบินหนีได้ แม่erkกบินไปร้องให้ไปเล่าถึงความใจร้ายให้เพื่อนสัตว์ ในป่าฟัง สัตว์ป่าทั้งหลายจึงประชุมกันหาทางกำจัดเจ้าช่างเกเร มดทั้งหลาย รุมกันกัด ให้ได้รับบาดเจ็บ แมลงวัน แมลงวี บินตอมตาช่างจนตาบอด กบทั้งหลายช่วยกันส่งเสียงร้อง เพื่อลวงช่างเกเรว่าเป็นหนองน้ำ ทั้งที่เป็น ทางเดินไปสู่หุบเหวแห่งความตาย

นับแต่นั้นมาป่าก็มีแต่ความสงบสุข เพราะแรงสามัคคี ที่มีให้แก่กัน

แสดงความคิดเห็น

๑. การกระทำใดที่แสดงถึงความสามัคคี
๒. ผลของความสามัคคีเป็นอย่างไร
๓. หากไม่มีความสามัคคี จะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้นอีก

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้

พจนานุกรม เป็นหนังสือที่รวบรวมคำต่างๆ ของภาษาใดภาษาหนึ่ง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นพจนานุกรมภาษาไทยที่รวบรวมคำ โดยจะเรียงลำดับไว้ตามอักษร คือ ก ข ข ค ฯลฯ จนถึง อ ฮ ส่วนสระลำดับไว้ตามรูป

เรียงพยัญชนะ						
ก	ข	ฃ	ค	ค	ฅ	ง
จ	ฉ	ช	ซ	ฌ	ญ	ฎ
ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต
ถ	ท	ธ	น	บ	ป	ผ
ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร
ฤ	ฦ	ล	ฬ	ว	ศ	
ษ	ส	ห	อ	ฮ		

เรียงรูปสระ				
-ะ	-ั	-็ะ	-า	-ำ
-ิ	-ึ	-ี	-ึ	-ุ
-ุ	-เ	-เะ	-เา	-เาะ
เ - อ	เ - ย	เ - ยะ	เ - อ	เ - าะ
แ-	แ - ะ	โ-	โ-ะ	ใ-
ไ-				

พจนานุกรม จะบอกรูปคำศัพท์ บอกคำอ่าน และความหมายของคำ การใช้พจนานุกรมหาความหมายคำ เปิดพจนานุกรมไปที่ตัวอักษรของคำที่ต้องการ หาความหมายหรือรายละเอียด เช่น คำว่า มดแดง เปิดไปที่หมวดอักษร ม ส่วนคำที่ไม่มีรูปสระจะมาก่อนคำที่มีรูปสระ

- อักษรย่อบอกชนิดของคำ
- น. หมายถึง คำนาม
 - ส. หมายถึง คำสรรพนาม
 - ก. หมายถึง คำกริยา

ใบงานที่ ๑๒
คัดบทกลอน

คำชี้แจง คัดบทกลอน มดเอ๋ย มดแดง ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

มดเอ๋ยมดแดง
เล็กเล็กเร็วแรงแข็งขยัน
ใครกล้ากรายทำร้ายถึงรังมัน
ก็วิ่งพรุกรูกันมาทันที
สู้ได้ฤมิได้ใจสาหัส
ปากกัดกันต่ออย่าถอยหนี
ถ้ารังเราใครกล้ามาราวี
ต้องต่อยตีทรหดเหมือนมดเอ๋ย (ผู้แต่ง นายทัต เปரியู)

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of four horizontal lines for copying the poem.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่านร้อยกรอง อีมเอ้ย อีมก่อน

อีมเอ้ย อีมก่อน	รีบจะไป ดูละคร โขนหนัง
ทิ้งสำหรับ คับคั่น ไร่รุกรัง	หมาคนอีม ทีหลัง ให้ล้างจาน
การเฝ้า เอาเปรียบ กันอย่างนี้	มิดี หนอเจ้า ฟังเราห้าม
คบเพื่อนฝูง จงอุตส่าห์ พยายาม	รักษาความ สามัคคี จงดีเอย

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราจรรยาภาพ

ใบงานที่ ๑๓
เขียนวิเคราะห์ และตอบคำถาม

คำชี้แจง เขียนวิเคราะห์และตอบคำถาม บทอ่านร้อยกรอง อิมเอ๋ย อิมก่อน

ตอนที่ ๑. เรียงลำดับเหตุการณ์ โดยเขียนเลข ๑ - ๖ ลงใน ตามลำดับ

- ทิ้งสำหรับ นานา ไว้รุงรัง
- จัดเตรียมสำหรับค้ำค้อนพร้อม
- รีบไปดูละครโขนหนัง
- ปล่อยคนอิมที่หลัง ให้ล้างชาม
- ร่วมกินข้าว กินแกง แบ่งข้าวปลา
- นั่งวงล้อมรับประทานอย่างหรูหรา

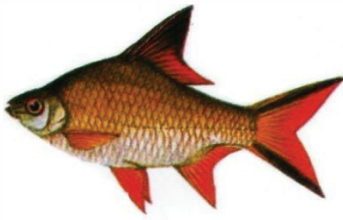
ตอนที่ ๒. ตอบคำถาม

๑. บทอ่านนี้มีคนรับประทานอาหารมากหรือน้อย ตอบ.....
๒. การรับประทานอาหารในบทอ่านนี้ รับประทานช้าหรือเร็ว ตอบ.....
๓. มารยาทในการรับประทานอาหาร จะมีในวงอาหารนี้หรือไม่ อธิบาย
ตอบ.....
๔. คนอิมก่อน กับคนอิมทีหลัง อิมเท่ากันหรือไม่
ตอบ.....
๕. คนอิมก่อนรับประทานแล้ว ภาชนะ สกปรกหรือไม่ ตอบ.....
คนอิมก่อน ควรล้างทำความสะอาดภาชนะที่ตนเองทำสกปรกใช่หรือไม่
ตอบ.....
คนอิมทีหลังมีหน้าที่ต้องล้างภาชนะที่สกปรกของคนอิมก่อนใช่หรือไม่
ตอบ.....
นำคบเป็นเพื่อนหรือไม่ ตอบ.....
คนอิมก่อนขอบคุณศิโรนหนึ่งใช่หรือไม่ ตอบ.....
คนอิมทีหลังขอบคุณศิโรนหนึ่งใช่หรือไม่ ตอบ.....
๖. ควรหาทางออกอย่างไร ทั้งคนอิมก่อนและคนอิมทีหลัง จะได้ดูศิโรน
หนึ่งด้วยกัน
ตอบ.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๔
เขียนคำจากภาพ
และลำดับคำตามพจนานุกรม

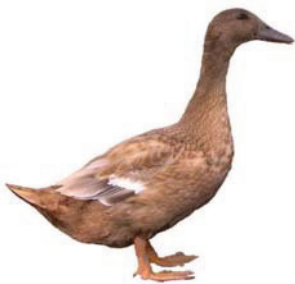
คำชี้แจง เขียนคำจากภาพที่กำหนดให้ แล้วนำคำเขียนเรียงลำดับตามพจนานุกรม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

เรียงลำดับตามพจนานุกรม

Blank lines for writing the words in alphabetical order.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๕

ลำดับคำตามพจนานุกรม

คำชี้แจง เรียงลำดับคำตามพจนานุกรม และเขียนความหมาย

พิจารณา	ชี้ขาด	ถกเถียง	โอกาส	ใจถึง
ขัดแย้ง	ลดหลั่น	วินัย	คัดค้าน	เสมอภาค

๑. ความหมาย
๒. ความหมาย
๓. ความหมาย
๔. ความหมาย
๕. ความหมาย
๖. ความหมาย
๗. ความหมาย
๘. ความหมาย
๙. ความหมาย
๑๐. ความหมาย

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๖

ความหมายเหมือนกัน

คำชี้แจง นำอักษรด้านขวา ใส่หน้าชื่อที่มีความหมายเดียวกับด้านซ้าย

๑. นที	ก. พญานาค
๒. สุริยา	ข. น้ำใจ
๓. นารี	ค. หัวใจ
๔. พิรุณ	ง. พระอาทิตย์
๕. กมล	จ. เมือง
๖. เพ็ญ	ฉ. ผู้หญิง
๗. ฤชงค์	ช. พระจันทร์
๘. ผกา	ซ. ดอกไม้
๙. ธาณี	ฌ. สายฝน
๑๐. อสุรี	ฎ. ยักษ์

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอ่าน

เรื่อง ผลแห่งความดี

“ลูกซื้อน้ำตาลทราย ๑ กิโลกรัม และซื้อผงซักฟอก มาให้แม่ด้วยนะจ๊ะ” แม่สั่งวิภา

วิภาได้รับเงินจากแม่แล้วเดินไปตลาด ขณะที่เดินไปนั้นมีชายคนหนึ่งรูปร่างสูงใหญ่เดินอยู่ข้างหน้า วิภาเห็นชายคนนี้อามือล้วงกระเป๋าเป่ากางเกง หยิบสิ่งหนึ่งขึ้นมา ทันใดนั้นกระเป๋าสตางค์ใบเล็กๆ หล่นลงมา ชายคนนั้นไม่รู้ว่ากระเป๋าสตางค์ใบเล็กๆ หล่นที่พื้น วิภาเดินไปหยิบขึ้นมา แล้วรีบสาวเท้าเดินไปหาชายผู้นั้น

“คุณลุงทำกระเป๋าหล่นค่ะ” วิภาบอกพร้อมกับยื่นกระเป๋าสตางค์ใบเล็กให้ชายผู้นั้น

ชายร่างสูงเอามือล้วงกระเป๋ากางเกงแล้วหยุดยืน แล้วกล่าวว่า

“กระเป๋าเงินหายจริงๆ แหละ ลุงขอบคุณหนูมากนะ กระเป๋าใบนี้มีเงินใบสุดท้าย ลุงจะนำไปซื้อยาให้ลูกของลุงที่นอนเป็นไขอยู่ที่บ้าน”

วิภาไปตลาดซื้อของให้แม่ เธอกลับบ้านด้วยจิตใจเป็นสุข ที่ทำให้ชายผู้นั้นไม่ต้องเป็นทุกข์ เพราะไม่มีเงินซื้อยาให้ลูกของเขา

๑๕ ปีผ่านไป วิภาเติบโตเป็นสาววัย ๒๕ ปี เดินซื้อของที่ห้างสรรพสินค้า ขณะที่เธอจะชำระเงินค่าสิ่งของที่เธอซื้อ ที่ได้เก็บเงินเธอเปิดกระเป๋าถือเพื่อหยิบกระเป๋าเงินมาชำระ วิภาใจหายวาบในกระเป๋าถือไม่มีกระเป๋าเงิน

แต่แล้ววิภากรู้สึกว่ามีคนมายืนข้างๆ เป็นหญิงสูงอายุคนหนึ่ง
“ขอโทษเถอะค่ะ คุณกำลังหากระเป๋าเงินของคุณอยู่กระมัง นี่ค่ะ
คุณทำตกขณะอยู่บนรถเมล์ ดิฉันเดินตามคุณเพื่อจะนำกระเป๋าเงินมาให้
เปิดดูก่อนนะค่ะว่าทุกอย่างครบถ้วน” หญิงสูงอายุบอก

วิภาเปิดกระเป๋าสตางค์ดูแล้วรีบยกมือไหว้หญิงสูงอายุนั้น แล้วพูดว่า
“ดิฉันขอบคุณ คุณน้ามากที่ช่วยเก็บกระเป๋าให้ มิฉะนั้นดิฉัน
จะลำบากมากทีเดียว”

เหตุการณ์เมื่อหลายปีก่อนได้หวนกลับมาสู่ความทรงจำของวิภา
ผลแห่งความดีนั้นได้ตอบแทนเธอในวันนี้ ในยามที่เธอกำลังเดือดร้อน
เพราะถ้ากระเป๋าเงินหายไป เธอคงไม่มีเงินใช้เลยจนถึงวันสิ้นเดือน

หนังสือเรียน ภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๗
ตอบคำถามจากบทอ่าน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากบทอ่าน เรื่อง ผลแห่งความดี

๑. ความดีที่วิภาได้ทำคืออะไร

ตอบ.....

๒. หากวิภาเก็บกระเป๋าสตางค์ไว้เอง จะผิดหรือถูกตามความคิดของนักเรียน เพราะอะไร

ตอบ.....

๓. คนเราจะเป็นคนดีได้ ได้รับการฝึกการสอนไว้ดี วิภาดีได้เพราะใคร

ตอบ.....

๔. การคืนกระเป๋าสตางค์ให้ชายร่างสูงไปนั้น วิภาดีทำดีไปถึงใครด้วย

ตอบ.....

๕. ผลแห่งความดี ได้ย้อนมาช่วยวิภา ๑๕ ปี ผ่านไป แสดงว่าความดีที่ทำไว้ มีวันหมดอายุหรือไม่

ตอบ.....

๖. คนดีมักเจอคนดี ในเรื่องนี้ใครเป็นคนดีบ้าง

ตอบ.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ มารยาทในการพูด

๑. มองผู้ฟังในขณะที่พูด หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส
๒. ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ น้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง
๓. พูดให้ชัดเจน ให้ได้ยินทั่วถึง ไม่ใช้เสียงตะโกน
๔. พูดตรงเรื่อง ตรงประเด็น ที่ต้องการสื่อสาร
๕. ใช้คำ “ขอโทษ” เมื่อพูดผิดพลาด และ “ขอบคุณ” เมื่อได้รับคำยกย่องชมเชย
๖. ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด
๗. ไม่พูดล้อเลียนให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเสียหาย
๘. ให้โอกาสซักถามก่อนจบการพูด

การเป็นผู้มีมารยาทในการพูด เป็นการสื่อสารให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี สร้างไมตรี ความเข้าใจกันและกัน ซึ่งคุณประโยชน์นี้ทำให้เกิดความสามานสามัคคีในชุมชน

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้

การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ในวันหนึ่งๆ เราต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นมากหน้าหลายตา และแตกต่างกันไป การสื่อสารส่วนใหญ่ที่ใช้จะเน้นการสื่อสารด้วยการพูด

การพูด หมายถึง การถ่ายทอดความต้องการ ความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ ประสบการณ์ และอื่นๆ จากผู้พูดไปถึงผู้ฟัง ผ่านถ้อยคำ โดยมีน้ำเสียง สีหน้า แววตา และกิริยาท่าทางที่ประกอบ การพูดด้วยก็ได้ เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้ และเกิดการตอบสนอง ได้ตรงจุดประสงค์ ที่ผู้พูดต้องการ

นักเรียนควรทราบการพูดในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นต่อไป

ประเภทของการพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่นักเรียนควรฝึกฝน มีดังนี้

- การแนะนำตนเอง
- การแนะนำสถานที่ ในโรงเรียน
- การแนะนำ เชิญชวน เกี่ยวกับการปฏิบัติตน ในด้านต่างๆ
- การเล่าประสบการณ์ ในชีวิตประจำวัน
- การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น โอกาสที่เพื่อนได้รับรางวัลเรียนดี

ในโอกาสได้รับเลือกเป็นหัวหน้านักเรียน ฯลฯ

๑. การพูดแนะนำตนเอง

การแนะนำตนเองต้องใช้คำพูดที่สุภาพ ใช้ประโยคสื่อสารที่กระชับ ชัดเจน เหมาะสมกับผู้ฟัง

๑) หลักการพูดแนะนำตนเอง

- กล่าวทักทายด้วยคำ “สวัสดีค่ะ” สำหรับผู้หญิง “สวัสดีครับ” สำหรับผู้ชาย

- ใช้คำสรรพนามแทนตนเอง

ชาย - ผม กระผม

หญิง - ฉัน ดิฉัน

บางครั้งอาจใช้สรรพนามแทนตัว เช่นชื่อเล่น หรือคำว่า “หนู” ได้ในโอกาสแนะนำตนเองอย่างไม่เป็นทางการ

- บอกรายละเอียดหรือข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตนเอง
พอสมควร

๒) มารยาทในการพูดแนะนำตนเอง

- ยืนตัวตรง หน้าตายิ้มแย้ม ไม่แคะ แกะ เกา
ล้วงกระเป๋า ขณะพูด

- ทักทายผู้ฟังก่อนพูด

- พูดดังชัดเจน พอให้ฟังได้ทั่วถึง ใช้คำสุภาพ ไม่พูดเร็วหรือซ้ำเกินไป

- พูดออกเสียงคำควบกล้ำให้ถูกต้อง พูดออกเสียง ล ร ให้ชัดเจนถูกต้อง

- มองผู้ฟังขณะพูด

ตัวอย่าง การพูดแนะนำตนเอง

สวัสดีครับ ผมชื่อเด็กชายอานนท์ อุตมะ ชื่อเล่น ชัด ครับ
ผมกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสุพรรณภูมิ ผมชอบ
เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ และชอบฟังครูเล่าเรื่องวรรณคดีไทยมากๆ เลยครับ

สิ่งที่ผมดีใจ ประทับใจ และภูมิใจที่สุด คือ ผมได้เป็นตัวแทนเด็กนักเรียนชาย ถือพานไหว้ครู กราบครู ในวันไหว้ครูประจำปี การศึกษาของโรงเรียน

๒. การพูดแนะนำสถานที่

การแนะนำสถานที่ในโรงเรียน เป็นการพูดทำความเข้าใจ บอก รายละเอียด ประวัติ ความเป็นมา หรือความสำคัญและการใช้สถานที่นั้นๆ

- ♥ อาคารเรียน
- ♥ ห้องประชุม
- ♥ ห้องสมุด
- ♥ ห้องประชาสัมพันธ์
- ♥ อาคารที่พัก
- ♥ ห้องพยาบาล
- ♥ ห้องศิลปศึกษา
- ♥ ห้องดนตรี-นาฏศิลป์

ตัวอย่าง การแนะนำสถานที่

สถานที่นี้เป็นห้องสมุดของโรงเรียนนะคะ ขอแนะนำให้รู้จักครูบรรณารักษ์ค่ะ ห้องสมุดเป็นสถานที่ใช้ค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งการค้นคว้ามีหลายรูปแบบ จะค้นคว้าจากหนังสือหมวดต่างๆ ก็เชิญทางนี้ค่ะ ถ้าจะค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตก็ทางโน้นค่ะ ห้องสมุดของเราเปิดในวันเสาร์วันหยุดด้วยนะคะ เพราะมีผู้คนในชุมชนมาใช้บริการด้วยค่ะ

๓. การพูดเชิญชวนเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

การพูดเชิญชวนการปฏิบัติตนในด้านต่างๆ เป็นการพูด เผยแพร่ความรู้ให้ผู้ฟังเห็นประโยชน์และเกิดความรู้สึกคล้อยตาม ผู้พูดต้องพูดรายละเอียด มีเหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ เพื่อผู้ฟังจะได้เข้าใจและนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้ถูกต้อง

ตัวอย่าง การล้างมืออย่างถูกวิธี

สวัสดีค่ะ ขณะนี้ถ้าเราติดตามข่าวทั่วโลก ก็จะทราบว่ามีการแพร่ระบาดของเชื้อโรค “อีโบล่า” ที่คร่าชีวิตของผู้คนมากมายอย่างน่าตกใจ

สิ่งที่จะหยุดยั้งการระบาดของเชื้อโรค วิธีหนึ่งคือ การรักษาความสะอาดและด่านแรกของการรักษาความสะอาด คือ มือของเรา

ในแต่ละวันมือของเรา หยิบจับต้องและสัมผัส สารพัดสิ่งที่ไม่สะอาด สกปรก เปื้อนเปราะอะ เลอะเทอะ หากมือไม่สะอาด ย่อมเป็นทางนำเชื้อโรค เข้าสู่ร่างกายได้

การล้างมือให้สะอาดมีวิธี เป็นขั้นตอนดังนี้

๑. ฝ่ามือถูกัน
๒. ฝ่ามือถูหลังมือ และซอกนิ้วมือ
๓. ฝ่ามือถูฝ่ามือ และซอกนิ้วมือ
๔. หลังนิ้วมือถูฝ่ามือ
๕. ถูนิ้วหัวแม่มือโดยรอบด้วยฝ่ามือ
๖. ปลายนิ้วถูฝ่ามือ
๗. ถูรอบข้อมือ

และทุกขั้นตอนทำ ๕ ครั้ง สลับกันทั้ง ๒ ข้าง

๔. การเล่าประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

การเล่าประสบการณ์ในชีวิต เป็นการพูดเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นหรือได้พบเห็นด้วยตนเอง ให้ผู้อื่นฟัง ผู้เล่าจึงต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ด้วยถ้อยคำสุภาพ สื่อความให้ผู้ฟังเข้าใจ ไม่วกวน ใช้คำแทนผู้พูด ผู้ฟังและผู้ถูกกล่าวถึงได้เหมาะสม ถูกต้อง

- คำแทนผู้พูด : ผม กระผม ดิฉัน ฉัน
- คำแทนผู้ฟัง : ท่าน (อาจใช้คำเรียกแทนผู้ฟังได้ เช่น เพื่อนๆ พี่น้อง พี่ป้าน้าอา พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ฯลฯ)
- คำแทนผู้ถูกกล่าวถึง : เขา (แทนบุคคล) มัน (แทนสัตว์)
ท่าน (แทนบุคคลผู้ใหญ่)

ตัวอย่าง

เช้าวันอาทิตย์ที่ผ่านมา ครอบครัวของผมอยู่พร้อมหน้ากัน และช่วยกันตักบาตรตอนเช้า ขณะที่รอพระมาบิณฑบาต ก็เห็นสุนัขตัวหนึ่งคาบหูกี้วถึงพลาสติกในปาก หางแกว่งไปมาอย่างอารมณ์ดี เดินมาตามทาง ทุกคนรู้จักมันดี และเรียกว่า “ขาว”

เจ้าขาว เป็นหมาวัด ตัวโต สีขาวทั้งตัว มันจะทำหน้าที่เดินมาลวงหน้า เหมือนจะบอกว่า “พระที่มาบิณฑบาตจะมาถึงแล้วนะ คอยสักครู่”

พระท่านบอกว่า “เจ้าขาวเป็นลูกหมากำพร้า แม่มันตาย มันขยัน ตื่นแต่เช้า และคาบถ้ำน้ำมาช่วยถ่ายของจากบาตรทุกวัน”

ทุกคนรักและเอ็นดูมัน ต่างก็ลูบหัวลูบหางและให้ของกิน ไม่ได้ขาด

๕. การพูดในโอกาสต่าง ๆ

การพูดในแต่ละโอกาสไม่เหมือนกัน เช่น การพูดแสดงความยินดีกับเพื่อนในโอกาสต่าง ๆ การพูดอวยพรวันคล้ายวันเกิด การพูดให้กำลังใจ ผู้พูดต้องรู้จักวิธีการพูดและการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับการพูดในแต่ละโอกาส และหากทราบก่อนว่าจะต้องพูดในโอกาสใด ควรเตรียมตัวฝึกพูดก่อนให้ถูกต้องเหมาะสม

ลักษณะของผู้พูดที่ดี

๑. พูดตรงประเด็นหรือหัวข้อ
๒. มีน้ำเสียงเป็นธรรมชาติ ไม่ดังหรือค่อยเกินไป มีจังหวะ การเว้นระยะการทอดเสียง และท่าทางที่เหมาะสม
๓. ใช้ภาษาพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
๔. ลำดับเหตุการณ์ และแสดงความคิดเห็นได้ถูกต้อง
๕. มีมารยาทในการพูด
๖. พูดชัดถ้อยชัดคำได้ยินอย่างทั่วถึง
๗. สังเกตปฏิกิริยาของผู้ฟัง และรู้จักปรับปรุงวิธีพูดให้ผู้ฟังสนใจอยู่ตลอดเวลา
๘. ใช้ระยะเวลาการพูดให้เหมาะสมกับเรื่องที่พูดและกลุ่มผู้ฟัง
๙. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เพื่อช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้พูดให้น่าเชื่อถือ

โอกาสในการพูด

- ๑. การพูดขอร้อง** ควรมีคำว่า **โปรด กรุณา ช่วย** อยู่ด้วยเพื่อให้ฟังสุภาพ นุ่มนวล ให้เกียรติผู้ฟังมากขึ้น และไม่ควรถลืมหากล่าวคำว่า “ขอบใจ ขอขอบคุณ หรือขอบพระคุณ” ให้เหมาะสมกับผู้ที่จะช่วยเหลือทุกครั้ง เช่น “คุณพี่คะ **กรุณา**หยิบหนังสือเล่มนั้นให้หนูหน่อยค่ะ”
- ๒. การพูดทักทาย** กล่าวขึ้นต้นด้วยคำว่า **สวัสดี** หากกล่าวทักทายผู้ใหญ่ ควรมีคำว่า “คะหรือครับ” ต่อท้าย พร้อมทั้งยกมือไหว้ด้วยสีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เช่น “**สวัสดี**คะ คุณป้า”
- ๓. การกล่าวขอบคุณ** กล่าวเมื่อได้รับความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ หรือแสดงไมตรีจิตจากผู้ใดก็ตาม ผู้มีมารยาทย่อมกล่าวว่า **ขอบใจ ขอขอบคุณ หรือขอบพระคุณ** ให้เหมาะสมกับผู้ฟังเพื่อแสดงความสำนึกในน้ำใจหรือความกรุณาของผู้ให้ความช่วยเหลือ เช่น
“**ขอบพระคุณ**คะที่คุณครูกรุณาอธิบายเรื่องคำนามให้หนูฟัง”
- ๔. การกล่าวขอโทษ** เมื่อทำผิดพลาดจนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน หรือไม่สามารทำตามความประสงค์ของผู้อื่นได้ ผู้มีมารยาทต้องไม่ลืมหากล่าวคำ **ขอโทษ** ทันทีเพื่อแสดงความเสียใจ เช่น
“**แก้ว**จำ **ฉันขอโทษ**นะที่ลืมนำหนังสือมาคืนเธอ”

๖. การพูดปฏิเสธ

ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธการชวนไปทำสิ่งที่ตนไม่อยากทำโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การชวนไปทำในสิ่งที่ไม่ปลอดภัยหรือไม่เหมาะสม ประโยคปฏิเสธที่ดีมีลักษณะดังนี้

- ๑) อ้างความรู้สึกประกอบการใช้เหตุผลเพราะความรู้สึกเป็นเรื่องที่โต้แย้งได้ยากกว่าเหตุผล
- ๒) ปฏิเสธอย่างนุ่มนวลแต่ชัดเจน ทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง
- ๓) รักษาน้ำใจของคู่สนทนา หากคู่สนทนายอมรับคำปฏิเสธควรพูดคำว่า “ขอบคุณ” ในต้นประโยคหรือท้ายประโยค เช่น เมื่อมีคนแปลกหน้ามายื่นขนมให้รับประทาน

“ขอบคุณค่ะ หนูไม่กินขนมค่ะ เพิ่งจะกินกับเพื่อน ๆ มา”

๗. การพูดชักถาม

การพูดชักถามไม่ควรถามในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นหรือถามในเรื่องที่ทำให้เขาไม่สบายใจ ไม่อยากตอบคำถาม เพราะอาจทำให้คู่สนทนาเกิดความอึดอัดได้ และหากชักถามเพื่อต้องการคำตอบที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง อย่าลืมกล่าวคำว่า “ขอบใจ ขอบคุณ หรือขอบพระคุณ” ตามความเหมาะสมเมื่อได้รับคำตอบแล้ว เช่น “พลอย วันนี้ครูให้ทำแบบฝึกหัดข้อไหนหรือ เราฟังไม่ทัน ช่วยบอกหน่อยได้ไหม”

ใบงานที่ ๑๘

วิเคราะห์ เรื่อง มารยาทในการพูด

คำชี้แจง เลือก กา ✓ ในหัวข้อที่เป็นมารยาทที่ดีในการพูด
และ กข ✗ ในหัวข้อที่เป็นมารยาทที่ไม่ดีในการพูด

- ๑. ขณะพูดมองผู้ฟังด้วย
- ๒. พูดตลกคะนอง เสียดสี เพื่อคลายความเครียด
- ๓. พูดด้วยเสียงดังมากๆ (ตะโกน) เพื่อผู้ฟังจะได้สนใจฟัง
- ๔. พูดเรื่องราวตามลำดับ ไม่พูดวกไปวกมา ซ้ำไปซ้ำมา
- ๕. กล่าวทักทายผู้ฟังก่อน
- ๖. ใช้คำพูดสุภาพ ไม่ใช่คำหยาบ คำด่า คำแสลงหยาบ
- ๗. ไม่ควรยิ้มไปพูดไป เพราะทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ
- ๘. พูดออกเสียง ร ล ควบกล้ำไม่ชัดก็ไม่เป็นไร สื่อสารเข้าใจก็ใช้ได้
- ๙. พูดให้เร็ว เพื่อจะได้พูดได้มากเรื่อง
- ๑๐. ขณะพูดไม่ควร ล้วง แคะ แกะ เกา
- ๑๑. ควรลงท้ายเสียงด้วยคำว่า ค่ะ , ครับ หรือหากไม่ลงท้ายเสียง ก็ทอดเสียงท้ายให้มีหางเสียงยาว
- ๑๒. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เพื่อไม่ให้เบียดเบียนใจมากกว่าฟังการพูด

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๘. คำในข้อใดเป็นลำดับสุดท้ายเมื่อเรียงลำดับตามพจนานุกรม
ก. ฉาง ข. ช่าน ค. ถีบ
๙. การพูดข้อใดเป็นการพูดที่ไม่ควรนำมาใช้
ก. พูดตลกเสียดสี
ข. การพูดแนะนำตนเอง
ค. การพูดแสดงความคิดเห็น
๑๐. “ไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดก็ตามภาษาที่ใช้ต้องเป็นภาษาที่สุภาพเสมอ”
จากข้อความนี้ตรงกับข้อใด
ก. การฟัง ข. การจับใจความ ค. การพูด

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓
ปรีศนาคำไทย

เกมคำสั่งแม่ทัพ

วิธีการ/กติกาการเล่น

ครูจะเป็นแม่ทัพซึ่งเป็นผู้สั่งให้นักเรียนปฏิบัติตาม โดยกำหนดคำสั่งทุกครั้งจะต้องมีคำว่า “แม่ทัพ” เท่านั้น นักเรียนจึงปฏิบัติตาม แต่ถ้าคำสั่งนั้นไม่มีคำว่า “แม่ทัพ” ไม่ให้นักเรียนปฏิบัติตาม เมื่อนักเรียนเข้าใจ กติกาจึงเริ่มเล่นเกม คำสั่งแม่ทัพ เช่น

- ครูสั่งว่า
- แม่ทัพจับไหล่ (นักเรียนปฏิบัติตาม)
 - แม่ทัพหัวเราะ (นักเรียนปฏิบัติตาม)
 - ทุกคนร้องเพลง (นักเรียนไม่ต้องปฏิบัติตาม)

ฯลฯ

จำแนกอักษร ๓ หมู่

คำชี้แจง ดูรูปและสังเกตเสียงพยัญชนะต้นและเขียนชื่อภาพจำแนก
ตามอักษร ๓ หมู่

อักษรสูง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อักษรกลาง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อักษรต่ำ

.....

.....

.....

.....

.....

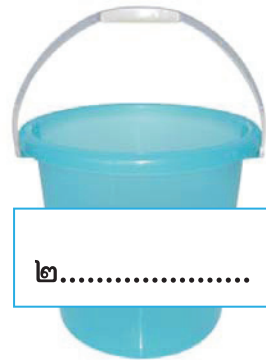
.....

ปริศนาคำทาย

- อะไรเอ๋ย ซื่ออยู่ป่า กายาอยู่ในน้ำ
- อะไรเอ๋ย ไม่มีคอ ไม่มีหัว มีแต่หน้า ถึงเวลา ตีได้ตีเอา
- อะไรเอ๋ย ต้นเท่าขา ใบวาเดียว
- อะไรเอ๋ย ก้อนสีเหลี่ยม น้ำเต็มเปี่ยมไม่มีปลา
- อะไรเอ๋ย นกกะปูดตาแดง น้ำแห้งก็ตาย
- อะไรเอ๋ย ตัวยาวเกือบวา มีฟันซี่เดียว กินดินเป็นอาจิน
- อะไรเอ๋ย คนแก่หลังโกง ลงน้ำไม่ชุ่น
- อะไรเอ๋ย ซื่อมาเป็นสีดำ นำมาใช้เป็นสีแดง พอสิ้นแสงกลายเป็นสีเทา
ต้องเอาไปทิ้ง
- อะไรเอ๋ย สีสีนเกาะฝา อ้าปากกินคน
- อะไรเอ๋ย ต้นเท่าแขน ใบเล่นเสียว

เกมปริศนาคำทาย

คำชี้แจง อ่านกลอน แล้วเติมความหมายลงในถังน้ำให้ตรงกับหมายเลข

๑. น้ำนี้มีเยอะมาก	รสเค็มปากทั้งทะเล
๒. น้ำนี้ไหลออกมา	ท้วบใบหน้าคราโยเย
๓. น้ำนี้ใสขวิดแก้ว	ปรุรงรสแล้วร่อยลื่น
๔. น้ำนี้จากพืชผล	คล้ายอกคนใส่น้ำได้
๕. น้ำนี้อย่าบอกใคร	คู่เขาไซร์ ขนมจิ้น

บทร้อยกรอง

มดเอ๋ย มดแดง

มดเอ๋ย มดแดง
 เล็กเล็ก เรียวแรง แข็งขยัน
 ไครกล้ำกราย ทำร้าย ถึงรังมัน
 ก็วิ่งพธู กรูกัน มาทันที
 สู้ได้ ฤมิได้ ใจสาหัส
 ปากกัด ก้นต่อย ไม่ถอยหนี
 ถ้ำรังเรา ไครกล้า มาราวี
 ต้อยต้อยตี ทรหด เหมือนมดเอ๋ย

นายทัต เปரியญ

บทร้อยกรอง

ความดี

ภูมิใจในความดี
 ปรารถนาสารพัด
 เคารพญาติผู้ใหญ่
 วิจิตรบรรรเจ็ดผล

สามารถมีคุณสมบัติ
 อนุมัติด้วยเหตุผล
 บุตรหลานไม่ใช้เล่ห์กล
 เพราะทุกคนประวัติกาม

ศิริวรรณ กาญจนสาลักษณ์

ปริศนาคำทาย

๑. อะไรเอ๋อ่ย เปลือกเขียว ผลกลม คนชื่นชม เนื้อแดง หวานดี
๒. อะไรเอ๋อ่ย สีสวย สดใส ใช้มัดกับผม
๓. อะไรเอ๋อ่ย อากาศที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว
๔. อะไรเอ๋อ่ย ทุกคนต้องมีสิ่งนี้เป็นเส้นอยู่บนหัว
๕. อะไรเอ๋อ่ย เป็นของเหลวได้จากวัวและแพะ ดื่มแล้วร่างกาย
แข็งแรง
๖. อะไรเอ๋อ่ย ตัวเล็ก จืด จืด กัดเจ็บนิคนิด
๗. อะไรเอ๋อ่ย เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ร้องอ๊อบ ๆ

แสดงบทบาทสมมติ นิทานเรื่อง โต้ตั้งผู้ซื้อสัตว์

วันนี้ครอบครัวของโต้ตั้งกำลังคุยกันเพื่อจะไปเที่ยวสวนสัตว์ ณ สวนสัตว์แห่งหนึ่ง โต้ตั้งและต้อยเดินดูสัตว์ด้วยความตื่นเต้นและมีความสุข โต้ตั้งมองเห็นกระเป่าเงินตกอยู่บนถนนทางเดินหน้ากรงเสือ โต้ตั้งและต้อยนำกระเป่าเงินไปให้พ่อและแม่ตรวจสอบ “เราจะเอาไปคืนเจ้าของได้อย่างไรครับ” โต้ตั้งกล่าว พ่อ โต้ตั้งและต้อยนำกระเป่าไปให้เจ้าหน้าที่สวนสัตว์เพื่อประกาศหาเจ้าของ มีชายร่างสูงใหญ่คนหนึ่งสวมแว่นตา มาติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับกระเป่าคืน ชายคนนี้เป็นเจ้าของกระเป่า เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเอกสารแล้วจึงคืนให้เขาไป เขาขอบใจโต้ตั้งและต้อย พร้อมให้เงิน ๑๐๐ บาท แต่พวกเขาไม่รับ วันรุ่งขึ้นครูเรียกโต้ตั้งและต้อยออกมาหน้าแถวนักเรียน เพื่อน ๆ ได้ฟังการทำความดีของโต้ตั้งและต้อยจึงปรบมือให้อย่างดัง เพื่อน ๆ ต่างชมเชย โต้ตั้งและต้อยที่ทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ถ้าพวกเรามีโอกาสก็จะทำความดีเหมือนกับโต้ตั้งและต้อยบ้าง โต้ตั้งและต้อยเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้พ่อแม่ฟัง พ่อแม่ภาคภูมิใจในตัวลูกทั้งสองอย่างมาก เด็ก ๆ คิดที่จะทำความดีเหมือนโต้ตั้งและต้อยบ้างไหมจ๊ะ

แสดงข้อคิดจากเรื่อง

- การทำความดีของโต้ตั้งและต้อย พ่อกับแม่รู้สึกอย่างไร
- ในสวนสัตว์ทำไมสัตว์บางชนิดต้องขังกรง
- จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนได้คุณธรรมเรื่องอะไร และสามารถนำไปใช้ได้หรือไม่

ภาณี เทสินทโชติ

บทร้อยกรองจันทรเจ้า

จันทรเอย จันทรเจ้า	ขอข้าวขอแกง
ขอแหวนทองแดง	ผูกมือน้องข้า
ขอช่าง ขอม้า	ให้น้องข้าขี่
ขอเก้าอี้	ให้น้องข้านั่ง
ขอเตียงตั้ง	ให้น้องข้านอน
ขอละคร	ให้น้องข้าดู
ขอยายชู	เลี้ยงน้องข้าเถิด
ขอยายเกิด	เลี้ยงตัวข้าเอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

ดอกสร้อยแสนรัก

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

ดอกสร้อยแสนรัก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ลวดลาย คล้องจองกับ

ก. งดงาม

ข. งามตา

ค. หลายสี

๒. พลังงานมีน้อยนิด รู้จัก _____ ก่อนจะใช้

ก. คิด

ข. ประหยัด

ค. ซื่อ

๓. บทดอกสร้อย ขึ้นต้นอย่างไร

ก. กระรอกเอ๋ย

ข. หนูเอ๋ยหนูน้อย

ค. หนูเอ๋ยหนูนา

๔. บทดอกสร้อยจบบทด้วยคำใด

ก. เอ๋ย

ข. เอ้ย

ค. เอย

๕. ข้อใดเป็นคำที่มีพยัญชนะไม่ออกเสียง

ก. วันศุกร์

ข. ถือศีล

ค. กิจวัตร

๖. ข้อใดเป็นคำที่ไม่ออกเสียง ร

ก. จักรี

ข. พจนารถ

ค. เพชรา

๗. ข้อใดเป็นคำที่มีสระไม่ออกเสียง

ก. ธงชาติ

ข. ภูมิภาค

ค. สันติสุข

๘. ข้อใดเป็นคำเป็น

ก. ปุก

ข. ติด

ค. เสี้ย

๙. ข้อใดเป็นคำตาย

ก. ยาย

ข. กบ

ค. จาน

๑๐. ข้อใดผันวรรณยุกต์ถูกต้อง

ก. สาย ส่าย ส้าย ข. หก หัก หัก

ค. สับ สับ สับ

เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

เช้าวันหนึ่งในฤดูฝน แต่แดดออกจัดดี มดง่ามพวกหนึ่ง จึงช่วยกันขนเมล็ดข้าวที่หาไว้ได้ในฤดูร้อนออกตากแดด

ขณะนั้นมีจ๊กจั่นจอมเดินโซเซเข้ามาเห็นเข้าจึงแวะเข้าไปหาหมด แล้วพูดว่า

“ข้าพเจ้าอดอาหารมาหลายวันแล้ว หิวเต็มทน ขอทานข้าว ให้ข้าพเจ้ากินสักเมล็ดสองเมล็ดพอรอดตายจะได้หรือไม่”

มดถามว่า “ก็ในฤดูร้อนเป็นหน้าเกี่ยวข้าว มีอาหารอุดม ท่านไปทำอะไรเสีย จึงไม่หาอาหารเก็บเอาไว้เล่า”

จ๊กจั่นตอบว่า “ข้าพเจ้าหาเวลาว่างไม่ได้ เพราะฤดูแล้งเที่ยว ร้องเพลงเล่นเพลินไปวันยังค่ำๆ จนสิ้นฤดู ครั้นถึงฤดูฝนตก ข้าวก็งอก เสียหมดแล้ว”

มดจึงแย้งไปว่า “อ้าวดีแล้วละเป็นไร ถ้าท่านร้องเพลงเพลิน ไปในฤดูร้อน ทำไมจึงไม่หัดรำในฤดูฝนเล่า”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ขณะที่ยังดีๆ อยู่ ถ้าเราไม่อุตสาหะ ทำการงานหาสมบัติเอาไว้แล้ว ในเมื่อถึงเวลาเจ็บไข้ได้ยาก เราก็จะได้ ความลำบากยากแค้นเป็นอย่างยิ่ง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานอีสป ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๑
อ่านเรื่องและตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านเรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น แล้วเขียนตอบคำถาม

๑. มดง่ามช่วยกันทำอะไร ในวันที่แดดออกจัด

๒. ทำไมหน้าร้อนจึงมีอาหารอุดมสำหรับมดง่าม

๓. จ๊กจั่นที่มาขออาหารจากมดง่าม มีลักษณะอย่างไร

๔. ทำไมจ๊กจั่นจึงไม่มีอาหารกินในฤดูฝน

๕. นักเรียนควรเอาอย่างมดง่าม หรือจ๊กจั่น เพราะอะไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง บทอาขยาน

อาขยาน หมายถึง บทท่องจำที่เป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะ และให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน

การอ่านบทอาขยาน อ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงตามปกติ เหมือนอ่านออกเสียงร้อยแก้ว แต่มีจังหวะวรรคตอน

๒. การอ่านเป็นทำนองเสนาะ เป็นการอ่านที่มีเสียงสูง ต่ำ หนัก เบา เสียงสั้น ยาว มีการเอื้อนเสียงตามจังหวะ ลีลาและท่วงทำนองตาม ลักษณะบังคับของบทประพันธ์แต่ละประเภท

การอ่านบทอาขยาน มีหลักการอ่านดังนี้

๑. อ่านออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำให้ชัดเจน

๒. อ่านออกเสียงดังฟังชัด ไม่ดังหรือเบาเกินไป

๓. อ่านให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์ของบทอาขยาน

การท่องบทอาขยาน

๑. ฝึกท่องบทอาขยานบทหลักหรือบทเลือกให้จำได้

๒. ฝึกท่องให้คล่องโดยไม่ต้องดูบทอาขยาน

๓. ออกเสียงคำให้ชัดเจนและถูกต้อง

๔. หาความหมายของคำศัพท์ในบทอาขยาน เพื่อจะได้เข้าใจ เนื้อหาของบทอาขยานได้ดียิ่งขึ้น

๕. นำความรู้หรือข้อคิดที่ได้จากบทอาขยานไปใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน

บทอาชยาน

สักวา

สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน
ไม่เหมือนมั่นพจมานที่หวานหอม
กลิ่นประเทียบเปรียบดวงพวงพะยอม
อาจจะน้อมจิตโน้มด้วยโลมลม
มั่นล้อลามหยามหยาบไม่ปลาบปลื้ม
ดังดูดดื่มบอระเพ็ดต้องเข็ดขม
ผู้ดีไพร่ไม่ประกอบชอบอารมณ์
ใครฟังลมเมินหน้าระอาเอย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ

ใบงานที่ ๐๒
คัดไทยบทอาชยาน

คำชี้แจง อ่านออกเสียง คัดไทยบทอาชยาน สักวา ตัวบรรจงเต็มบรรทัด

สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน
ไม่เหมือนแมนพจมานที่หวานหอม
กลิ่นประเทียบเปรียบดวงพวงพะยอม
อาจจะน้อมจิตโน้มด้วยโลมลม
แมนล้อลามหยามหยาบไม่ปลาบปลื้ม
ตั้งดูคดีมบอระเพ็ดต้องเซ็ดขม
ผู้ดีไพร่ไม่ประกอบชอบอารมณ์
ใครฟังลมเมินหน้าระอาเอย

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of three horizontal lines (top, middle, bottom) for copying the text above.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอาขยานบทหลัก

วิชาหนาเจ้า

หนังสือเป็นต้น
ถ้า मैंไม่รู้
เพื่อนฝูงเยาะเย้ย

ไม่รู้วิชา
ไปเป็นข้าเขา
บ้างเป็นคนโง่

ประเสริฐนักหนา
จะไปแห่งใด
ยากไร้ไม่มี

เกิดมาเป็นคน
วิชาหนาเจ้า
อดสูอายเขา
ว่าเง่าว่าโง่

บางคนเกิดมา
เคอะอยู่จนโต
เพราะเง่าเพราะโง่
เที่ยวขอก็กมี

ถ้ารู้วิชา
ชูหน้าราศี
มีคนปราณี
สวัสดีมงคล

ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

บางคน	บางคน
เคอะ	เก้อ, เชน, กระจากอาย ในที่นี้หมายถึง โง่
ข้า	บ่าวไพร่, คนรับใช้ (ปัจจุบันงานรับใช้ในบ้านเรือนถือเป็นงานบริการ และไม่ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานเป็นคนโง่)
เง่า	โง่ มักใช้คู่กับคำ โง่ เป็น โง่เง่า
ชูหน้า	ทำให้มีเกียรติยศ
ราศี	ความสง่า

ใบงานที่ ๐๓

อาชยานบทหลัก

- คำชี้แจง ๑. อ่านออกเสียงบทอาชยาน “วิชาหนาเจ้า” และฝึกท่องให้คล่อง
๒. บอกความหมายของบทอาชยานแต่ละตอน

หนังสือเป็นต้น	เกิดมาเป็นคน
ถ้ามันไม่รู้	วิชาหนาเจ้า
เพื่อนฝูงเยาะเย้ย	อดสูอายเขา
	ว่างเง่าว่างโง่

มีความหมายว่า

ไม่รู้วิชา	กลางคนเกิดมา
ไปเป็นข้าเขา	เคอะอยู่จนโต
บ้างเป็นคนโง่	เพราะเง่าเพราะโง่
	เที่ยวขอก็มี

มีความหมายว่า

ประเสริฐนักหนา ถ้ารู้วิชา
จะไปแห่งใด ชูหน้าราชา
ยากไร้ไม่มี มีคนปราณี
 สวัสดิ์มงคล

มีความหมายว่า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอาขยาน

กาดำ

กาเอ๋ยกาดำ

รู้จำรู้จักรักเพื่อน

ได้เหยื่อเผื่อแผ่ไม่แซ่เขื่อน

รีบเตือนพวกพ้องร้องเรียกมา

เกลื่อนกลุ่มรุ่มล้อมพร้อมพรัก

น่ารักน้ำใจกระไรหนา

การเผื่อแผ่แนะพ่อหนูจงดูกา

มันโอบอารีรักดีนักเอ๋ย

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
บทอาขยาน ช่วงชั้นที่ ๑ - ช่วงชั้นที่ ๔ กระทรวงศึกษาธิการ

บทอ่าน

พากเพียรอดทน

พากเพียรอดทน	ฝึกฝนวิชา
เติบโตใหญ่ก้าวหน้า	นำพาสบาย
อดทนมานะ	วิริยะหมาย
ยอมลำบากกาย	ตรากตรำทำงาน
เหนื่อยยากเพียงใด	ทำไปสืบสาน
ก่อเกิดผลงาน	สำเร็จตั้งใจ
เด็กเด็กควรคิด	ชีวิตสดใส
พากเพียรทำไป	ให้คุณอนันต์

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๔
อ่านเรื่องและตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านออกเสียง เรื่องปากเพียรอดทน แล้วค้นหาความหมายจากพจนานุกรม

๑. ตรากรตรำ หมายถึง

.....

๒. ฝึกฝน หมายถึง

.....

๓. ปากเพียร หมายถึง

.....

๔. มานะ หมายถึง

.....

๕. วิจารณ์ หมายถึง

.....

๖. สำเร็จ หมายถึง

.....

๗. อนันต์ หมายถึง

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง บทดอกสร้อย

บทดอกสร้อย หมายถึง ชื่อคำร้อยกรองชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายสักวา แต่ในวรรคที่ ๑ มี ๔ คำ มี เอ้ย เป็นคำที่ ๒ เช่น แมวเอ้ย แมวเหมียว บทหนึ่งมี ๔ คำกลอนหรือ ๘ วรรค และคำลงจบบทให้ลงคำว่า เอย

บทดอกสร้อย หรือกลอนดอกสร้อย เดิมแต่งขึ้นเพื่อใช้ขับร้องเช่นเดียวกับกลอนสักวา ต่อมาแต่งเพื่อเป็นบทกลอนสอนใจเด็กให้จดจำง่าย

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่าง บทดอกสร้อย

ความสุข

ความเอ๋ยความสุข
ที่ทุกคนใคร่ใฝ่หา
ดูเหมือนเป็นภาพมายา
ไขว่คว้าเท่าไรไม่เจอ
แท้จริงสุขนั้นอยู่ใกล้
เพียงจิตพอใจสุขเสมอ
ทำดีดีดลปรนเปรอ
บำเรอใจสุขทุกเมื่อเอ๋ย

บ้านน้อย

บ้านเอ๋ยบ้านน้อย
แม้จะด้อยราคาที่อาศัย
หากเป็นที่รักรวมร่วมจิตใจ
เหน้อยจากไหนมาถึงบ้านสราญรมย์
พ่อแม่ลูกห้อมล้อมกันพร้อมหน้า
จ้านรจาเริงรื่นไม่สิ้นชม
ถึงจนยากหากประจักษ์รักชื่นชม
บ้านนั้นสมเป็นสถานวิมานเอ๋ย

น้ำใส

น้ำเอ๋ยน้ำใส

เหมือนน้ำใจผูกผ่องไม่หมองศรี
เปี่ยมด้วยความเมตตาและปราณี
ผูกไมตรียังยืนชวนชื่นบาน
น้ำชุ่มเปรียบน้ำจิตใฝ่ริษยา
ใครครบหามีแต่ทุกข์ไม่สุขสานต์
เพียงคำน้อยอาจทำให้รำคาญ
รักร้ายราญรอนมิตรผิดใจเอ๋ย

เอื้อเฟื้อ

เอื้อเอ๋ยเอื้อเฟื้อ

ช่วยเหลือถ้อยที่ถ้อยอาศัย
หนักนิตเบาหน้อยค่อยอภัย
อยู่รวมกันได้ดีครั้น
อกเขาอกเรานี้หนอ
เห็นพอลดหย่อนผ่อนผัน
มาเถิดหันหน้าหากัน
สัมพันธ์ไมตรีมีสุขเอ๋ย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ หนังสือวรรณศิลป์ในดวงใจ ภาษาไทยที่รัก

บทดอกสร้อย ก ข ที่แสนไพเราะและทรงคุณค่า

จานแก้ว (จ)

... จานเอ๋ยจานแก้ว ...

เมื่อใช้แล้ว	จงรู้จัก	เก็บรักษา
ดังโบราณ	ท่านวอน	สั่งสอนมา
ว่าบรรดา	ของใหม่เก่า	ที่เรามี
เช่นเสื้อผ้า	ตำรา	สารพัด
ต้องหมั่นจัด	เก็บไว้	ให้เป็นที่
มิฉะนั้น	หาลำบาก	ยากเต็มที
ถ้าเก็บดี	หายก็รู้	ดูงามเอ๋ย.

ฉิ่งเหล็ก (ฉ)

... ฉิ่งเอ๋ยฉิ่งเหล็ก

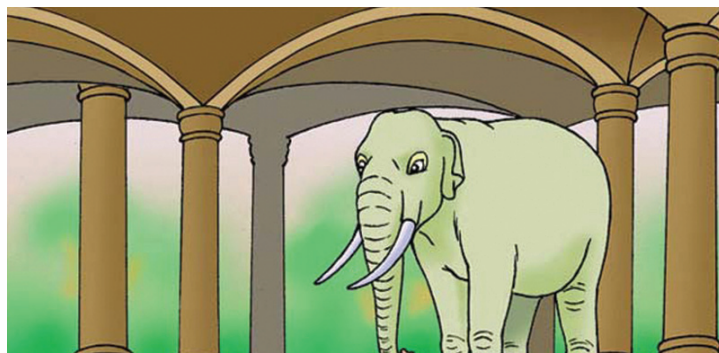
เป็นของเล็ก	คอยกำกับ	รับจังหวะ
ให้ถูกเพลง	ที่บรรเลง	เป็นระยະ
คนตีฉิ่ง	เป็นผู้กะ	จังหวะเพลง
อันคนเรา	แม้ตัวเล็ก	แต่ทำดี
ย่อมจะมี	คนนิยม	ชมว่าเก่ง
ยิ่งทำตรง	ต้องจังหวะ	คนจะเกรง
เป็นตนเอง	ถึงระยະ	จะดีเอ๋ย.

ช้างพลาย (ช)

... ช้างเอ๋ยช้างพลาย ...

มีร่างกาย	สูงใหญ่	ไบहुกว้าง
มีงวงไว้	คว่ำไขว่	ได้ทุกทาง
มีงาอยู่	สองข้าง	ของงวงมัน
อันข้างนี้	ที่เชื่องช้า	แต่ว่าไฉ
เร็วทันใจ	ทั้งมีแรง	แข็งขยัน
คนเลี้ยงไว้	ให้ลากซุง	เป็นสำคัญ
เพราะคนนั้น	มีปัญญา	กว่าช้างเอย.

อภัย จันทวิมล

บทดอกสร้อย

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย
ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา
เมื่อเติบโตใหญ่เราจะ得有วิชา
เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน
ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน
จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล
ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน
เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ย

พระเจ้านั่งยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ

ใบงานที่ ๐๕
เขียนคำคล้องจอง

คำชี้แจง เขียนคำคล้องจองจากบทดอกสร้อย เด็กน้อย

ตัวอย่าง
น้อย - ด้อย

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทดอกสร้อย ตั้งไข่ล้มล้มไข่กิน

ตั้งเอยตั้งไข่
จะตั้งไข่กลมก็ล้มสิ้น
ถึงว่าไข่ล้มจะล้มกิน
ถ้าตกดินเสียก็อดหมดฝีมือ
ตั้งใจเรานี้จะดีกว่า
อุตส่าห์อ่านเขียนเรียนหนังสือ
ทั้งวิชาสารพัดเพียรหัดปรือ
อย่าตั้งดีตั้งไข่ร่ำไรเอย

บทนี้สอนว่า อย่าเสียเวลาร่ำไร กับเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ

ใบงานที่ ๐๖
หาความหมายของคำ

คำชี้แจง หาความหมายของคำจากบทดอกสร้อย ตั้งไข่ล้ม ต้มไข่กิน
โดยหาจากพจนานุกรม

๑. ล้ม หมายถึง

๒. อดสำห้ หมายถึง

๓. สารพัด หมายถึง

๔. เพียร หมายถึง

๕. ไร่ไร หมายถึง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทดอกสร้อย

นกขมิ้นเหลืองอ่อน

ปักเอ๋ย ปักชิน
นกขมิ้น เรือเรือ เหลืองอ่อน
ถึงเวลา หากิน ก็บินจร
ครั้นสายัณห์ ฝันร้อน มานอนรัง
ความเคยคุ้น สกุนา อุตสาหะ
ไม่เลยละ พุ่มไม้ ที่ใจหวัง
เพราะพากเพียร ชอบที่ มีกำลัง
เป็นที่ตั้ง ตนรอด ตลอดเอย

หลวงพลโยธานุโยค (นก)
วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ใบงานที่ ๐๗
เติมคำที่กำหนด

คำชี้แจง เติมคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

กำลัง

สกุณา

ปักชึณ

พุ่มไม้

นกขมึ้น

ตลอด

สายัณห์

เวลา

ปักเอ้ย _____

_____ เรือเรืองเหลืองอ่อน

ถึง _____ หากินก็บินจร

ครัน _____ ฝันร้อนมานอนรัง

ความเคยคุ้น _____ อูสาหะ

ไม่เลยละ _____ ที่ใจหวัง

เพราะปากเพียรชอบที่มี _____

เป็นที่ตั้งตนรอด _____ เอย

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

เรื่อง พากเพียรทำหน้าที่

เวลาแม่จะเตือนลูกให้ทำหน้าที่ แม่จะยกนิ้วชี้ขึ้น ลูกเห็น นิ้วชี้ก็จะนึกได้ว่าชี้ให้ทำหน้าที่นั่นเอง ในระยะที่ลูกยังเป็นเด็กเล็กๆ หน้าที่ของลูกก็ไม่มีอะไรมากนอกจากตั้งใจเรียนหนังสือ ขยันทำการบ้าน ตามที่ครูสั่ง ช่วยทำงานประจำที่บ้าน เช่น ทำที่นอนเมื่อตื่นนอนแล้ว จัดตู้เสื้อผ้าของตัวเอง ช่วยกวาดบ้านถูบ้าน ช่วยรดน้ำต้นไม้ ช่วยรับใช้ ในสิ่งที่พ่อแม่ใช้หรือมอบหมายให้ลูกทำ บางทีลูกก็ชอบเถลไถลไม่ทำ หน้าที่แม้กระทั่งการทำกิจวัตรที่ควรทำ เช่น ตื่นนอนต้องอาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัวให้เรียบร้อย หรือกลับจากโรงเรียนแล้วเก็บกระเป๋าไว้ ให้เป็นที่ แล้วอาบน้ำแต่งตัวให้สะอาด สิ่งเหล่านี้แม่ก็ต้องคอยเตือนลูก อยู่เรื่อยๆ ในยามที่ลูกยังเล็กๆ อยู่ ถ้าลูกเฉลไม่ทำหน้าที่ไปบ้าง ก็ไม่ค่อยมีผลร้ายแรงอะไรนัก พ่อแม่ยอมให้อภัยลูกอยู่เสมอ และไม่เหนื่อยหน่ายในการที่จะเตือนลูก

เมื่อลูกโตขึ้น เป็นผู้ใหญ่ขึ้นลูกจะเห็นว่าลูกมีหน้าที่เพิ่มขึ้น เหมือนที่พ่อแม่กำลัง “ทำหน้าที่” ของพ่อแม่อยู่ในเวลานี้ และจะไม่มีใคร คอยเตือนลูกนอกจากผู้ที่หวังดีต่อลูกจริงๆ เท่านั้น พ่อแม่มีหน้าที่ทั้งต่อ ครอบครัว ต่องานที่กำลังทำอยู่และต่อประเทศชาติ คนอื่นๆ ก็มีหน้าที่ กันทุกคน ไม่มีใครหลีกเลี่ยงหน้าที่ได้ ถ้าขึ้นหลีกเลี่ยงก็จะกลายเป็นคน

“เหลวไหล” ไม่เป็นที่เชื่อถือของใครๆ และจะเป็นผลร้ายต่องานของส่วนรวมด้วย เมื่อลูกโตขึ้นจะรู้สึกคำว่า “หน้าที่” นี้มีพลังหรือแรงที่บีบบังคับลูกให้ต้องทำอะไรๆ อยู่ตลอดเวลา ลูกจะต้องรีบตื่นแต่เช้า ลูกขึ้น “ทำหน้าที่” ทั้งๆ ที่ลูกอยากจะนอนบิตซีเกียจอยู่อีกนานๆ ลูกจะต้องเร่งทำอะไรให้ทันเวลาตามหน้าที่ ลูกจะต้องฝืนใจทำสิ่งที่ลูกไม่เต็มใจทำอยู่บ่อยๆ บางทีลูกเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า อยากจะนอนพักแต่คำว่า “หน้าที่” จะยังไม่ยอมให้ลูกพัก ลูกจะต้องพยายามทำต่อไปจนกว่าหน้าที่จะเสร็จเรียบร้อย

ลูกคงเคยได้อ่านข่าวหนังสือพิมพ์หรือดูข่าวจากทีวี ตำรวจออกตามจับผู้ร้ายจนต้องบาดเจ็บสาหัส นั่นก็เพราะตำรวจปฏิบัติตามหน้าที่นั่นเอง ถึงบาดเจ็บเพียงไรเขาก็ยังภูมิใจว่าเขาได้ทำหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว บางทีลูกจะรู้สึกว่าการทำหน้าที่ของเรานั้นมีอุปสรรคหลายอย่างมาขวางกั้น เราต้องแก้ปัญหา ฝ่าฝืนอุปสรรคนั้นๆ บางทีเราอาจจะถูกคนอื่นหัวเราะหรือพูดเหยียดหยาม ให้เราเสียกำลังใจ แต่เราจะยอมท้อถอยไม่ได้ เราต้องทำหน้าที่ของเราต่อไปจนถึงที่สุด แม่เคยเขียนโคลงเรื่อง “หน้าที่” เอาไว้บทหนึ่ง ขอยกมาเขียนไว้ในที่นี้เพื่อลูกจะได้อ่านและเกิดกำลังใจขึ้นมาใหม่ หากลูกประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อย่างที่แม่พูดไว้

เกิดมาหน้าทีนั้น ติดตัว
ชีพอยู่ยังยึดหัว อย่าท้อ
สิ่งเดียวที่ควรกลัว คือบาป
ทำถูกถึงโลกล้อ อย่าได้หวั่นไหว

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ วรรณศิลป์ในดวงใจ ภาษาไทยที่รัก

ใบงานที่ ๐๘
ตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง อ่านเรื่องปากเพียรทำหน้าที่ แล้วเขียนตอบคำถาม

๑. หน้าที่ของเด็กคืออะไร

๒. เด็กๆ ช่วยทำงานบ้านอะไรได้บ้าง

๓. ทำไมพ่อแม่จึงให้อภัยลูกอยู่เสมอ

๔. ผู้เขียนสอนให้ลูกมีความเพียรพยายามในเรื่องอะไร

๕. บทประพันธ์ตอนท้ายไม่ให้หวั่นไหวในเรื่องใด

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทานอีสป

เรื่อง ชาวสวนกับลูกชาย

ชาวสวนคนหนึ่งเมื่อใกล้สิ้นใจ ได้เรียกลูกชายทั้งสองคนเข้ามาสั่งเสียว่า “ลูกเอ๋ย มรดกอันล้ำค่าบัดนี้ถูกฝังอยู่ในสวนองุ่นของพ่อ เจ้าจงช่วยกันค้นหาเอาเถิด”

หลังจากจัดการเผาศพพ่อแล้ว ลูกชายทั้งสองคนของชาวสวนจึงนำจอบเสียมและไถเทียวขุดค้นไปทั่วทั้งสวนด้วยความตั้งอกตั้งใจไม่ย่อท้อ วนเวียนขุดค้นอยู่หลายตลบ จนดินถูกพลิกไถพรวนเป็นอันดี จึงส่งผลให้องุ่นในสวนผลดกงามและมีรสชาติอร่อยได้ราคา ทำให้ทั้งสองมีเงินทองใช้จ่ายและมีความสุขสบายนับแต่นั้นมา

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

ผู้มีความขยันหมั่นเพียร อุทิศกายหะยอมพบกับผลสำเร็จ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๙
เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเรื่อง

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง ชาวสวนกับลูกชาย โดยเขียนหมายเลข
๑ - ๕ หน้าเหตุการณ์ตามลำดับก่อนหลัง

- _____ ลูกชายทั้งสองของชาวสวนมีความเป็นอยู่สุขสบายขึ้น
- _____ ชาวสวนสิ้นใจตาย
- _____ ชาวสวนบอกสถานที่เก็บมรดกอันล้ำค่าแก่ลูกชายทั้งสอง
- _____ องุ่นในสวนมีผลดกงามขายได้ราคาดี
- _____ ลูกชายทั้งสองของชาวสวนช่วยกันขุดค้นหาสมบัติ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง

คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง หมายถึง คำที่มีรูปพยัญชนะและสระบางตัวปรากฏอยู่ แต่รูปพยัญชนะและสระตัวนั้นจะไม่ออกเสียงเวลาอ่าน ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

- ไม่ออกเสียง ร หรือ ห ซึ่งอยู่กลางคำ เช่น

ชลมารค	อ่านว่า	ชน - ละ - มาก
พจนารถ	อ่านว่า	พด - จะ - นาด
ปรารภนา	อ่านว่า	ปราด - ละ - หนา
พราหมณ์	อ่านว่า	พราม
กระยาสารท	อ่านว่า	กระ - ยา - สาด
เกียรติ	อ่านว่า	เกียด
กษัตริย์	อ่านว่า	กะ - สัต
- ไม่ออกเสียง ร ที่อยู่หลังตัวสะกด เช่น

เกษตร	อ่านว่า	กะ - เสด
มิตร	อ่านว่า	มิด
เพชร	อ่านว่า	เพ็ด
สมัคร	อ่านว่า	สะ - หมัก
บัตร	อ่านว่า	บัต
บุตร	อ่านว่า	บุด
จักร	อ่านว่า	จัก

๓. ไม่ออกเสียงสระ ิ หรือสระ ุ ที่อยู่กับตัวสะกดในคำบางคำ เช่น

เหตุการณ์	อ่านว่า	เหต - กาน
พยาธิ	อ่านว่า	พะ - ยาด
ภูมิใจ	อ่านว่า	พุม - ใจ
ประวัติ	อ่านว่า	ประ - หวัด
สมบัติ	อ่านว่า	สม - บัด
สาเหตุ	อ่านว่า	สา - เหตุ
ประสูติ	อ่านว่า	ประ - สูต

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๐
เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำอ่านของคำที่มีพยัญชนะไม่ออกเสียง

คำ	อ่านว่า
ธนบัตร	
พจนารถ	
เกษตร	
บุตร	
ตักบาตร	
สามารถ	
เพชร	
สมัคร	
จักร	
กิจวัตร	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

เรื่อง ดินแดนแสนสุข

ครอบครัวหนูอ่อน หนูอ่อนเป็นเด็กขยันและมีน้ำใจ หลังเลิกเรียนก็ช่วยทำงานเฝ้าร้าน ขายหนังสือ วันหนึ่ง หนูอ่อนอ่านหนังสืออย่างเพลิดเพลิน รู้สึกว่ามีลมพัดพาตัวเธอไปยังสถานที่แห่งหนึ่ง ไปถึงหมู่บ้านที่ร่มรื่นและแสนสบาย หมู่บ้านกำลังรื่นเริงและมีคนร้องเชิญชวน หนูอ่อนว่า

“มาพายเรือกับเราไหม”

หนูอ่อนเล่นและเที่ยวงานอย่างสนุกสนาน หนูอ่อนชอบใจที่เพื่อนชวนเที่ยวและเล่น เมื่อถึงเวลาค่ำ หนูอ่อนไปเดินเล่นที่ชายทุ่ง คืนนี้ดวงจันทร์ส่องสว่าง ทุกแห่งดูสวยงาม หนูอ่อนชมธรรมชาติยามค่ำคืนอย่างเพลิดเพลิน ดวงจันทร์คืนนี้แสนวิเศษจริงๆ เพราะหนูอ่อนเห็นหน้าตนเองอยู่ในดวงจันทร์ หนูอ่อนรักดวงจันทร์แสนสวยดวงนี้มาก และจะไม่ลืมดวงจันทร์คืนนี้เลย ทันใดนั้น หนูอ่อนรู้สึกถูกแรงดูดส่งกลับมาที่บ้าน เธอรู้สึกเสียดายที่ได้ชมดวงจันทร์ยังไม่เต็มอิ่ม หนูอ่อนเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้พ่อฟัง พ่อพูดว่า

“ลูกเป็นเด็กดีจึงฝันดีและพบแต่สิ่งดีๆ เอาละ มาทำความดีกันอีก มาช่วยพ่อล้างรถกัน”

ครอบครัวหนูนี้ ในหมู่บ้านแสนสุข พ่อพาหนูนี้ และพี่ชายไปหาผักผลไม้ และน้ำผึ้งในป่า พ่อบอก “หมู่บ้านผักและผลไม้ในป่ามีน้อยลงเรื่อยๆ” พี่ชายพูดว่า

“พ่อครับผมเจอผักและผลไม้แล้ว”

ส่วนหนูนีก็พบเห็นดอกสวย จึงช่วยกันเก็บผักและเห็ด เมื่อถึงบ้านก็แบ่งผัก และเห็ดให้เพื่อนบ้าน รุงขึ้น เพื่อนบ้านนำผักเห็ดอร่อยมาแบ่งให้ แล้วพูดว่า

“ถ้าเราเพาะเห็ดได้เองคงจะดีนะ”

พ่อจึงชวนเพื่อนบ้านเพาะเห็ด ปลูกผักและชวนกันขุดบ่อเลี้ยงปลา แปลงผักและเห็ดเจริญงอกงามมาก ผู้คนพากันมาดูและขอซื้อ “พ่อบอกว่าเราแบ่งผักและปลาให้เพื่อนบ้านที่เหลือนำไปขายที่ตลาด” ทุกคนในหมู่บ้านมีความสุข เพราะความขยัน พากเพียรและมีชีวิตที่พอเพียง

โครงการภาษาของแผ่นดินเฉลิมพระเกียรติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ใบงานที่ ๑๑
เรียงคำให้เป็นประโยค

คำชี้แจง เรียงคำให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง

๑. หนังสือ เพลิดเพลิน หนูอ่อน อย่าง อ่าน

๒. ไป หนูอ่อน ที่ เดินเล่น ชายทุ่ง

๓. เจอ ผม ผลไม้ แล้ว และ ผัก

๔. ชวน พ่อ เห็น เพาะ เพื่อนบ้าน

๕. หมู่บ้าน ความสุข มี ทุกคน ใน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้

เรื่อง คำเป็น คำตาย

คำเป็น มีลักษณะ ดังนี้

๑. คำที่ประสมด้วยสระเสียงยาวในแม่ ก กา เช่น กา ดี ปู โต
๒. คำที่มีตัวสะกดในแม่ กง กน กม เกย เกอว เช่น พัง ดิน ผม ยาย
ขาว
๓. คำที่ประสมด้วยสระอำ ไอ โอ เอา เช่น ขำ ใหญ่ ไป เงา

คำตาย มีลักษณะ ดังนี้

๑. คำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นในแม่ ก กา เช่น ละ บี จู เตะ
๒. คำที่มีตัวสะกดในแม่ กก กต กบ เช่น ตาก วาด จับ

การผันวรรณยุกต์คำเป็น คำตายที่มีพยัญชนะต้น เป็นอักษรสูง

คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง คือ เสียงจัตวา (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)

เสียงเอก (รูปเอก) เสียงโท (รูปโท)

คำตาย ผันได้ ๒ เสียง คือ เสียงเอก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)

เสียงโท (รูปโท) ดังตัวอย่าง

	คำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คำเป็น	ขา	-	ข่า	ข้า	-	ขา
คำตาย	ขัด	-	ขัด	ขั้ด	-	-

การผันวรรณยุกต์คำเป็น คำตายที่มีพยัญชนะต้น เป็นอักษรกลาง

คำเป็น ผันได้ ๕ เสียง ใช้วรรณยุกต์ตรงรูปทุกเสียง

คำตาย ผันได้ ๔ เสียง คือ เสียงเอก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)

เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวาใช้รูปตรงกับเสียง ดังตัวอย่าง

	คำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คำเป็น	กา	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
คำตาย	จับ	-	จับ	จับ	จับ	จับ

การผันวรรณยุกต์คำเป็น คำตายที่มีพยัญชนะต้น เป็นอักษรต่ำ

คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง คือ เสียงสามัญ (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)

เสียงโท (รูปเอก) และเสียงตรี (รูปโท)

คำตาย สระเสียงสั้นผันได้ ๓ เสียง คือ เสียงตรี (ไม่มีรูปวรรณยุกต์) เสียงโท (รูปเอก) เสียงจัตวา (รูปจัตวา)

สระเสียงยาวผันได้ ๓ เสียง คือ เสียงโท (ไม่มีวรรณยุกต์)

เสียงตรี (รูปโท) เสียงจัตวา (รูปจัตวา) ดังตัวอย่าง

	คำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คำเป็น	ค่า	คา	-	ค่า	ค้ำ	
คำตาย สระเสียงสั้น	คะ	-	-	คะ	คะ	ค๊ะ
คำตาย สระเสียงยาว	วาก	-	-	วาก	ว้าก	ว๋า

ใบงานที่ ๑๒
เขียนคำเป็นคำตาย

คำชี้แจง เขียนคำเป็นคำตาย อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ และผันวรรณยุกต์

อักษรสูง

	คำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คำเป็น						
คำตาย						

อักษรกลาง

	คำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คำเป็น						
คำตาย						

อักษรต่ำ

	คำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คำเป็น						
คำตาย						

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

ดอกสร้อยแสนรัก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. พลังงานมีน้อยนิด รู้จัก _____ ก่อนจะใช้
 - ก. คิด
 - ข. ประหยัด
 - ค. ชื้อ
๒. ลวดลาย คล้องจองกับ
 - ก. งดงาม
 - ข. งมตา
 - ค. หลายสี
๓. บทดอกสร้อยจบบทด้วยคำใด
 - ก. เอ๋ย
 - ข. เอ้ย
 - ค. เอย
๔. ข้อใดเป็นคำที่มีพยัญชนะไม่ออกเสียง
 - ก. วันศุกร์
 - ข. ถือศีล
 - ค. กิจวัตร
๕. บทดอกสร้อย ขึ้นต้นอย่างไร
 - ก. กระรอกเอ๋ย
 - ข. หนูเอ๋ยหนูน้อย
 - ค. หนูเอ๋ยหนูนา
๖. ข้อใดเป็นคำที่มีสระไม่ออกเสียง
 - ก. ธงชาติ
 - ข. ภูมิภาค
 - ค. สันติสุข
๗. ข้อใดเป็นคำที่ไม่ออกเสียง ร
 - ก. จักรี
 - ข. พจนารถ
 - ค. เพชรา
๘. ข้อใดเป็นคำตาย
 - ก. ยาย
 - ข. กบ
 - ค. จาน
๙. ข้อใดผันวรรณยุกต์ถูกต้อง
 - ก. สาย ส่าย ส้าย
 - ข. หก หัก หัก
 - ค. สับ สับ สับ
๑๐. ข้อใดเป็นคำเป็น
 - ก. ปุก
 - ข. ติด
 - ค. เสียด

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔
ดอกสร้อยแสนรัก

บทอาขยาน

กาดำ

กา เอ๋ย กา ดำ
 รู้จำ รู้จัก รักเพื่อน
 ได้ เหยื่อ เผื่อแผ่ ไม่ แซ่เชื่อน
 รีบ เตือน พวก พ้อง ร้อง เรียก มา
 เกลื่อนกลุ่ม รุ่มล่อม พร้อมพรัก
 น่ารัก น้ำใจ กระไร หนา
 การ เผื่อแผ่ แน่ะ พ่อหนู จง ดู กา
 มัน โอบ อารี รัก ดี นัก เอย

วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กระทรวงศึกษาธิการ

บทดอกสร้อย

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

ความรู้ เรายังด้อย เร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่ เราจะได้ มีวิชา

เป็นเครื่อง หาเลี้ยงชีพ สำหรับตน

ได้ประโยชน์ หลายสถาน เพราะการเรียน

จงพากเพียร ไปเถิด จะเกิดผล

ถึงลำบาก ตรากตรำ ก็จำทน

เกิดเป็นคน ควรหมั่น ขยันเอ๋ยฯ

หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา
เรื่อง ดอกสร้อยสุภาษิต กระทรวงศึกษาธิการ

บทดอกสร้อย นกขมิ้นเหลืองอ่อน

ปักเอ๋ย ปักชิน

นกขมิ้น เรือเรือ เหลืองอ่อน

ถึงเวลา หากิน ก็บินจร

ครั้นสายัณห์ ผันร่อน มาอนรัง

ความเคยคุ้น สกุนา อุตสาหะ

ไม่เลยละ พุ่มไม้ ที่ใจหวัง

เพราะปากเพียร ชอบที่ มีกำลัง

เป็นที่ตั้ง ตนรอด ตลอดเอ๋ย

หลวงพลโยธานุโยค (นก)

วรรณคดีลำน่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เกมการจำแนกอักษรสามหมู่

ค ง ก ห อ ป ต ผ
 ส ล ข ด ภ ฎ จ ช
 ผ พ น ฉ ม ถ บ ฟ

อักษรกลาง	อักษรสูง	อักษรต่ำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕
วรรณกรรมสร้างสรรค์

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕

วรรณกรรมสร้างสรรค์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. สำนวน “หวานเป็นลม ขมเป็นยา” มักจะหมายถึงอะไร

ก. ท่าทาง

ข. หน้าตา

ค. คำพูด

๒. สำนวนในข้อใด หมายถึง มีโอกาสดีควรรีบทำ

ก. น้ำนิ่งไหลลึก

ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก

ค. น้ำซึมบ่อทราย

๓. ข้อใด *ไม่ใช่* สำนวนที่ถูกต้อง

ก. ดินพอกหางหมู

ข. งงเป็นไก่ตาแตก

ค. ปลาหมอตายเพราะปาก

๔. ข้อใด *ไม่ใช่* คำที่มาจากภาษาจีน

ก. เปาะเปี๊ยะ

ข. สลัด

ค. กุยช่าย

๕. ข้อใด *ไม่มี* คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ก. ป้าซื้อผ้าลายดอกไม้มาตัดเสื้อ

ข. แม่ทำเค้กช็อกโกแลตไปขาย

ค. แม่ไปเอ็กซเรย์กระดูกที่คลินิก

๖. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำวิเศษณ์

ก. เพื่อนของฉันเป็นเด็กดี

ข. หลวงปู่ดีกำลังจำวัด

ค. เขาดีกับทุกคน

๗. ข้อใด *ไม่มี* คำวิเศษณ์

- ก. เธออยากกินมากเกินไป
- ข. ฉันเดินเร็วจนเขาตามไม่ทัน
- ค. ยายทำต้มกะทิสายบัว

๘. ข้อใด *มี* คำวิเศษณ์

- ก. ลูกค้าซื้อน้ำบูดู
- ข. นักเรียนตัวน้อยหัวเราะ
- ค. น้ำปลาคุยกับลูกค้า

๙. ศรีที่พระไชยเชษฐียิ่งไปที่พระกุมารกลายเป็นสิ่งใด

- ก. ของเล่น
- ข. ดอกไม้
- ค. เครื่องประดับ

๑๐. เต็มสำนวนไทยต่อไปนี้ให้ถูกต้อง “ตำน้ำพริก.....”

- ก. ละลายลำคลอง
- ข. ละลายในท้อง
- ค. ละลายแม่น้ำ

หมาป่ากับลูกแกะ

ขณะเมื่อหมาป่ากำลังกินน้ำอยู่ที่ต้นลำธารแห่งหนึ่งแลเห็นลูกแกะเดินท่องน้ำมาแต่ไกล หมาป่าตั้งใจว่าจะจับกินเสีย แต่เมื่อจะกินคิดว่าจะต้องทำให้ลูกแกะเห็นความชอบธรรมของตนเสียก่อน เมื่อคิดดังนั้นแล้วก็ตรงไปเข้าไปด่าลูกแกะว่า “เอ็งนี่ชาติชั่ว เอ็งถือดีอย่างไรจึงมากวนน้ำกินของข้าให้ขุ่นเป็นตมไปดังนี้” ลูกแกะตกใจ ร้องตอบไปโดยชื่อว่า “ท่านจะว่าข้าพเจ้ากวนน้ำกินของท่านให้ขุ่นอย่างไรถูก เพราะน้ำในลำธารนี้ไหลจากท่านมายังข้าพเจ้าหาได้ไหลจากข้าพเจ้าไปยังท่านไม่” หมาป่าก็แสวงหาความต่อไปว่า “เอาเถิดถึงเอ็งจะไม่ได้ทำน้ำขุ่นวันนี้ เมื่อปีกลายนี้เอ็งก็ได้ด่าว่าข้าเป็นนักหนา” ลูกแกะตัวสั่น ร้องตอบไป “พุดโธ่เอ๋ย เมื่อปีกลายนี้ ข้าพเจ้าก็ยังไม่ได้เกิดมาเห็นเดือน เห็นตะวันเลย” หมาป่าตอบไปว่า “เอาเถอะนะ ถึงเอ็งไม่ได้ด่าข้า พ่อของเอ็งก็ด่าข้า เอ็งมีความผิดเหมือนกัน จะมาต่อล้อต่อเถียงกันไปทำไม” ว่าแล้วก็ตะครุบลูกแกะกินเป็นอาหาร

มหาอำมาตย์โท พระยาเมธาธิบดี (สาทร สุทธเสถียร),นิทานอีสป,กระทรวงศึกษาธิการ

ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านเรื่องหมาป่ากับลูกแกะและตอบคำถาม

๑. หมาป่าและลูกแกะโต้ตอบกันในเรื่อง และใครเป็นผู้มีเหตุผลน่าเชื่อถือ

๒. นักเรียนคิดว่า หมาป่ามีนิสัยอย่างไร

๓. การที่ลูกแกะมาตัวเดียว เป็นการเปิดโอกาสให้แก่หมาป่าใช่หรือไม่
ทำไมลูกแกะจึงมาตัวเดียว

๔. ถ้านักเรียนเป็นลูกแกะ นักเรียนจะเลือกวิธีใดระหว่างเมื่อเห็นหมาป่า
แล้วรีบหนี กับเสียเวลาโต้ตอบกับหมาป่า เพราะอะไร

๕. นิทานเรื่องนี้สอนอะไรแก่เราบ้าง

ใบความรู้

เรื่อง คำสุภาพ

คำสุภาพ คือ คำที่ใช้กับสุภาพชนทั่วไปตามความเหมาะสมกับสถานศึกษา เป็นถ้อยคำที่ใช้เป็นทางการมากกว่าภาษาปาก หรือภาษาพูดโดยทั่วไปการใช้คำสุภาพควรพิจารณาว่าจะใช้คำใดให้เหมาะสมกับบุคคลที่เราพูดด้วย

ลักษณะคำสุภาพ มีดังนี้

๑. ไม่เป็นคำหยาบ
๒. ไม่เป็นคำห้วนหรือกระด้างจนเกินไป
๓. ไม่เป็นคำที่มีความหมายไปในทางหยาบคาย

คำสุภาพที่ควรทราบมีดังนี้

คำทั่วไป	คำสุภาพ
ควาย	กระบือ
วัว	โค
ขนมขี้หนู	ขนมทราย
ขนมจิ้น	ขนมเส้น
ขนมใส่ไส้	ขนมสอดไส้
รู้	ทราบ
กิน	รับประทาน

คำทั่วไป	คำสุภาพ
เกือก	รองเท้า
ตีน	เท้า
โกหก	พูดปด
อ้วก	อาเจียน
ถ่วงอก	ถ่วงพะาะ
อีกา	นกกา
อีแร้ง	นกแร้ง
ใส่ถัง	บรรจุถัง
ปลาสลิด	ปลาใบไม้
ปลาร้า	ปลาหมักจระ
ปลาไหล	ปลายาว
ลูก (ผลไม้)	ผล
ผักบุง	ผักทอดยอด
ผักกระเฉด	ผักรุ่มอน
คนไข้	ผู้ป่วย
คนออกลูก	คลอดบุตร
ตาย	ถึงแก่กรรม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๑
เขียนคำสุภาพ

คำชี้แจง เขียนคำทั่วไปต่อไปนี้เป็นคำสุภาพ

คำทั่วไป	คำสุภาพ
๑. ฆ่า	
๒. กิน	
๓. ตาย	
๔. อ้วก	
๕. โโกหก	
๖. คนไข้	
๗. อีกา	
๘. ผักขี้	
๙. ปลาไร้	
๑๐. ใส่กล่อง	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒
เขียนคำทั่วไป

คำชี้แจง เขียนคำทั่วไปจากคำสุภาพที่กำหนดให้

คำสุภาพ	คำทั่วไป
๑. โคอ	
๒. ขนมนเส้น	
๓. ขนมนสอดไส้	
๔. มุลนก	
๕. ศีรษะคน	
๖. เจ็ดประการ	
๗. โรคเรื้อน	
๘. ปลีกกล้วย	
๙. ไม้ตีพริก	
๑๐. ผึ่งแดด	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง สำนวนไทย

สำนวนไทย

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่สืบต่อกันมาช้านาน ที่มีคารมคมคาย กะทัดรัด มีความหมายลึกซึ้งกว่าถ้อยคำธรรมดา แต่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร หรือมักมีความหมายเป็นเชิงเปรียบเทียบ สำนวน อาจรวมไปถึงคำสุภาพิต และคำพังเพย

สำนวนที่ควรทราบ มีดังนี้

สำนวน	ความหมาย
กบเลือกนาย	ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาอยู่เรื่อยๆ
กระต่ายขาเดียว	ยืนกรานไม่ยอมรับผิด
กระต่ายตื่นตูม	ตื่นตกใจง่ายโดยไม่ทันสำรวจให้ถ่องแท้ก่อน
ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่	ต่างฝ่ายต่างรู้ความลับของกันและกัน
ขมื่นกับปูน	ไม่ถูกกัน
ขวานผ่าซาก	พูดจาโผงผางไม่เกรงใจใคร
ชิงกีรา ช่างกีแรง	ต่างฝ่ายไม่ยอมกัน

สำนวน	ความหมาย
ชี้ข้างจับตักแตน	ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย
เข็นครกขึ้นภูเขา	ทำงานที่ยากเกินความสามารถ
คมในฝัก	คนเก่งที่ไม่โอ้อวด
งมเข็มในมหาสมุทร	ค้นหาสิ่งที่ยากจะค้นหาได้
จับปลาสองมือ	ทำงานสองอย่างพร้อมๆกันซึ่งอาจไม่สำเร็จ ทั้งสองอย่าง
ชิงสุกก่อนห่าม	ทำสิ่งที่ยังไม่สมควรแก่วัยหรือยังไม่ถึงเวลา
ดินพอกหางหมู	สิ่งที่คั่งค้างพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ
ตำข้าวสารกรอกหม้อ	หาเพียงแค่พอกินไปมือหนึ่งๆ
ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	เสียทรัพย์ไปโดยไม่ได้ประโยชน์อะไร
ถอยหลังเข้าคลอง	หวนกลับไปหาแบบเดิม
น้ำขึ้นให้รีบตัก	มีโอกาสดีควรรีบทำ
น้ำบ่อน้อย	น้ำลาย
บ้างช่างยุ	คนที่ชอบพูดส่อเสียดยุยงให้เขาแตกกัน
ปลาหมอตายเพราะปาก	คนที่พูดพล่อยจนได้รับอันตราย
ปากปราศรัยใจเชือดคอ	พูดดีแต่ใจคิดร้าย
ปิดทองหลังพระ	ทำความดีแต่ไม่มีใครเห็นคุณค่า
ผักชีโรยหน้า	การทำความดีเพียงผิวเผิน

สำนวน	ความหมาย
ผ้าขี้ริ้วห่อทอง	คนมั่งมีแต่แต่งตัวซอมซ่อ
ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม	เพียรพยายามสุดความสามารถจนกว่าจะสำเร็จ
พายเรือในอ่าง	คิด ทำ หรือพูดวกวนกลับไปกลับมา
แพะรับบาป	รับเคราะห์กรรมแทนผู้อื่น
มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ	ไม่ช่วยทำแล้วยังขัดขวางการทำงานของผู้อื่น
ไม่ดูตาม้าตาเรือ	ไม่พิจารณาให้รอบคอบ
ยุให้รำดำให้รีว	ยุให้แตกกัน
รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง	ทำผิดแล้วไม่รับผิด กลับโทษคนอื่น
ลิงหลอกเจ้า	ล้อหลอกผู้ใหญ่เวลาผู้ใหญ่เผลอ
ลูกไก่ในกำมือ	ผู้ที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจ ไม่มีทางหนีหรือทางต่อสู้
วัวหายล้อมคอก	ของหายแล้วจึงจะป้องกัน
สีซอให้ควายฟัง	สั่งสอนแนะนำคนโง่มักไม่ได้ผล เสียเวลาเปล่า
เสน่ห์ปลายจวัก	ผู้หญิงที่มีฝีมือปรุงอาหารให้อร่อย
หนอนบ่อนไส้	ฝ่ายตรงข้ามที่เข้ามาทำที่เป็นพวกบ่อนทำลาย
เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	เห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ถูกต้อง
อาบน้ำร้อนมาก่อน	เกิดก่อนจึงมีประสบการณ์มากกว่า

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๓
เติมสำนวนไทยจากภาพ

คำชี้แจง เขียนสำนวนจากภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑.

.....

๒.

.....

๓.

.....

๔.

.....

๕.

.....

๖.

.....

๗.

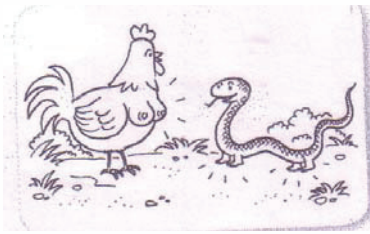
.....

๘.

.....

๙.

.....

๑๐.

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๔

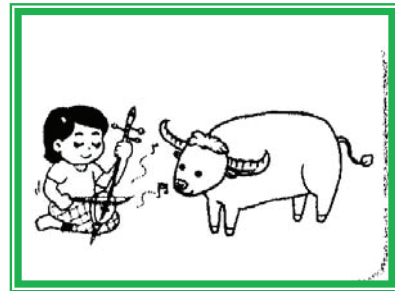
เติมสำนวนไทยจากภาพ

คำชี้แจง เติมสำนวนจากภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

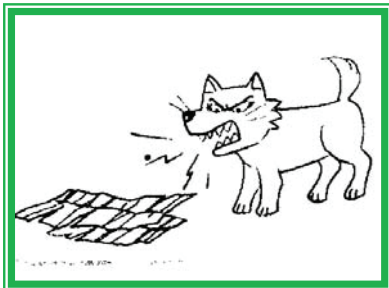
๑.

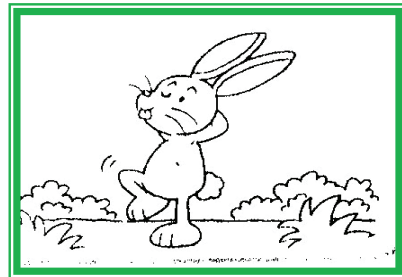
๒.

๓.

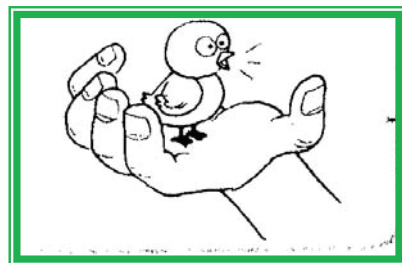
๔.

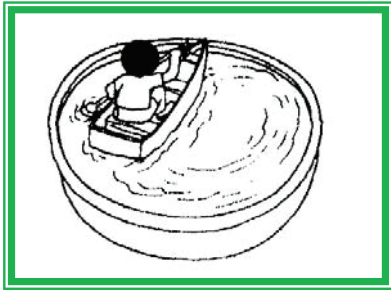
๕.

๖.

๗.

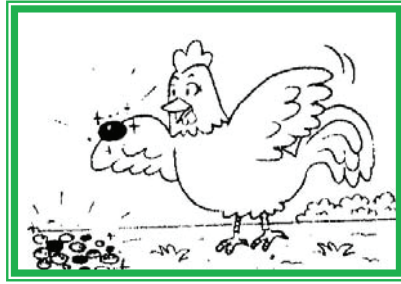
๘.

๙.

๑๐.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทาน พลังของมด

มีมดฝูงหนึ่งทำรังอยู่บนต้นมะม่วงพวกมันอาศัยอยู่ที่นี่มานานแล้ว มดฝูงนี้มีความรักใคร่กันดีไม่เคยทะเลาะหรือสร้างปัญหาต่อกัน ทุกๆ วัน มดจะช่วยกันไปหาอาหารแล้วนำมาเก็บไว้ที่รังของมัน ซึ่งมันจะขยัน ทุกตัวมีน้ำใจต่อกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี ความเกียจคร้านไม่มี บนต้นมะม่วงนี้ ยังมีนกเอี้ยงตัวหนึ่งอาศัยอยู่ และนกเอี้ยงตัวนี้นิสัยไม่ดี มันชอบจิกกินทำร้ายสัตว์ที่ตัวเล็กๆ เสมอ นกเอี้ยงเห็นมดกำลังขนอาหาร มาเก็บไว้ที่รัง มันจึงบินมาที่รังมด เพื่อจะมาเอาอาหารที่มดขนมาเก็บไปกิน บังเอิญมีมดตัวหนึ่งเห็นการกระทำของนกเอี้ยง กำลังจะขโมยอาหาร มดตัวนี้จึงรีบไปบอกเพื่อนๆ ของมัน “แย่แล้วๆ เร็วๆ ไวๆ พวกเรามีนกเอี้ยง กำลังขโมยอาหารจากรังของพวกเรา” มันตะโกนบอก มดทั้งหลายเมื่อได้ยิน ดังนั้น ก็รีบพากันกลับมายังรัง และช่วยกันต่อสู้กับนกเอี้ยงตัวใหญ่ มดทุกตัวพยายามสู้กับนกเอี้ยงๆ ปากมันก็จิกมดทำให้มดบางตัวได้รับ บาดเจ็บ ในที่สุดนกเอี้ยงทนความเจ็บปวดที่ถูกลมตรุมกัดไม่ไหว มันจึงบินหนีไป มดทุกตัวช่วยกันปกป้องอาหารในรังของมันได้สำเร็จ เพราะความสามัคคีของพวกมด จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย ที่ไม่กล้ามาทำร้ายพวกมดตลอดไป

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทอ่าน

เรื่อง เป็นเด็กอะไรดี

เด็ก ๆ จะมีนิสัยลักษณะที่แตกต่างกัน ผู้ใหญ่มักจะมองดูเด็ก ๆ ด้วยความเข้าใจ และจะพูดจาส่งเสริมให้เขาเข้าใจตนเองว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

เด็กบางคนเมื่อเวลานั่งทำอะไร หรือเล่นอะไรอยู่ ผู้ใหญ่ร้องเรียกก็อืด ๆ เอื้อน ไม่ขยับ ไม่อยากลุกไปหา เด็ก ๆ ที่ทำเช่นนี้ผู้ใหญ่ มักเปรียบว่า “เด็กนั่งตีตะปู”

เด็กบางคนเมื่อผู้ใหญ่พูดด้วยก็ทำนิ่งเฉย ไม่อยากพูดจาโต้ตอบ เมื่อถูกซักถามหนักเข้าก็พูดกระอ้อมกระแอมในคอจนฟังไม่ได้ความว่าอะไร เด็กอย่างนี้เขาว่า “อ้าปากไม่ขึ้นกลัวดอกพิกุลจะร่วง” เด็กบางคนเมื่อผู้ใหญ่ซักถามหรือพูดด้วยก็จะพูดสวนคำกับผู้ใหญ่ในทันที โดยไม่ฟังผู้ใหญ่ให้จบเถียงไปข้าง ๆ คู ๆ ด้วยเสียงดังกินความเหมาะสม เด็กชนิดนี้เป็นเด็กเถียงคอเป็นเอ็น

เด็กบางคนเมื่อพ่อแม่ใช้ให้ไปทำธุระ เช่น ไปหาผู้ใหญ่ไปบอกเรื่องราว มักไม่เต็มใจ ทำกิริยาอืดเอื้อน อืดออด บิดเบือน รี ๆ รอ ๆ ไม่กล้าเข้าไปหา เด็กชนิดนี้ได้ชื่อว่าเป็น “เด็กขลาดไปไหนยึดคอไม่ออก”

เด็กบางคนต่อหน้าผู้ใหญ่ทำเชื่องซิม เงื่องหงอย พูดจาเสียงแหบไม่ได้ยิน แต่เมื่ออยู่ลำพังลับหลังผู้ใหญ่แล้ว วิ่งกระโดดโลดเต้น โกงคอตะโกน ร้องเล่นเสียงขรม ดูผิดกันไปคนละคน เด็กชนิดนี้เป็นเด็กสุดซู้ ไม่ประมาณกลาง

ต้องลดความกระโดดโลดเต้นครั้งหนึ่งไปผสมกับความเชื่องซึม เงื่องหงอย
ครั้งหนึ่ง จึงเป็นเด็กปานกลาง

เด็กบางคนชอบเล่นเฮฮา กระโดดเขย่งเหยง ๆ อยู่กลางลาน
เด็กชนิดนี้ไม่ใช่เด็กว่องไว แต่เป็นเด็กซุกซน หรือลูกกลน

เด็กบางคนพบผู้ใหญ่ พุดจาซัดถ้อยซัดคำ ได้ยินผู้ใหญ่เรียกก็รีบเดิน
เข้าไปหาโดยไม่ประหม่า สะทกสะท้าน แสดงอาการหวาดเสียว อิดเอื้อน
ประการใด แม้อยู่ต่อหน้าหรือลับหลังผู้ใหญ่ก็ทำกิริยาอย่างเดียวกัน
เคยทำอะไรก็ทำอย่างนั้น เด็กเช่นนี้ได้ชื่อว่าเป็น “เด็กว่องไว”

เรียบเรียงและเพิ่มเติมจากเรื่อง ว่องไว
จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๖

โยงข้อความที่สัมพันธ์กัน

คำชี้แจง โยงข้อความลักษณะของเด็กให้ตรงกับคำกริยาของเด็กนั้น

ลักษณะเด็ก

เด็กยัดคอไม่ออก

เด็กร้องตีตะปู

เด็กอ้าปากไม่ขึ้น
กลัวดอกพิกุลจะร่วง

เด็กชอบเฮฮาให้ร้อง
กระโดดโลดเต้น

เด็กเข้าหาผู้ใหญ่ พูดขัดถ้อยคำ
ไม่อึดเอื้อน ชักช้า ต่อหน้า
และลับหลัง มีกริยาเหมือนกัน

เด็กโต้เถียงผู้ใหญ่ไม่ลดละ
ด้วยเสียงดังกว่า

กริยา

เด็กเม้มริมฝีปากไม่พูด

เด็กขลาด

เด็กอึดเอื้อนขยับยาก

เด็กว่องไว

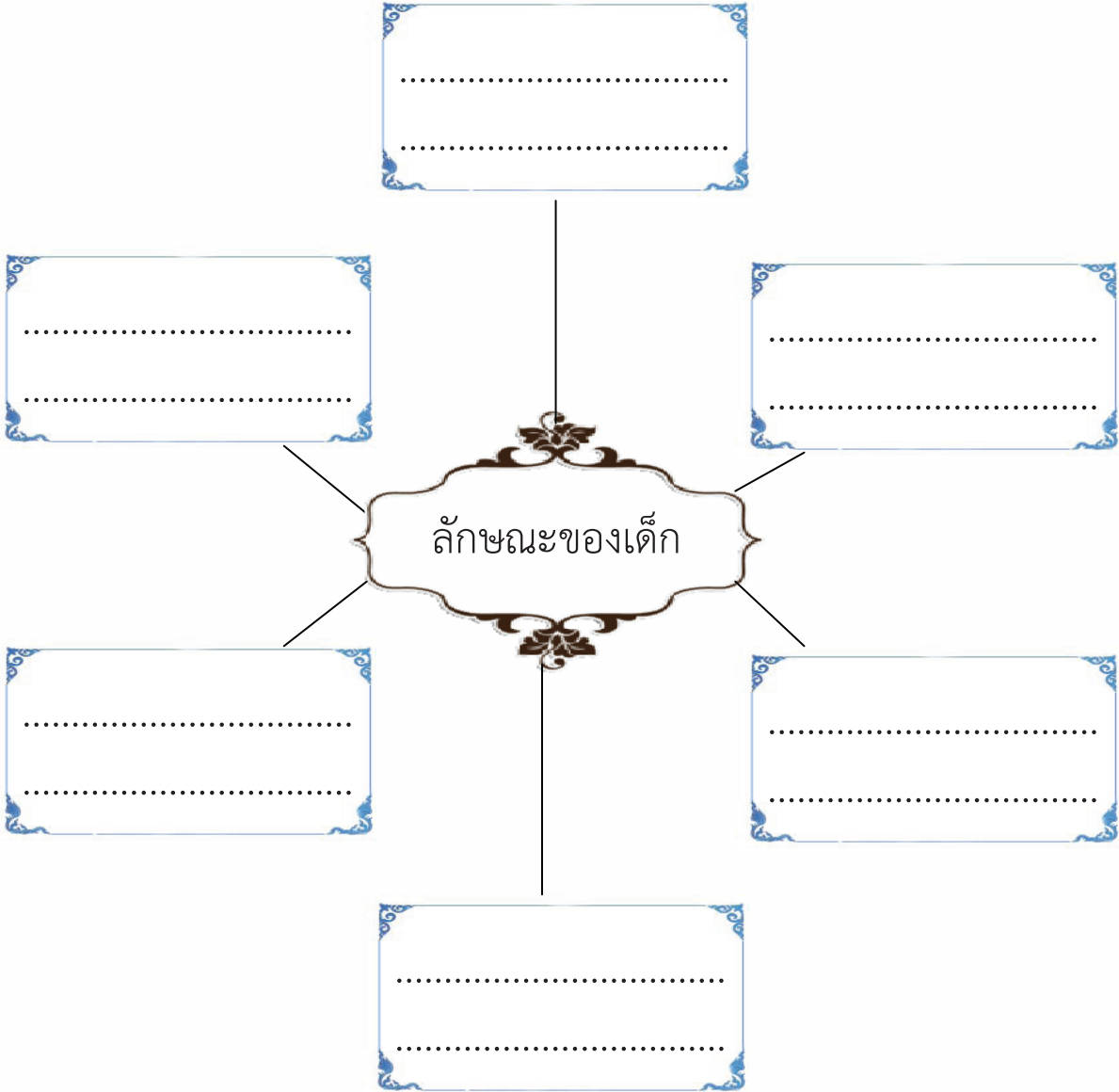
เด็กซุกซน ลูกลี้ลูกลน

เด็กเถียงคอป็นเอ็น

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๗
เขียนแผนภาพความคิด

คำชี้แจง เขียนแผนภาพความคิด ลักษณะของเด็กจากบทอ่าน “เป็นเด็กอะไรดี”

นักเรียนคิดว่า ควรเพิ่มเติมลักษณะดีอะไรอีกให้เป็นเด็กที่ดีพร้อม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานกิจกรรมจับคู่

คำชี้แจง เขียนคำจากคำอ่านให้ถูกต้อง

๑. กะ - เสม - สาน	เขียนว่า
๒. พระ - บี - ตุ - เรด	เขียนว่า
๓. วิ - ปะ - หริด	เขียนว่า
๔. ชน - ละ - เนต	เขียนว่า
๕. สะ - เหวย - ราว	เขียนว่า
๖. ริด - สะ - หยา	เขียนว่า
๗. ไพ - สั้น	เขียนว่า
๘. สิง - หน	เขียนว่า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๘

เรียงคำตามลำดับ

คำชี้แจง เรียงคำต่อไปนี้ตามลำดับ พยัญชนะตัวแรก ก - ฮ

อัญชลี

ริชยา

สุริยวงศ์

มโนทัย

ประติมากรรม

ราชศักดิ์

ภูวไนย

กระจิริต

ชลเนตร

บังคม

๑. ๒.
๓. ๔.
๕. ๖.
๗. ๘.
๙. ๑๐.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

เกมปริศนาอักษรไขว้

คำชี้แจง เติมตัวอักษรลงในช่องว่างของปริศนาอักษรไขว้ให้ได้คำที่มีความหมาย

๒ ↓

๑ →

๓ ↓

๔ ↓

๕ ↓

๖ ↓

๗ →

๘ ↓

๙ ↓

๑๐ →

แนวนอน	แนวตั้ง
๑. มีเสียงไพเราะทอดยาวติดต่อ เรื่อยๆไม่ขาดระยะ	๒. ผู้มีอาชีพล่าสัตว์
๔. ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์	๓. ลักษณะนามภูมิประเทศที่ ปรากฏตามธรรมชาติ
๗. ยกย่องโดยแต่งตั้งให้สูงขึ้น	๕. สายตาดูทั่วไป
๘. ภาชนะใช้รับอาหารบิณฑบาต สำหรับภิกษุ สามเณร	๖. แอบซิด แอบเคียง
๑๐. ความรักความเอ็นดู	๙. สัตว์ทะเลรูปร่างคล้ายจานคว่ำ หางยาวเป็นแท่ง

ใบงานที่ ๐๙
เลือกคำที่กำหนดให้เขียนใต้ภาพ

คำชี้แจง เลือกคำที่กำหนดให้เขียนใต้ภาพให้ถูกต้อง

ไพโรสไนท์	อำมรงค์	กุมารรา	อาชา
วิหาร์	สุรียัน	ยักษ์	ปีกษา

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

.....

๖.

.....

๗.

.....

๘.

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๐

เขียนคำและคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำและคำอ่านจากเรื่อง ไชยเชษฐ

๑. นา - ราย - ที - เบด เขียนได้ว่า
๒. ไพร - สัน เขียนได้ว่า
๓. ท่า - มะ - รง เขียนได้ว่า
๔. วิ - ลา เขียนได้ว่า
๕. พระ - โอ - รด เขียนได้ว่า
๖. พระมารดา เขียนคำอ่าน
๗. ศรศิลป์ เขียนคำอ่าน
๘. ปีตุรงค์ เขียนคำอ่าน
๙. พระราชนิพนธ์ เขียนคำอ่าน
๑๐. พระกุมาร เขียนคำอ่าน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทานพื้นบ้าน เรื่อง ปลาบู่ทอง

ชายหาปลาคนหนึ่งชื่อ ทารก (ทาระกะ) ได้ออกไปจับปลากับนางกนิษฐา วันนั้นโชคไม่ดี ได้แต่ปลาบู่ทองติดแหขึ้นมาทุกครั้ง เขาก็ปล่อยมันไปในน้ำ แต่แล้วก็ติดแหขึ้นมาอีกซ้ำแล้วซ้ำอีก จึงโมโหมาก และทุกครั้งที่ได้ปลาบู่ทอง นางกนิษฐาก็จะขอเอาไปให้เอื้อย ซึ่งเป็นบุตรสาวเลี้ยงไว้ดูเล่น ชายหาปลาก็ยิ่งโมโหบันดาลโทสะ ทำร้ายนางตกลงไปในน้ำ

ด้วยจิตที่จดจ่อกับปลาบู่ทองและลูก นางกนิษฐาจึงไปเกิดเป็นปลาบู่ทอง ว่ายนํ้าไปหาลูกที่ทำนํ้าหน้าบ้าน รอลูกเอื้อยด้วยความรัก แล้วเล่าเรื่องให้ลูกฟัง แม่กับลูกก็รํ่าไห้และดีใจที่ได้พบกันอีก

“แม่จําแม่ปลาบู่ทอง แม่ลอยล่องหนใดให้มาหา
ลูกร่อนรํ่านํ้าปลายข้าวฝากมารดา โปรตเถิดมาแม่จําอย่ารื้อรอ”

แม่ปลาบู่ทองกับเอื้อยพบกันทุกวัน พอจะมีความสุขขึ้นมาบ้าง จนอยู่มาวันหนึ่ง อ้ายน้องสาวต่างมารดามาเห็นเหตุการณ์จึงร่วมกับนางกนิษฐีมารดา สวมรอยเป็นเอื้อยมาล่อแม่ปลาบู่ทองไปทำอาหารกิน

เอื้อยเสียใจมากที่สุด ขณะที่สะอึกสะอื้นรํ่าไห้ ก็มีเป็ดตัวหนึ่งเดินเข้ามาลอบและพูดกับเอื้อย

“เอื่อยจ๊ะ พี่เบ็ดก็ช่วยได้เท่านี้แหละนะ” พุดพร้อมกับคายเกล็ดปลาบู่ทองให้

“ขอบคุณพี่เบ็ดที่กรุณาต่อเอื่อย” เอื่อยรับเกล็ดปลาบู่ทองมาด้วยน้ำตานองหน้า

เอื่อยประคองเกล็ดแม่ปลาบู่ทองเดินออกจากหมู่บ้านไปที่ชายป่า เพื่อให้พ้นสายตาของคนใจร้ายคอยรังแก นางฝั่งเกล็ดปลาบู่ทองไว้ในป่า ตั้งจิตอธิษฐานขอพรจากเทวดาให้แม่เกิดเป็นต้นมะเขือเปราะ

ทุกวันเอื่อยจะมากرابไหว้และพุดคุยกับต้นมะเขือเปราะด้วยความสุขที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับแม่

แล้วเคราะห์กรรมก็เข้ามาอีกเมื่ออ้ายแอบมาเห็น และร่วมกับนางกนิษฐีมารดา ถอนต้นมะเขือเปราะทิ้งนำผลมาเป็นอาหาร เหลือเพียงเมล็ดมะเขือเปราะโยนทิ้งไว้

เอื่อยหัวใจแทบแตกสลาย ร่ำไห้เมื่อเห็นสภาพต้นมะเขือที่ถูกทำลาย

“เอื่อยจ๊ะ พี่เบ็ดก็ช่วยได้เท่านี้แหละนะ” พี่เบ็ดตัวเดิมพุดพร้อมกับคาบเมล็ดมะเขือเปราะใส่มือให้เอื่อย

เอื่อยรับเมล็ดมะเขือเปราะมาด้วยความซาบซึ้งในความกรุณาของพี่เบ็ดที่มีให้ในยามทุกข์โศกเสียใจ

เอื่อยนำเมล็ดมะเขือเปราะไปปลูกไว้ในป่า อธิษฐานขอให้แม่เกิดเป็นต้นโพธิ์ทอง เพื่อที่นางจะได้กราบไหว้บูชาตลอดไป

ในกาลต่อมา พระเจ้าพรหมทัตเสด็จมาพบต้นโพธิ์ทองและอยากได้
ไปปลูกในวัง แต่ไม่สามารถจะถอนต้นโพธิ์ขึ้นมาได้ จนเอื้อยมาพบ
และขออนุญาตต่อมารดาของตน จึงถอนขึ้นได้ พระเจ้าพรหมทัต
เห็นเอื้อยมีบุญบารมี จึงรับเอื้อยเข้าไปอยู่ในวังและแต่งตั้งให้เป็น
พระมเหสี

เมื่อนางกนิษฐีมารดาเลี้ยงและอ้ายทราบเรื่องก็เกิดความอิจฉาริษยา
ลวงมเหสีเอื้อยว่าบิดาป่วย จึงเป็นเหตุให้เอื้อยหลงกลลวงถึงแก่ความตาย
ไปเกิดเป็นนกแขกเต้า ส่วนอ้ายก็ปลอมตัวเป็นเอื้อยเข้าไปอยู่ในวังแทน
พระราชาก็ได้แต่นึกสงสัยและสังเกตเห็นต้นโพธิ์ทองเหี่ยวเฉาไป

นกแขกเต้าบินไปหาพระเจ้าพรหมทัต กราบทูลเรื่องราว
ให้ทรงทราบ พระองค์จึงทรงเลี้ยงดูนกแขกเต้าไว้ในกรงทอง
และทรงพูดคุยด้วยเสมอ จนต่อมาอ้ายมเหสีปลอมแอบเห็น รอเวลา
เมื่อพระราชาสด็จออกคล้องช้างในป่า จึงจับนกแขกเต้าถอนขน
ส่งไปให้แม่ครัวแกง แต่นกแขกเต้าหนีไปอยู่ในรูหนู

จนกระทั่งขนขึ้นเต็มตัว จึงลาหนุออกท่องเที่ยวในป่า ได้พบพระฤๅษี
พระฤๅษีสงสารจึงชุบนกแขกเต้าเป็นสาวสวยและเสกเด็กผู้ชายชื่อ
เจ้าลบ ให้เอื้อยได้เลี้ยงดูคลายความหงอยเหงา

เมื่อเจ้าลบเติบโตใหญ่ จึงใคร่รู้ว่าใครคือพ่อ เอื้อยจึงเล่าเรื่องราวต่าง ๆ
ให้ฟัง เจ้าลบจึงเข้าไปในวังและนำพวงมาลัยที่เอื้อยร้อยไว้ไปถวาย

พระเจ้าพรหมทัต พระเจ้าพรหมทัตจำได้ว่าเป็นฝีมือของเอื้อย
จึงดีพระทัยเสด็จออกไปรับเอื้อยกลับคืนสู่พระราชวัง

อ้ายมเหสีปลอมผู้มุ่งร้ายหมายชีวิตเอื้อยมาตลอด เกรงความผิด
จึงชิงตีมยาพิษฆ่าตัวตายไปก่อน

ส่วนนางกนิษฐีมารดาเลี้ยงนั้น เอื้อยทูลขอร้อง พระราชทานชีวิตไว้
เพียงแต่ให้ขับออกนอกวัง และให้ถือศีลบำเพ็ญความดีตลอดชีวิต

เอื้อยและตันโพธิ์ทองก็มีชีวิตที่สงบสุข นับแต่นั้นมา

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๑
ตอบคำถามจากการอ่าน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากการอ่านนิทานพื้นบ้านเรื่อง ปลาบู่ทอง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง

ตอบ.....

.....

๒. นางกนิษฐาไปเกิดเป็นอะไรบ้าง

ตอบ.....

.....

๓. เหตุการณ์ใดบ้างที่แสดงว่าเอี้ยมมีบุญบารมี

ตอบ.....

.....

๔. ปลาบู่ นำไปทำเป็นอาหารอะไรได้บ้าง

ตอบ.....

.....

๕. เหตุการณ์ใดบ้างที่เกินความเป็นจริงจากชีวิตประจำวัน

ตอบ.....

.....

๖. อ้ายมีนิสัยอย่างไร และนิสัยนั้นส่งผลต่อตนเองอย่างไร

ตอบ.....
.....

๗. จุดเริ่มต้นของเรื่องนี้ เพราะขาดคุณธรรมใด

ตอบ.....
.....

๘. ใครทำดีได้ดี ใครทำชั่วได้ชั่ว

ตอบ.....
.....

๙. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรบ้าง

ตอบ.....
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ขยายคำอื่น เพื่อเพิ่มความหมายให้ชัดเจนขึ้น เช่น บอกลักษณะ คุณภาพ จำนวน เวลา สถานที่ อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

๑. แม่ทำขนมอร่อย

อร่อย ขยายคำกริยา ทำ ให้ชัดเจนขึ้น

๒. นกกระจอกเทศวิ่งเร็ว

เร็ว ขยายคำกริยา วิ่ง ให้ชัดเจนขึ้น

๓. วันนี้รถติดจัง

จัง ขยายคำกริยา ติด ให้ชัดเจนขึ้น

๔. เกาะภูเก็ตอยู่ที่ไหน

ที่ไหน ขยายคำกริยา อยู่

๕. เมื่อไรเขาจะมา

เมื่อไร ขยายคำกริยา มา

๖. เสียงนกร้องลั่นอยู่หน้าบ้าน

ลั่น ขยายคำกริยา ร้อง ให้ชัดเจน

คำว่า อร่อย เร็ว จัง ที่ไหน เมื่อไร ลั่น เป็นคำขยายคำกริยา ให้ชัดเจนขึ้น

คำที่ขยายกริยาให้ชัดเจนขึ้น เรียกว่า คำวิเศษณ์ (คำ – วิ – เสด)

ใบงานที่ ๑๒

เขียนคำวิเศษณ์

คำชี้แจง เขียนคำวิเศษณ์ที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

๑.	ผอม	
๒.	ไกล	
๓.	เหม็น	
๔.	ใหญ่	
๕.	สูง	
๖.	ขาว	
๗.	เหนียว	
๘.	บน	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๓

ขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์

คำชี้แจง ขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์แล้วเขียนและฝึกอ่าน

๑. ไก่จิกหนอนตัวใหญ่
๒. มะม่วงลูกนี้เปรี้ยวมาก
๓. นารานเป็นเด็กดี
๔. แม่ซื้อกระเป๋าใบใหม่มาให้ลูก
๕. ส้มตำจานนี้เผ็ดมาก
๖. แมวขาวกระโดดหนีสุนัข
๗. บ้านเธออยู่ไหน
๘. ดาราฝึกร้องเพลงจนเสียงแหบ
๙. ในวันที่ฝนตกอากาศจะเย็น
๑๐. ฉันทอดไข่เจียวร้อนๆ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๔

หาคำวิเศษณ์

คำชี้แจง เติมคำวิเศษณ์ลงในช่องว่างให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

๑. มะนาวมีรส แต่องุ่นมีรส
๒. โรงเรียนของเรามีสนาม
๓. นักกีฬาวิ่ง
๔. ปิติชอบดูการ์ตูน
๕. กระจ่าง.....กระโดด.....
๖. ลองกองจะนิยมปลูกที่ภาค.....
๗. คำอ้ายจูงมือคน.....ข้ามถนน
๘. เศษอาหารที่อยู่ในถังส่งกลิ่น.....
๙. คนสมัย.....นิยมกินหมาก
๑๐. แมวสี.....นอนอยู่บนโต๊ะ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ภาษาไทยมีคำที่ยืมมาจากภาษาอื่น ๆ ปนอยู่จำนวนมาก เพราะมีการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในด้านการค้าขาย การศึกษา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และวิทยาการต่าง ๆ ทำให้มีคำในภาษาไทยเพิ่มขึ้น เพียงพอกับการใช้และสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ภาษาต่างประเทศที่เรานำมาใช้ ได้แก่ ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาชวา – มลายู ฯลฯ เช่น

บาลี	รัฐ วุฒิ พัฒนา สุนัข ปัสสาวะ ปฏิบัติ ปฏิเสธ มัจฉา
สันสกฤต	ทิศ สวรรค์ โฆษณา ศุภร์ รัตนตรัย ศีรษะ สัปดาห์ ประปา
เขมร	บวช เกิด ถนน เจริญ ชนะ ประชุม เสบียง บรรทัด
จีน	ก๊าก หมี่ ปู่ย ห้าง แข่ง เต้าหู้ ก๋วยเตี๋ยว พะโล้
อังกฤษ	เกม เค้ก ฟรี ทิม กราฟ เบนซิน โพรตีน สวิตซ์ วิตามิน
ชวา – มลายู	สาครุ กายาน ทูเรียน บุหลัน กระดังงา มังคุด น้อยหน้า ภูเก็ต

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้

คำที่มาจากภาษาอังกฤษ

ปริ้นท์

ช็อกโกแลต

เปียโน

แท็กซี่มอเตอร์

โทรศัพท์

มอเตอร์ไซด์

ทาวน์เฮาส์

โชว์

ใบงานที่ ๑๕

เลือกคำเติมในช่องว่าง

คำชี้แจง เลือกคำต่อไปนี้เติมลงในช่องว่างให้ได้ใจความ และเขียนท้ายข้อความว่ามาจากภาษาอะไร

เคັก	สวรรค์	สวิตช์	เต้าหู้	โฆษณา
ปุ๋ย	มังคุด	มัจฉา	พัฒนา	เจริญ

-มีความหมายว่า ปลา (ภาษา.....)
- เราต้องช่วยกัน.....ประเทศของเรา (ภาษา.....)
- ฉันชอบอ่านป้าย.....ที่ฉันนั่งรถผ่าน (ภาษา.....)
- คนโบราณเชื่อว่า คนที่ทำความดีจะได้ไปเกิดบน.....
(ภาษา.....)
- พ่อแม่ต้องการให้ลูก.....เติบโตเป็นคนดี
(ภาษา.....)
- ก่อนออกจากบ้าน อย่าลืมปิด.....ไฟฟ้าทุกครั้ง
(ภาษา.....)

- ๗.ทำมาจากถั่วเหลือง (ภาษา.....)
- ๘.เป็นผลไม้ที่มีประโยชน์มาก (ภาษา.....)
- ๙. ลุงแก่งกำลังใส่.....ต้นไม้ (ภาษา.....)
- ๑๐. เด็ก ๆ ชอบกินขนม..... (ภาษา.....)

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๖

คัดลายมือคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

คำชี้แจง คัดคำภาษาต่างประเทศตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

รัฐบาล

รัตนตรัย

สัปดาห์

เงากว๊าย

ภูเก็ต

ซีอิ๊ว

ขนมเค้ก

พิซซ่า

บุหลัน

Handwriting practice lines for the words listed above.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๗

ดูภาพแล้วเลือกคำ

คำชี้แจง ดูภาพแล้วเลือกคำมาเขียนให้สัมพันธ์กับภาพ

คอมพิวเตอร้

เฟรนช์ฟราย

เปียโน

ขนมเค้ก

พิซซ่า

มอเตอร์ไซค์

แท็กซี

แซนด์วิช

๑.

๒.

๓.

๔.

๑๒.

.....

๑๓.

.....

๑๔.

.....

๑๕.

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๘

ลากเส้นจับคู่

คำชี้แจง ลากเส้นจับคู่คำกับความหมายที่มีความสัมพันธ์กัน

๑. ซ็อกโกแลต	☺ จำนวนที่เทียบเป็นร้อยหรือร้อยละ
๒. ฟร็อกซ์	☺ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๓. แซนด์วิช	☺ ชื่อขนมหวานชนิดหนึ่งทำจากเมล็ด
โกโก้และน้ำตาล
๔. เพอร์เซ็นต์	☺ พิมพ์
๕. มะกะโรนี	☺ ขนมปังประกบไส้เนื้อ ไก่ หมู
หรือแฮม
๖. อีเมล	☺ อาหารชนิดหนึ่งทำจากแป้งสาลีเป็น
เส้นกลวงยาว
๗. ซาลาเปา	☺ ขนมชนิดหนึ่ง สีดำ กินกับน้ำหวาน
๘. ฉากก๊วย	☺ ซอสปรุงรสทำจากถั่วดำ
๙. ซีอีวี	☺ รายการอาหาร
๑๐. เมนู	☺ ขนมชนิดหนึ่งของจีน
ทำด้วยแป้งสาลีปั้นเป็นลูกกลมมีไส้

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕

วรรณกรรมสร้างสรรค์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ศรีที่พระไชยเชษฐียิ่งไปที่พระกุมารกลายเป็นสิ่งใด
ก. ของเล่น ข. ดอกไม้ ค. เครื่องประดับ
๒. ข้อใด *ไม่ใช่* สำนวนที่ถูกต้อง
ก. ดินพอกหางหมู
ข. งงเป็นไก่ตาแตก
ค. ปลาหมอตายเพราะปาก
๓. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำวิเศษณ์
ก. เพื่อนของฉันเป็นเด็กดี
ข. หลวงปู่ดีกำลังจำวัด
ค. เขาดีกับทุกคน
๔. เติมสำนวนไทยต่อไปนี้ให้ถูกต้อง “ตำน้ำพริก.....”
ก. ละลายลำคลอง ข. ละลายในท้อง ค. ละลายแม่น้ำ
๕. สำนวน “หวานเป็นลม ขมเป็นยา” มักจะหมายถึงอะไร
ก. ทำทาง ข. หน้าตา ค. คำพูด
๖. ข้อใดไม่มีคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
ก. ป้าซื้อผ้าลายดอกไม้มาตัดเสื้อ
ข. แม่ทำเค้กช็อกโกแลตไปขาย
ค. แม่ไปเอ็กซเรย์กระดูกที่คลินิก

๗. ข้อใด *ไม่ใช่* คำที่มาจากภาษาจีน

ก. เปาะเปี๊ยะ

ข. สลัด

ค. กุยช่าย

๘. ข้อใด *ไม่มี* คำวิเศษณ์

ก. เธออยากกินมากเกินไป

ข. ฉันเดินเร็วจนเขาตามไม่ทัน

ค. ยายทำต้มกะทิสายบัว

๙. ส่วนวนในข้อใด หมายถึง มีโอกาสดีควรรีบทำ

ก. น้ำนิ่งไหลลึก

ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก

ค. น้ำซึมบ่อทราย

๑๐. ข้อใด *มี* คำวิเศษณ์

ก. ลูกค้าซื้อน้ำบูดู

ข. นักเรียนตัวน้อยหัวเราะ

ค. น้ำปลาคุยกับลูกค้า

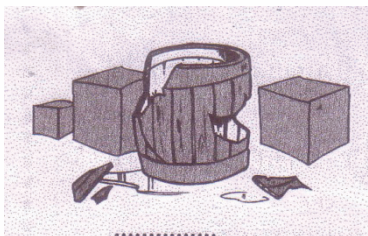

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕
วรรณกรรมสร้างสรรค์

เกม ดูภาพทราบสำนวน

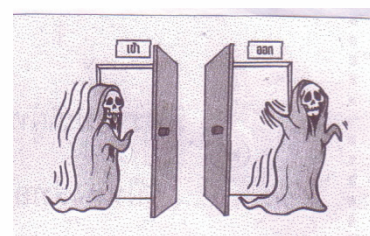
คำชี้แจง ดูภาพแล้วเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามสำนวนไทย

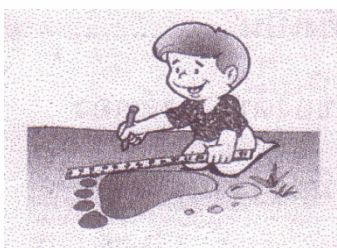
๑.แตก

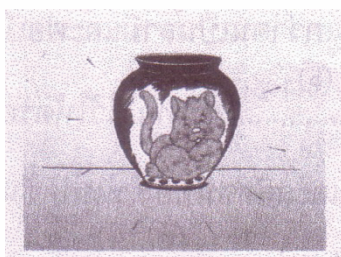
๒. แบก

๓.เข้า.....ออก

๔. วัด.....เท้า

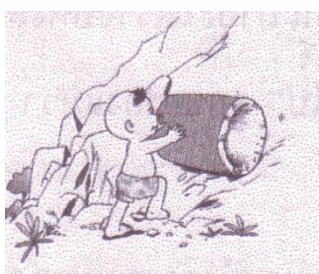
๕. นอนหวด

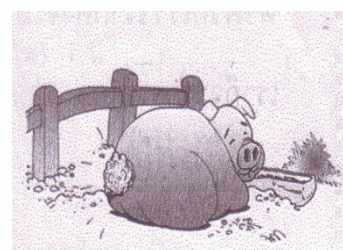
๖.ได้ทอง

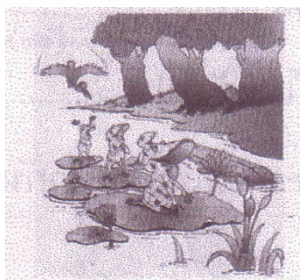
๗. ฆ่าช้างเอา

๘. กลิ้งครกขึ้น

๙.พอกหาง.....

๑๐. กบเลือก

เพลง หน้าทีเด็ก

เนื้อร้อง ชุ่ม ปัญจพรรค

ทำนอง เอื้อ สุนทรสนาน

เด็กเอ๋ยเด็กดี
 หนึ่ง นับถือศาสนา
 สาม เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์
 ห้า ยึดมั่นกตัญญู
 เจ็ด ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ
 แปด รู้จักออมประหยัด
 เก้า ใจนักกีฬากล้าหาญ
 สิบ ทำตนให้เป็นประโยชน์
 เด็กสมัยชาติพัฒนา

ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน (ซ้ำ)
 สองรักษาธรรมนิยมมั่น
 สี่วาจานั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน
 หก เป็นผู้รู้รักการงาน
 ต้องมานะบากบั่น ไม่เกียจไม่คร้าน
 เก้า ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล
 ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา
 รู้บาปบุญคุณโทษสมบัติชาติต้องรักษา
 จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

ปริศนาคำทาย

๑. น้ำนี้ถูกต้องกาย	เนื้อละลายในทันที
๒. น้ำนี้เป็นเด็กดี	เจ็บป่วยใช้อาศัยมัน
๓. น้ำนี้คู่กับพระ	พอกฝีเห็นแผ่นหนีพลัน
๔. น้ำนี้กินทุกวัน	ก้อนเย็นล้าฉ่ำชื่นคอ
๕. น้ำนี้เกิดกลางคืน	เกาะตามพื้นเข้าจนสาย

บทร้อยกรอง ยี่สิบไม้รวน

ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่
 ใฝ่ใจเอาใส่ห่อ
 จะใคร่ลงเรือใบ
 สิ่งใดอยู่ในตู้
 ข้าใบ้ถือใยบัว
 เล่าท่องอย่าละเลียง

ให้สะไก้ใช้คล้องคอ
 มิหลงไหลใครขอดู
 คุณ้ำใสและปลาปู
 มิใช่อยู่ใต้ตั่งเตียง
 หุตามัวมาใกล้เคียง
 ยี่สิบม้วนจำจงดี

พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

เกมค้นหาดอกไม้

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองแล้วค้นหาว่าในบทร้อยกรองมีชื่อดอกไม้อะไรบ้าง
นำไปเขียนบนกระดาน กลุ่มใดได้ชื่อครบก่อนจะเป็นฝ่ายชนะ

กล้วยไม้แขวน ระย้าย่อย เป็นสร้อยสวน
กุหลาบล้วน ยิ้มแย้ม แก้มกลีบนิ่ม
ชบาสี หลากหลาย เรียงรายริม
ชมพูพิมพ์ พวงชมพู งามตรูตา
ทานตะวัน ดาวเรือง เหลืองสว่าง
ม่วงช้องนาง แต้มสี ทวีค่า
ประทัดดาว พราวไสว จับนัยนา
แพรสี พุทธรักษา ฟ้าชมพู

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖

นิทานพาเพลิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖

นิทานพาเพลิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดปฏิบัติถูกต้องในการฟังและดู

ก. ดูเฉพาะการ์ตูน ข. ฟังเพลงอย่างเดียว

ค. ฟังและดูอย่างหลากหลาย

๒. ใครมีมารยาทในการฟังและดู

ก. น้อยส่งเสียงโห่เมื่อไม่ชอบ ข. นิดไม่พูดคุยเสียงดัง ค. นุชเดินไปเดินมา

๓. ประโยชน์การจับใจความสำคัญ คือ ข้อใด

ก. เข้าใจเรื่องได้ดี ข. อ่านได้เร็ว ค. จำได้แม่นยำ

แตงโมเป็นผลไม้ มีทั้งผลกลมและผลรี
มีรสหวาน มีทั่วทุกภาคของประเทศ

๔. แตงโมปลูกมากที่ไหน

ก. ภาคเหนือ ข. ทั่วประเทศ ค. ภาคใต้

๕. คำราชาศัพท์ใช้กับใคร

ก. กษัตริย์ ข. ประชาชน ค. พลเมือง

๖. ข้อใดเป็นคำราชาศัพท์

ก. พระพุทธ ข. พระเครื่อง ค. พระหัตถ์

๗. คำราชาศัพท์ใดหมายถึงใจ

ก. พระใจ ข. พระทัย ค. พระเกศา

๘. พระชนนี หมายถึง

ก. พ่อ

ข. แม่

ค. พี่

๙. ข้อใดเป็นคำสุภาพของกล้วยบวชชี

ก. นารีจำศีล

ข. กล้วยเปลือกบาง

ค. ขนมบัวสาว

๑๐. อ่านนิทานได้ประโยชน์อย่างไร

ก. สิ่งต่างๆพูดได้

ข. รู้จักสัตว์ต่าง ๆ

ค. มีคติสอนใจ

นิทานอีสป

เรื่อง มดกับตั๊กแตน

ในฤดูร้อน ตั๊กแตนตัวหนึ่งกำลังร้องเพลงอย่างสบายใจ มันเห็นฝูงมด กุลีกุลอาหาร เดินมาเป็นขบวนยาวเหยียด จึงร้องทักขึ้นว่า “พวกเจ้าน่าจะหยุดพัก แล้วมาร้องเพลงกับข้าดีกว่านะ” แต่ฝูงมดกลับไม่สนใจ ยังคงมุ่งหน้าทำงานต่อไปอย่างไม่หยุดหย่อน

เมื่อถึงฤดูหนาวอันแร้นแค้น เจ้าตั๊กแตนก็เดินโซซัดโซเซมายังรังมด แล้ววิงวอนว่า “มดเพื่อนรัก ข้าหิวเหลือเกินขอเศษอาหารให้ข้ากินประทังชีวิตสักหน่อยสิ” มดพูดว่า “พวกเราอดทนทำงานกันตลอดฤดูร้อน เพื่อเก็บอาหารสำรองไว้กินในฤดูหนาว” “แต่เจ้ากลับเอาแต่ร้องเพลงเพลิดเพลินข้าว่าฤดูหนาวนี้เจ้าก็ควรจะร้องเพลงและเต้นรำให้สนุกเหมือนกัน”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

“จงหมั่นเก็บออมเพื่อสำรองไว้ยามขัดสน”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๑
ลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง ลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง มดกับตั๊กแตน โดยใส่เลข ๑ - ๕ หน้าข้อความ

- _____ ตั๊กแตนชักชวนให้ฝูงมดมาร่วมร้องเพลงและเต้นรำ
- _____ ในฤดูหนาวตั๊กแตนหิวโหยและหนาวเหน็บไปขออาหารจากมด
- _____ มดบอกให้ตั๊กแตนไปร้องเพลงต่อในฤดูหนาวนี้และไม่แบ่งอาหารให้
- _____ ตั๊กแตนร้องรำทำเพลงอย่างสบายใจ
- _____ ในฤดูร้อนฝูงมดเริ่มทำงานขนอาหารเพื่อสะสมไว้ในฤดูหนาว

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ การจับใจความสำคัญ

การจับใจความสำคัญ หมายถึง การจับประเด็นสำคัญของ
เรื่องที่ได้อ่านหรือฟังโดยต้องจับประเด็นให้ได้ว่า **ใคร ทำอะไร ที่ไหน
เมื่อไร และ ผลเป็นอย่างไร** แล้วจดบันทึกใจความสำคัญนั้นไว้

ประโยชน์ของการจับใจความสำคัญ มีดังนี้

๑. ช่วยพัฒนาการอ่านหรือการฟังได้ดียิ่งขึ้น เพราะถ้าได้
ฝึกจับใจความสำคัญเป็นประจำ จะทำให้เกิดทักษะ
ในการอ่านหรือการฟังที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังทำให้เข้าใจ
เนื้อเรื่องที่ได้อ่านหรือฟังได้ดียิ่งขึ้น
๒. ช่วยให้เกิดประโยชน์ในการจดบันทึกเรื่องราวที่ได้ศึกษา
๓. ช่วยให้เรียนวิชาต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ตัวอย่าง การอ่านจับใจความสำคัญ

แถบทางซีกโลกเหนือเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาวอุณหภูมิลดต่ำลง น้ำ
กลายเป็นน้ำแข็ง พืชหยุดการเจริญเติบโต สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม
และอาหารลดน้อยลง นกจึงจำเป็นต้องอพยพเคลื่อนย้ายลงไปยังซีกโลก
ทางใต้ ที่ซึ่งมีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์และจะอยู่อาศัยตลอดหมด
ฤดูหนาว เมื่อถึงฤดูร้อนก็จะอพยพกลับไปยังถิ่นเดิม เพื่อสร้างรังวางไข่
เลี้ยงลูกนกให้เติบโตแข็งแรง จากนั้นเมื่อถึงฤดูหนาวก็อพยพมาทางใต้อีก
ซึ่งจะเกิดขึ้นเช่นนี้เป็นประจำโดยนกเหล่านี้จะเลือกภูมิประเทศที่
คล้ายคลึงกับที่พวกมันเคยอยู่ เวลาที่มันบินผ่านที่ใดพวกมันจะบินว่อน
ไปเต็มท้องฟ้ามองดูสวยงามเป็นจำนวนมากๆ

อ่านเรื่องจบแล้ว
ก็เขียนรูป เรื่อง เป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

ใคร : ผุ่่งนทกท่ืออาศัยอยู่ทงช่ือกโลกเหนืือ
ท่ืออะไร : อพยพหนีความหนาวเห็นไปย้งช่ือกโลกทงใต้
เมืือไร : ฤดูหนาว
อย่่างไร : บินไปพร้ือมกััน
ผลเป็นอย่่างไร : เมืือพบสถานท่ือมีแหล่งอาหารสมบुरूรณ์
ผุ่่งนทกจะอยู่อาศัย พอหมดฤดูหนาว
และพากัันบินกลับถ่ินเดืม

ใจความสำคัญของเรื่อง

ผุ่่งนทกท่ืออาศัยอยู่ทงช่ือกโลกเหนืือในช่ือวฤดูหนาวก็จะพากััน
บินอพยพหนีความหนาวเห็นไปย้งช่ือกโลกทงใต้ พวกมันจะพากััน
บินไปพร้ือมๆ กัันและเมืือพบแหล่งท่ือมีอาหารสมบुरूรณ์มันก็จะอาศัยอยู่
พอหมดฤดูหนาวจ้ิงจะพากัันบินกลับถ่ินเดืม

โครงการส่ือ ๖๐ พรรษา

สมเด็็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นิทานอีสป

เรื่อง กระจ่ายตีนตุ่ม

กาลครั้งหนึ่ง กระจ่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นตาล ขณะที่นอนหลับอยู่นั้นเกิดพายุใหญ่ ทำให้ลูกตาลหล่นลงที่พื้นดิน กระจ่ายตกใจตื่นขึ้นมาไม่ทันได้ไตร่ตรอง ลุกขึ้นได้ก็วิ่งไปอย่างสุดกำลัง เพราะความกลัวตาย สัตว์อื่นๆ เห็นกระจ่ายวิ่งมาเต็มกำลังดังนั้น จึงถามกระจ่ายว่า “นี่ท่านวิ่งหนีอะไรมา” กระจ่ายวิ่งพลางบอกพลางว่า “ฟ้าถล่ม” สัตว์เหล่านั้นได้ฟังกระจ่ายบอกไม่ทันคิด จนกระทั่งมาพบ พญาราชสีห์ตัวหนึ่งเป็นสัตว์มีปัญญา เห็นสัตว์ทั้งหลายพากันวิ่งมา ไม่หยุดไม่หย่อนจึงร้องถามว่า “นี่พวกเจ้าวิ่งหนีอะไรกันมา” กระจ่าย จึงเล่าเรื่องให้ราชสีห์ฟัง ราชสีห์ก็เข้าใจทันทีจึงถามต่อไปว่า “ฟ้าถล่ม ที่ตรงไหนจงพาเราไปดูสักที” กระจ่ายและสัตว์ทั้งหลายพาราชสีห์มาดู ก็เห็นที่ใต้ต้นตาลมีลูกตาลหล่นลงมาเต็มไปหมด ราชสีห์จึงบอกว่า “ไม่ใช่ฟ้าถล่ม แต่เป็นลูกตาลหล่นมาจากต้น” เมื่อรู้สาเหตุแล้วราชสีห์ จึงประกาศให้สัตว์ทั้งหลายทราบตามความเป็นจริง ด้วยความสุขุม รอบคอบรู้จักใช้สติปัญญาไตร่ตรอง พญาราชสีห์จึงสามารถรักษาชีวิต สัตว์ทั้งหลายไว้ได้

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๒
จับใจความสำคัญ

คำชี้แจง จับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง

ชื่อเรื่อง.....
.....

สรุปเรื่อง

ใคร

ทำอะไร

ที่ไหน

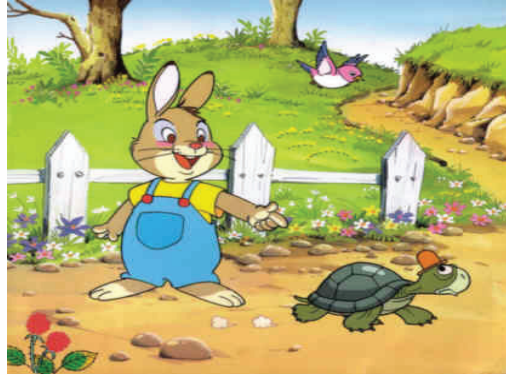
ผลเป็นอย่างไร

ใจความสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทาน เรื่อง กระต่ายกับเต่า

เช้าวันหนึ่งมีเต่าตัวหนึ่งคลานอย่างช้า ๆ มาตามวิสัยของมัน และอีกทางด้านหนึ่งมีกระต่ายตัวหนึ่งวิ่งผ่านมาทางนั้นอย่างบังเอิญด้วยความรวดเร็ว “ฮิฮิ! นี่เจ้าเต่า นายชอบที่จะเดินตัวมเตี้ยม ๆ อยู่อย่างนี้เสมอ ๆ ทำไมนายถึงได้เดินได้ช้าอย่างนั้นเล่า?” เต่าจึงพูดว่า “ถึงแม้ว่าช้าจะเดินได้ช้า แต่ถ้าพูดถึงเรื่องของความอดทนแล้วช้าไม่เคยแพ้ใคร”

นายลองมาแข่งขันวิ่งไปที่บนยอดเขานั้นกับช้าดูเอาไหมล่ะ ? กระต่ายเมื่อได้ยินอย่างนั้น ก็หัวเราะลั่นอย่างดัง “ฮะ ฮ้า น่าสนใจมากเลยทีเดียวน แต่รับรองได้ว่าไม่มีทางที่เจ้าจะเอาชนะช้าไปได้หรอก มันเปรียบเทียบกันไม่ได้..ว่าจั้น” กระต่ายเที่ยวไปเรียกพวกพ้องให้มา

ชุมนุมกันอย่างทันที และรวมทั้งให้เป็นกรรมการในการแข่งขันอีกด้วย “ทุก ๆ คนมาดูเป็นสักขีพยานว่าใครจะเป็นผู้ชนะ ในการแข่งขันวิ่งเร็ว ระหว่างเต่าไ้กับตัวขี้..ฮะฮะ ”

“เตรียมพร้อม ! ไป” พอสิ้นเสียงบอกสัญญาณเริ่มการแข่งขัน โดยสุนัขจิ้งจอก แล้วทั้งเต่าและกระต่ายก็เริ่มออกวิ่งไปพร้อม ๆ กัน “ปิ๊อ้ง ปิ๊อ้ง” กระต่ายกระโดดออกวิ่งนำหน้าไปด้วยความเร็วสูง แผลอแผลบเดี๋ยวมันก็วิ่งมาจนถึงที่ตรงจุดกึ่งกลาง ของทางระหว่างภูเขา มันจึงได้หยุดวิ่ง “เจ้าเต่ามันมาถึงไหนแล้วละ ?” พุดแล้วมันก็หันไปดู และเห็นว่าเต่ายังคงคลานตามมาอย่างช้า ๆ มองเห็นไกล ๆ

พวกผู้ชมที่มาชุมนุมกันต่างก็หัวเราะและพูดว่า “ท่านเต่า..ท่านเต่า ท่านนี้ช่างเป็นผู้ที่เดินได้ช้ามาก อาจที่จะพูดได้ว่าเดินได้ช้าที่สุดในโลก เลยก็ได้..ฮะฮะ” แม้ว่าจะได้ยินแบบนี้เต่าก็ไม่สนใจอะไรยังคงคลานต่อไป ด้วยความเจียบสงบอย่างตั้งใจ

เพื่อที่จะให้ไปถึงที่บนยอดเขาโดยไม่คิดที่จะหยุดพักผ่อน ข้างฝ่าย
กระต่ายเมื่อรอเท่าไร ๆ ก็ไม่เห็นมีที่ท่าว่าเจ้าเต่าจะตามมาทันมันสักที...
มันจึงเริ่มนึกเกี่ยวกับการรอคอย “เจ้าเต่ามันยังคงคลานอยู่อีกตั้งไกล
นอนรอซักงีบหนึ่งคงได้.. ถึงยังไงมันก็ไม่มีทางที่ตามมาทันได้หรอก”
มันพุดแล้วก็ล้มตัวลงนอน และหลับไป

ในขณะที่กระต่ายกำลังหลับสนิท เต่าตั้งใจเดินมาอย่างไม่คิดที่จะ
หยุดพักผ่อนและคิดว่า “ถึงแม้ว่าขาของข้าจะสั้นเดินได้ช้าก็จริงแต่เรื่อง
ของความอดทนแล้วข้าไม่เคยยอมแพ้ใคร ข้าจะต้องทำดีที่สุดเท่าที่ข้า
จะทำได้” เมื่อเต่าเดินมาจนถึงตรงจุดกึ่งกลางของภูเขา พลันมันก็ได้ยิน
เสียงหนึ่งซึ่งเหมือนกับเสียงกรน “เสียงกรนที่ไหน... อะฮ้า เจ้ากระต่ายนี้
มันมาแอบนอนหลับอยู่ที่นี่เอง”

ขณะที่กระต่ายกำลังนอนหลับอยู่อย่างสุขสบาย เต่าก็พยายาม
เดินต่อไป...ที่ละก้าว..ที่ละก้าวอย่างจริงจังและอดทน หลังจากนั้น
กระต่ายเริ่มรู้สึกตัวและสะดุ้งตื่นขึ้นมา “เฮ้..นี่เจ้าเต่า มันคลานมาจนถึง
ที่ไหนแล้วนี่?!” มันรีบกวาดสายตามองหาแต่ก็ช้าและสายไปเสียแล้ว
เพราะเมื่อมันมองไปที่ตรงจุดเส้นชัยที่อยู่บนยอดเขา มันก็เห็นว่าเจ้าเต่า
กำลังแสดงความยินดีที่ได้รับชัยชนะอยู่อย่างมีความสุข

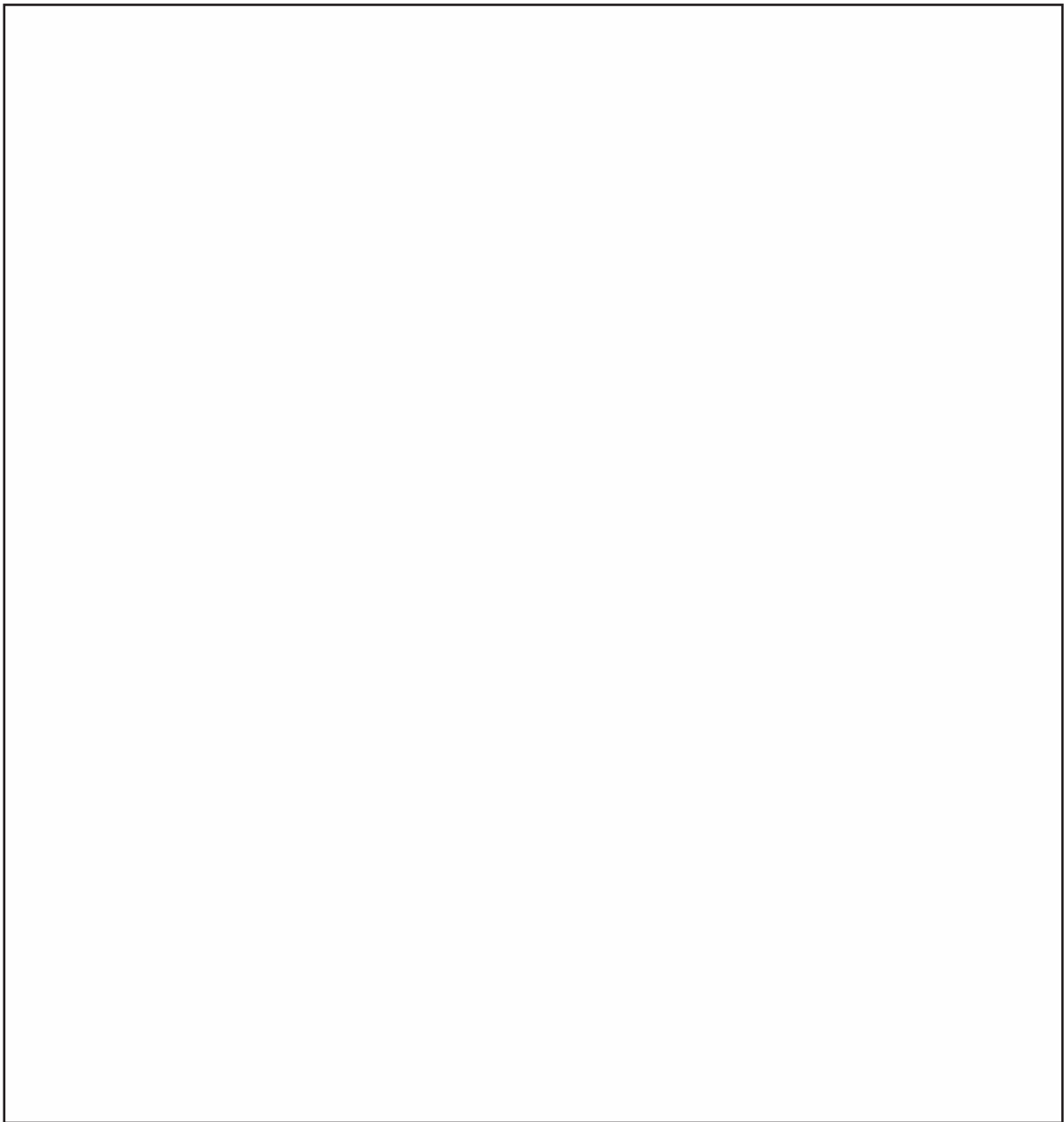

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า
“ความพยายามอยู่ที่ไหน
ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๓
วาดภาพตามจินตนาการ

คำชี้แจง วาดภาพตามจินตนาการจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๔

แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ คำละ ๑ ประโยค

กระต่าย

เต่า

ชะล่าใจ

แข่งขัน

เดินช้า

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง มารยาทในการฟังและการดู

มารยาท คือ พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นระเบียบแบบแผน การประพฤติที่ดีงาม แสดงถึงความสุภาพเรียบร้อย

มารยาทการฟัง

๑. ฟังด้วยความตั้งใจมีสมาธิในการฟัง
๒. ตาควรมองผู้พูด
๓. ไม่พูดคุยกับคนข้างๆ หรือส่งเสียงดัง
๔. ถ้าฟังในที่ประชุม ควรเข้าไปนั่งผู้พูดเริ่มพูด
๕. ปิดเสียงเครื่องมือสื่อสาร
๖. ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ

มารยาทในการพูด

๑. ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
๒. ตั้งใจดูมีสมาธิในการพูด
๓. นั่งหรือยืนดูในท่าทางที่สุภาพเรียบร้อย
๔. ไม่ลุกเดินไปมา

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นิทาน เรื่อง ห่านกับนกกระสา

ที่ริมหนองน้ำใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นที่อาศัยของห่านและนกกระสา ทั้งคู่เป็นเพื่อนสนิทกัน และมักออกหากินด้วยกันเสมอ

วันหนึ่งในขณะที่ทั้งสองกำลังเดินเลียบหนองน้ำอยู่ มีนกกระยางตัวหนึ่ง บินผ่านมา “นี่แน่ะเพื่อน ตรงโน้นมีหนองน้ำอีกแห่งหนึ่ง ที่นั่นมีกุ้ง หอย ปู ปลา เยอะแยะเชียวนะ” นกกระยางบอก

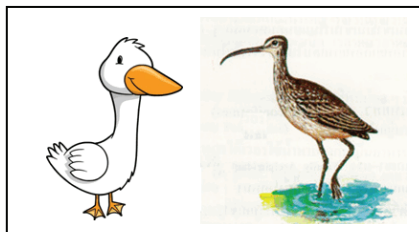
นกกระสาและห่านจึงพากันบินไปยังหนองน้ำตามคำบอกเล่าของนกกระยางที่หนองน้ำแห่งนั้นมีอาหารอุดมสมบูรณ์จริงตามที่ นกกระยางพูด

ห่านนั้นกินอาหารมากจนพุงกางในขณะที่นกกระสากินพออิ่ม “นานๆ ถึงจะพบแหล่งอาหารอุดมสมบูรณ์อย่างนี้ ทำไมท่านถึงกินเพียงนิดเดียวล่ะ” ห่านถาม “ข้าอิ่มแล้ว ถ้ากินมากเกินไป ข้ากลัวว่าจะบินกลับไม่ไหว” นกกระสาตอบ

“แต่ข้ายังกินได้อีกเยอะ” ห่านพูดแล้วก็ก้มหน้าก้มตากินต่อไป
ขณะนั้นมีนายพรานคนหนึ่งเดินผ่านมาเห็นนกทั้งสองเข้า นายพราน
จึงยกธนูขึ้นเล็งไปที่นกสองตัวนั้นทันที นกกระสาบังเอิญเหลือบมาเห็น
นายพรานเข้าพอดี จึงร้องเตือนห่านก่อนที่ตัวเองจะรีบบินหนีไป ห่านซึ่ง
กินอาหารมากเกินไปจนบินหนีไม่ไหวมันจึงถูกนายพรานยิงตายในที่สุด

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

“ความโลภ ความไม่รู้จักพอ อาจนำภัยมาสู่ตนได้”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๕
เขียนข้อคิดจากนิทาน

คำชี้แจง เขียนข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทาน

นิทานเรื่อง

.....
.....

ตัวละครในเรื่อง

.....
.....

ข้อคิดจากเรื่อง

.....
.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์หมวดเครื่องใช้

เครื่องใช้	คำราชาศัพท์	เครื่องใช้	คำราชาศัพท์
เสื่อ	ฉลองพระองค์	ผ้าเช็ดหน้า	ชั้นพระพักตร์
รองเท้า	ฉลองพระบาท	กระจกส่อง	พระฉาย
ของเสวย	เครื่อง	ข้าว	พระกระยาเสวย (พระมหากษัตริย์)
ที่นอน	พระยี่ภู่	น้ำกิน	พระสุธารส
ม่าน, มุ้ง	พระวิสูตร พระสูตร	ตุ้มหู	พระกฤษณาทล
ถาดน้ำชา	ถาดพระสุธารส	ช้อน	ฉลองพระหัตถ์
คนโทน้ำ	พระสุวรรณภิงคาร	ช้อนส้อม	ฉลองพระหัตถ์ ส้อม
ผ้าอาบน้ำ	พระภูษาชุบสรง, ผ้าชุบสรง	ปิ่น	พระจุฑามณี
มีน	พระแสงปิ่น	ไม้เท้า	ธารพระกร
เข็มขัด	รัดพระองค์, พระปั้นเหน่ง	หมาก	พานพระศรี
ประตู	พระทวาร	น้ำชา	พระสุธารสชา
เตียงนอน	พระแท่นบรรทม	เหล้า	น้ำจันท์
ผ้าเช็ดตัว	ชั้นพระองค์	กางเกง	พระสนับเพลา พระที่ (ราชวงศ์)

คำราชาศัพท์หมวดร่างกาย

ร่างกาย – คำราชาศัพท์	ร่างกาย – คำราชาศัพท์
ผม – พระเกศา	ลิ้นไก่ – มุลพระชีวหา
ไหลปลาร้า – พระรากลขวัณ	ไรฟัน – ไรพระทนต์
หน้าผาก – พระนลาฏ	ตะโพก – พระโสณี
ท้อง – พระอุทร	แข้ง – พระชงฆ์
หลัง – พระขนอง	นิ้วก้อย – พระกนิษฐา
นิ้วมือ – พระองค์ลี	คอ – พระศอ
บ่า – พระอังสะ	เนื้อ – พระมังสา
จุก – พระโมฬี	เหงื่อ – พระเสโท
นม – พระถัน, พระเต้า	ปัสสาวะ – พระบังคนเบา
นิ้วชี้ – พระดรรชนี	สะดือ – พระนาภี
จมูก – พระนาสิก	อุจจาระ – พระบังคนหนัก
ฟัน – พระทนต์	ขน – พระโลมา
อก – พระอุระ, พระทรวง	เถ่ากระดูก – พระอังการ
หู – พระกรรณ	น้ำลาย – พระเขฬะ
เอว – บั้นพระองค์, พระกฤษฎี	ข้อมือ – ข้อพระหัตถ์
ลิ้น – พระชีวหา	คิ้ว – พระขนง
ผิวหนัง – พระฉวี	น้ำตา – น้ำพระเนตร พระอัสสุชล
ข้อเท้า – ข้อพระบาท	ต้นขา – พระอูร
ปอด – พระปับผาสะ	หัวเข่า – พระชานุ
ปาก – พระโอษฐ์	ต้นแขน – พระพาหุ
คาง – พระหนุ	ขนระหว่างคิ้ว – พระอุณาโลม

ร่างกาย - คำราชาศัพท์	ร่างกาย - คำราชาศัพท์
รักแร้ - พระกัจฉะ	เงา - พระฉายา
ดวงหน้า - พระพักตร์	จอนหู - พระกรรเจียก
ผิวหน้า - พระราศี	มือ - พระหัตถ์
ใจ - พระทัย	

คำราชาศัพท์หมวดเครือญาติ ราชตระกูล

คำศัพท์	คำราชาศัพท์	คำศัพท์	คำราชาศัพท์
พ่อ	พระชนก, พระบิดา	แม่	พระชนนี, พระมารดา
ปู่, ย่า	พระอัยกา, พระอัยกี	ย่า, ยาย	พระอัยยิกา
ลุง	พระปิตุลา	ป้า	พระปิตุจฉา
พี่ชาย	พระเชษฐา	พี่สาว	พระเชษฐภคินี
น้องชาย	พระอนุชา	ลูกสะใภ้	พระสุณิสา
พ่อสามี, พ่อตา	พระสัสสุระ	พี่เขย, น้องเขย	พระเทวัน
สามี	พระสวามี	ลูกเขย	พระชามาตา

คำราชาศัพท์หมวดคำกริยา

คำศัพท์	คำราชาศัพท์	คำศัพท์	คำราชาศัพท์
ถาม	พระราชปุจฉา	ดู	ทอดพระเนตร
ทักทาย	พระราช	ให้	พระราชทาน
ปราศรัย	ปฏิสันถาร		
ไปเที่ยว	เสด็จประพาส	อยากได้	ต้องพระราช ประสงค์
ทาเครื่องหอม	ทรงพระสำอาง	เขียนจดหมาย	พระ ราชหัตถเลขา
ไหว้	ถวายบังคม	แต่งตัว	ทรงเครื่อง
อาบน้ำ	สรงน้ำ	มีกรรม	ทรงพระกรรม
ตัดสิน	พระบรมราช วินิจฉัย	หัวเราะ	ทรงพระสรวล
นอน	บรรทม	รับประทาน	เสวย
นั่ง	ประทับ	ป่วย	ประชวร
ไป	เสด็จ	ชอบ	โปรด

คำราชาศัพท์หมวดพระสงฆ์

คำสามัญ	ราชาศัพท์	คำสามัญ	ราชาศัพท์
สรองน้ำ	อาบน้ำ	จั้งหัน	อาหาร
คำสอน (พระสังฆราช)	พระโอวาท	คำสั่ง (พระสังฆราช)	พระบัญชา
จำวัด	นอน	ฉัน	รับประทาน
ธรรมาสน์ (พระสังฆราช)	พระแท่น	จดหมาย (พระสังฆราช)	พระสมณสาสน์
นิมนต์	เชิญ	อาพาธ	ป่วย
ที่นั่ง	อาสนะ	จดหมาย	ลิขิต
ปัจจัย	เงิน	ปลงผม	โกนผม
เรือนที่พักในวัด	กุฏิ	ห้องอาบน้ำ	ห้องสรองน้ำ
ประเคน	ถวาย	เพล	เวลาฉันอาหาร กลางวัน
ห้องสุขา	ถาน, เวจกุฏิ	อาหาร	ภัตตาหาร
มรณภาพ	ตาย	ประเคน	ถวาย
คำแจ้งถวาย จตุปัจจัย	ใบปวารณา	อาหารถวายพระ ด้วยสลาก	สลากภัต
อังคาค	เลี้ยงพระ	ลิขิต	จดหมาย
สถานที่ พระภิกษุใช้ อาศัย	เสนาสนะ	เครื่องนุ่งห่ม	ไตรจีวร

คำสามัญ	ราชาศัพท์	คำสามัญ	ราชาศัพท์
ยารักษาโรค	คิลานเภสัช	คนรู้จัก	อุบาสก, อุบาสิกา
รูป	ลักษณะนาม สำหรับพระภิกษุ	องค์	ลักษณะนาม สำหรับ พระพุทธรูป

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทร้อยกรอง

เรื่อง ธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อย

เมื่อนั้น

แล้วตรีตริกนิกแห่งแคลงพระทัย
พลาญเรียกพี่เลี้ยงเข้ามาถาม
จริงหรือเขาว่าเป็นบิดา

บัดนั้น

จึงทูลว่าอัยกาธิบตี
แม้รู้ว่าบอกกล่าวเล่าพระองค์
ฉวยรู้ไปในวังสีหลังลาย
มันคงองค์นี้แลบิตุเรศ
ครองเมืองหมันต์ธานี
อันพระบิตุรงค์ทรงฤทธิ
พระยายักษ์เคื่องขัดอธยา

เมื่อนั้น

ได้ฟังพี่เลี้ยงพาที
จึงยกกราบบาทบิตุเรศ
สะอื้นพลาญทางทูลถามไป
บิตุรงค์กับองค์พระมารดร
หรือวิวาทบาดหมางอะไรกัน

เมื่อนั้น

ฟังลูกทูลถามถึงความใน

พระนารายณ์ธิเบศร์ยังสงสัย

ด้วยออกนามทราวม้วยสุวิญชา
จงแจ้งความตามสัตย์อย่าพรางข้า
ผิวแม่สุวิญชาชนนี

พระพี่เลี้ยงประณตบทศรี

ห้ามปรามความนี้อยู่มากมาย
จะลงอาญาข้าทั้งหลาย

พระเปียงบายอย่าให้ข้าถูกตี

ทรงนามไชยเชษฐ์เรื่องศรี

สามีพระแม่สุวิญชา

โทษผิดใหญ่หลวงนักหนา

ไม่ให้มาพานพบพระชนนี

พระนารายณ์ธิเบศร์เรื่องศรี

มีความยินดีเป็นพันไป

ชลเนตรแถวถึงหลังไหล

เหตุผลกลใดพระทรงธรรม์

ไม่สมัครสโมสรเกษมสันต์

ทรงธรรม์จงเล่าให้เข้าใจ

พระไชยเชษฐ์เศร้าสร้อยละห้อยให้

ชลเนตรหลังไหลฟุ่มพวย

นิทาน เรื่อง เจ้าจิวลิ่งน้อย

ในป่าแห่งหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารสำหรับสัตว์ป่าน้อยใหญ่มากมาย และสัตว์ป่าเหล่านั้นก็มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น เสือ ช้าง กระต่าย สิงโต เก้ง กวาง งู และนกนานาชนิด รวมทั้งลิงครอบครัวนี้มีพ่อลิง แม่ลิง และลูกลิงอีกสองตัว ลูกลิงตัวพี่มีชื่อว่า เจ้าจ้อ ส่วนตัวน้องชื่อว่า เจ้าจิว

เจ้าจ้อและเจ้าจิวจะมีนิสัยที่แตกต่างกันมาก เจ้าจ้อตัวพี่เป็นลิงที่ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านทุกวัน ถ้ามีเวลาว่างก็จะไปออกกำลังกายกับพวกเพื่อนๆ จึงทำให้เจ้าจ้อเป็นลิงที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ซึ่งต่างจากเจ้าจิวตัวน้องมีนิสัยชอบกินขี้เกีจยและนอนทุกๆ วันไม่เคยออกกำลังกายและช่วยพ่อแม่ทำงานเลย เจ้าจิวจึงเป็นลิงที่อ้วนกลมปวยบ่อย พ่อแม่และเจ้าจ้อจะคอยสั่งสอนตักเตือนให้รู้จักทำงานและไปออกกำลังกายบ้าง เจ้าจิวก็ไม่เชื่อฟังและไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับการอบรม จึงทำให้พ่อแม่ลิงกลุ่มใจมากเพราะความรักลูกเห็นความประพฤติของเจ้าจิวไม่เป็นดังที่อบรมสั่งสอน จึงปรึกษากันหาวิธีที่จะแก้ไขปรับปรุงความประพฤติและนิสัยของเจ้าจิว “เราจะแก้ไขพฤติกรรมเจ้าจิวกันอย่างใดดีละแม่ คือถ้าเราขึ้นไปลอยไปแบบนี้เจ้าจิวคงทำงานไม่เป็นหากินเองไม่ได้ และแถมยังกินกับนอนจนตัวอ้วนมากๆ เดินไปไหนลำบากแน่ๆ” พ่อลิงคุยกับแม่ลิง “ก็นั่นสิพ่อเราไปหาลุงช้างปรึกษาเค้าดูเผื่อลุงช้างตัวใหญ่ เจ้าจิวจะเกรงขามและเชื่อฟังลุงช้างบ้างนะ” แม่ลิงให้ความเห็น

“ดีเหมือนกันลุงข้างคงจะช่วยให้เราได้นะ” พ่อลิงเห็นด้วย “ดีจ๊ะ
งั้นเรารีบไปกันเถอะ” แม่ลิงพูดจบก็พากันเดินทางไปพบลุงข้าง

พ่อลิงเมื่อพบลุงข้างก็ขอร้องให้ลุงข้างมาอบรมสั่งสอนตักเตือน
เจ้าจิวให้มีนิสัยและพฤติกรรมขยันมีความรับผิดชอบรู้หน้าที่ดีขึ้น ลุงข้าง
ส่งสารพ่อแม่ลิงจึงรับปากจะมาช่วยสั่งสอนเจ้าจิว “เอาตกลงอย่างนี้
ก็แล้วกัน วันพรุ่งนี้ฉันจะไปตักเตือนเจ้าจิวให้เอง” พ่อแม่ลิงดีใจมาก
ต่างขอบคุณลุงข้างที่รับปากจะช่วย ลุงข้างจึงบอกว่า “ไม่เป็นไรๆ
เราทำเองและอยู่ในป่าเดียวกันมีอะไรก็ต้องช่วยเหลือกัน” พ่อแม่ลิง
จึงลาลุงข้างกลับด้วยความดีใจ

เช้าวันรุ่งขึ้นลุงข้างมาที่บ้านลิง พ่อแม่ลิงและเจ้าจิวออกมาต้อนรับ
ลุงข้างชมเจ้าจิวว่าเป็นลิงที่น่ารักรูปร่างสมบูรณ์แข็งแรงว่องไว เจ้าจิว
ได้ยินดังนั้นก็ดีใจยิ้มอย่างมีความสุข ลุงข้างไม่เห็นเจ้าจิวจึงถามว่า “อ้าว
แล้วนี่เจ้าจิวอยู่ที่ไหนเล่า” เจ้าจิวตอบ “เจ้าจิวยังนอนหลับอยู่ในห้อง”
ลุงข้างจึงขอเข้าไปดูเจ้าจิวที่นอนอยู่และปลุกเจ้าจิวหลายครั้ง เจ้าจิว
ก็ไม่ยอมตื่น ลุงข้างจึงแผดเสียงร้องดังแปร้นๆ ทำให้เจ้าจิวตกใจตื่นและ
เห็นข้างตัวใหญ่ยืนจ้องอยู่ใกล้ๆ ก็ตกใจกลัวแทบเป็นลม ลุงข้างถาม
เจ้าจิวด้วยเสียงดังมากกว่า “เจ้านี้นอนตื่นสายทุกวันเลยรี” เจ้าจิวตอบ
“ครับ” ด้วยเสียงสั่นหวาดกลัว “ฉันเห็นพ่อแม่พี่ชายเธอออกทำงาน
แต่เช้าทุกวัน แต่เธอกลับมานอนหลับอย่างสบายอยู่บนเตียงนี้ แบบนี้
เป็นตัวอย่างถึงไม่ดีไม่น่ารักเลยนะ” “เจ้านี้กินกับนอนดูตัวเจ้าสิอ้วนกลม
เกินไปไม่รู้จักออกกำลังกายรักษาสุขภาพเลยนะเจ้าจิว”

หลังจากนั้นมาเจ้าจิวก็ประพฤติปฏิบัติตัวใหม่โดยทำตามคำสอนของลุงซ่างเป็นอย่างดี เขาช่วยพ่อแม่ทำงานทุกอย่างและไปออกกำลังกายกับเจ้าจ้อพีทุกวัน

เจ้าจิวประพฤติปฏิบัติตามที่ลุงซ่างสอนได้ไม่นาน ก็ทำตัวแบบเดิมที่เคยทำโดยเห็นว่าลุงซ่างไม่ค่อยมาบ้านตนอีกความกลัวก็ค่อยๆ หายไปแต่คราวนี้เจ้าจิวกินจุมากกว่าเดิมและแถมนอนทั้งวัน พ่อแม่ถึงก็กลุ้มใจมากเป็นทุกข์ไม่รู้จะแก้นิสัยเจ้าจิวอย่างไร ได้แต่ไประบายความทุกข์นี้ให้เพื่อนสัตว์ต่างๆ ฟังจนเรื่องราวนี้ได้ไปถึงหูเสือใหญ่ เสือจึงสั่งให้พ่อแม่ลงไปพบที่ถ้ำ พ่อแม่ถึงตกใจก็รีบไปพบเสือด้วยความหวาดกลัวเสื่อยิ้มอย่างใจดีและพูดด้วยเมตตาว่า “เจ้าทั้งสองไม่ต้องกลัวเราหรอกที่เรียกให้เจ้ามาพบนี่เพราะอยากรู้เรื่องเจ้าจิวเท่านั้น” พ่อแม่ถึงทั้งสองเล่าเรื่องให้ฟังจนจบเสือจึงพูดว่า “เออละเจ้าทั้งสองไม่ต้องทุกข์ใจข้าจะดัดนิสัยขี้เกียจเจ้าจิวให้เอง พรุ่งนี้ให้มาพบข้าที่นี่ตามลำพังนะ”

วันรุ่งขึ้น แม่ถึงปลุกเจ้าจิวแต่เช้า ปลุกอย่างไรเจ้าจิวก็ไม่ตื่นเจ้าจ้อมาช่วยปลุกเขย่าตัวแรงๆ ก็ยังไม่ยอมตื่น กระทั่งพ่อถึงจึงพูดใส่หูเจ้าจิวว่า “เสือใหญ่เจ้าป่าต้องการให้เจ้าจิวไปพบ” เจ้าจิวตกใจมากลืมนารีบถามพ่อว่า “ท่านเสือมีธุระอะไรกับฉัน” พ่อถึงตอบ “พ่อก็ไม่รู้มีเรื่องอะไรแกริบไปเถอะปานนี้ท่านคงคอยเจ้านานแล้ว” เจ้าจิวรู้ว่าเสือใหญ่เจ้าป่าดุร้ายมากจึงอ่อนน้อมให้พ่อแม่และเจ้าจ้อไปด้วยกัน

แต่พ่อลึงบอกว่า “ลูกจะต้องไปตามลำพังไม่ให้พาใครไปด้วยนี่เป็นคำสั่งของเสือใหญ่เจ้าป่า”

“นี่ถ้าเสือใหญ่กินเราแล้วเราจะทำอะไรไม่ได้กลับมาบ้านหาพ่อแม่และพี่เป็นแน่” เจ้าจิวคิดและนึกหวาดกลัวไปต่างๆนาๆ เจ้าจิวเดินร้องให้ไปตามลำพังจนถึงถ้ำเสือ ยิ่งเห็นเสือตัวใหญ่ท่าทางดุร้าย เจ้าจิวยิ่งกลัว เสือพูดกับเจ้าจิวด้วยเสียงอันดังว่า “ข้าได้ยินชื่อเสียงของเจ้ามานานแล้วเรื่องชู้เกี้ยวเอาแต่กินกับนอนนี่เองเจ้าจึงตัวอ้วนกลมขนาดนี้” “เนื้อเจ้าคงหวานดีนะข้าอยากกินเจ้าเสียแล้วสิ” เจ้าจิวได้ยินดังนั้นก็ร้องไห้โฮพูดว่า “ท่านเจ้าป่าโปรดเมตตาข้าเถิดอย่ากินข้าเลย ถ้าข้าตายพ่อแม่พี่ชายข้าคงจะเสียใจมากพวกเขารักข้ามาก” “เจ้าเป็นลิงเล็กที่ชู้เกี้ยวขนาดนี้พวกเขายังรักเจ้าอีกหรือ” เสือถามเจ้าจิวร้องไห้เสียงดัง “ใช่พวกเขารักข้ามากจริงๆ ที่ข้าชู้เกี้ยวนิสัยไม่ดีที่ท่านเจ้าป่าข้าสัญญาว่าต่อจากนี้ไปข้าจะไม่ชู้เกี้ยวจะช่วยพ่อแม่พี่ทำงานและรู้จักออกกำลังกายได้โปรดอย่ากินข้าเลยนะ” เสือได้ฟังเจ้าจิวร้องขอจึงบอกว่า “เออละๆ เป็นอันว่าตกลงข้าให้โอกาสเจ้ากลับไปปฏิบัติตัวเสียใหม่ เจ้าต้องทำตามสัญญาแต่ถ้าวันใดเจ้าทำตัวไม่ดีอีก ข้าจะจับเจ้ากินทันทีจําคำของข้าให้ดี ตกลงเจ้าจําไว้นะ ไปเจ้ากลับไปได้แล้ว”

ตั้งแต่นั้นมาเจ้าจิวก็ปรับตัวเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ดีช่วยพ่อแม่และ
เจ้าจ้อพี่ทำงานทุกอย่างพอมีเวลาว่างก็ชวนเจ้าจ้อพี่ไปออกกำลังกาย
กับเพื่อนๆ นับตั้งแต่นั้นมาครอบครัวลึงก็อยู่กันอย่างมีความสุข และ
มีสุขภาพแข็งแรง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๗
ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่อง เจ้าจิวลิงน้อย

๑. ทำไมเจ้าจิวจึงตัวอ้วนกลม ไม่แข็งแรง

.....
.....

๒. ลุงข้างแพดเสียงร้องแปร่น ๆ เพื่ออะไร

.....
.....

๓. เจ้าจิวมีร่างกายแข็งแรงขึ้น เพราะเหตุใด

.....
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

เรื่อง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่ 2 แห่งราชวงศ์จักรี พระนามเดิมว่า ฉิม เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ประสูติเมื่อวันพุธที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๓๑๐ ณ บ้านอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พระองค์ทรงครองราชย์สมบัติเป็นเวลา ๑๕ ปี เสด็จสวรรคตในปี พ.ศ.๒๓๖๗

ตลอดระยะเวลา ๑๕ ปีที่พระองค์ทรงครองราชย์อยู่นั้น ทรงทำนุบำรุงประเทศชาติ ในด้านศิลปะ วรรณคดีและสถาปัตยกรรมอย่างมาก วรรณคดีในสมัยของพระองค์รุ่งเรือง ถึงขีดสุดและถือเป็นแบบฉบับอันยอดเยี่ยม พระองค์ทรงเป็นกวีและทรงมีผลงานพระราชนิพนธ์จำนวนมากหลายเรื่อง เช่น บทละครนอกเรื่อง **ไชยเชษฐ์** **สังข์ทอง** **ควาวิไกรทอง** **มณีพิชัย** เสภาเรื่อง **ขุนช้างขุนแผน** บางตอน บทละครเรื่อง **อิเหนา** **กาพย์เห่เรือชมเครื่องคาวหวาน** เป็นต้น ด้วยพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในด้านวรรณกรรม จึงทรงได้รับการยกย่องจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกสาขาวรรณกรรม

นอกจากนี้ยังมีพระอัจฉริยภาพในงานศิลปะหลายสาขา ในด้านประติมากรรม ได้ทรงร่วมกับช่างประติมากรรมฝีมือเยี่ยมในสมัยนั้น แกะสลักบานประตูไม้พระวิหารวัดสุทัศนเทพวราราม เป็นลายเครือเถา รูปป่าหิมพานต์ นับเป็นงานชิ้นเยี่ยม

เพื่อเป็นการระลึกถึงวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเอกอัครศิลปินที่ยิ่งใหญ่ รัฐบาลจึงกำหนดให้วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ เป็นวันศิลปินแห่งชาติ จัดงานขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๗ มีพิธีมอบรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ สนับสนุน ส่งเสริมรวมทั้งช่วยเหลือศิลปินผู้มีผลงานดีเด่นสร้างสรรค์งานศิลปะ อันทรงคุณค่าในด้านต่าง ๆ

วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ใบงานที่ ๐๘
เขียนความหมายของคำราชาศัพท์

คำชี้แจง เขียนความหมายของคำราชาศัพท์

- ๑. ฉลองพระองค์
- ๒. พระทวาร
- ๓. ฉลองพระหัตถ์
- ๔. พระสุธารสชา
- ๕. พระสนับเพลา
- ๖. เสด็จ
- ๗. เสวย
- ๘. ประชวร
- ๙. ทอดพระเนตร
- ๑๐. สรงน้ำ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง “คำสุภาพ”

คำสุภาพ หมายถึง คำที่ได้ยินแล้วน่าฟัง ชวนฟังเป็นถ้อยคำที่เหมาะสม ลักษณะของคำสุภาพ

- ไม่เป็นคำหยาบ
- ไม่เป็นคำที่ได้ยินแล้วไม่น่าฟังไม่เป็นคำกระด้าง
- ไม่เป็นคำที่สั้นหรือห้วนไป
- เป็นคำที่ผวนแล้วไม่หยาบ
- เป็นคำที่ไม่นิยมเปรียบเทียบกับคำหยาบ

คำสุภาพที่ควรรู้

คำสามัญ

กล้วยุก
กล้วยไข่
กล้วยบวชชี
ขนมขี้หนู
ขนมจิ้น
ขนมตาล
ขนมเทียน
ขนมใส่ไส้
ขี้กลาก
ขี้ควาย
ขี้ข้าง
ขี้ตืด

คำสุภาพ

= กล้วยสั้น
= กล้วยเปลือกบาง
= นารีจำศีล
= ขนมทราย
= ขนมเส้น
= ขนมทองฟู
= ขนมบัวสาว
= ขนมสอดไส้
= โรคกลาก
= มูลควาย
= มูลข้าง
= ตระหนี่

คำสามัญ

ควาย
ควายขี้
จับไข่
ข้างตัวเมีย
ข้างตัวผู้
ดอกผักตบ
ดอกผักบุ้ง
ดอกสลิด
ต้นตำแย
ตีน
แตงโม
ถั่วงอก
ถั่วดำต้มหวาน
ปลิง
ปลาช่อน
ปลาร้า
ปลาลิ้นหมา
ผักกะเฉด
ผักตบ
ผักบุ้ง
ผัว
ผีตาซ

คำสุภาพ

= กระบือ
= กระบือถ่ายมูล
= เป็นไข่
= พัง
= พลาย
= ดอกสามหาว
= ดอกทอดยอด
= ดอกขจร
= ต้นอเนกคุณ
= เท้า
= ผลอุลิต
= ถั่วพะเพาะ
= จรกลางสรง
= ชัลลุกา
= ปลาหาง
= ปลามัจฉะ
= ปลาลิ้นสุนัข
= ผักรุ้นอน
= ผักสามหาว
= ผักทอดยอด
= สามี
= ไช้ทรพิช

คำสามัญ

พริกชี้หนู

เม็ย

ลิง

ว้าว

สากกะเบือ

หมา

หมู

คำสุภาพ

= พริกเม็ดเล็ก

= ภรรยา ภรรยา

= วานร

= โค

= ไม้ตีพริก

= สุนัข

= สุกร

ม.ล. ปีย์ มาลากุล

ใบงานที่ ๐๙
เขียนคำสุภาพ

คำชี้แจง เขียนคำสุภาพ จากคำสามัญที่กำหนดให้

คำสามัญ	คำสุภาพ
๑. กลั้วยบวชชี
๒. ขนมหุ้น
๓. ขนมหึย
๔. ชีนก
๕. ควาย
๖. ช้างตัวผู้
๗. ผักบุง
๘. ถ่วงอก
๙. ผักระเฉด
๑๐. ปลาถิ่นหมา

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทาน

เรื่อง กระต่ายสอนช้าง

ยังมีกระต่ายฝูงหนึ่ง อาศัยอยู่ใกล้หนองน้ำใหญ่ พวกมันเที่ยวหากิน อยู่ใกล้ ๆ บริเวณนั้น ตลอดระยะเวลาที่อาศัยอยู่ตรงนั้น ฝูงกระต่ายไม่เคยได้รับอันตรายจากสัตว์ร้ายใดๆ เลย จนได้มีโขลงช้างเข้ามา ช้างไล่กระต่าย “ถอยไปๆ เกะกะจริงๆ เจ้าพวกสัตว์ตัวจ้อย ยังไม่ไปอีก ยังมามองหน้า เดียวโดน” กระต่ายกระโดดหนีทันที “หว่า ใจร้ายจัง” ช้างเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน “น้ำเย็นจริงๆ เลย วันหลังมาอีกนะ พวกเรา ฮ่า ฮ่า” ฝูงช้างลงน้ำทั้งกินทั้งอาบกันอย่างสนุกสนานจากนั้นก็ขึ้นจากหนองน้ำ เดินกลับเข้าป่าลึก

กระต่ายทยอยกันกลับมาทีละตัว สองตัว กระต่ายปรึกษากัน “ทำกับพวกเราอย่างนี้ได้ยังไง แย่แน่ๆ เลย” “เราต้องผนึกกำลังต่อสู้กับ ฝูงช้างให้ได้ วันนี้เราโดนแค่นี้ แต่วันหลังเราอาจโดนมากกว่านี้” “พวกเราตัวเล็กกระจอยร่อยจะสู้รบกับช้างทั้งโขลงได้ยังไง ฉันว่าเราหนี ไปดีกว่าเป็นวิธีที่ง่ายและดีที่สุด” “เดี๋ยว ๆ พวกเราจะไม่หนี การหนีไม่ได้ ทำให้ปัญหาหมดไป ข้าจะจัดการเอง”

วันต่อมาโหลงซ่างได้มาเล่นน้ำอีก ใกล้ถึงเวลาค่ำ กระจายหัวหน้าไปแอบชมบนภูเขา ใกล้ทางที่โหลงซ่างเคยผ่านมา ซึ่งดวงจันทร์กำลังขึ้นพอดี เมื่อโหลงซ่างเดินมา กระจายยืนตรงดวงจันทร์แล้วพูดว่า “หยุดนะ! ซ่างเกรทั้งหลาย พวกเจ้าไม่รู้จักเกรงกลัวพระจันทร์กันบ้างเลยนะ บังอาจล่องลำเข้าไปในหนองน้ำที่ข้าคอยดูแลอยู่ หรือพวกเจ้าไม่ยอมมีชีวิตอีกต่อไปแล้ว” ซ่างได้ยืนดั่งนั้น รีบถาม “ท่านเป็นใคร ท่านมาจากไหน” กระจายตอบ “ข้าคือผู้รับใช้พระจันทร์ ท่านสั่งให้ข้ามาเตือนพวกเจ้า เอาเถอะพวกเจ้าทำผิดครั้งแรก ข้าจะยกโทษให้ หากขึ้นยังดื้อรั้นลงไป หนองน้ำอีก พระจันทร์จะลงโทษพวกเจ้า” ซ่างกลัวรีบพูด “ขอโทษจะ ถ้ารู้ว่าหนองน้ำเป็นของพระจันทร์ เราจะไม่กล้าลงไปเลยจ๊ะ พวกเราจะรีบไปจากที่นี่เดี๋ยวนี้แหละ” ตั้งแต่นั้นมาโหลงซ่างก็ไม่กลับมาอีกเลย กระจายได้อยู่อย่างมีความสุขเหมือนเดิม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖

นิทานพาเพลิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นคำสุภาพของกล้วยบัวชชี

ก. นารีจำศีล

ข. กล้วยเปลือกบาง

ค. ขนมบัวสาว

๒. อ่านนิทานได้ประโยชน์อย่างไร

ก. สิ่งต่างๆพูดได้

ข. รู้จักสัตว์ต่าง ๆ

ค. มีคติสอนใจ

๓. พระชนนี หมายถึง

ก. พ่อ

ข. แม่

ค. พี่

๔. คำราชาศัพท์ใดหมายถึงใจ

ก. พระใจ

ข. พระทัย

ค. พระเกศา

๕. ข้อใดเป็นคำราชาศัพท์

ก. พระพุทธ

ข. พระเครื่อง

ค. พระหัตถ์

๖. ข้อใดปฏิบัติถูกต้องในการฟังและดู

ก. ดูเฉพาะการ์ตูน

ข. ฟังเพลงอย่างเดียว

ค. ฟังและดูอย่างหลากหลาย

๗. ใครมีมารยาทในการฟังและดู

ก. น้อยส่งเสียงโห่เมื่อไม่ชอบ

ข. นิดไม่พูดคุยเสียงดัง

ค. นุชเดินไปเดินมา

๘. ประโยชน์การจับใจความสำคัญ คือ ข้อใด

ก. เข้าใจเรื่องได้ดี

ข. อ่านได้เร็ว

ค. จำได้แม่นยำ

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖
นิทานพาเพลิน

เกมอักษรซ่อนคำ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำควบกล้ำ กร ได้

วิธีเล่น

๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน
๒. ครูแจกแผ่นเกมอักษรซ่อนคำ แล้วจับเวลาในการเล่นเกม ภายใน ๕ นาที กลุ่มไหนหาคำควบกล้ำ กร ในแนวนอนหรือแนวตั้ง ได้ครบ ๑๒ คำ ก่อนเป็นผู้ชนะ
๓. ครูให้สัญญาณเริ่มต้นและหมดเวลา
๔. ตรวจสอบแก้ไข ความถูกต้อง
๕. ให้นักเรียนฝึกอ่านและแจกลูกคำในแผ่นเกม

อุปกรณ์

แผ่นเกมอักษรซ่อนคำ

แผ่นเกมอักษรซ่อนคำ

ในตารางนี้มีคำควบล้ำ กร ทั้งหมด ๑๒ คำ หาพบแล้วขีดเส้นรอบคำ
ควบล้ำให้ครบ

ไ	ก	ร	ว	ษ	แ	ศ	ส	ห	ฬ
จ	ร	ฬ	ห	ด	ก	ร	า	ด	ธ
ง	า	ข	รี	ศ	ร	ล	ย	ถ	ท
ฉ	ย	ก	ษ	ว	ะ	ค	ก	รั	บ
ล	ฐ	ว	ก	ร	า	ว	ม	ต	ก
ก	พ	ฬ	ม	โ	ภ	บ	ก	รุ	ง
แ	ก	ร	ก	ก	ก	รุ	พ	ด	ก
ศ	ร	ข	ง	ร	ช	ซ	ฝ	ณ	ร
ษ	า	ล	โ	ก	ร	ธ	ผ	ฒ	า
ส	น	ว	ก	ษ	ว	ฐ	บ	ฑ	บ

บทร้องเล่นกูกักไก่

กูกักไก่

กูกักกูกักไก่	เลี้ยงลูกมาจนใหญ่
ไม่มีนมให้ลูกกิน	ลูกร้องเจี๊ยบเจี๊ยบ
แม่ก็เรียกไปคู้ยดิน	ทำมาหากิน
ตามประสาไก่เออย	

โครงการสื้อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทอ่านร้อยกรอง นันทาที่น่ารัก

แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก ชะล่านักเลี้ยงออกนอกถนน
มัวแต่เพลินปลาบปลื้มจนลืมตน ถูกรถยนต์เล่นทับดับชีวา
นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

นายกี้ กิรติวิทย์โยสาร, ขุนวรรณวิทยา, ขุนศีกษากิตพิสัย

เพลง ห นำ

คำร้อง ผศ.ปิตินันท์ สุทธสาร

ทำนอง รำโคมจีน

เราเด็กๆ ไทย
 นี้หนา จอกแทน หนูนนำ
 ห นำ อักษรใดๆ
 หมู หมู่ หรุ หรา

จงสนใจ คำ ห นำ
 หมอลำ กำหนด กฎหมาย
 เสียงจะกลายเป็นจัตวา
 หวาด หวือ หวา ห ช่วยนำเอย

เกมต่อสำนวนไทย

๑. ปอกกล้วย.....
๒. น้ำท่วมทุ่ง.....
๓. จับปู.....
๔. ยิงปืนนัดเดียวได้.....
๕. นกมีหู.....
๖. นกน้อยทำรัง.....
๗. ไม้อ่อนตัดง่าย.....
๘. รักวัวให้ผูก.....
๙. กลิ้งครก.....
๑๐. ชี้อ้าง.....
๑๑. ช้างตายทั้งตัว.....
๑๒. ชี้อโงง.....
๑๓. ขายผ้า.....
๑๔. เขียนเสือ.....
๑๕. ชักใบ.....

บันทึก

A large rectangular area with a scalloped border, containing horizontal dashed lines for writing.

บันทึก

A large rectangular area with a scalloped border, containing horizontal dashed lines for writing.

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๒๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
(สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๒๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....

โรงเรียน.....

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี